

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

30 Ιανουαρίου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 186

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

**Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων Αρχής Προστασίας
Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έτους 2018.**

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2017

(άρθρο 19 παρ. 1 εδάφ. ιβ του ν. 2472/1997)

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Το 2018 υπήρξε έτος ορόσημο στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κατ' επέκταση της προσωπικότητας του ατόμου. Η ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη στην αυγή της τρίτης χιλιετίας επέφερε ριζικές μεταβολές ως προς την έκταση και ένταση της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, οι οποίες απαιτούσαν ένα ισχυρότερο και πιο συνεκτικό πλέγμα προστασίας. Ειδικότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση η αναθεώρηση της νομοθεσίας για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η ενίσχυση της προστασίας τους είχε καταστεί αναγκαία και για τον σκοπό της οικοδόμησης της απαραίτητης εμπιστοσύνης που θα συμβάλει στην ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων και στην οικονομική και κοινωνική ολοκλήρωση και θα επιτρέψει στην ψηφιακή οικονομία να αναπτυχθεί στο σύνολο της εσωτερικής αγοράς. Σε αυτό το τεχνολογικό και οικονομικό περιβάλλον ψηφίστηκαν στις 27 Απριλίου 2016 δύο βασικά ενωσιακά νομοθετήματα. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή στις 25 Μαΐου 2018 και η Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου», για την ενσωμάτωση της οποίας στο εθνικό δίκαιο ορίστηκε προθεσμία έως τις 6 Μαΐου 2018. Κατά τον χρόνο έκδοσης της παρούσας ετήσιας έκθεσης έχει δημοσιευθεί, με σημαντική καθυστέρηση, ο ν. 4624/2019, με τον οποίο αφενός λαμβάνονται μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού και

αφετέρου ενσωματώνεται η Οδηγία. Η νομική προστασία των προσωπικών δεδομένων, όμως, έχει εισέλθει σε νέα εποχή από τις 25 Μαΐου, ημερομηνία έναρξης της εφαρμογής του Κανονισμού (Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων).

Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ) αποτελεί την αφετηρία ενός νέου «οδικού χάρτη» στη μακρά πορεία της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, χωρίς, ωστόσο, να ανατρέπονται τα κεκτημένα της εμβληματικής Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Ουσιαστικά επαναπροσδιορίζει αλλά και αναπτύσσει περαιτέρω βασικές αρχές, τις οποίες είχε εισαγάγει η Οδηγία και οι οποίες έχουν αναπτυχθεί με την επεξεργασία τους από τις εποπτικές αρχές και τα δικαστήρια. Ο ΓΚΠΔ ενισχύει τα δικαιώματα, εξειδικεύει τις υποχρεώσεις, προσθέτοντας τη λογοδοσία, η οποία επιφέρει ποιοτική μεταβολή στη βάση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Με τον ΓΚΠΔ ενισχύεται η αποστολή της εποπτικής αρχής προστασίας δεδομένων. Διατηρείται ο τριπλός ρόλος και στόχος της Αρχής, ενημερωτικός, ρυθμιστικός, ελεγκτικός - κυρωτικός. Ασκείται, όμως, πλέον σε διαφορετικά νομικά και πραγματικά δεδομένα. Ουσιαστικής μεταβολή επήλθε λόγω του νέου πλαισίου συνεργασίας και σύμπραξης με ομόλογες αρχές των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θεσπίστηκαν διαδικασίες συνεργασίας και συνεκτικότητας, οι οποίες εισάγουν ουσιαστική διαφοροποίηση στη δράση τους. Στο πλαίσιο της εν λόγω συνεργασίας, προβλέπονται κοινές δράσεις και κοινοί έλεγχοι αλλά και υποχρεώσεις της Αρχής έναντι των ομολόγων της με αυστηρές μάλιστα προθεσμίες.

Η Αρχή λειτούργησε σε αυτή την ιδιαίτερα κρίσιμη και πυκνή σε προκλήσεις χρονιά έχοντας απόλυτη επίγνωση ότι βρίσκεται στο μεταίχμιο μιας νέας εποχής για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Έτσι ανέπτυξε -όπως και το 2017- τη δράση της γύρω από δύο άξονες: τη διεκπεραίωση των εκκρεμών υποθέσεων και παράλληλα την επιτάχυνση της προετοιμασίας της για την εφαρμογή του ΓΚΠΔ, με τον οποίο αυστηροποιήθηκε το καθεστώς προστασίας, αλλά κυρίως επήλθαν ριζικές μεταβολές σε θέματα διαδικασίας, οι οποίες κατέστησαν αναγκαία την τροποποίηση ή προσαρμογή της εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας της Αρχής στα νέα δεδομένα (εισαγωγή νέων διαδικασιών χειρισμού καταγγελιών, περιστατικών παραβίασης δεδομένων, ανακοίνωσης υπευθύνου προστασίας δεδομένων κ.ά.). Οι αλλαγές

αυτές ήταν αναγκαίες όχι μόνο για την αποτελεσματική άσκηση των διαφοροποιημένων, σε σημαντικό βαθμό, αρμοδιοτήτων της, αλλά και για τη συνεργασία της με τις εποπτικές αρχές των άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων, δεδομένου μάλιστα ότι η συνεργασία αυτή είναι συχνά υποχρεωτική και εξελίσσεται σε συγκεκριμένες ανελαστικές προθεσμίες. Παράλληλα, η Αρχή ανταποκρίθηκε στις μόνιμες ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της και ήταν σταθερά ενεργώς παρούσα στις ομάδες εργασίας και επιτροπές που λειτουργούν με βάση την ευρωπαϊκή νομοθεσία προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Περαιτέρω, η Αρχή επιτέλεσε, με τον πληρέστερο δυνατό τρόπο, το έργο και τα καθήκοντα που της ανατίθενται με τον ΓΚΠΔ, με τον οποίο, ας σημειωθεί, μεταβάλλονται οι προβλεπόμενες από την προγενέστερη νομοθεσία αρμοδιότητές της. Συγχρόνως, ανέλαβε πρωτοβουλίες γενικότερης ενημέρωσης σχετικά με τις ρυθμίσεις του ΓΚΠΔ, όπως η διοργάνωση, συνδιοργάνωση ή υποστήριξη ενημερωτικών εκδηλώσεων, η υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων και ερευνητικών έργων, η συμμετοχή σε συνέδρια, η δημοσίευση άρθρων στα ΜΜΕ και η δημιουργία ενημερωτικού περιεχομένου για την ιστοσελίδα της, η οποία έχει ήδη αναμορφωθεί και η οποία βρίσκεται σε συνεχή διαδικασία επικαιροποίησης και εμπλουτισμού.

Η Αρχή, μεταξύ των πολλών και σύνθετων δραστηριοτήτων της, το 2018, άρχισε ελέγχους σε 65 υπευθύνους επεξεργασίας δεδομένων, οι οποίοι δραστηριοποιούνται διαδικτυακά στους τομείς των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, υπηρεσιών ασφάλισης, ηλεκτρονικού εμπορίου, υπηρεσιών εισιτηρίων και των υπηρεσιών δημοσίου τομέα. Αντικείμενο των ελέγχων αποτέλεσαν ο τρόπος ικανοποίησης συγκεκριμένων απαιτήσεων του νομοθετικού πλαισίου προστασίας δεδομένων. Επιπλέον, εξέδωσε κατάλογο με τα είδη των πράξεων επεξεργασίας που υπόκεινται στην απαίτηση για διενέργεια εκτίμησης ανικτύπου και επίσης εξέδωσε τις πρώτες αποφάσεις με βάση τις διατάξεις του ΓΚΠΔ. Πρέπει να σημειωθεί ότι, παρά το σοβαρό πρόβλημα της ελλιπούς στελέχωσης, χάρις στην ένταση των προσπαθειών του προσωπικού της, τόσο του επιστημονικού όσο και του διοικητικού, η Αρχή ανταποκρίθηκε στις υψηλές απαιτήσεις της δύσκολης αλλά αναγκαίας μετάβασης και προσαρμογής στο νέο ρυθμιστικό πλαίσιο. Είναι ένα στοίχημα που πρέπει να κερδηθεί μεταξύ άλλων και για την εικόνα που θα δημιουργηθεί στον ευρωπαϊκό χώρο ως προς τη συνεισφορά της ελληνικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων στην εφαρμογή των κανόνων προστασίας ενός βασικού για το ευρωπαϊκό νομικό οικοδόμημα δικαιώματος.

Ο ιδρυτικός νόμος της Αρχής 2472/1997 εξακολούθησε να ισχύει, κατά τη διάρκεια του 2018, αλλά μόνο κατά το μέρος που δεν ερχόταν σε αντίθεση με τον ΓΚΠΔ ή αφορούσε ζητήματα τα οποία δεν ρυθμίζονται πλήρως από το νέο αυτό ευρωπαϊκό νομοθέτημα, το οποίο έχει άμεση εφαρμογή. Με την ψήφιση πλέον του ανωτέρω αναφερόμενου ν. 4624/2019 καταργήθηκε ο ν. 2472/1997 με την επιφύλαξη ορισμένων διατάξεών του, οι οποίες διατηρούνται σε ισχύ. Η Αρχή καλείται πλέον να ερμηνεύσει και εφαρμόσει τον ν. 4624/2019,

ελέγχοντας τη συμβατότητα των διατάξεών του με τις ρυθμίσεις του ΓΚΠΔ. Στις προτεραιότητές της περιλαμβάνονται η αναθεώρηση του Οργανισμού της και του Κανονισμού λειτουργίας της με βάση τις σχετικές εξουσιοδοτήσεις που παρέχονται με τον πρόσφατο αυτό νόμο.

Στις 25/5/2018 άρχισε και δεν ολοκληρώθηκε η εφαρμογή του ΓΚΠΔ. Η αποτελεσματικότητά του, πάντως, εξαρτάται από την ορθή εφαρμογή και την ουσιαστική προσέγγισή του από τους υπευθύνους και εκτελούντες την επεξεργασία δεδομένων όχι ως υποχρεωτικού «βάρους» αλλά ως ευκαιρίας για αλλαγή κουλτούρας με σκοπό την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών-υποκειμένων των δεδομένων ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητάς τους. Βρισκόμαστε ακόμη στην αρχή μιας νέας πορείας και η συμμόρφωση είναι μια διαρκής υπόθεση, η οποία απαιτεί ένταση των προσπαθειών όλων, τόσο σε επίπεδο ενημέρωσης και εκπαίδευσης όσο και ανάπτυξης βέλτιστων πρακτικών.

Η παρούσα έκθεση αποτυπώνει ακριβώς τις εντατικές και συστηματικές προσπάθειες που κατέβαλε η Αρχή, παρά τα οδυμένα προβλήματα που αντιμετωπίζει διαχρονικά, για να ανταποκριθεί στα νέα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές της.

Ο Πρόεδρος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων
Προσωπικού Χαρακτήρα

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΕΝΟΥΔΑΚΟΣ

Υ.Γ.: Η ολοκλήρωση της κατάρτισης της ετήσιας έκθεσης συνέπεσε, δυστυχώς, με τη μεγάλη απώλεια του πρωτεργάτη και υπέρμαχου της προστασίας προσωπικών δεδομένων, Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, Giovanni Buttarelli, το έργο του οποίου αποτελεί πολύτιμη παρακαταθήκη για όλους όσοι πιστεύουμε στην προάσπιση των θεμελιωδών ελευθεριών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την ορθή εναρμόνισή της με τις κοινωνικές, οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη Αρχή που ιδρύθηκε με τον ν. 2472/1997, ο οποίος ενσωματώνει στο ελληνικό δίκαιο την ευρωπαϊκή οδηγία 95/46/ΕΚ για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Εξυπηρετείται από δική της Γραμματεία που λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει δικό της προϋπολογισμό. Με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων), ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή στις 25/5/2018 σε όλες τις χώρες της ΕΕ, η οδηγία 95/46/ΕΚ καταργήθηκε.¹ Η Αρχή, από τις

¹ Ο ν. 2472/1997 εξακολούθησε να ισχύει μετά τις 25/5/2018 κατά το μέρος που δεν ερχόταν σε αντίθεση με τον Γενικό Κανονισμό ή δεν αφορούσε ζητήματα που ρυθμίζονται με αυτόν. Με την έκδοση του εθνικού εφαρμοστικού νόμου (ν. 4624/2019, ΦΕΚ 137/τ.Α'/29/8/2019) καταργήθηκε ο ν. 2472/1997 εκτός των διατάξεων που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 84 του ν. 4624/2019.

25/5/2018, έχει ως αποστολή της την εποπτεία της εφαρμογής του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά. Επίσης, όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η Αρχή εφαρμόζει τον ν. 3471/2006 που αντίστοιχα ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την ευρωπαϊκή οδηγία 58/2002.

Ειδικότερα, η Αρχή, σύμφωνα με την ισχύουσα έως τις 25 Μαΐου 2018 νομοθεσία (άρθρο 19 του ν. 2472/1997), είχε μια σειρά αρμοδιοτήτων, οι οποίες μπορούν να διακριθούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες, τις ρυθμιστικές εν ευρεία εννοία και τις ελεγκτικές.

Ρυθμιστικές αρμοδιότητες

Η Αρχή εκδίδει οδηγίες προς τον σκοπό ενιαίας εφαρμογής των ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, καλεί και επικουρεί τα επαγγελματικά σωματεία και τις λοιπές ενώσεις φυσικών ή νομικών προσώπων που διατηρούν αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας. Εξετάζει αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας, με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας και απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις στους υπευθύνους επεξεργασίας. Συνεργάζεται με τις Αρχές άλλων κρατών μελών της ΕΕ στο πλαίσιο διάφορων επιτροπών και ομάδων εργασίας, από τις οποίες σπουδαιότερη είναι η Ομάδα εργασίας του άρθρου 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Τέλος, η Αρχή γνωμοδοτεί για κάθε νομοθετική ή κανονιστική ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ελεγκτικές αρμοδιότητες

Η Αρχή εξετάζει προσφυγές, καταγγελίες, αντιρρήσεις και παράπονα των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του νόμου και την προστασία των δικαιωμάτων τους. Διενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διοικητικούς ελέγχους, στο πλαίσιο των οποίων ελέγχονται η τεχνολογική υποδομή και άλλα, αυτοματοποιημένα ή μη, μέσα που υποστηρίζουν την επεξεργασία των δεδομένων. Εξετάζει τις γνωστοποιήσεις που υποβάλλονται και χορηγεί τις άδειες που προβλέπονται, δηλαδή άδειες ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου ευαίσθητων δεδομένων, διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ και διασύνδεσης αρχείων στις περιπτώσεις ευαίσθητων δεδομένων ή χρήσης ενιαίου κωδικού. Εξετάζει αιτήσεις για πρόσβαση σε δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα τρίτων. Αποφαίνεται επί αιτήσεων διαγραφής από το Σύστημα Πληροφοριών Στέγκεν (ΣΠΣ) και τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (ΕΚΑΝΑ).

Από τις 25 Μαΐου 2018, όπως προαναφέρθηκε, η Αρχή είναι επιφορτισμένη με την παρακολούθηση της εφαρμογής των διατάξεων του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ), με σκοπό την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθε-

ριών των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων που τα αφορούν και τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων στην Ένωση (άρθρο 51 παρ. 1, αιτ. 123 του ΓΚΠΔ). Συμβάλλει στη συνεκτική εφαρμογή του ΓΚΠΔ σε ολόκληρη την Ένωση και για τον σκοπό αυτόν συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ και με την Επιτροπή (άρθρο 51 παρ. 2, αιτ. 123 του ΓΚΠΔ).

Η Αρχή είναι αρμόδια να εκτελεί τα καθήκοντά της βάσει του άρθρου 57 του ΓΚΠΔ και να ασκεί τις εξουσίες που της ανατίθενται βάσει του άρθρου 58 του ΓΚΠΔ στο έδαφός της (άρθρο 55 παρ. 1, αιτ. 122, 129 του ΓΚΠΔ) με πλήρη ανεξαρτησία (άρθρο 52, αιτ. 117-118, 121 του ΓΚΠΔ).

Πιο αναλυτικά, η Αρχή είναι επιφορτισμένη, μεταξύ άλλων, να (άρθρο 57 ΓΚΠΔ):

- Παρακολουθεί και επιβάλλει την εφαρμογή του ΓΚΠΔ.

- Προωθεί την ευαισθητοποίηση του κοινού στα ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και των υπευθύνων και εκτελούντων επεξεργασία σχετικά με τις υποχρεώσεις τους δυνάμει του ΓΚΠΔ. Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται σε δραστηριότητες που απευθύνονται ειδικά σε παιδιά.

- Συμβουλεύει το εθνικό κοινοβούλιο, την κυβέρνηση και άλλα όργανα και οργανισμούς για νομοθετικά και διοικητικά μέτρα που σχετίζονται με την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

- Παρέχει κατόπιν αιτήματος πληροφορίες στα υποκείμενα των δεδομένων σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων τους.

- Χειρίζεται τις υποβληθείσες για παράβαση διατάξεων του ΓΚΠΔ καταγγελίες.

- Διενεργεί έρευνες σχετικά με την εφαρμογή του ΓΚΠΔ.

- Καταρτίζει και διατηρεί κατάλογο σε σχέση με την απαίτηση για διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου (άρθρο 35 παρ. 4 του ΓΚΠΔ) και να παρέχει συμβουλές σχετικά με τις πράξεις επεξεργασίας του άρθρου 36 παρ. 2 του ΓΚΠΔ.

- Εγκρίνει κώδικες δεοντολογίας και κριτήρια πιστοποίησης και να σχεδιάζει κριτήρια διαπίστευσης.

- Συνεργάζεται με άλλες εποπτικές αρχές μέσω ανταλλαγής πληροφοριών και να παρέχει αμοιβαία συνδρομή σε αυτές με σκοπό τη διασφάλιση της συνεκτικότητας εφαρμογής του ΓΚΠΔ.

- Συμβάλλει στις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων – ΕΣΠΔ (EDPB).

Επίσης, η Αρχή διαθέτει εξουσίες ελέγχου καθώς και διορθωτικές, συμβουλευτικές και αδειοδοτικές εξουσίες, όπως αυτές εξειδικεύονται και αναλύονται στο άρθρο 58 του ΓΚΠΔ.

Όταν η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων γίνεται από δημόσιες αρχές ή από ιδιωτικούς φορείς που ενεργούν βάσει του άρθρου 6 παρ. 1 στ. γ) ή ε) του ΓΚΠΔ (άρθρο 55 παρ. 2, αιτ. 128 του ΓΚΠΔ), επιλαμβάνεται μόνον η Αρχή ως αποκλειστικά αρμόδια και δεν εφαρμόζονται οι αναφερόμενοι παρακάτω κανόνες συνεργασίας και συνεκτικότητας σχετικά με την Επικεφαλής Εποπτική Αρχή – ΕΕΑ (Lead Supervisory Authority) και τον «μηχανισμό μίας στάσης» («one-stop-shop mechanism») (αιτ. 128 του ΓΚΠΔ).

Ακόμα, η Αρχή καταρτίζει ετήσια έκθεση των δραστηριοτήτων της, την οποία υποβάλλει στο εθνικό κοινοβούλιο, την κυβέρνηση και άλλες αρχές και την καθιστά διαθέσιμη στο κοινό, την Επιτροπή και το ΕΣΠΔ (άρθρο 59 του ΓΚΠΔ).

Συνεργασία και συνεκτικότητα

Στις περιπτώσεις που διενεργείται διασυννοριακή επεξεργασία δεδομένων (άρθρο 4 παρ. 23 του ΓΚΠΔ) εφαρμόζεται, κατά γενικό κανόνα, ο μηχανισμός συνεργασίας μεταξύ της ΕΕΑ και των ενδιαφερόμενων εποπτικών αρχών, την πρωταρχική ευθύνη για την εποπτεία της οποίας έχει η ΕΕΑ (άρθρο 60, αιτ. 124-126 του ΓΚΠΔ, WP244rev.01).

Η Αρχή είναι αρμόδια να ενεργεί ως ΕΕΑ για τη διασυννοριακή επεξεργασία που διεξάγεται από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία, ο οποίος έχει την κύρια ή τη μόνη εγκατάστασή του στο έδαφός της, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 60 του ΓΚΠΔ (άρθρο 56 παρ. 1, αιτ. 124 του ΓΚΠΔ). Στις περιπτώσεις που συντρέχει μια εκ των προϋποθέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 4 παρ. 22 του ΓΚΠΔ, η Αρχή ενεργεί ως ενδιαφερόμενη εποπτική αρχή (άρθρα 60, 66, αιτ. 124-125, 130-131, 143 του ΓΚΠΔ). Ακόμη, συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ παρέχοντας αμοιβαία συνδρομή και πραγματοποιώντας κοινές επιχειρήσεις σε διμερή ή πολυμερή βάση, προκειμένου να διασφαλισθεί η συνεκτική εφαρμογή του ΓΚΠΔ και η λήψη κοινών μέτρων ελέγχου (άρθρα 61-62, αιτ. 133-134, 138 του ΓΚΠΔ).

Κατά παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα, η Αρχή είναι αρμόδια να εξετάσει υποβληθείσα καταγγελία ή να αντιμετωπίσει πιθανή παραβίαση του ΓΚΠΔ στις περιπτώσεις που γίνεται διασυννοριακή επεξεργασία με τοπικές μόνον επιπτώσεις στο έδαφός της (cross-border processing with local impact), εάν η ΕΕΑ αποφασίσει να μην επιληφθεί της υπόθεσης κατόπιν ενημέρωσής της από την Αρχή (άρθρο 56 παρ. 2-5, αιτ. 127 του ΓΚΠΔ). Στις περιπτώσεις αυτές, η Αρχή επιλαμβάνεται της υπόθεσης σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 62 του ΓΚΠΔ (άρθρο 56 παρ. 5 του ΓΚΠΔ).

Επίσης, η Αρχή εφαρμόζει τον μηχανισμό συνεκτικότητας (αιτ. 135 του ΓΚΠΔ), όταν προτίθεται να θεσπίσει οποιοδήποτε από τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 64 παρ. 1 του ΓΚΠΔ (αιτ. 136 του ΓΚΠΔ) ή κατόπιν αιτήματος γνωμοδότησης προς το ΕΣΠΔ σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα γενικής εφαρμογής του ΓΚΠΔ ή ζήτημα που παράγει αποτελέσματα σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη (άρθρο 64 παρ. 2 του ΓΚΠΔ), ή στο πλαίσιο της επίλυσης διαφορών μεταξύ εποπτικών αρχών από το ΕΣΠΔ (άρθρο 65, αιτ. 136 του ΓΚΠΔ) και της επείγουσας διαδικασίας (άρθρο 66, αιτ. 137 του ΓΚΠΔ).

1.2. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Πρόεδρος, Αναπληρωτής Πρόεδρος και μέλη της Αρχής, κατά το έτος 2018, διετέλεσαν οι κάτωθι:

Κωνσταντίνος Μενουδάκος, Επίτιμος Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Πρόεδρος, με αναπληρωτή του τον Γεώργιο Μπατζαλέξη, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη:

Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, με αναπληρωτή του τον Γεώργιο Νούσκαλη, Επίκουρο Καθηγητή Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Αντώνιος Συμβώνης, Καθηγητής Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, με αναπληρωτή του τον Παναγιώτη Ροντογιάννη, Καθηγητή Πανεπιστημίου Αθηνών.

Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, με αναπληρωτή του τον Χαράλαμπο Τσιλιώτη, Επίκουρο Καθηγητή του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Ο Χ. Τσιλιώτης, με την υπ. αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2143/16.03.2018 αίτησή του, παραιτήθηκε για το υπόλοιπο της θητείας του.

Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πειραιώς, με αναπληρωτή του τον Ευάγγελο Παπακωνσταντίνου, Δικηγόρο, Διδάκτορα Νομικής.

Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Καθηγητής Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον Γρηγόριο Τσόλια, Δικηγόρο, ΜΔ Ποινικών Επιστημών.

Ελένη Μαρτσούκου, Δικηγόρος, Yale Law School Fellow, με αναπληρωτή της τον

Εμμανουήλ Δημογεροντάκη, Δικηγόρο, ΜΔ Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης.

1.3. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ιδρυτικού της νόμου 2472/1997, εξυπηρετείται από Γραμματεία η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και αποτελείται από τέσσερα (4) τμήματα: 1) το τμήμα Ελεγκτών, 2) το τμήμα Επικοινωνίας, 3) το τμήμα Διοικητικών Υποθέσεων και 4) το τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών, που συστάθηκε σύμφωνα με την υπ. αριθμ. Γ/ΕΞ/1435/21.02.2017 ΚΥΑ «Μεταφορά και κατανομή των αρμοδιοτήτων του άρθ. 69Γ του ν. 4270/2014 στις οργανικές μονάδες της Διεύθυνσης Γραμματείας της ΑΠΔΠΧ. Σύσταση τμήματος αμιγώς οικονομικού ενδιαφέροντος σε αυτήν».

1. Τμήμα Ελεγκτών

Έχει αρμοδιότητες καθοριστικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής. Ενδεικτικά, στο τμήμα αυτό ανήκει η διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε κάθε αρχείο, η προπαρασκευή της έκδοσης κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειικών θεμάτων, η σύνταξη σχεδίων οδηγιών με σκοπό την ενιαία εφαρμογή της προστατευτικής νομοθεσίας για το άτομο, η εξέταση προσφυγών και καταγγελιών και η προπαρασκευή εισηγήσεων. Ακόμη, το Τμήμα Ελεγκτών ασχολείται με τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της Αρχής υπό τον συντονισμό του διευθυντή Γραμματείας και αφιερώνει σημαντικό χρόνο στην εξέταση αιτήσεων και τη διαδικασία χορήγησης αδειών τήρησης και επεξεργασίας αρχείων προσωπικών δεδομένων. Επίσης, οι ελεγκτές υποβοηθούν κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση κωδικών δεοντολογίας και υποστηρίζουν την ενημέρωσή τους σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων με εισηγήσεις σε συνέδρια και ημερίδες. Εκπροσωπούν την Αρχή σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης και σε διεθνείς ομάδες εργασίας και συνέδρια.

Τέλος, στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγονται η προετοιμασία φακέλων, η εκπόνηση μελετών, η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Το τμήμα στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες νομικής και πληροφορικής μετά τη μετατροπή των οργανικών θέσεων του επιστημονικού προσωπικού κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, σύμφωνα με τον ν. 4055/2012.

Κατά το έτος 2018 και έως το πρώτο εξάμηνο αυτού υπηρετούσαν στην Αρχή ως ειδικοί επιστήμονες με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου 25 υπάλληλοι. Εξ αυτών παραιτήθηκαν και αποχώρησαν από την υπηρεσία από 1.1.2018 έως και 30.6.2018 τέσσερις (4) ΕΕΠ – ΙΔΑΧ (τρεις (3) Νομικοί και ένας (1) Πληροφορικός), με αποτέλεσμα να παραμείνουν πλέον είκοσι ένας (21) εκ των οποίων:

- Σε μακροχρόνια άδεια άνευ αποδοχών λόγω υπηρετησης σε ευρωπαϊκό οργανισμό στον οποίο συμμετέχει και η Ελλάδα τελούσαν τέσσερις (4) υπάλληλοι,
- σε απόσπαση σε ευρωπαϊκό όργανο μία (1) υπάλληλος,
- σε άδεια ανατροφής για το ανήλικο τέκνο της και έως της ηλικίας των έξι ετών αυτού την οποία ζήτησε και έλαβε μία (1) υπάλληλος,
- σε άδεια άνευ αποδοχών για σοβαρούς οικογενειακούς λόγους μία (1) υπάλληλος,
- σε άδεια εννέαμηνης ανατροφής του ανήλικου τέκνου της μία (1) υπάλληλος,
- σε απόσπαση στο Υπουργείο Υγείας ένας (1) υπάλληλος.

Συνεπώς, ο αριθμός των υπηρετούντων στο τμήμα ανέρχεται σε δώδεκα (12) Ειδικούς Επιστήμονες, εκ των οποίων πέντε (5) είναι Νομικοί και επτά (7) Πληροφορικοί, περιλαμβανομένου και του Διευθυντή της υπηρεσίας.

Η Αρχή στην προσπάθειά της να αντιμετωπίσει την υποστελέχωση σε όλα τα τμήματά της, κυρίως δε στο Τμήμα Ελεγκτών, προέβη στις απαραίτητες ενέργειες όπου αιτήθηκε και έλαβε έγκριση για την προκήρυξη είκοσι (20) θέσεων διάφορων ειδικοτήτων, αρχής γενομένης από τις δεκατρείς (13) εγκεκριμένες θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Ειδικότερα, πρόκειται για οκτώ θέσεις νομικών και πέντε θέσεις πληροφορικών. Η προκήρυξη των προαναφερόμενων θέσεων δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 26/τ. ΑΣΕΠ/14.09.2018 και έως το τέλος του έτους είναι ακόμη σε εξέλιξη με ικανοποιητική προσέλευση υποψηφίων (περίπου 164 αιτήσεις και για τις δύο ειδικότητες).

Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια του εν λόγω έτους, στο Τμήμα Ελεγκτών της Αρχής πραγματοποιήσαν πρακτική άσκηση εννέα (9) απόφοιτοι ή μεταπτυχιακοί φοιτητές της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

2. Τμήμα Επικοινωνίας

Το Τμήμα Επικοινωνίας στελεχώνεται από εξειδικευμένους επιστήμονες των κλάδων επικοινωνίας και μετάφρασης. Στις ιδιαίτερα σημαντικές για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής αρμοδιότητες του τμήματος

ανήκουν η εκπόνηση μελετών, η προετοιμασία φακέλων, η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής στη διαμόρφωση και άσκηση της επικοινωνιακής πολιτικής της, η διοργάνωση ενημερωτικών και επιστημονικών ημερίδων, σεμιναρίων και συνεδρίων για θέματα σχετικά με το αντικείμενο και το πεδίο αρμοδιοτήτων της Αρχής, η μέριμνα των δημοσίων σχέσεων με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, ιδιώτες και υπηρεσίες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η έκδοση ενημερωτικών δελτίων (newsletters), φυλλαδίων και καταχωρίσεων στον Τύπο, καθώς και η δημιουργία ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών μηνυμάτων για την Αρχή, τις αρμοδιότητες και το έργο της, η δημιουργία και επιμέλεια περιεχομένου για την ιστοσελίδα της Αρχής, η παρακολούθηση (monitoring) και αποδελτίωση των ΜΜΕ για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και η διοργάνωση συνεντεύξεων Τύπου. Στις αρμοδιότητες του Τμήματος Επικοινωνίας υπάγονται, επίσης, η μετάφραση κειμένων, η τήρηση της βιβλιοθήκης της Αρχής, η γλωσσική επιμέλεια και η μέριμνα για την έκδοση και δημοσιοποίηση της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της Αρχής, καθώς και η υπό τον συντονισμό του διευθυντή Γραμματείας σύνταξη της ενότητας για την επικοινωνιακή πολιτική.

Στο Τμήμα Επικοινωνίας υπηρέτησαν το 2018 δύο (2) υπάλληλοι, συμπεριλαμβανομένου του Προϊσταμένου του τμήματος. Επίσης, κατά τη διάρκεια του εν λόγω έτους, στο Τμήμα Επικοινωνίας της Αρχής πραγματοποιήσαν πρακτική άσκηση μία φοιτήτρια Διεθνών Σχέσεων του Leiden University και μία μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Σημειώνεται ότι κατά το 2018 δρομολογήθηκαν οι διαδικασίες για την έκδοση ΠΥΣ σχετικά με τη μετάταξη τεσσάρων (4) υπαλλήλων στο Τμήμα Επικοινωνίας, οι οποίοι επιλέχθηκαν από την προκήρυξη του 2017, εκ των οποίων αποσύρθηκαν δύο υποψήφιοι. Η διαδικασία για την έκδοση κοινών υπουργικών αποφάσεων (ΚΥΑ) για δύο υπαλλήλους ολοκληρώθηκε το 2018, με προοπτική εμφάνισής τους στην υπηρεσία στις αρχές του 2019.

3. Τμήμα Διοικητικών Υποθέσεων

Το Τμήμα Διοικητικών Υποθέσεων αποτελείται από προσωπικό πανεπιστημιακής, τεχνολογικής, δευτεροβάθμιας και υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Το προσωπικό πανεπιστημιακής εκπαίδευσης κατέχει πτυχία και μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών στη δημόσια διοίκηση και την πληροφορική. Οι υπάλληλοι του τμήματος είναι επιφορτισμένοι με τη γραμματειακή υποστήριξη της Αρχής (ηλεκτρονική τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων, δακτυλογράφηση κειμένων, ταξινόμηση και ενημέρωση αρχείων και διαχείριση θεμάτων προσωπικού, τήρηση ατομικών φακέλων του προσωπικού και ενημέρωση αυτών, και τήρηση των κάθε είδους αδειών αυτού). Στα καθήκοντα του τμήματος υπάγεται και η κάθε είδους διαχείριση της υπολογιστικής και δικτυακής υποδομής της Αρχής.

Οι οργανικές θέσεις του Τμήματος Διοικητικών Υποθέσεων ανέρχονται σε δεκατέσσερις (14), συμπεριλα-

βανομένης και της θέσης της προϊσταμένης αυτού. Με μακροχρόνια άδεια άνευ αποδοχών απουσίασε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους μία (1) υπάλληλος του τμήματος κατηγορίας ΠΕ Πληροφορικής, καθώς επίσης και μία υπάλληλος ΔΕ Διοικητικού- Λογιστικού με σχέση εργασίας ΙΔΑΧ.

Σημειώνεται ότι το Διοικητικό Τμήμα προχώρησε στην έκδοση ΠΥΣ για τη μετάταξη σε αυτό δύο (2) υπαλλήλων κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού οι οποίοι επιλέχθηκαν από την προκήρυξη του 2017 και, έως το τέλος 2018, δεν είχε ακόμη ολοκληρωθεί η διαδικασία αυτής. Στο Διοικητικό Τμήμα υπηρετούσαν το έτος 2018 ένδεκα (11) υπάλληλοι, συμπεριλαμβανομένης και της Προϊσταμένης αυτού. Δύο (2) υπάλληλοι του τμήματος απουσιάζουν, η μιν μία με άδεια ανατροφής ανήλικων διδύμων τέκνων και έως της ηλικίας των έξι ετών, η δε άλλη με εξασετή άδεια απουσίας άνευ αποδοχών λόγω αποδοχής θέσης του συζύγου της σε ευρωπαϊκό όργανο.

4. Τμήμα Οικονομικών Υποθέσεων

Το Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών αποτελείται από δύο γραφεία: α) Το Γραφείο Εκτέλεσης Προϋπολογισμού και β) το Γραφείο Κατάρτισης Προϋπολογισμού και Πληρωμών και στελεχώνεται από εξειδικευμένους υπαλλήλους πανεπιστημιακής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Οι υπηρετούντες στις οργανικές θέσεις του τμήματος ανέρχονται σε τέσσερις, συμπεριλαμβανομένης της Προϊσταμένης και μιας υπαλλήλου ΙΔΑΧ που απουσίασε με άδεια ανατροφής τέκνου.

Στις αρμοδιότητες του τμήματος ανήκουν η κατάρτιση, εκτέλεση και παρακολούθηση του προϋπολογισμού της Αρχής, η κατάρτιση της μισθοδοσίας μελών και προσωπικού, η προμήθεια των απαραίτητων αγαθών και υπηρεσιών για την ομαλή λειτουργία της Αρχής, η μέριμνα για τις μετακινήσεις μελών και προσωπικού, η τήρηση των απαραίτητων λογιστικών και άλλων βιβλίων, ο έλεγχος και η εκκαθάριση των δαπανών στις οποίες προβαίνει η Αρχή, η έκδοση χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής και η πληρωμή τους μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΟΠΣΔΠ), η βεβαίωση των προστίμων στις αρμόδιες ΔΟΥ και η παροχή οικονομικών στοιχείων μηνιαίως και όταν απαιτούνται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και στους ελεγκτικούς φορείς.

1.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως ανεξάρτητη δημόσια Αρχή, έχει δικό της προϋπολογισμό ο οποίος εγγράφεται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 3051/2002 «Συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες Αρχές, τροποποίηση και συμπλήρωση του συστήματος προσλήψεων στον δημόσιο τομέα και συναφείς ρυθμίσεις», τον προϋπολογισμό της Αρχής εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών ο Πρόεδρός της, ο οποίος σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις είναι και ο διατάκτης των δαπανών της.

Κατά το οικονομικό έτος 2018, ο προϋπολογισμός της υπηρεσίας διαμορφώθηκε στο ποσό των 2.541.000,00 €.

Ο δε εγκεκριμένος προϋπολογισμός για το 2019 ανέρχεται στο ποσό των 2.849.000,00 €.

1.5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το 2018 ήταν έτος σημαντικών αλλαγών στην οργάνωση και λειτουργία της Αρχής, η δραστηριότητα της οποίας χαρακτηρίστηκε ιδιαίτερα από τις προσπάθειες προσαρμογής της στο νέο πλαίσιο καθηκόντων που απορρέει από τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ). Η καθυστέρηση στη νομοθέτηση μέτρων εφαρμογής του ΓΚΠΔ και ενσωμάτωσης της οδηγίας 2016/680 στην ελληνική έννομη τάξη, κατέστησε αναγκαία αφενός μεν την επανειλημμένη από πλευράς Αρχής αποστολή προς τη νομοπαρασκευαστική επιτροπή του Υπουργείου Δικαιοσύνης σχολίων και προτάσεων επί αρχικού προσχεδίου νόμου που τέθηκε υπόψη της και στη συνέχεια επί διαφόρων διατάξεων του προσχεδίου των οποίων έλαβε γνώση μετά την ανασυγκρότηση της επιτροπής και την αναμόρφωση του προσχεδίου και αφετέρου την πραγματοποίηση συναντήσεων με τους εμπλεκόμενους στην κατάρτιση του νομοσχεδίου για την παροχή επεξηγήσεων επί των προτάσεων της. Ωστόσο, παρά τις συνεχείς επισημάνσεις και παροτρύνσεις της Αρχής, κυρίως προς το έχον τη νομοθετική πρωτοβουλία Υπουργείο, για την έγκαιρη ολοκλήρωση της νομοθετικής διαδικασίας, αυτό δεν κατέστη δυνατό και το τέλος του 2018 βρήκε τη χώρα μας ως ένα από τα λίγα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν είχαν ακόμη ανταποκριθεί στη σχετική υποχρέωσή τους.

Ως προς την εσωτερική οργάνωση, στο πλαίσιο προσαρμογής της στον ΓΚΠΔ, η Αρχή προχώρησε στην αναθεώρηση υφιστάμενων ή την εισαγωγή νέων διαδικασιών χειρισμού υποθέσεων, όπως καταγγελιών, περιστατικών παραβίασης δεδομένων, ανακοίνωσης υπευθύνου προστασίας δεδομένων, αιτημάτων προηγούμενης διαβούλευσης σχετικά με την εκτίμηση αντικτύπου επεξεργασιών υψηλού κινδύνου, κ.ά. Επίσης, προσάρμοσε τις πληροφορίες που παρέχει στον διαδικτυακό της τόπο τόσο προς τα υποκείμενα των δεδομένων, σχετικά με τα δικαιώματά τους, όσο και προς τους υπευθύνους και εκτελούντες την επεξεργασία, σχετικά με τις υποχρεώσεις τους, παρέχοντας και έντυπα ή υποδείγματα, όπως για την υποβολή καταγγελίας ή αιτήματος παροχής πληροφορόρησης προς τα υποκείμενα των δεδομένων ή για την υποβολή γνωστοποίησης περιστατικού παραβίασης ή την κατάρτιση αρχείου δραστηριοτήτων από τους υπευθύνους ή εκτελούντες την επεξεργασία. Περαιτέρω, ανέπτυξε δράσεις εσωτερικής ενημέρωσης σε διάφορα θέματα, βασιζόμενη και στις κατευθυντήριες γραμμές της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29, όπως για τη διαφάνεια, τη συγκατάθεση, τη φορητότητα δεδομένων, την κατάρτιση προφίλ και αυτοματοποιημένη λήψη αποφάσεων, τη συνεργασία μεταξύ εποπτικών αρχών, κ.ά.

Όπως επισημαίνεται στις ετήσιες εκθέσεις των προηγούμενων ετών, η ελλιπής στελέχωση αποτελεί το πλέον σοβαρό πρόβλημα της Αρχής, το οποίο έχει οξυνθεί ιδιαίτερα τα χρόνια της οικονομικής κρίσης, αφενός μεν λόγω οριστικής αποχώρησης στελεχών ή και αδειών άνευ αποδοχών, η χορήγηση των οποίων είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία. Καθίσταται δε πιο κρίσιμο λόγω

των νέων καθηκόντων και υποχρεώσεων της Αρχής. Σε συνάρτηση με το ευρύ σύνολο αρμοδιοτήτων της, το οποίο απορρέει από την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία, καθώς και τον εισερχόμενο όγκο υποθέσεων, η ελλιπής στελέχωση αποτελεί ουσιαστικό περιοριστικό παράγοντα στις προσπάθειες της Αρχής να ανταποκριθεί πλήρως στην αποστολή της. Η ομαδοποίηση, συστηματική εξέταση και ιεράρχηση των εισερχομένων υποθέσεων επιτρέπει μεν στην Αρχή να μειώσει κάπως την αρνητική επίπτωση της ελλιπούς στελέχωσης, το πρόβλημα όμως παραμένει σοβαρό και παρεμποδίζει ουσιαστικά κυρίως την ανάπτυξη αυτεπάγγελτης δράσης της Αρχής, όπως ελέγχων, ενημέρωσης- ευαισθητοποίησης υποκειμένων, υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία, ενεργής συμμετοχής σε επιτροπές και ομάδες εργασίας, κ.ά.

Ο ΓΚΠΔ, στην παρ. 4 του άρθρου 52, προβλέπει ως υποχρέωση κάθε κράτους μέλους να διαθέσει στην εθνική εποπτική αρχή «...τους απαραίτητους ανθρώπινους, τεχνικούς και οικονομικούς πόρους και τις αναγκαίες εγκαταστάσεις και υποδομές για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων και άσκηση των εξουσιών της, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ασκούνται στο πλαίσιο της αμοιβαίας συνδρομής, της συνεργασίας και της συμμετοχής στο Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων». Η ανταπόκριση της χώρας στην υποχρέωση αυτή παραμένει ακόμη σε εκκρεμότητα. Όπως είχε επισημανθεί και στην έκθεση του προηγούμενου έτους, για να καταστεί διαχειρίσιμη η συνολική προσπάθεια που πρέπει να καταβάλλει η Αρχή ετησίως, ο αριθμός των αναγκαίων οργανικών θέσεων εκτιμάται ότι θα πρέπει να ανέλθει σε 108.

Το 2018, μια θετική εξέλιξη για την αντιμετώπιση του προβλήματος της ελλιπούς στελέχωσης αποτέλεσε η υπ' αριθμ. ΔΙΠΑΑΔ/Φ.ΕΓΚΡ./163/9625,12945/29.5.2018 απόφαση της Επιτροπής του άρθρου 2 παρ. 1 της υπ' αριθμ. 33/2006 Π.Υ.Σ., με την οποία εγκρίθηκε, ύστερα από σχετικό αίτημα της Αρχής, η πλήρωση 20 θέσεων με ανοικτή προκήρυξη. Αν και στο παρελθόν η Αρχή είχε τη δυνατότητα επιλογής του προσωπικού της, για τις προσλήψεις των στελεχών της ακολουθούνται οι διαδικασίες του ΑΣΕΠ, παρά την πρόβλεψη του ΓΚΠΔ (παρ. 5 άρθρου 52), σύμφωνα με την οποία «Κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει ότι κάθε εποπτική αρχή επιλέγει και διαθέτει δικούς της υπαλλήλους οι οποίοι διοικούνται αποκλειστικά από το μέλος ή τα μέλη της...». Από τις προαναφερόμενες 20 θέσεις, οι 13 αφορούν σε ειδικούς επιστήμονες πληροφορικής και νομικής και για την πλήρωσή τους έχει κινηθεί από το ΑΣΕΠ η σχετική διαδικασία, μετά από αίτημα και αποστολή των σχετικών εγγράφων από πλευράς Αρχής, χωρίς όμως να έχει ολοκληρωθεί έναν χρόνο μετά. Όσο για τις υπόλοιπες 7 θέσεις, το ΑΣΕΠ δεν έχει κινήσει καν τη σχετική διαδικασία, σχεδιάζει δε να τη συνδυάσει με την πλήρωση κενών θέσεων και άλλων δημόσιων υπηρεσιών. Έτσι, η επιτακτικώς επείγουσα και αναγκαία πλήρωση των συγκεκριμένων θέσεων παραμένει ακόμη σε εκκρεμότητα. Λαμβάνοντας υπόψη και την αντικειμενική αδυναμία του ΑΣΕΠ να ανταποκριθεί σε εύλογο χρόνο σε αιτήματα πλήρωσης θέσεων, θεωρούμε ως αναγκαία λύση την υιοθέτηση ευέλικτων διαδικα-

σιών για την επιλογή και πρόσληψη του προσωπικού της Αρχής, όπως ακριβώς προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 52 του ΓΚΠΔ.

Ο όγκος των εισερχόμενων υποθέσεων, μαζί και με την αναγκαία αυτεπάγγελτη δράση της Αρχής, αποτελεί επίσης κρίσιμη παράμετρο της διαχειρισσιμότητας ή μη των εργασιών που καλείται η Αρχή να φέρει σε πέρας ώστε να ανταποκριθεί με επιτυχία στην αποστολή της. Πλέον, από την 25η Μαΐου 2018, σημειώνεται αλλαγή του μείγματος των εισερχομένων υποθέσεων, τις οποίες πρέπει να εξετάσει η Αρχή. Παραμένουν βεβαίως οι καταγγελίες, αλλά τα ερωτήματα περιορίζονται μόνο σε αιτήματα πληροφόρησης για την άσκηση δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, ενώ από την άλλη πλευρά, να μεν οι γνωστοποιήσεις επεξεργασιών και η χορήγηση αδειών καταργούνται, όμως εισάγονται οι γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης δεδομένων. Για τον λόγο αυτόν δεν είναι συνολικά αλλά μόνο επιμέρους συγκρίσιμα τα στατιστικά στοιχεία του έτους 2018 με αυτά των προηγούμενων ετών. Ως προς τις καταγγελίες παρατηρήθηκε μικρή μείωση περίπου 8% το 2018 σε σύγκριση με το 2017, η οποία όμως δεν προσφέρεται για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων. Τα επόμενα έτη, εκτιμάται ότι η ροή των καταγγελιών θα αυξηθεί, οφειλόμενη εν μέρει και στη δυνατότητα εκπροσώπησης του υποκειμένου των δεδομένων, ως προς την υποβολή της καταγγελίας, από μη κερδοσκοπικό φορέα, οργανισμό, οργάνωση ή σωματείο.

Η κατάργηση της εξέτασης γνωστοποιήσεων και χορήγησης αδειών απελευθερώνει την Αρχή από σημαντικό φόρτο, όμως οι υποθέσεις περιστατικών παραβίασης, αν και προς το παρόν σχετικά λίγες, αναμένεται να απαιτούν σημαντικό χρόνο για την εξέταση και διεκπεραίωσή τους, ιδίως οι σοβαρές εξ αυτών. Επίσης, οι υποθέσεις συνεργασίας με τις ομόλογες εποπτικές αρχές των κρατών μελών και συνεκτικότητας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) εκτιμάται ότι θα απαιτούν όλο και περισσότερη προσπάθεια. Ως προς τις υποθέσεις αξιολόγησης και έγκρισης κωδίκων δεοντολογίας ή μηχανισμών πιστοποίησης, όπως και για τα αιτήματα προηγούμενης διαβούλευσης σχετικά με εκτιμήσεις αντικτύπου, έχουν μεν αρχίσει με μάλλον αργό ρυθμό, όμως αναμένεται να αυξηθούν σταδιακά, προβλέπεται δε να απαιτούν υψηλής έντασης και διάρκειας προσπάθεια. Από την άλλη πλευρά, οι αναγκαίες πρωτοβουλίες της Αρχής, οι οποίες πρέπει να αναπτύσσονται τόσο στο ελεγκτικό έργο της όσο και στις δράσεις ενημέρωσης- ευαισθητοποίησης, την ενεργή συμμετοχή σε περισσότερες από 15 επιτροπές και ομάδες εργασίας που λειτουργούν κυρίως στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, την ανάλυση τεχνολογικών και επιχειρηματικών εξελίξεων σημαντικών από την οπτική της προστασίας δεδομένων και τη συμβολή σε ερευνητικές προσπάθειες στον τομέα της προστασίας δεδομένων και ασφάλειας πληροφοριών, είναι επίσης κρίσιμης σημασίας για την αποτελεσματική ανταπόκριση στην αποστολή της. Ακολουθώντας επισημαίνονται ορισμένες από τις υποχρεώσεις της Αρχής που συνεπάγονται σημαντική προσπάθεια. Συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων, η Αρχή οφείλει:

- Να προωθεί την ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των πολιτών ως προς την κατανόηση των κινδύνων, των κανόνων, των εγγυήσεων και των δικαιωμάτων που σχετίζονται με την επεξεργασία δεδομένων, αποδίδοντας ιδιαίτερα προσοχή στα παιδιά. Επίσης, να προωθεί την ευαισθητοποίηση των υπευθύνων επεξεργασίας και των εκτελούντων την επεξεργασία σχετικά με τις υποχρεώσεις τους.

- Να συμβουλεύει το εθνικό κοινοβούλιο, την κυβέρνηση και άλλα όργανα και οργανισμούς για νομοθετικά και διοικητικά μέτρα που σχετίζονται με την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας.

- Να συνεργάζεται, μεταξύ άλλων μέσω ανταλλαγής πληροφοριών, με άλλες εποπτικές αρχές και να παρέχει αμοιβαία συνδρομή σε άλλες εποπτικές αρχές, με σκοπό να διασφαλίσει τη συνεκτικότητα της εφαρμογής και της επιβολής του ΓΚΠΔ.

- Να παρακολουθεί τις σχετικές εξελίξεις, στον βαθμό που έχουν αντίκτυπο στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως δε τις εξελίξεις των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών και των εμπορικών πρακτικών.

- Να ασκεί διοικητικό έλεγχο στις τεχνολογικές υποδομές του υπευθύνων επεξεργασίας και μάλιστα σε τομείς που ενέχουν σοβαρούς κινδύνους για τους πολίτες (π.χ. τομέας υγείας, τράπεζες, ηλεκτρονικές επικοινωνίες, κοινωνικά μέσα δικτύωσης, εργασιακές σχέσεις, κ.λπ.).

Οι διαθέσιμες συνολικές πιστώσεις για το έτος 2018 αυξήθηκαν κατά περίπου 7% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Όμως, όπως και το προηγούμενο έτος, η αύξηση αυτή οφείλεται στα υψηλότερα διαθέσιμα ποσά για τη μείζονα κατηγορία αποδοχές, τα οποία εκ των πραγμάτων δεν ήταν δυνατόν να αξιοποιηθούν αφού ο αριθμός του προσωπικού παρέμεινε σταθερός, ενώ από την άλλη πλευρά οι πιστώσεις για τις λειτουργικές δαπάνες παραμένουν ανεπαρκείς, παρά τα συνεχή αιτήματα για αύξησή τους. Ως προς την οικονομική διαχείριση, όπως επισημάνθηκε και στην έκθεση του 2017, η ανάληψη των σχετικών εργασιών από τμήμα της Αρχής εξελίσσεται ιδιαίτερα θετικά, αφού οι διαθέσιμες πιστώσεις αξιοποιήθηκαν στο μέγιστο βαθμό χωρίς την οποιαδήποτε απώλεια και μεταφορά επιβάρυνσης στο επόμενο οικονομικό έτος. Για το έτος 2019, οι εγκεκριμένες πιστώσεις παρουσιάζουν επίσης αύξηση περίπου 12%, αλλά και πάλι στη μείζονα κατηγορία των αποδοχών, ενώ οι πιστώσεις για τις λειτουργικές δαπάνες παραμένουν περίπου στο ίδιο ύψος με αυτές του 2018. Οι πιστώσεις αυτές υπολείπονται των αναγκών, προκειμένου να ανταποκριθεί η Αρχή σε όλο το εύρος των αρμοδιοτήτων της και ιδίως στις νέες της υποχρεώσεις που απορρέουν από τον ΓΚΠΔ και καθιστούν ανάγκη πρώτης προτεραιότητας, παραλλήλως με την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού, κυρίως την αναβάθμιση και προσαρμογή των υποδομών πληροφορικής και δικτύων, καθώς και την ενεργή συμμετοχή της στο ΕΣΠΔ και τις λοιπές κοινές εποπτικές επιτροπές και ομάδες εργασίας ή επιτροπές.

Η ολοκλήρωση κατάρτισης της ετήσιας έκθεσης συνέπεσε και με την ψήφιση από τη Βουλή του εφαρμοστικού νόμου. Θα πρέπει να επισημανθούν ορισμένες διατάξεις που πρόκειται να διευκολύνουν την Αρχή, όπως η δυνατότητα λειτουργίας της και ως μονοπρόσωπο όργανο, η δυνατότητα κατάρτισης κώδικα δεοντολογίας, η δυνατότητα σύναψης μνημονίων συνεργασίας με δημόσιους φορείς, ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης με σκοπό την αμοιβαία συνδρομή και ανταλλαγή πληροφοριών σε θέματα αρμοδιότητάς της, καθώς και η δυνατότητα πραγματοποίησης αμειβόμενης πρακτικής άσκησης φοιτητών και αποφοίτων ανωτάτων σχολών, σε επιστημονικό αντικείμενο συναφές με την αποστολή της Αρχής. Επίσης, στις θετικές για την ευέλικτη λειτουργία της Αρχής διατάξεις συγκαταλέγονται και η σχετική με τη δυνατότητα απόσπασης στην Αρχή υπαλλήλων από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, η εξουσιοδοτική για την οργάνωση της Γραμματείας της Αρχής διάταξη, καθώς και η δυνατότητα εξαμηνιαίας κατά μέγιστη διάρκεια απόσπασης προσωπικού της Γραμματείας σε ομόλογες εποπτικές αρχές άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή και τρίτων χωρών όπως και υποδοχής, από την ίδια την Αρχή, προσωπικού αποσπασμένου από ομόλογες αρχές. Ωστόσο, σε ορισμένα ζητήματα περιορίζεται η ευελιξία στην επιλογή του προσωπικού της Αρχής, παρά τη σχετική πρόβλεψη του ΓΚΠΔ και παρά τις χρονοβόρες διαδικασίες που ακολουθεί το ΑΣΕΠ, όπως προαναφέρθηκε και επιβεβαιώνεται σε σχέση με την τρέχουσα διαδικασία πλήρωσης των 13 θέσεων ειδικού επιστημονικού προσωπικού που ξεπέρασε ήδη το ένα έτος. Δεν δίνεται η δυνατότητα ταχείας αναπλήρωσης του ανθρώπινου δυναμικού σε περιπτώσεις ανελαστικών αδειών άνευ αποδοχών, ώστε οι θέσεις να πληρώνονται μόνο κατά τη διάρκεια των αδειών αυτών. Επίσης, δεν περιλαμβάνεται στον νόμο ο ελάχιστος αναγκαίος για την εύρυθμη λειτουργία της Αρχής αριθμός οργανικών θέσεων υπαλλήλων της Γραμματείας που θα καθιστούσε δυνατή την άμεση κίνηση της διαδικασίας πλήρωσης των θέσεων αυτών, αλλά, πάντως, προβλέπεται να προσδιοριστεί στο πλαίσιο του οργανογράμματος που πρόκειται να καταρτιστεί.

Ως προς τον προϋπολογισμό και την οικονομική διαχείριση, επισημαίνεται στα θετικά η πρόβλεψη αυτοτέλειας της Αρχής στην κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού της, καθώς και η δυνατότητα διαχείρισης ειδικού λογαριασμού και επομένως συμμετοχής της σε εθνικά, ευρωπαϊκά ή συγχρηματοδοτούμενα ερευνητικά ή άλλα προγράμματα. Ωστόσο, στις σχετικές με τον προϋπολογισμό και την οικονομική διαχείριση διατάξεις παρεισέφρησαν, μάλλον από αβλεψία, και ορισμένες προβλέψεις που δυσχεραίνουν τις εργασίες, όπως η πρόβλεψη απόφασης του Υπουργού Οικονομικών για τη μεταφορά πιστώσεων μεταξύ λογαριασμών μιας μείζονος κατηγορίας ή μεταξύ μείζονων κατηγοριών, καθώς και προβλέψεις σχετικά με τη διαχείριση του ειδικού λογαριασμού που προκαλούν σύγχυση.

Με δεδομένη πλέον την ψήφιση του εθνικού εφαρμοστικού νόμου, η Αρχή θα πρέπει στη συνέχεια να εστιάσει την προσοχή της στην αναθεώρηση του κανονισμού λειτουργίας της με τον οποίο θα ρυθμιστεί η λειτουργία της σε ολομέλεια, τμήματα και μονομελές όργανο, αλλά και η πρόβλεψη καθορισμού των προτεραιοτήτων και προγραμματισμού των εργασιών της, σε ετήσια ή διετή βάση επίσης, στην αναθεώρηση του Οργανισμού της, με τον οποίο καθορίζονται το επίπεδο λειτουργίας της Γραμματείας, η διάρθρωση των οργανικών μονάδων, τα προσόντα του προσωπικού, ο αριθμός των θέσεων του προσωπικού, η κατανομή τους σε κλάδους και ειδικότητες και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα, ενώ επιτρέπεται να προβλέπονται αποκλίσεις από τις ισχύουσες διατάξεις προκειμένου οι σχετικές ρυθμίσεις να είναι σύμφωνες με τον ΓΚΠΔ ακόμη, στην κατάρτιση προγράμματος πρακτικής άσκησης και την έγκριση κώδικα δεοντολογίας των μελών και του προσωπικού της, καθώς και στην επανεξέταση διαδικασιών χειρισμού υποθέσεων και την εφαρμογή ορθών πρακτικών.

Εκτός των προαναφερόμενων, η Αρχή θα πρέπει επίσης να εξετάσει κριτικά τις ουσιαστικές διατάξεις του νέου εφαρμοστικού νόμου και να γνωμοδοτήσει σχετικά, αφού δεν είχε τη δυνατότητα αυτή επί του τελευταίου σχεδίου που υποβλήθηκε προς ψήφιση στη Βουλή των Ελλήνων, καθώς και να διατυπώσει προτάσεις για τη βελτίωσή του. Για παράδειγμα, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί η διατήρηση στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες των χαμηλών μέγιστων προστίμων που ίσχυαν στο παρελθόν με τον ν. 2472/1997, σε αντίθεση με ό,τι πλέον ισχύει για όλες τις άλλες επεξεργασίες και είδη δεδομένων, βάσει του ΓΚΠΔ αλλά και του ν. 4624/2019 ως προς τις επεξεργασίες που πραγματοποιούνται από δημόσιους φορείς.

Πέραν αυτών, όπως παγίως επισημαίνεται και στις εκθέσεις των τελευταίων ετών, θα πρέπει να αναληφθεί επίσης νομοθετική πρωτοβουλία για την προώθηση των ακόλουθων θεμάτων:

α) Επανεξέταση της νομοθεσίας για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και σχετικών ειδικών διατάξεων, όπως το άρθρο 25 του Κώδικα Οργανισμού των Δικαστηρίων, προκειμένου να διαμορφωθεί συμπαγές και σαφές νομοθετικό καθεστώς ώστε να αρθούν οι συγκρούσεις αρμοδιοτήτων και να εξασφαλιστεί αποτελεσματική προστασία των προσωπικών δεδομένων.

β) Σαφής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ των Ανεξαρτήτων Αρχών, ώστε να αποφεύγονται οι επικαλύψεις και οι συντρίχουσες αρμοδιότητες.

2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το 2018, το σύνολο των διεκπεραιωμένων υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και γνωστοποιήσεων αρχείων και επεξεργασιών ανήλθε σε 3.064, σημειώνοντας μικρή μείωση σε σχέση με το έτος 2017, οφειλόμενη στην κατάργηση της υποχρέωσης υποβολής γνωστοποιήσεων επεξεργασίας και της δυνατότητας υποβολής ερωτημάτων μετά τη θέση σε εφαρμογή του ΓΚΠΔ, δηλαδή μετά την 25η Μαΐου 2018. Σε 77 περιπτώσεις η εξέταση των υποθέσεων ολοκληρώθηκε με την έκδοση απόφασης από την Ολομέλεια ή το Τμήμα. Επίσης, το 2018, η Αρχή εξέδωσε και 3 γνωμοδοτήσεις.

Ειδικότερα, η Αρχή διεκπεραίωσε 1.132 προσφυγές/καταγγελίες και 953 ερωτήματα υπευθύνων επεξεργασίας ή πολιτών σχετικά με τη νομιμότητα συγκεκριμένης επεξεργασίας ή τον τρόπο εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας. Διεκπεραίωσε 979 υποθέσεις γνωστοποιήσεων αρχείων και επεξεργασιών, από τις οποίες οι 896 αφορούσαν στην εγκατάσταση και λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης και οι υπόλοιπες σε τήρηση αρχείων ή επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και 16 γνωστοποιήσεων διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ. Επίσης, το 2018, η Αρχή χορήγησε ή ανανέωσε 50 άδειες τήρησης αρχείων ευαίσθητων δεδομένων και 19 άδειες διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ. Στις ανωτέρω διεκπεραιωθείσες υποθέσεις περιλαμβάνονται και 8 υποθέσεις πρόσβασης και αντίρρησης σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, καθώς και 68 υποθέσεις περιστατικών παραβίασης δεδομένων.

Το σύνολο των εισερχομένων εγγράφων ανήλθε σε 10.468, μειωμένο κατά περίπου 5% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε, η σύγκριση με στατιστικά στοιχεία περασμένων ετών είναι σε πολλές περιπτώσεις παραπλανητική. Έχει όμως νόημα σε σχέση με την υποβολή καταγγελιών, αφού παραμένει και στον ΓΚΠΔ ως ένα από τα πολύ σημαντικά καθήκοντα της Αρχής που προϋποθέτουν ιδιαίτερα μεγάλη προσπάθεια από την πλευρά της. Ως προς τον αριθμό των εισερχομένων καταγγελιών, αυτός το 2018 ανήλθε σε 847, μειωμένος κατά περίπου 8% σε σύγκριση με το έτος 2017, ενώ η διεκπεραίωση καταγγελιών το έτος 2018 αυξήθηκε κατά περίπου 90%, με τη μεγάλη αύξηση να οφείλεται και στην αρχειοθέτηση αριθμού καταγγελιών λόγω απώλειας ενδιαφέροντος. Αξιοσημείωτη είναι, ως προς τον τρόπο υποβολής των εισερχομένων εγγράφων στην Αρχή, η κατά περίπου 50% αύξηση χρήσης υπηρεσίας ηλεκτρονικής αλληλογραφίας σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, αν και η υποβολή εγγράφων μέσω της διαδικτυακής πύλης της Αρχής εμφάνισε μείωση. Έτσι, σε ποσοστό περίπου 58% αξιοποιείται το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (από 36% το προηγούμενο έτος), ενώ σε ποσοστό 11% η διαδικτυακή πύλη της Αρχής (από 17% το προηγούμενο έτος), μεγάλος δε αριθμός εγγράφων υποβάλλεται ιδιοχείρως (13% από 21% το προηγούμενο έτος) και με φαξ το 3% (από 8%). Παρατηρείται δηλαδή ευρύτερη χρήση ηλεκτρονικών μέσων (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, διαδικτυακή πύλη και φαξ), σε ποσοστό περίπου 74% (από 61% το προηγούμενο έτος).

Η Αρχή, το 2018, άρχισε ελέγχους σε 65 υπευθύνους επεξεργασίας δεδομένων, οι οποίοι δραστηριοποιούνται διαδικτυακά στους τομείς των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, υπηρεσιών ασφάλισης, ηλεκτρονικού εμπορίου, υπηρεσιών εισιτηρίων και των υπηρεσιών δημοσίου τομέα. Αντικείμενο των ελέγχων αποτέλεσαν ο τρόπος ικανοποίησης συγκεκριμένων απαιτήσεων του νομοθετικού πλαισίου προστασίας δεδομένων. Συγκεκριμένα, οι έλεγχοι επικεντρώθηκαν στη διαφάνεια της επεξεργασίας, τη χρήση cookies και τεχνολογιών που απαιτούν πρόσβαση στον τερματικό εξοπλισμό ενός χρήστη, την αποστολή διαφημιστικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων, κα-

θώς και την ασφάλεια των διαδικτυακών τόπων μέσω ενδεικτικών σημείων, αντιληπτών στον πολίτη κατά την πλοήγησή του στο διαδίκτυο και τη χρήση διαδικτυακών υπηρεσιών (βλ. σχετικά ενότητα 3.3).

Ως προς τις γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης δεδομένων που προβλέπονται στον ΓΚΠΔ, από την 25η Μαΐου 2018 και μέχρι τέλους του έτους, υποβλήθηκαν στην Αρχή 80, εκ των οποίων 70 υποβλήθηκαν από εταιρείες με βασική εγκατάσταση εντός Ελλάδας και οι λοιπές 10 από υπεύθυνο επεξεργασίας με κύρια εγκατάσταση σε άλλο κράτος μέλος ή χωρίς εγκατάσταση εντός ΕΕ (βλ. ενότητα 3.4). Σε 13 από αυτά τα περιστατικά παραβίασης, η Αρχή προχώρησε ήδη σε περαιτέρω έρευνα, σε 5 περιπτώσεις εκ των οποίων η περαιτέρω έρευνα ολοκληρώθηκε εντός του 2018.

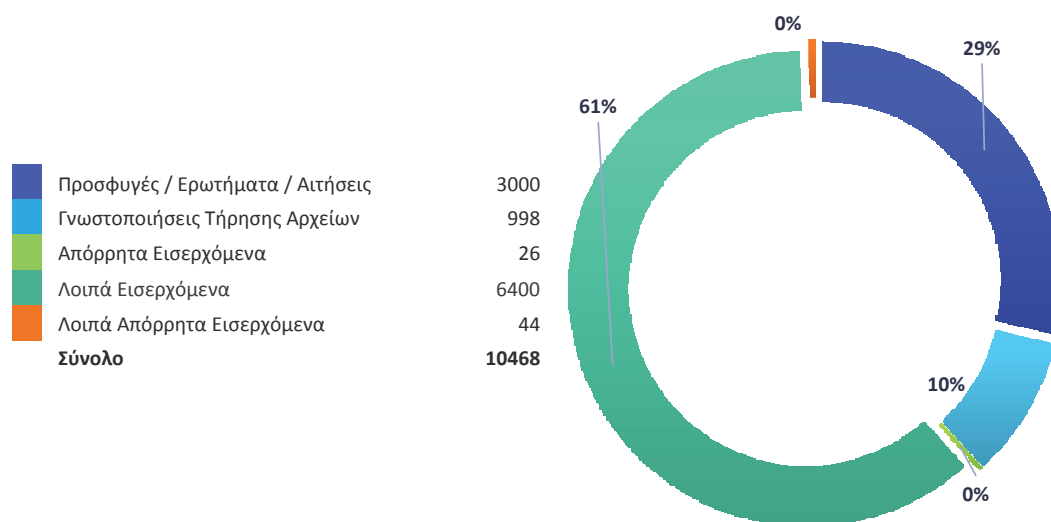
Σε 25 από τις αποφάσεις της Αρχής του έτους 2018 επιβάλλονται κυρώσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας. Σε 12 περιπτώσεις επιβλήθηκε η κύρωση της προειδοποίησης-σύστασης για συμμόρφωση μετά από καταγγελία και ακρόαση και σε 13 περιπτώσεις επιβλήθηκε πρόστιμο το ύψος του οποίου κυμάνθηκε από 1.000 έως 150.000 ευρώ. Διευκρινίζεται ότι σε 4 από τις 13 αυτές αποφάσεις της Αρχής επιβλήθηκε εκτός του χρηματικού προστίμου και η κύρωση της προειδοποίησης-σύστασης. Συνολικά, επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους 689.000 ευρώ. Η Αρχή επέβαλε τις κυρώσεις για παραβίαση των διατάξεων που αναφέρονται στη μη έγκαιρη υποβολή γνωστοποίησης περιστατικού παραβίασης προσωπικών δεδομένων, στις προϋποθέσεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, την ενημέρωση και το δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων, τη νομιμότητα επεξεργασίας από Δημόσια Αρχή, αλλά και διατάξεων σχετικά με τη χρήση συστημάτων βιντεοε-

πιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών (οδηγία 1122/2000, όπως αντικαταστάθηκε από την οδηγία 1/2011). Οι ανωτέρω αποφάσεις της Αρχής κατηγοριοποιούνται στους κύριους θεματικούς τομείς ως εξής: 2 στη Δημόσια Διοίκηση, 4 στον Τομέα Ιδιωτικής Οικονομίας, 7 στον Χρηματοπιστωτικό Τομέα, 1 στον τομέα της Υγείας, 6 στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες και 5 στα Κλειστά Κυκλώματα Τηλεόρασης.

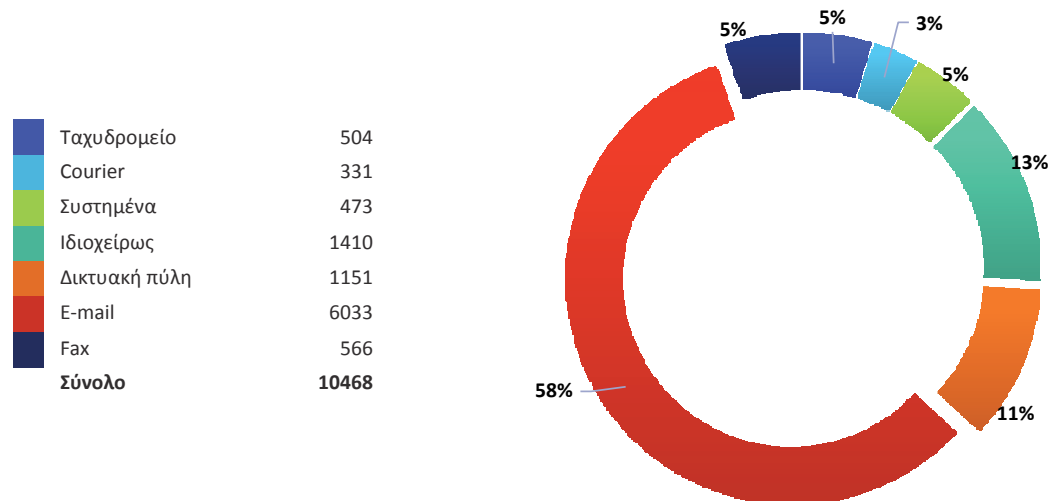
Το έτος 2018 προσβλήθηκε μία (1) απόφαση της Αρχής στο Συμβούλιο της Επικρατείας, ενώ δεν συζητήθηκε καμία από τις εκκρεμείς αιτήσεις ακυρώσεως κατά αποφάσεων της Αρχής.

Στο κεφάλαιο αυτό ακολουθούν στατιστικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στα εισερχόμενα έγγραφα, την κατηγοριοποίηση και τον τρόπο υποβολής τους και στην ανάλυση των εισερχομένων, διεκπεραιωμένων και εκκρεμών υποθέσεων προσφυγών/ καταγγελιών και ερωτημάτων σε θεματικούς τομείς, καθώς και συγκριτικοί πίνακες των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13, για το διάστημα 1999 ή 2000 έως 2018. Επίσης, περιέχονται ειδικότερα στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των εισερχομένων και των διεκπεραιωμένων το έτος 2018 αιτήσεων που σχετίζονται με καταχωρίσεις αλλοδαπών στο Πληροφοριακό Σύστημα Σένγκεν και για τη χώρα προέλευσης των αιτούντων. Ακόμη, περιλαμβάνονται στατιστικά στοιχεία σχετικά με περιστατικά παραβίασης δεδομένων τα οποία γνωστοποιήθηκαν στην Αρχή και τα οποία αποτυπώνουν τη μηνιαία ροή τους, τους στόχους ασφάλειας που αφορούν, καθώς και τον διασυνοριακό ή μη χαρακτήρα τους. Τέλος, περιλαμβάνονται στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη συνεργασία των εποπτικών αρχών των κρατών μελών και την εφαρμογή του μηχανισμού συνεκτικότητας (βλ. ενότητα 3.7).

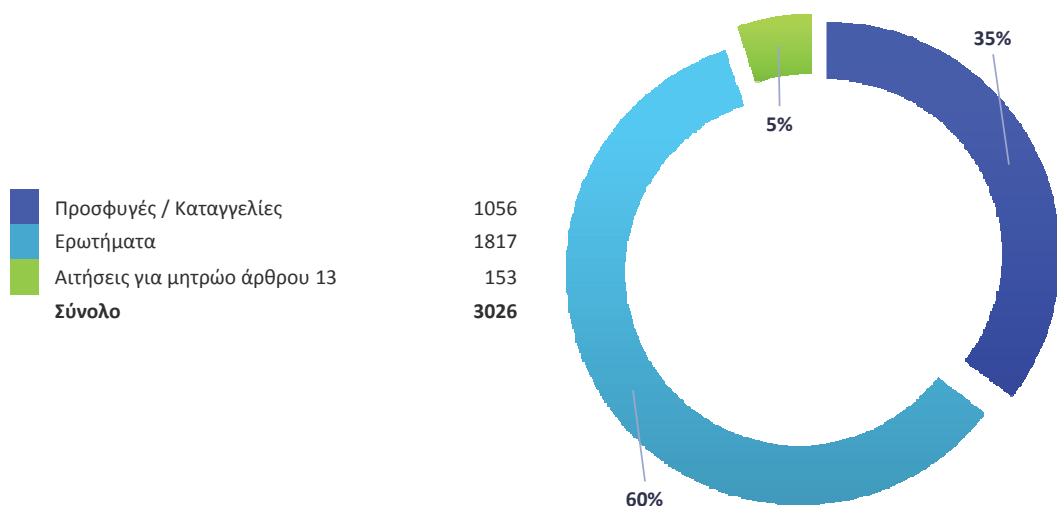
ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Διάγραμμα 1 - Εισερχόμενα έγγραφα

Διάγραμμα 2 - Τρόπος υποβολής

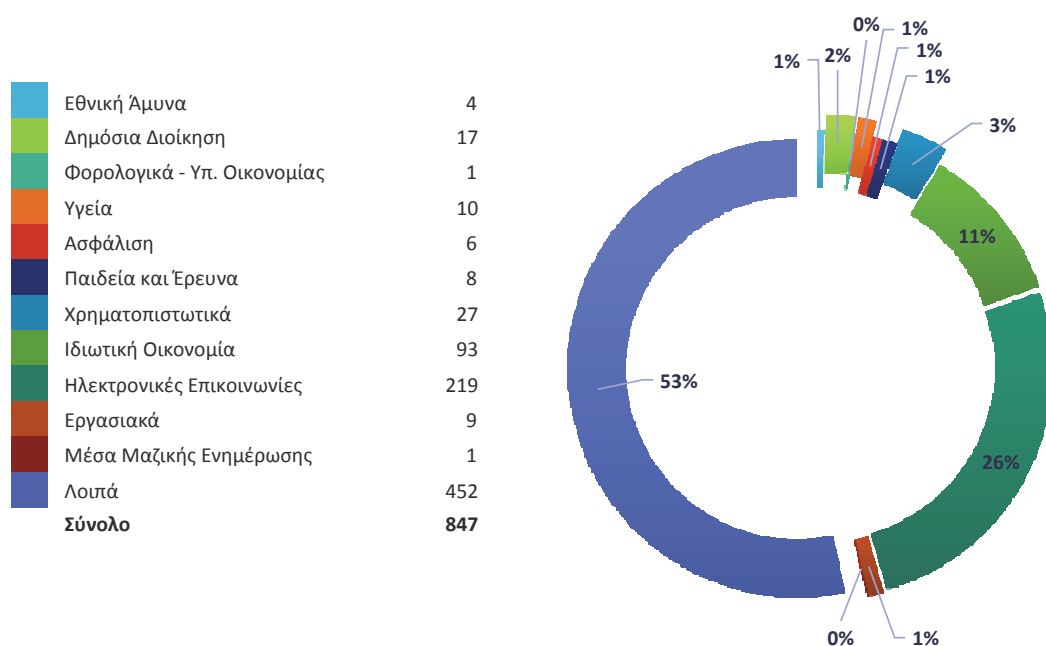
ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2018

Διάγραμμα 3 - Κατηγοριοποίηση εισερχομένων εγγράφων επί προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και αιτήσεων στο μητρώο του άρθρου 13

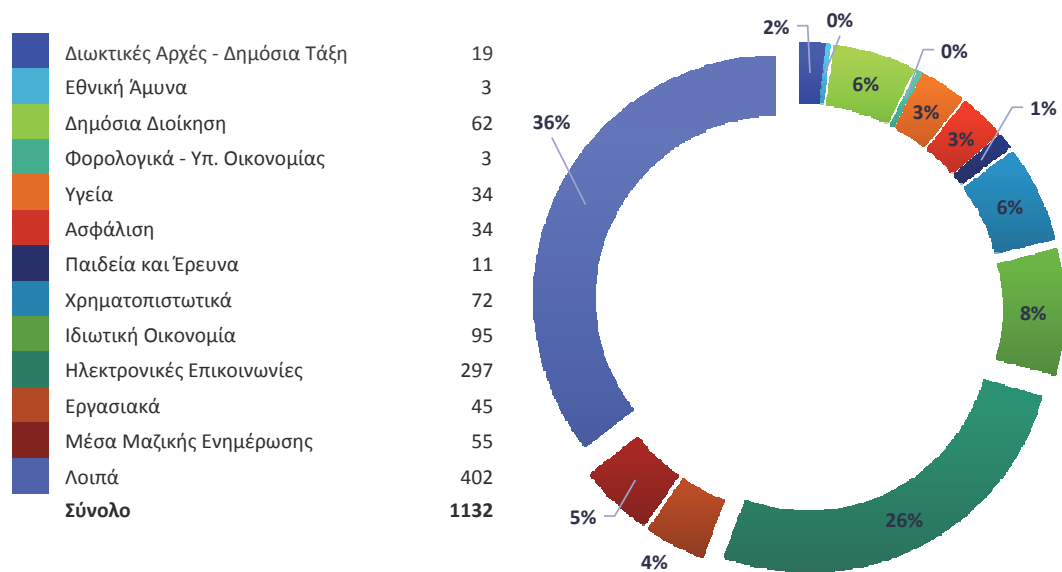
Παρατηρήσεις:

1. Στο παραπάνω σύνολο προσφυγών/καταγγελιών προσμετρούνται και οι απόρριπτες προσφυγές/καταγγελίες.
2. Ο αριθμός των εισερχομένων κατά κατηγορία εγγράφων δεν συμπίπτει με τον αριθμό των υποθέσεων που εμφανίζονται στους επόμενους πίνακες, διότι ορισμένα έγγραφα αφορούν την ίδια υπόθεση.

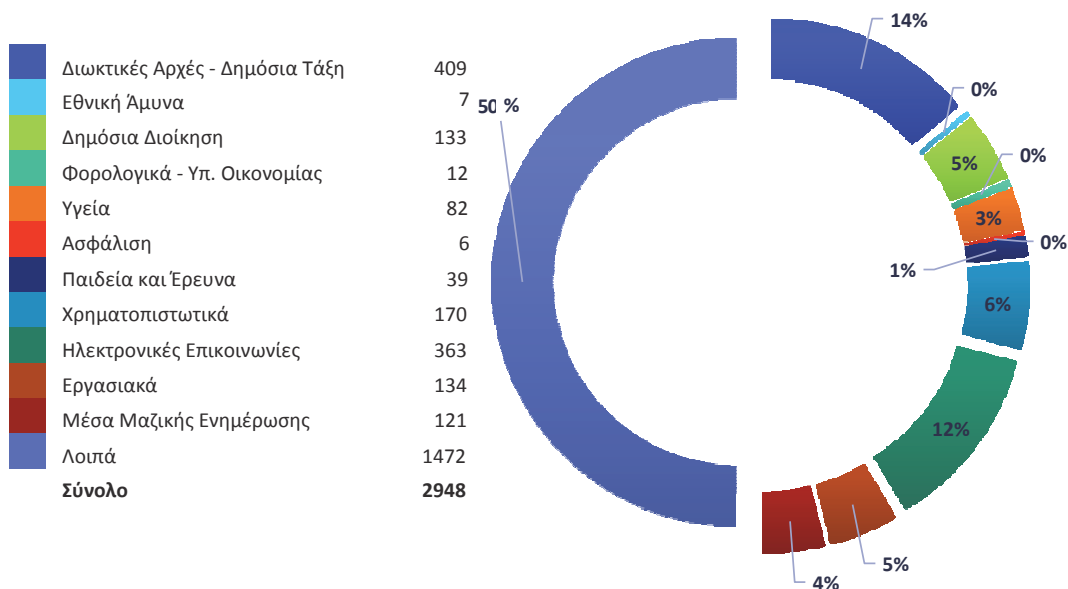
ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ/ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

Διάγραμμα 4 - Εισερχόμενες υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών

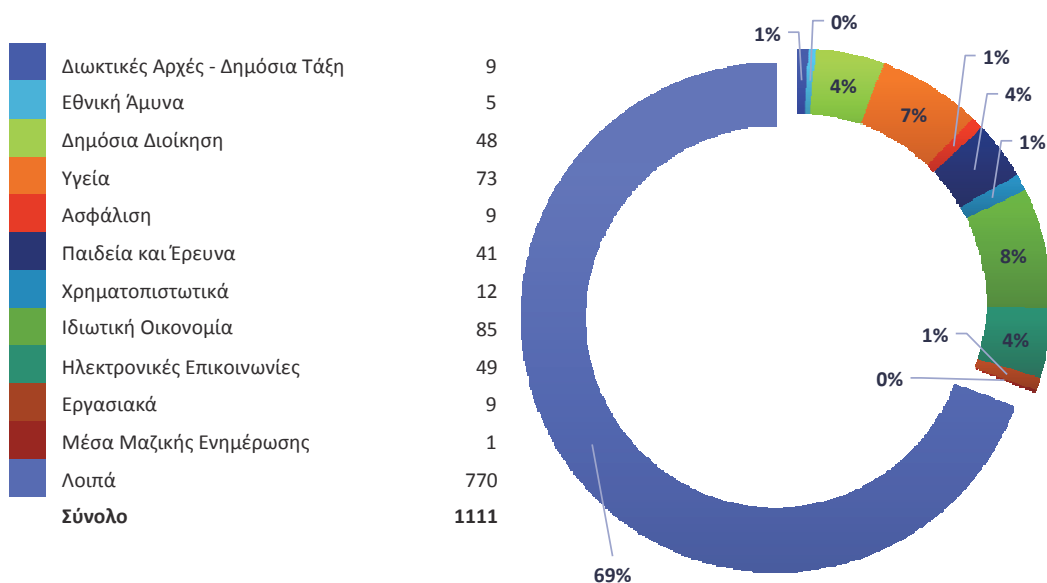
Διάγραμμα 5 - Διεκπεραιωμένες υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών

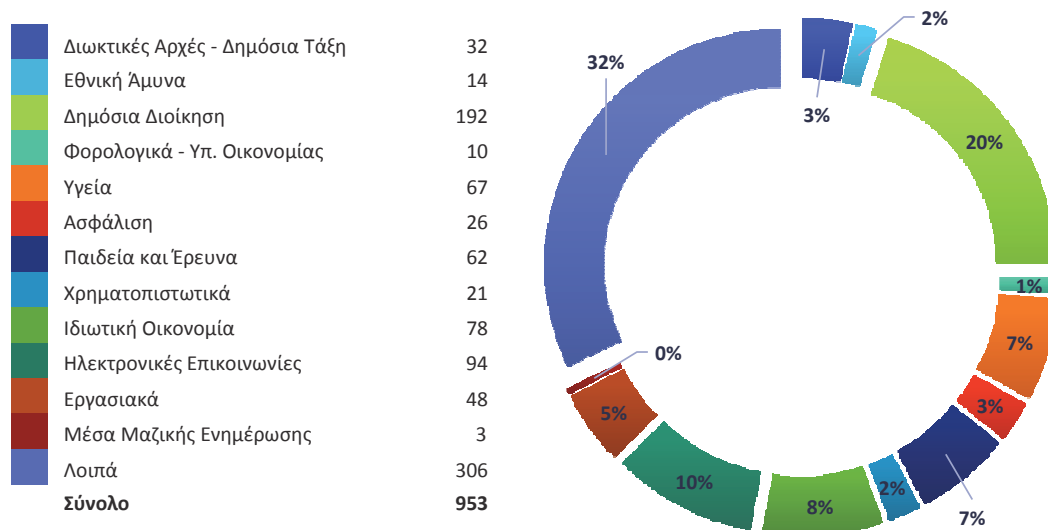
Διάγραμμα 6 - Εκκρεμείς υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών

Παρατήρηση: Από την Έκθεση 2014 προσμετρούνται στη θεματική ενότητα «Τομέας διωκτικών αρχών και δημόσιας τάξης» και οι νεοεισερχόμενες, διεκπεραιωμένες και εκκρεμείς προσφυγές Σένγκεν, οι οποίες τα προηγούμενα έτη καταχωρούνταν χωριστά.

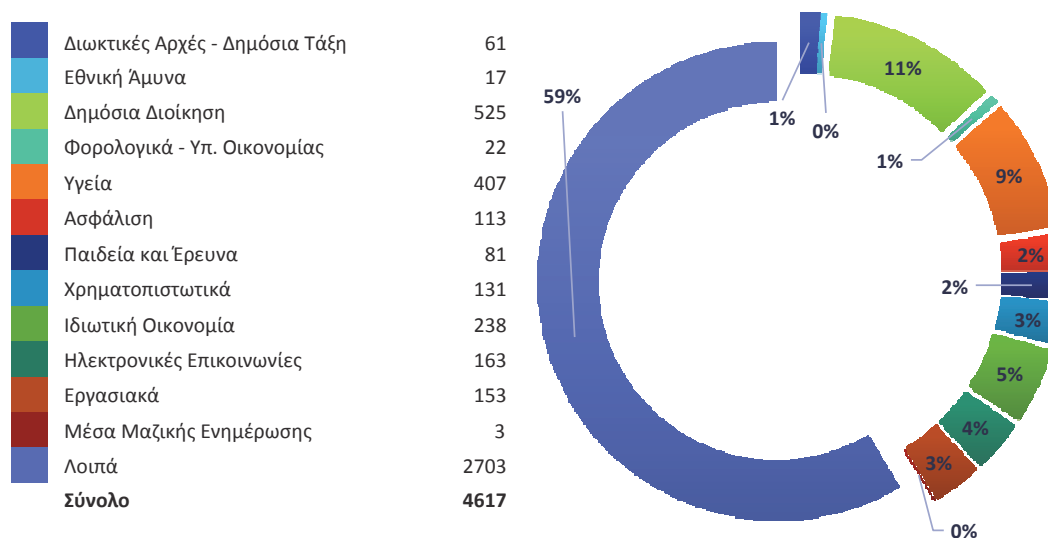
ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

Διάγραμμα 7 - Εισερχόμενες υποθέσεις ερωτημάτων

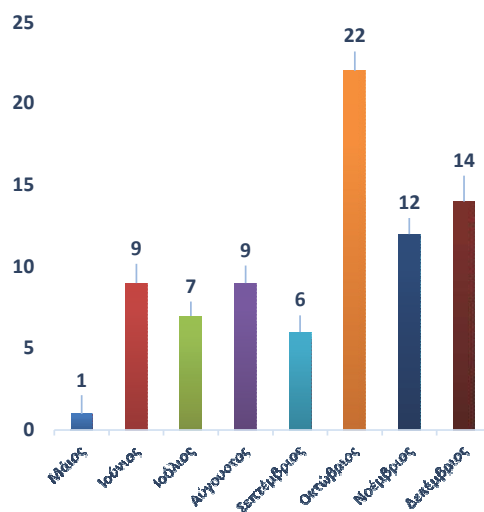

Διάγραμμα 8 - Διεκπεραιωμένες υποθέσεις ερωτημάτων

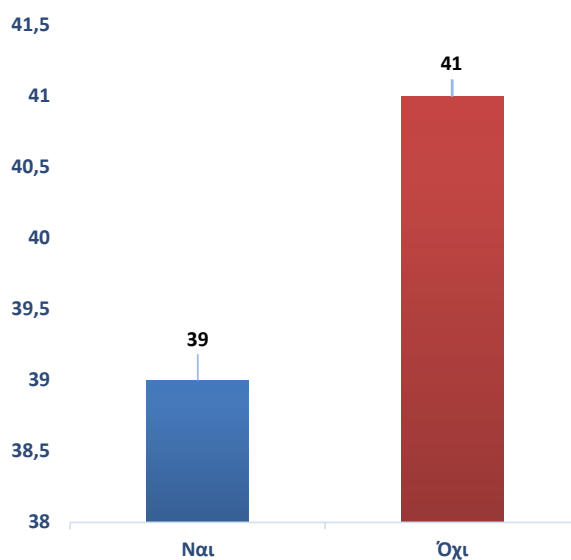

Διάγραμμα 9 - Εκκρεμείς υποθέσεις ερωτημάτων

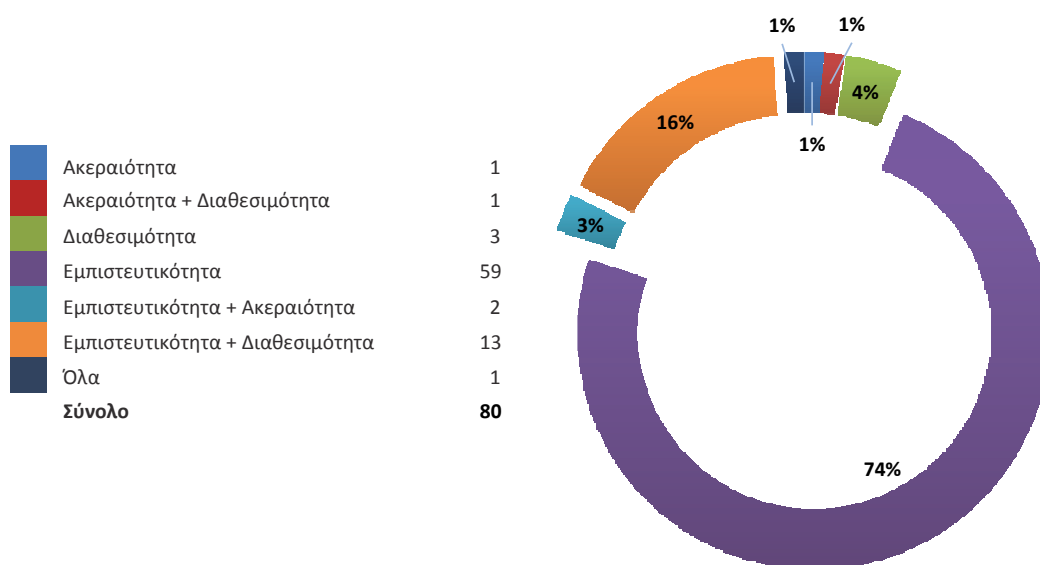
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ

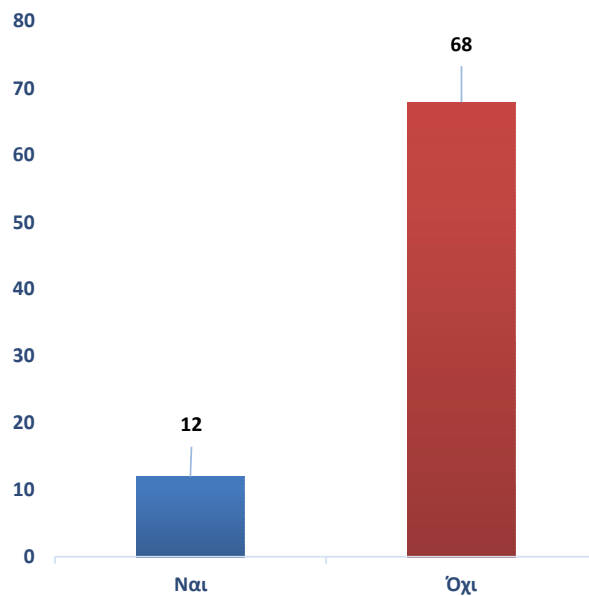
Διάγραμμα 10 - Γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης 2018 ανά μήνα

Διάγραμμα 11 - Ενημέρωση υποκειμένων περιστατικών παραβίασης 2018

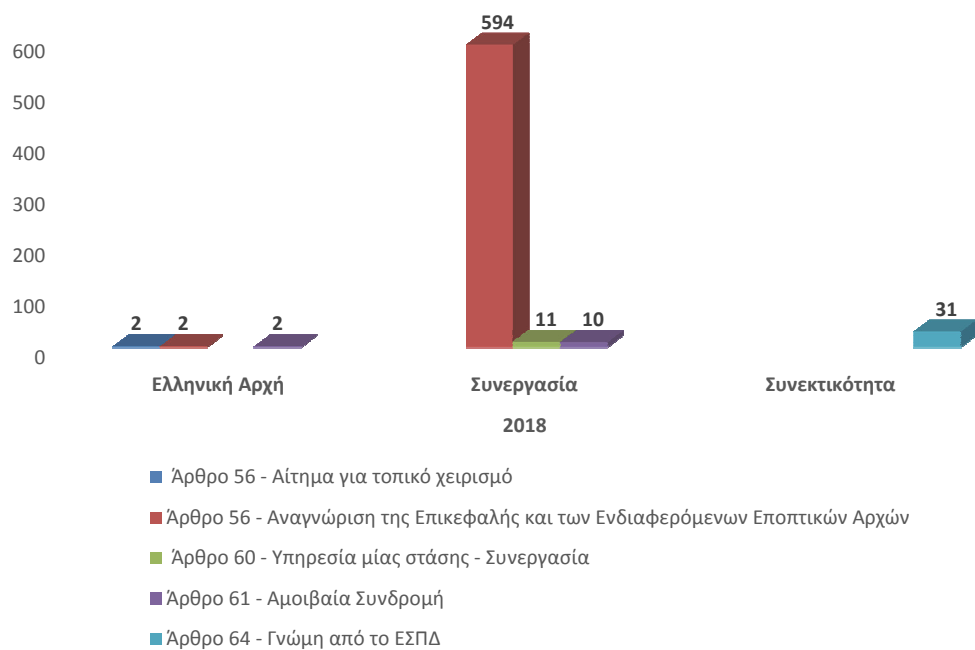

Διάγραμμα 12 - Στόχοι ασφάλειας που επλήγησαν

Διάγραμμα 13 - Διασυννορικά περιστατικά παραβίασης 2018

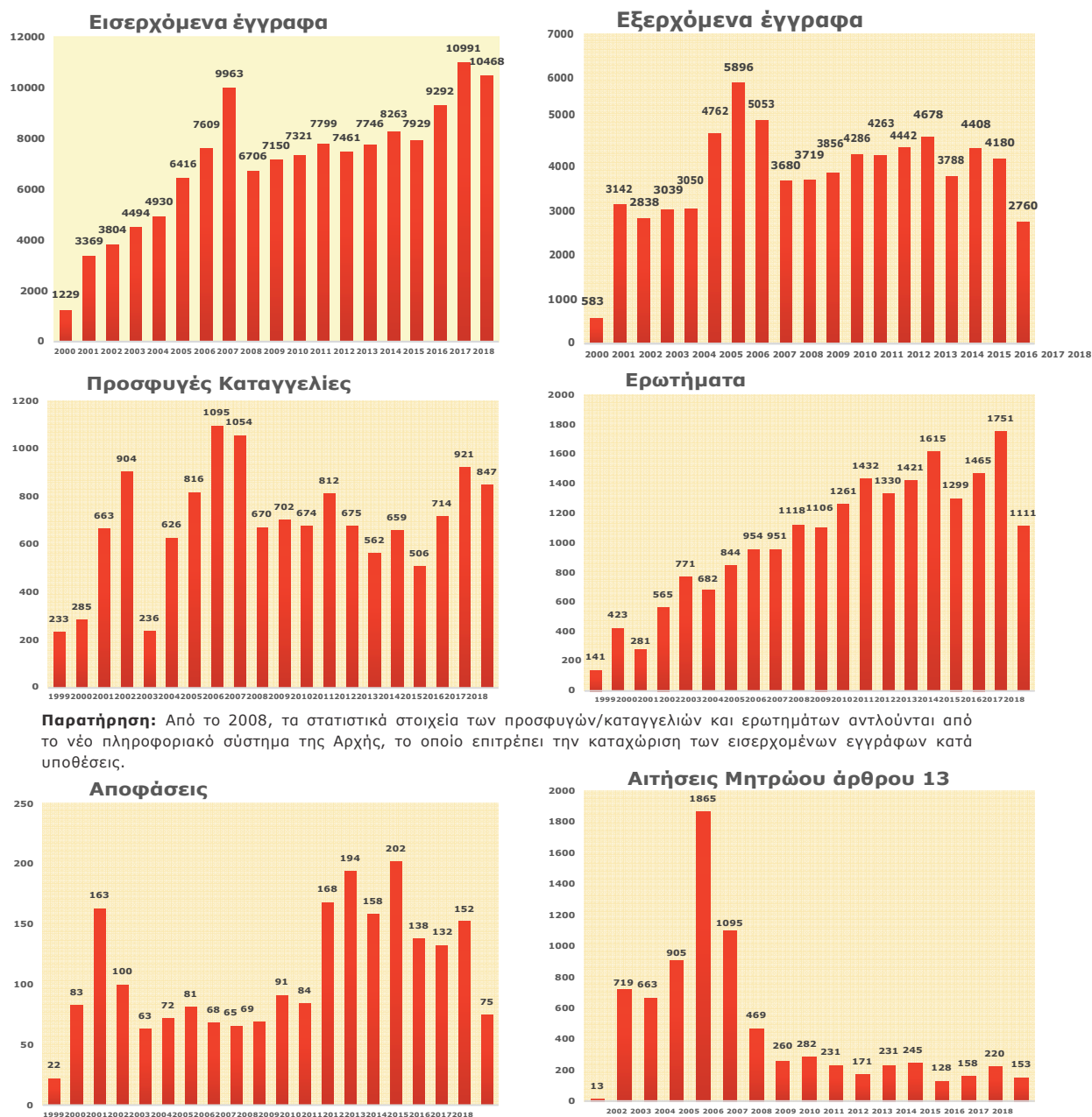
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ - ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

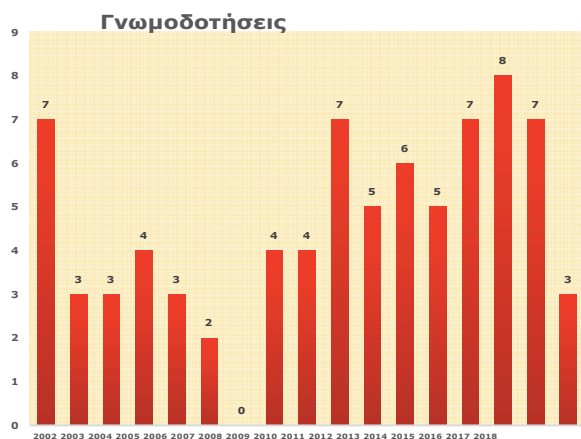
Διάγραμμα 14 - Γνωστοποιήσεις – αιτήματα διασυνοριακής συνεργασίας

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ακόλουθα διαγράμματα απεικονίζουν τους ετήσιους αριθμούς των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, των υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, των αποφάσεων και γνωμοδοτήσεων της Αρχής, των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 2000 - 2018, καθώς και τους ετήσιους αριθμούς εισερχομένων εγγράφων μέσω δικτυακής πύλης και email (από το έτος 2007).

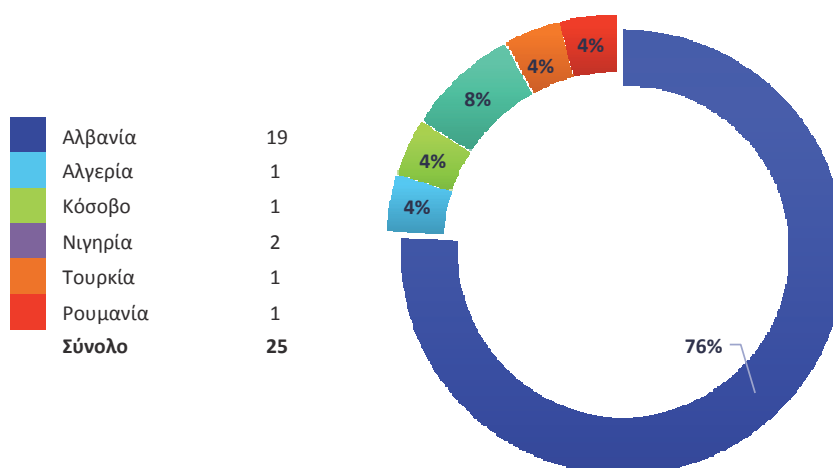

Διάγραμμα 15 - Συγκριτικά στατιστικά στοιχεία

**ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ****Αιτήσεις διαγραφής από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν το 2018**

Κατατεθείσες αιτήσεις	25
Αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν	8

Διάγραμμα 16 - Αιτήσεις διαγραφής από το ΣΠΣ

3. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

3.1. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ

3.1.1. ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής, η Αρχή εξέτασε σειρά ζητημάτων που τέθηκαν ενώπιόν της, ιδίως από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη (Ελληνική Αστυνομία) και από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Η Αρχή εξέτασε, κατόπιν καταγγελίας δημοσιογράφου, υπόθεση κατά την οποία αστυνομικός εθεάθη να φέρει συσκευή με χαρακτηριστικά φορητής κάμερας, ενσωματωμένη σε ειδική θήκη στη στολή του. Κατόπιν διερεύνησης της υπόθεσης από την Αρχή και παροχής πληροφοριών από την ΕΛΑΣ, δεν κατέστη δυνατό να διαπιστωθεί αν στο συγκεκριμένο περιστατικό διενεργήθηκε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω βιντεοσκόπησης. Η Αρχή προχώρησε σε συστάσεις προς την ΕΛΑΣ να προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες προκειμένου η διαδικασία διερεύνησης παραπόνων που σχετίζονται με επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να είναι προσηκόντως τεκμηριωμένη και να συνεργάζεται αποτελεσματικά με την Αρχή (απόφαση 59/2018).

Σε άλλη ανάλογη περίπτωση, η Αρχή εξέτασε αναφορά για την τοποθέτηση κρυφής κάμερας με δυνατότητα μετάδοσης εικόνας και ήχου στον χώρο της ΥΔΕΖΙ στον 11ο όροφο της ΓΑΔΑ. Η Αρχή έκρινε ότι η τοποθέτηση έγινε χωρίς να έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις νομιμότητας για την τοποθέτηση και λειτουργία ενός συστήματος βιντεοεπιτήρησης, όπως είναι ενδεικτικά η γνωστοποίηση στην Αρχή ή η τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων, ενώ ο σκοπός τον οποίο επικαλέστηκε η ΕΛΑΣ, δηλαδή η επιτήρηση των προσαγόμενων ατόμων, η ασφάλεια των προσαγομένων και του προσωπικού, η πρόληψη οποιασδήποτε έκνομης ενέργειας και ο έλεγχος από τον Τμηματάρχη της τήρησης των δικονομικών κανόνων από τους υφιστάμενούς του κατά την εξέταση και ανάκριση των υπόπτων, δεν συνιστά νόμιμο λόγο εγκατάστασης της κάμερας, καθώς αφενός δεν προβλέπεται από τον νόμο σχετική αρμοδιότητα της ΕΛΑΣ και αφετέρου δεν προκύπτει ότι συντρέχει περίπτωση υπέρτερου έννομου συμφέροντος κατά το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. 3 ν. 2472/1997. Περαιτέρω, όταν η αναφορά υποβλήθηκε στην Αρχή δεν υπήρχε η δυνατότητα άμεσης επέμβασης και επιτόπιου διοικητικού ελέγχου εκ μέρους της Αρχής λόγω του χρόνου που είχε μεσολαβήσει και λόγω του ότι η κάμερα είχε αφαιρεθεί. Παρόλο που δεν αποδείχθηκε ότι έχει εκδοθεί διοικητική πράξη που να εγκρίνει την τοποθέτηση της εν λόγω κάμερας, ο σκοπός της τοποθέτησης ήταν σαφής, όπως αναφέρθηκε στα έγγραφα που υποβλήθηκαν στην Αρχή. Ωστόσο, δεν υπήρξε κάποιο άλλο στοιχείο από το οποίο να προκύπτει η λειτουργία και χρήση της κάμερας κατά τη διάρκεια των συναντήσεων των κρατούμενων με τους δικηγόρους τους. Επομένως, δεν κατέστη δυνατό με βεβαιότητα να τεκμηριωθεί ότι διενεργήθηκε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω βιντεοσκόπησης με χρήση της εν λόγω κάμερας. Τελικά, η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, και ιδίως ότι δεν μπορεί να αποδειχθεί επεξεργασία δεδομένων

προσωπικού χαρακτήρα, σε αντίθεση με την απόδειξη της ύπαρξης κάμερας στον ανωτέρω χώρο που ανήκει στην ΕΛΑΣ, απηύθυνε στην ΕΛΑΣ σχετική σύσταση να φροντίσει να τηρούνται εφεξής οι προϋποθέσεις νόμιμης εγκατάστασης και λειτουργίας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης (απόφαση 64/2018).

3.1.1.1. Έλεγχος του εθνικού τμήματος του Πληροφοριακού Συστήματος Σένγκεν

Η Συμφωνία Σένγκεν του 1985 και η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (στο εξής και ΣΕΣΣ), η οποία τέθηκε σε εφαρμογή το 1995, οδήγησαν στην κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα των κρατών που την είχαν υπογράψει, καθώς και στη δημιουργία ενιαίων εξωτερικών συνόρων στα οποία οι έλεγχοι εισόδου στον «χώρο Σένγκεν» πραγματοποιούνται με βάση τις ίδιες διαδικασίες. Με την ίδια Σύμβαση καθιερώθηκαν κοινοί κανόνες για την έκδοση θεωρήσεων, την παροχή ασύλου και τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, ώστε να είναι εφικτή η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό του «χώρου Σένγκεν», χωρίς παράλληλα να διαταράσσεται η δημόσια ασφάλεια.

Το σημαντικότερο από τα αποκαλούμενα «αντισταθμιστικά» μέτρα στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποτελεί η δημιουργία και λειτουργία ενός κοινού συστήματος πληροφοριών, του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν [(Schengen Information System – SIS), στο εξής και ΣΠΣ], το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ αστυνομικών και δικαστικών αρχών. Το ΣΠΣ είναι μια βάση δεδομένων που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές των κρατών Σένγκεν την ανταλλαγή δεδομένων αναφορικά με ορισμένες κατηγορίες προσώπων και πραγμάτων. Ειδικότερα, στο ΣΠΣ καταχωρίζονται πληροφορίες σχετικά με πρόσωπα που καταζητούνται από τις δικαστικές αρχές, με ανεπιθύμητους αλλοδαπούς, με πρόσωπα που έχουν εξαφανισθεί καθώς και με πρόσωπα τα οποία τίθενται υπό διακριτική παρακολούθηση. Στις 9 Απριλίου 2013 τέθηκε σε λειτουργία το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II), το οποίο χαρακτηρίζεται από βελτιωμένες λειτουργίες, όπως από τη δυνατότητα χρήσης βιομετρικών δεδομένων, τη δυνατότητα δημιουργίας νέου τύπου καταχωρίσεων, καθώς και τη δυνατότητα σύνδεσης διάφορων καταχωρίσεων μεταξύ τους (όπως, για παράδειγμα, τη σύνδεση μιας καταχώρισης για ένα πρόσωπο με την καταχώριση για ένα όχημα). Ο κανονισμός 1987/2006 (SIS II) συνιστά την αναγκαία νομοθετική βάση η οποία διέπει τη λειτουργία του ΣΠΣ δεύτερης γενιάς όσον αφορά τις διαδικασίες καταχωρίσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του τίτλου IV της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, δηλαδή αναφορικά με τις καταχωρίσεις που εμπίπτουν στον πρώην πρώτο πυλώνα. Ο εν λόγω κανονισμός συμπληρώνεται από την απόφαση 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου, η οποία ρυθμίζει τις διαδικασίες καταχωρίσεων που εμπίπτουν στον πρώην τρίτο πυλώνα, στο πεδίο εφαρμογής δηλαδή του τίτλου IV της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και η οποία περιλαμβάνει διατάξεις όμοιες με εκείνες του κανονισμού.

Ως εγγύηση των δικαιωμάτων των πολιτών, και ειδικότερα αυτού της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, τα δύο ανωτέρω κείμενα (κανονισμός και απόφαση) προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τη λειτουργία μιας ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου σε κάθε συμβαλλόμενο κράτος, η οποία είναι αρμόδια να εξετάζει αν από την επεξεργασία θίγονται τα δικαιώματα των ενδιαφερόμενων προσώπων (άρθρο 44 του κανονισμού 1987/2006 και άρθρο 60 της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ). Στην Ελλάδα η αρμοδιότητα αυτή έχει ανατεθεί με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. ιε' του ν. 2472/1997 στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Παράλληλα, με βάση τη νομοθεσία για την είσοδο και διαμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα (άρθρο 82 του ν. 3386/2005), τηρείται και ο Εθνικός Κατάλογος Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (στο εξής και ΕΚΑΝΑ). Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτόν καθορίζονται πλέον με την υπ' αριθμ. 4000/4/32- ν /31.03.2017 (ΦΕΚ Β' 1140/31.03.2017) απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Μεταναστευτικής Πολιτικής, η οποία τροποποίησε την παλαιότερη 4000/4/32- λα' /5.10.2012 (ΦΕΚ Β' 2805/17.10.2012) απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη. Η Αρχή είναι αρμόδια να ελέγχει (στο πλαίσιο εξέτασης των αντιρρήσεων των υποκειμένων των δεδομένων – άρθρο 13 του ν. 2472/1997) και τη νομιμότητα των καταχωρίσεων στον ΕΚΑΝΑ.

Στην Αρχή υποβάλλεται κάθε έτος ένας ικανός αριθμός αιτήσεων αλλοδαπών, οι οποίοι αιτούνται τη διαγραφή τους από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και από τον ΕΚΑΝΑ (98 αιτήσεις το 2006, 84 το 2007, 79 το 2008, 90 το 2009, 83 το 2010, 81 το 2011, 48 το 2012, 20 το 2013, 24 το 2014, 25 το 2015, 23 το 2016, 19 το 2017 και 25 το 2018). Αντικείμενο όλων των αιτήσεων αποτελεί η διαγραφή καταχωρίσεων βάσει του άρθρου 96 της ΣΕΣΣ (νυν άρθρο 24 του κανονισμού 1987/2006). Για τον λόγο αυτόν, η Αρχή εξέδωσε τη γνωμοδότηση 3/2012 η οποία, ερμηνεύοντας τις σχετικές διατάξεις, κατέληξε σε μια σειρά συμπερασμάτων (βλ. Ετήσια Έκθεση 2012, ενότητα 3.1.1).

Η Αρχή το έτος 2018, εφαρμόζοντας τα πορίσματα της γνωμοδότησης 3/2012 καθώς και την πάγια νομολογία της, απέρριψε αίτημα διαγραφής αλλοδαπού από τον ΕΚΑΝΑ. Συγκεκριμένα, αποφάνθηκε ότι είναι νόμιμη η καταχώρισή του για λόγους εθνικής ασφάλειας, δεδομένου ότι κρίθηκε επικίνδυνος για την εθνική ασφάλεια της χώρας μας και ότι προ της παρέλευσης τριετίας από την αρχική εγγραφή του αποφασίστηκε νομότυπα η διατήρηση της καταχώρισής του στον εν λόγω κατάλογο, ενώ στη συνέχεια, στο πλαίσιο επανεξέτασης του διοικητικού μέτρου, αποφασίσθηκε η επιβολή εκ νέου της απαγόρευσης εισόδου του στη χώρα (απόφαση 70/2018).

3.1.2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Βλ. απόφαση αρ. 71 στην ενότητα «Τιτλοποίηση απαίτησης τραπεζών», κατά την οποία η Αρχή εξέδωσε προειδοποίηση προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανεί-

ων για υποχρέωση εφεξής προηγούμενης ενημέρωσης οφειλετών σε περίπτωση τιτλοποίησης της οφειλής τους.

3.1.3. ΥΓΕΙΑ

Τα δεδομένα που αφορούν την υγεία ορίζονται ως τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία σχετίζονται με την παρελθούσα, τρέχουσα ή μελλοντική σωματική και ψυχική υγεία ενός προσώπου (άρθρο 4 στοιχ. 15 και αιτιολ. σκέψη 35 ΓΚΠΔ). Ως δεδομένα της υγείας νοούνται και οι πληροφορίες σχετικά με το φυσικό πρόσωπο που συλλέγονται κατά την εγγραφή του για τις υπηρεσίες υγείας και την παροχή αυτών, όπως ένας αριθμός, ένα σύμβολο ή ένα χαρακτηριστικό ταυτότητας που αποδίδεται σε ένα φυσικό πρόσωπο με σκοπό την πλήρη ταυτοποίησή του για σκοπούς υγείας, οι πληροφορίες που προκύπτουν από εξετάσεις ή αναλύσεις σε μέρος ή ουσία του σώματος, μεταξύ άλλων από γενετικά και βιολογικά δείγματα και κάθε πληροφορία, παραδείγματος χάριν, σχετικά με ασθένεια, αναπηρία, κίνδυνο ασθένειας, ιατρικό ιστορικό, κλινική θεραπεία ή τη φυσιολογική ή βιοϊατρική κατάσταση του υποκειμένου των δεδομένων, ανεξαρτήτως πηγής, παραδείγματος χάριν, από ιατρό ή άλλο επαγγελματία στον τομέα της υγείας, νοσοκομείο, ιατρική συσκευή ή διαγνωστική δοκιμή in vitro.

Όπως και κατά την καταργηθείσα οδηγία 95/46/ΕΚ και τον ν. 2472/1997 τα δεδομένα που αφορούν την υγεία συγκαταλέγονται, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 του ΓΚΠΔ, στην ειδική κατηγορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ή κατά την ορολογία του ελληνικού νόμου στα ευαίσθητα δεδομένα, η επεξεργασία των οποίων καταρχήν απαγορεύεται. Κατ' εξαίρεση η επεξεργασία των πληροφοριών αυτών επιτρέπεται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 9. Αξίζει να υπογραμμισθεί στο σημείο αυτό ότι μετά τη θέση σε ισχύ του ΓΚΠΔ την 25η/5/2018 και τη σύμφωνη προς αυτόν ερμηνεία του ν. 2472/1997, η λήψη της προηγούμενης άδειας από την Αρχή ως προϋπόθεση για τη νομιμότητα της επεξεργασίας, κατά το άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 2472/1997, δεν έχει πλέον εφαρμογή και η Αρχή δεν έχει πια αρμοδιότητα χορήγησης των αδειών της διάταξης αυτής (βλ. ενότητα 3.9. απόφαση 46/2018). Τέλος, ο ΓΚΠΔ παρέχει την εξουσία στον εθνικό νομοθέτη να διατηρήσει ή και να θεσπίσει περαιτέρω όρους και περιορισμούς, ειδικά για την επεξεργασία δεδομένων που αφορούν την υγεία (όπως και των βιομετρικών και των γενετικών δεδομένων), ζήτημα το οποίο θα καθορισθεί με την έκδοση του εθνικού νόμου (άρθρο 9 παρ. 4 και αιτιολ. σκέψη 53 του ΓΚΠΔ).

3.1.3.1. Δικαίωμα πρόσβασης

Το 2018 η Αρχή ασχολήθηκε με την προσφυγή πατέρα ανήλικου τέκνου, ο οποίος κατήγγειλε στην Αρχή τη μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης σε δεδομένα ψυχικής υγείας του τέκνου του από το Κέντρο Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής Βύρωνα - Καισαριανής της Α' Ψυχιατρικής Κλινικής του Αιγινήτειου Νοσοκομείου. Το Αιγινήτειο Νοσοκομείο, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, δεν αρνήθηκε στον προσφεύγοντα πατέρα την πρόσβαση στον ιατρικό φάκελο του τέκνου του, αλλά επισήμανε ότι θα χορηγήσει τον ιατρικό του φάκελο σε παιδοψυχίατρο-τεχνικό σύμβουλο, ο οποίος θα αξιολογήσει τον

φάκελο και θα χορηγήσει τα δεδομένα που είναι αξιοποιήσιμα προς όφελος του παιδιού. Η Αρχή με την απόφαση 18/2018 έκρινε ότι ο γονέας, ο οποίος δεν έχει την επιμέλεια αλλά διατηρεί τη γονική μέριμνα, έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ανήλικου τέκνου του (άρθρα 1510 και 1513 ΑΚ, 14 παρ. 8 ν. 3418/2005 και 12 ν. 2472/1997). Περαιτέρω, η Αρχή έκρινε στη συγκεκριμένη υπόθεση ότι η ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης του πατέρα στον ιατρικό φάκελο του ανήλικου τέκνου του, με τη διαμεσολάβηση ιατρού της επιλογής του (παιδοψυχιάτρου), κατ' άρθρο 12 παρ. 6 του ν. 2472/1997, δεν συνιστά περιορισμό του δικαιώματος πρόσβασης, αλλά ενισχυτικό αυτού με γνώμονα το συμφέρον του ασθενούς.

3.1.3.2. Γνωστοποίηση δεδομένων υγείας κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας

Στην Αρχή προσέφυγε υπάλληλος καταγγέλλοντας ότι το νοσοκομείο στο οποίο εργάζεται γνωστοποίησε χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση και συγκατάθεσή του, αλλά και χωρίς την προηγούμενη άδεια της Αρχής, το ιατρικό πόρισμα πιστοποίησης της αναπηρίας του (ΚΕΠΑ) στην υπηρεσία, το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Υγείας. Με την απόφαση 72/2018 η Αρχή έκρινε ότι το Νοσοκομείο, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, αποστέλλοντας το σχετικό έγγραφο με τα επίμαχα δεδομένα υγείας του υπαλλήλου, χωρίς να διαγράψει το όνομα του υποκειμένου των δεδομένων, ώστε να μην είναι δυνατή η ταυτοποίησή του από το αρμόδιο για γνωμοδότηση επί της χορήγησης ή μη ειδικής άδειας υπουργείο, παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας, κατ' άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 2472/1997, και απηύθυνε σύσταση στο νοσοκομείο όπως διακόψει τυχόν περαιτέρω επεξεργασία των επίμαχων δεδομένων του προσφεύγοντος υπαλλήλου και όπως εφαρμόζει με τη δέουσα επιμέλεια τις εθνικές και ευρωπαϊκές διατάξεις περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

3.1.3.3. Γνωστοποίηση ονομάτων ασθενών νοσοκομείου σε δημοσιογράφο κατά παράβαση της ασφάλειας της επεξεργασίας

Στην Αρχή προσέφυγε ασθενής, η οποία κατήγγειλε ότι το νοσοκομείο διαβίβασε τα ονόματα των ρευματοπαθών ασθενών, μεταξύ των οποίων και του δικού της, σε δημοσιογράφο τοπικής εφημερίδας. Η Αρχή με την απόφαση 49/2018 έκρινε ότι δεν υπήρξε εκ μέρους του νοσοκομείου, ως υπευθύνου επεξεργασίας, κενό ασφαλείας κατ' άρθρο 10 του ν. 2472/1997. Ειδικότερα, δεν προέκυψε πώς και εάν τα δεδομένα των ρευματοπαθών ασθενών περιήλθαν στην κατοχή του δημοσιογράφου, ούτε αν έλαβε χώρα παράνομη επεξεργασία του επίμαχου καταλόγου των ασθενών με τη διαβίβασή του στον δημοσιογράφο. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η βασιμότητα του περιεχομένου της προσφυγής δεν αποδείχθηκε και η Αρχή απέρριψε την προσφυγή.

3.1.4. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

3.1.4.1. Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Στοιχεία ταυτοποίησης που ζητούν οι τράπεζες

Υποβλήθηκαν στην Αρχή καταγγελίες αναφορικά με τα στοιχεία ταυτοποίησης που ζητούν οι τράπεζες.

Η Αρχή (βλ. ενδεικτικά Γ/ΕΞ/634/26.01.2018, Γ/ΕΞ/380-1/13.02.2018 και ενημερωτικό δελτίο (newsletter) της Αρχής Τεύχος 12/ Ιούλιος 2015) απάντησε ότι σύμφωνα με τις με αριθ. 281/17.3.2009, 2652/29.02.2012 και 94/15.11.2013 Πράξεις της ΕΤΠΘ της Τράπεζας της Ελλάδος τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν (στο μέτρο της δέουσας επιμέλειας σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ν. 3691/2008 για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) να εξακριβώνουν και να ελέγχουν την ταυτότητα του πελάτη τους ή του συναλλασσόμενου και να ζητούν έγγραφα που να πιστοποιούν τα συγκεκριμένα στοιχεία του φυσικού προσώπου. Ειδικότερα, τα στοιχεία που απαιτούνται κατ' ελάχιστον για την πιστοποίηση της ταυτότητας των φυσικών προσώπων είναι: ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο, ΑΔΤ ή διαβατήριο, εκδούσα αρχή, ημερομηνία και τόπος γέννησης, παρούσα διεύθυνση κατοικίας, τηλέφωνο επικοινωνίας, ασκούμενο επάγγελμα και παρούσα επαγγελματική διεύθυνση, ΑΦΜ και δείγμα υπογραφής πελάτη. Τα ανωτέρω στοιχεία επαληθεύονται από έγγραφα τα οποία είναι δύσκολο να παραποιηθούν ή να αποκτηθούν με παράνομο τρόπο, όπως, μεταξύ άλλων, πρόσφατο λογαριασμό οργανισμού κοινής ωφέλειας, αντίγραφο μισθοδοσίας, κ.λπ. Η τράπεζα μπορεί επίσης να ζητήσει, σύμφωνα με το ανωτέρω κανονιστικό πλαίσιο, κατ' εφαρμογή των μέτρων δέουσας επιμέλειας (παρ. 5.4 της με αριθμ. 281/17.3.2009 Πράξης της ΕΤΠΘ της Τράπεζας της Ελλάδος), κάθε στοιχείο συναφές με το αντικείμενο και τη φύση της συναλλαγής, όπως στοιχεία σχετικά με την επαγγελματική και οικονομική κατάσταση των πελατών τους (παρούσα διεύθυνση κατοικίας, ασκούμενο επάγγελμα και επαγγελματική διεύθυνση, ΑΦΜ, εισόδημα από άλλες πηγές, κ.λπ.). Οι διαδικασίες πιστοποίησης και τα μέτρα δέουσας επιμέλειας προβλέπουν ότι οι τράπεζες ασκούν συνεχή εποπτεία καθ' όλη τη διάρκεια της συναλλακτικής σχέσης με ενδεδειγμένη εξέταση κάθε συναλλαγής ως προς το ζήτημα αν συνάδει με τη γνώση που έχει η τράπεζα για τον συγκεκριμένο πελάτη της και τις επαγγελματικές δραστηριότητές του. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1 στοιχ. γ' του ν. 3691/2008, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, τα μέτρα της συνήθους δέουσας επιμέλειας, τα οποία εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στη χώρα μας, ως προς τον πελάτη, περιλαμβάνουν τη συλλογή πληροφοριών για τον σκοπό και τη σκοπούμενη φύση της επιχειρηματικής σχέσης ή σημαντικών συναλλαγών ή δραστηριοτήτων του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου και την επαλήθευση από τα πιστωτικά ιδρύματα των εισοδημάτων των ανωτέρω με βάση προσκομιζόμενο πρόσφατο εκκαθαριστικό σημείωμα φορολογίας εισοδήματος, πλην των περιπτώσεων, στις οποίες ο πελάτης δεν υποχρεούται να υποβάλει δήλωση φόρου εισοδήματος. Η δε ανωτέρω υποχρέωση τήρησης ενσωματώθηκε στη με αριθμ. 2652/29.02.2012 Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος («τα εισοδήματα πελάτη-φυσικού προσώπου επαληθεύονται από την τράπεζα βάσει του εκκαθαριστικού σημειώματος φορολογίας εισοδήματος»).

Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μέσω πιστωτικών/χρεωστικών καρτών για ανέπαφες («contactless») συναλλαγές

Η Αρχή, με την απόφαση 48/2018, εξέτασε το ζήτημα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων μέσω ανέπαφων συναλλαγών με χρεωστικές/πιστωτικές κάρτες, κατόπιν σχετικών καταγγελιών που διαβιβάστηκαν από τη Διεύθυνση Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας αλλά και από τον Συνήγορο του Καταναλωτή. Οι εν λόγω, συναφούς αντικειμένου, καταγγελίες αφορούσαν την Εθνική Τράπεζα και την Τράπεζα Πειραιώς αντίστοιχα. Η Αρχή, με την ως άνω απόφαση, αφού εξέτασε ζητήματα ασφάλειας της εν λόγω επεξεργασίας, καθώς επίσης και τους σχετικούς κινδύνους, και λαμβάνοντας υπόψη και τις διεθνείς προδιαγραφές που ακολουθούνται αναφορικά με τις ανέπαφες χρεωστικές ή/και πιστωτικές κάρτες, κατόπιν των σχετικών έγγραφων πληροφοριών που δόθηκαν από τις εταιρείες Mastercard και Visa, απηύθυνε σύσταση στις καταγγελλόμενες τράπεζες προκειμένου είτε να παρέχουν τη δυνατότητα απενεργοποίησης της ανέπαφης λειτουργίας μιας τέτοιας κάρτας είτε να χορηγούν νέα, μη ανέπαφη κάρτα, εφόσον ο πελάτης δηλώσει ότι δεν επιθυμεί να έχει κάρτα με δυνατότητα πραγματοποίησης ανέπαφων συναλλαγών.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο εξέτασης του εν λόγω ζητήματος, η Αρχή διαπίστωσε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις τηρείται στο chip της κάρτας ιστορικό πρόσφατων συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν με χρήση αυτής, το οποίο μπορεί επίσης να αναγνωσθεί ανέπαφα. Ως προς το ζήτημα αυτό, η Αρχή, με την ως άνω Απόφαση, ζήτησε από τις τράπεζες το εξής: εφόσον σε κάρτα που έχει χορηγηθεί σε πελάτη είναι ενεργοποιημένη η δυνατότητα τήρησης ιστορικού συναλλαγών στο chip αυτής χωρίς να έχει δώσει την ειδική προς τούτο συγκατάθεσή του, θα πρέπει ο πελάτης να ενημερωθεί σχετικώς με κάθε πρόσφορο τρόπο (π.χ. μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μέσω μηνύματος κατά τη σύνδεσή του σε προσωποποιημένες ηλεκτρονικές υπηρεσίες του υπεύθυνου επεξεργασίας, μέσω ταχυδρομικής επιστολής κ.λπ.) ως προς την επεξεργασία αυτή, παρέχοντάς του τη δυνατότητα διακοπής της επεξεργασίας αυτής. Περαιτέρω, σε κάθε νέα έκδοση/χορήγηση κάρτας, το εν λόγω χαρακτηριστικό θα πρέπει να είναι εξ αρχής απενεργοποιημένο και να ενεργοποιείται μόνο αν υπάρχει ειδική προς τούτο συγκατάθεση του πελάτη, εφόσον έχει προηγουμένως σχετικώς ενημερωθεί για την επεξεργασία αυτή.

Τιτλοποίηση απαίτησης τραπεζών

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων σχετικά με παράνομη επεξεργασία δεδομένων δανειολήπτη που συνίσταται σε τιτλοποίηση απαίτησης, η οποία έγινε το 2006 χωρίς ιδιαίτερη αιτία, κατά τον προσφεύγοντα, καθώς επρόκειτο για «υγιές» δάνειο. Για την ως άνω τιτλοποίηση ο προσφεύγων ενημερώθηκε το 2016 από τυχαίο γεγονός και, συγκεκριμένα, όταν αιτήθηκε στο ΤΠΔ τη μείωση των επιτοκίων της ως άνω δανειακής σύμβασης βάσει ευνοϊκών ρυθμίσεων. Ο προσφεύγων ενημερώθηκε από το ΤΠΔ ότι δεν δικαιούταν της ευνοϊκότερης μεταχείρι-

σης λόγω της τιτλοποίησης της δανειακής του σύμβασης. Όταν δε ο προσφεύγων ζήτησε διευκρινίσεις από το ΤΠΔ αναφορικά με την εν λόγω τιτλοποίηση και, ιδίως, για τους λόγους αυτής, η απάντηση που έλαβε κατά τους ισχυρισμούς του από το ΤΠΔ ήταν ότι «πουλήθηκε ως σίγουρο δάνειο».

Η Αρχή, με τη με αριθμ. 71/2018 απόφασή της, δέχθηκε ότι σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 12 του ν. 2801/2000 είναι επιτρεπτή η μεταβίβαση εσόδων του ΤΠΔ, κατά τις ειδικότερες ρυθμίσεις που ορίζονται με το άρθρο 9 του ν. 3453/2006. Ειδικότερα, για την τιτλοποίηση ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 10 παρ. 1, 9, 10, 21 και 22 του ν. 3156/2003, σύμφωνα με τα οποία «21. Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων οφειλετών κατά το μέτρο που είναι αναγκαία για τους σκοπούς τιτλοποίησης απαιτήσεων κατά τον νόμο αυτόν γίνεται σύμφωνα με τον ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α') και δεν προϋποθέτει προηγούμενη άδεια της Αρχής του ν. 2472/1997 ή συναίνεση του οφειλέτη».

Αναφορικά δε με το ζήτημα της υποχρεωτικής ή μη προηγούμενης ενημέρωσης των δανειοληπτών, ως υποκειμένων των δεδομένων, σε περίπτωση τιτλοποίησης δανείων, η Αρχή έχει δεχθεί σχετικά τα ακόλουθα (βλ. Ετήσια Έκθεση 2014, 3.6.2. Τιτλοποίηση απαίτησης τραπεζών): η σύμβαση μεταβίβασης των τιτλοποιούμενων επιχειρηματικών απαιτήσεων καταχωρίζεται στο δημόσιο βιβλίο του άρθρου 3 του ν. 2844/2000 σε περίπτωση που περιέχει τα ουσιώδη στοιχεία αυτής (άρθρο 10 παρ. 8 του ν. 3156/2003). Από την καταχώριση της σχετικής σύμβασης επέρχεται η μεταβίβαση των τιτλοποιούμενων απαιτήσεων, εκτός αν άλλως ορίζεται στους όρους της σύμβασης, η δε μεταβίβαση (εκχώρηση) αναγγέλλεται εγγράφως από τον μεταβιβάζοντα ή την εταιρεία ειδικού σκοπού στον οφειλέτη (άρθρο 10 παρ. 9 του ν. 3156/2003). Περαιτέρω, ως αναγγελία λογίζεται η καταχώριση της σύμβασης στο δημόσιο βιβλίο του άρθρου 3 του ν. 2844/2000, σύμφωνα με την προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 8 του ν. 3156/2003. Συνεπώς, η ως άνω εγγραφή της σύμβασης στο δημόσιο βιβλίο συνιστά κατά το άρθρο 10 παρ. 10 του ν. 3156/2003 αναγγελία της σύμβασης εκχώρησης προς τον οφειλέτη μη απαιτούμενης έγγραφης αναγγελίας της εκχώρησης από την μεταβιβάσασα εταιρεία ή την εταιρεία ειδικού σκοπού προς τον οφειλέτη (έτσι και η απόφαση 2391/2011 ΜΠΡ ΑΘ). Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι οι ειδικότερες διατάξεις για την τιτλοποίηση απαιτήσεων ορίζουν ότι αρκεί και ισχύει ως αναγγελία (ενημέρωση) η καταχώριση της σχετικής σύμβασης στο δημόσιο βιβλίο, πρέπει να γίνει δεκτό ότι δεν απαιτείται στην περίπτωση αυτή σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις και άλλου είδους προηγούμενη ατομική ενημέρωση. Συνιστάται, πάντως, κατά τον χρόνο της συλλογής των δεδομένων ο υπεύθυνος επεξεργασίας που προχωρεί σε τιτλοποίηση της απαίτησής του, δηλαδή η τράπεζα ή άλλος χρηματοπιστωτικός οργανισμός, να περιλαμβάνει στο περιεχόμενο της ενημέρωσης στην οποία προβαίνει, κατά το άρθρο 11 παρ. 1 του ν. 2472/1997, ως κατηγορία αποδεκτών, τις εταιρείες ειδικού σκοπού για την περίπτωση τιτλοποίησης απαιτήσεων και, πάντως, το αργότερο

μετά την τιτλοποίηση της απαίτησης ο ανωτέρω υπεύθυνος επεξεργασίας ή η εταιρεία ειδικού σκοπού πρέπει να ενημερώνει σχετικά ατομικώς τον οφειλέτη (π.χ. με την αποστολή του σχετικού λογαριασμού του). Και τούτο διότι από τη συστηματική ερμηνεία των προαναφερόμενων διατάξεων προκύπτει ότι οι ειδικότερες διατάξεις για την τιτλοποίηση απαιτήσεων αίρουν την υποχρέωση ενημέρωσης του άρθρου 11 παρ. 3 ν. 2472/1997 μόνο κατά το αναγκαίο για να εφαρμοστούν περιεχόμενό τους και όχι την ίδια την υποχρέωση ενημέρωσης (βλ. και 2828/2014 ΜΠΡ ΑΘ). Τούτο είναι σύμφωνο και με την υποχρέωση ενημέρωσης, όπως αυτή προβλέπεται στην οδηγία 95/46/ΕΚ (βλ. άρθρο 11), την οποία οδηγία ενσωμάτωσε στο ελληνικό δίκαιο ο ν. 2472/1997, αλλά και πλέον με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 (βλ. άρθρα 12, 13 και 14).

Στη συγκεκριμένη δε περίπτωση, η Αρχή επέβαλε την κύρωση της προειδοποίησης στο ΤΠΔ, σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 1 εδ. α' του ν. 2472/1997, για εφεξής τήρηση της υποχρέωσης προσήκουσας ενημέρωσης οφειλετών σε περίπτωση τιτλοποίησης οφειλής τους (βλ. και απόφαση 33/2018 στην ενότητα 3.10.5.1. Αιτήματα τραπεζών για χορήγηση αδειών ενημέρωσης δια του Τύπου).

Δικαίωμα πρόσβασης σε καταγεγραμμένες συνομιλίες με υπαλλήλους τράπεζας

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά τράπεζας για μη ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης σε καταγεγραμμένες συνομιλίες. Συγκεκριμένα, ο προσφεύγων δέχθηκε στα γραφεία της επιχείρησής του τηλεφωνική όχληση από την τράπεζα Alpha Bank σχετικά με οφειλή του από επιχειρηματικό δάνειο. Στο τηλεφώνημα όμως αυτό δεν απάντησε ο προσφεύγων, ο οποίος είναι ο οφειλέτης, αλλά ο θείος του, ο οποίος δεν έχει καμία σχέση με την εν λόγω οφειλή και βρισκόταν συμπτωματικά στο γραφείο του προσφεύγοντος. Ο προσφεύγων καταγγέλλει ότι, με την ενέργεια αυτή της τράπεζας, έτυχαν παράνομης επεξεργασίας τα προσωπικά του δεδομένα και πλήττεται και η επιχείρησή του, καθώς ο θείος του, ο οποίος είναι εμμέσως και ανταγωνιστής του (ο υιός του δραστηριοποιείται με όμοια επιχείρηση), ενημερώθηκε πλήρως για την οικονομική του κατάσταση δηλώνοντας ψευδώς στον συνομιλητή του (υπάλληλο τράπεζας) ότι είναι ο πατέρας του προσφεύγοντος, ο οποίος τυγχάνει να είναι εγγυητής στο προαναφερθέν επιχειρηματικό του δάνειο. Ακολούθως, ο προσφεύγων απευθύνθηκε εγγράφως στην τράπεζα και ζήτησε να λάβει αντίγραφο δυο συνομιλιών με υπαλλήλους της σχετικά με το συγκεκριμένο περιστατικό. Ωστόσο, η τράπεζα δεν ανταποκρίθηκε στα αιτήματα αυτά.

Η Αρχή, εν προκειμένω, δέχθηκε ότι το αίτημα του προσφεύγοντος ασκήθηκε εγγράφως και ήταν ορισμένο και σαφές (αποστολή αντιγράφων δυο συγκεκριμένων συνομιλιών), ενώ η τράπεζα ούτε εκπλήρωσε εμπροθέσμως την αντίστοιχη υποχρέωσή της να απαντήσει εγγράφως με σαφήνεια και πληρότητα (σχετικά με τη μη καταγραφή της πρώτης συνομιλίας και με την αποστολή της δεύτερης καταγεγραμμένης συνομιλίας) ούτε κοινοποίησε την απάντησή της στην Αρχή, ενημερώνοντας

τον ενδιαφερόμενο ότι μπορεί να προσφύγει σε αυτήν (βλ. άρθρο 12 παρ. 2 και 4 του ν. 2472/1997).

Η Αρχή, με τη με αριθμ. 47/2018 απόφασή της, επέβαλε στην τράπεζα Alpha Bank πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ για μη εκπλήρωση της υποχρέωσής της να απαντήσει στον προσφεύγοντα εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας της, παραβιάζοντας το κατ' άρθρο 12 του ν. 2472/1997 δικαίωμα πρόσβασης του. Επίσης, η Αρχή απηύθυνε στην τράπεζα τη σύσταση, κατά την τηλεφωνική επικοινωνία με πελάτες της, να μεριμνά για την ταυτοποίηση του συνομιλητή, προτού προχωρήσει σε συνομιλία σχετικά με δεδομένα συναλλαγών ή οφειλών του ιδίου ή προσώπων που συνδέονται με τις συναλλαγές ή οφειλές αυτού (π.χ. φυσικών προσώπων που έχουν την ιδιότητα του εγγυητή, ενεχυρούχου ή υποθηκικού οφειλέτη, κ.λπ.).

Εταιρίες Ενημέρωσης Οφειλετών (ΕΕΟ)

Η Αρχή εξέτασε καταγγελίες κατά τραπεζών σχετικά με τηλεφωνικές οχλήσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις είτε αυτές γίνονται για λογαριασμό των τραπεζών από ΕΕΟ είτε από τους ίδιους τους δανειστές (τράπεζες) (βλ. ν. 3758/2009). Οι σχετικές καταγγελίες είχαν ομαδοποιηθεί για τον αποτελεσματικότερο χειρισμό τους. Συγκεκριμένα, επρόκειτο κατά το χρονικό διάστημα από 2015 έως 2017 για 11 καταγγελίες κατά της Alpha Bank, για 4 καταγγελίες κατά της Εθνικής Τράπεζας και για 3 καταγγελίες κατά της Τράπεζας Eurobank, που αφορούσαν όλες σε όχληση σε λάθος πρόσωπο, οπότε και εξετάστηκε το ζήτημα της ακρίβειας των δεδομένων και της διαδικασίας διόρθωσης αυτών.

Οι τράπεζες κατά κανόνα μεριμνούν για την ενημέρωση των πελατών τους σχετικά με την ανάγκη επικαιροποίησης των στοιχείων τους σε τακτά χρονικά διαστήματα μέσω διάθεσης ειδικού εντύπου «Συστηθήκατε» της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών στους χώρους υποδοχής των καταστημάτων της, μέσω ηχογραφημένου μηνύματος σε συναλλαγές με Phone Banking, μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων σε συναλλαγές με E-Banking και με εξατομικευμένη ενημέρωση στα καταστήματα όταν διαπιστώνεται επ' ευκαιρία της διενεργούμενης συναλλαγής ότι τα στοιχεία τους είναι ελλιπή. Σημειώνεται ότι στις συμβάσεις δανειακών προϊόντων ή/και υπηρεσιών περιλαμβάνεται κατά κανόνα όρος, σύμφωνα με τον οποίο ο αντισυμβαλλόμενος, καταθέτης ή οφειλέτης, υποχρεούται να γνωστοποιήσει στην τράπεζα άμεσα κάθε αλλαγή των στοιχείων επικοινωνίας του (συμβατική υποχρέωση). Θεσμική δε υποχρέωση προκύπτει τόσο από τον ορισμό του συνεργάσιμου δανειολήπτη, όσο και από τον Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας της Ελλάδος.

Σε περίπτωση δε που διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που είχαν δηλωθεί στον δανειστή είναι λανθασμένα ή ψευδή (για παράδειγμα, όταν ο καλούμενος πολίτης δηλώνει στον δανειστή ότι ουδεμία σχέση έχει με τον οφειλέτη ή την οφειλή ή ότι ο οφειλέτης δεν διαμένει πια στη συγκεκριμένη οικία), πρέπει να καταχωρείται το αίτημα αντίρρησης/διόρθωσης από τις ΕΕΟ, να διαβιβάζεται άμεσα στον δανειστή για λογαριασμό του οποίου γίνεται η επικοινωνία και να γίνονται άμεσα όλες

οι απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες. Πρέπει να γίνεται άμεσα σηματοδότηση του συγκεκριμένου τηλεφωνικού αριθμού, ώστε να μην χρησιμοποιηθεί στο μέλλον για σκοπό ενημέρωσης ή όχλησης για οφειλές τρίτου προσώπου (ως απόδειξη για την ανακρίβεια των στοιχείων και μέχρι την εύρεση των αληθινών μπορεί να τηρείται από τον δανειστή η συνομιλία με το πρόσωπο που δήλωσε π.χ. ότι δεν είναι ο ίδιος οφειλέτης ή ότι ο συγκεκριμένος αριθμός τηλεφώνου δεν ανήκει πια στον οφειλέτη επειδή διαμένει αλλού). Εάν διαπιστώνεται από δημόσια προσβάσιμες πηγές ή από στοιχεία που προσκομίζει στον δανειστή ο καλούμενος τρίτος-μη οφειλέτης (π.χ. αντίγραφο λογαριασμού ή έγγραφο παρόχου για τον τηλεφωνικό του αριθμό), τότε πρέπει να διαγράφεται άμεσα και οριστικά ο συγκεκριμένος τηλεφωνικός αριθμός που δόθηκε από τον οφειλέτη και να ενημερώνεται με κάθε πρόσφορο τρόπο, ει δυνατόν εγγράφως, ο ως άνω καλούμενος τρίτος-μη οφειλέτης που ζητεί να διορθωθούν τα τηρούμενα στοιχεία και να σταματήσουν οι οχλήσεις στον δικό του αριθμό.

Συγκεκριμένα, όπως ομολόγησε η τράπεζα Alpha Bank, σε 3 από τις 11 υπό κρίση περιπτώσεις, σημειώθηκε λάθος στη διαδικασία (συστημικό σφάλμα), με αποτέλεσμα, παρά τη σηματοδότηση του επίμαχου τηλεφωνικού αριθμού, αυτός να χρησιμοποιηθεί και πάλι. Η Αρχή, με τη με αριθ. 57/2018 απόφασή της, επέβαλε στην τράπεζα πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ για μη εκπλήρωση της υποχρέωσής της να τηρεί και να επεξεργάζεται περαιτέρω ακριβή στοιχεία για τους οφειλέτες της προς εκπλήρωση των προβλεπόμενων από τον ν. 3758/2009 σκοπών στις ως άνω τρεις περιπτώσεις. Επιπλέον, η Αρχή απηύθυνε στην τράπεζα Alpha Bank σύσταση να προβεί σε βελτίωση της όλης διαδικασίας διόρθωσης των στοιχείων των οφειλετών, ιδίως αναφορικά με τους οφειλέτες της πρώην Εμπορικής Τράπεζας που περιήλθε στην εν λόγω τράπεζα μετά από απορρόφηση.

Επίσης, όπως ομολόγησε η Εθνική Τράπεζα, σε 1 από τις 4 υπό κρίση περιπτώσεις, εμφίλοχώρησε σφάλμα, με αποτέλεσμα, παρά τη σηματοδότηση του επίμαχου τηλεφωνικού αριθμού, αυτός να χρησιμοποιηθεί και πάλι. Η Αρχή, με τη με αριθ. 55/2018 απόφασή της, λαμβάνοντας υπόψη και τη διαδικασία που εφαρμόζει η Εθνική Τράπεζα για τον έλεγχο και τη διόρθωση των σχετικών στοιχείων, της επέβαλε πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ (βλ. την προβλεπόμενη ελάχιστη κύρωση στο άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 3758/2009) για το ως άνω ομολογημένο σφάλμα (μεμονωμένο περιστατικό).

Τέλος, όπως ομολόγησε η τράπεζα Eurobank, σε 2 από τις 3 υπό κρίση περιπτώσεις, παρότι οι οφειλέτες είχαν προβεί σε επικαιροποίηση των στοιχείων επικοινωνίας τους, εμφίλοχώρησε σφάλμα, με αποτέλεσμα οι παλαιοί αριθμοί τηλεφωνικής κλήσης, μολονότι έπρεπε να είχαν διαγραφεί, δεν διαγράφηκαν και χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο ενημέρωσης οφειλετών. Η Αρχή, με τη με αριθ. 56/2018 απόφασή της, λαμβάνοντας υπόψη και τη διαδικασία που εφαρμόζει η τράπεζα Eurobank για τον έλεγχο και τη διόρθωση των σχετικών στοιχείων, της επέβαλε πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ (βλ. την

προβλεπόμενη ελάχιστη κύρωση στο άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 3758/2009) για το ως άνω ομολογημένο σφάλμα (2 μεμονωμένα περιστατικά).

3.1.4.2. Υπηρεσίες Διαδικτύου

Κατάργηση συνδέσμων από αποτελέσματα διαδικτυακής αναζήτησης

Υποβλήθηκε στην Αρχή προς εξέταση αίτημα για κατάργηση συνδέσμου (link) από τη μηχανή αναζήτησης Google Web Search, με βάση την απόφαση ΔΕΕ της 13.5.2014 για Google Spain SL & Google Inc κατά Agencia Espanola De Proteccion De Datos & Mario Costeja Gonzalez C-131/12. Συγκεκριμένα, υποβλήθηκε προσφυγή στην Αρχή, η οποία αφορά στην άρνηση της Google Inc να καταργήσει σύνδεσμο που παραπέμπει στην ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου, ο οποίος εμφανίζεται στα αποτελέσματα αναζήτησης με βάση το ονοματεπώνυμο της προσφεύγουσας. Η προσφεύγουσα απέστειλε στην Google αίτημα διαγραφής συγκεκριμένου συνδέσμου από τα αποτελέσματα αναζήτησης με βάση το όνομά της, ισχυριζόμενη ότι η αναφορά του ονόματός της στο επίμαχο ΦΕΚ που αφορά τη χάρη που της απονεμήθηκε για προηγούμενη καταδίκη της για συκοφαντική δυσφήμιση της δημιουργεί προβλήματα στην επαγγελματική και προσωπική της ζωή και ότι έχει πλέον λευκό ποινικό μητρώο. Η δε μηχανή αναζήτησης της απάντησε ότι η επίμαχη ανάρτηση αφορά στην ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου και σε πράξη που δημοσιεύεται νόμιμα από κυβερνητικό όργανο ή οργανισμό με σκοπό να είναι διαθέσιμη στο κοινό, ότι είναι επιλογή της κυβέρνησης να καταστήσει αυτό το υλικό στη διάθεση του κοινού και των μηχανών αναζήτησης σε συνεχή βάση και ότι, κατ' επέκταση, η διάθεση αυτών των πληροφοριών στα αποτελέσματα αναζήτησης δικαιολογείται από το δημόσιο συμφέρον.

Η Αρχή, με επιστολή της, διαβίβασε στην εταιρεία/φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης της Google την υπό κρίση προσφυγή και ζήτησε την επανεξέταση της υπόθεσης και την ακριβέστερη τεκμηρίωση της τελικής απόφασής της, λαμβάνοντας υπόψη και τις Κατευθυντήριες Γραμμές που εξέδωσε η Ομάδα εργασίας του άρθρου 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης Google Spain, Γνώμη του WP 225, 26.11.2014. Κατόπιν τούτων, η Google έστειλε απάντηση στην Αρχή και ενέμεινε στην αρχική αρνητική απόφασή της.

Η Αρχή, με τη με αριθ. 74/2018 απόφασή της, εξέτασε την υπό κρίση προσφυγή και από την αξιολόγησή της συνάχθηκαν τα εξής: Ο επίμαχος σύνδεσμος έχει για την προσφεύγουσα δυσανάλογες δυσμενείς επιπτώσεις και γενικότερο αρνητικό αντίκτυπο που επιτείνονται εξαιτίας της εύκολης πρόσβασης του κοινού στα εν λόγω δεδομένα με μόνη την πληκτρολόγηση του ονοματεπώνυμου της. Και ναι μεν η δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος, όπως και η διατήρηση της δημοσίευσης, είναι νόμιμη και εξυπηρετεί τον δημόσιο σκοπό της διαφάνειας, η δυνατότητα, όμως, πρόσβασης στις πληροφορίες που περιέχονται στο διάταγμα αυτό, μεταξύ των οποίων και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (ποινική καταδίκη),

μέσω μηχανής αναζήτησης με μόνη την αναφορά του ονοματεπωνύμου, ακόμη και μετά την έκδοση, κατά τις διατάξεις περί ποινικών μητρώων (βλ. άρθρα 573 επ. ΚΠΔ), αντιγράφου λευκού ποινικού μητρώου γενικής χρήσης αποτελεί ισχυρότερη επέμβαση στην ιδιωτική ζωή από ό,τι η δημοσίευση των πληροφοριών στην αρχική ιστοσελίδα και θίγει υπέρμετρα το ατομικό δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων της προσφεύγουσας. Με βάση τα προαναφερόμενα, η Αρχή αποφάνθηκε ότι η Google πρέπει να καταργήσει τον επί-μαχο σύνδεσμο.

Διαγραφή από ιστοσελίδες

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία κατά ιστοσελίδας που ανήκει σε εταιρεία με έδρα στη Δανία. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ανέφερε ότι ήταν εγγεγραμμένος χρήστης της εν λόγω ιστοσελίδας/πλατφόρμας εκπαίδευσης, η οποία της παρείχε, μέσω του διαδικτύου, δωρεάν μαθήματα και πιστοποιήσεις. Κατήγγειλε δε ότι η εν λόγω ιστοσελίδα προέβη σε παράνομη επεξεργασία και δημοσίευση των στοιχείων της και ότι δεν της απάντησε σε μηνύματά της ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Η Αρχή απάντησε ότι, δεδομένου ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν έχει έδρα στην Ελλάδα, η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να επιληφθεί (βλ. άρθρο 3 παρ. 3 ν. 2472/1997, άρθρο 4 οδηγίας 95/46/ΕΚ). Περαιτέρω, καθώς η προσφεύγουσα υπέβαλε καταγγελία ιδίου περιεχομένου και μετά την 25.5.2018, η Αρχή επισήμανε ότι όσον αφορά τη μη ικανοποίηση δικαιώματος που έχει ασκηθεί σε χρόνο προ της έναρξης ισχύος του Κανονισμού (ΕΕ) 679/2018 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), η Αρχή συνεχίζει να μην είναι αρμόδια. Τέλος, επισήμανε ότι σε περίπτωση που η προσφεύγουσα ασκήσει τα δικαιώματα του ΓΚΠΔ μετά τις 25.5.2018 και το ζήτημα δεν επιλυθεί, η Αρχή μπορεί να δεχθεί την καταγγελία και θα συνεργαστεί με την επικεφαλής εποπτική αρχή (της Δανίας) στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας των εποπτικών αρχών του ΓΚΠΔ (άρθρα 60-62 ΓΚΠΔ) (Γ/ΕΞ/7553-1/15.10.2018).

3.1.5. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Το θεσμικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών παραμένει ο ν. 3471/2006, όπως έχει τροποποιηθεί ιδίως με τον ν. 4070/2012. Οι νόμοι αυτοί έχουν ενσωματώσει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία 2002/58/ΕΚ (οδηγία ePrivacy), όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 2009/136/ΕΚ. Το πλαίσιο αυτό δεν διαφοροποιήθηκε ουσιαστικά μετά τη θέση σε εφαρμογή του ΓΚΠΔ. Ο κανονισμός στο άρθρο 95 ορίζει ότι «δεν επιβάλλει πρόσθετες υποχρεώσεις σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα σε σχέση με την επεξεργασία όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμων στο κοινό σε δημόσια δίκτυα επικοινωνίας στην Ένωση σε σχέση με θέματα τα οποία υπόκεινται στις ειδικές υποχρεώσεις με τον ίδιο στόχο που ορίζεται στην οδηγία 2002/58/ΕΚ». Βέβαια, η εν λόγω οδηγία αποτελεί εξειδίκευση των κανόνων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον κρίσιμο τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Καθώς, πλέον, κάθε αναφορά στην καταργηθείσα οδηγία 95/46/ΕΚ λογίζεται ως αναφορά

στο ΓΚΠΔ, όλοι οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται στην οδηγία ePrivacy και προέρχονταν από την οδηγία 95/46/ΕΚ επηρεάζονται. Συνεπώς, όπως ρητά αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη με αριθμό 10 της οδηγίας 2002/58/ΕΚ, στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται ιδίως σε όλα τα ζητήματα που αφορούν την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών που δεν καλύπτονται ρητά από τις διατάξεις της οδηγίας ePrivacy, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων του υπευθύνου επεξεργασίας και των ατομικών δικαιωμάτων. Ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται στις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών που δεν απευθύνονται στο ευρύ κοινό.

Η Αρχή, κατά τη διάρκεια του 2018, συνέχισε να εξετάζει, με το παραπάνω θεσμικό πλαίσιο, ζητήματα επεξεργασίας δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

3.1.5.1. Αζήτητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες για σκοπούς προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών

Μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

Η Αρχή, μετά από καταγγελίες για αποστολή αζήτητων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, απέστειλε εντός του έτους 2018 τριάντα επτά (37) έγγραφα προς ενημέρωση και συμμόρφωση των υπευθύνων επεξεργασίας με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 αναφορικά με την αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας, τα οποία αφορούσαν αποστολές που πραγματοποιήθηκαν τόσο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) όσο και μέσω σύντομων γραπτών μηνυμάτων σε συνδρομητές κινητής τηλεφωνίας (sms), είτε για διαφημιστικούς σκοπούς είτε για τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας.

Επίσης, με τις αποφάσεις 51/2018 και 66/2018, η Αρχή επέβαλε κυρώσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας για την αποστολή αζήτητων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ειδικότερα:

Καταγγέλλων προσέφυγε στην Αρχή αναφορικά με διαφημιστικό σύντομο γραπτό μήνυμα που έλαβε από καταγγελλόμενο μέσω κινητού τηλεφώνου (sms) για τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας, χωρίς να έχει εξασφαλίσει την προηγούμενη συγκατάθεσή του. Επίσης, κατήγγειλε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας πολιτικός δεν ικανοποίησε πλήρως το δικαίωμα πρόσβασης που αυτός άσκησε. Κατόπιν εξέτασης της υπόθεσης, η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 51/2018 απόφασή της, επέβαλε στον υπεύθυνο επεξεργασίας την κύρωση της προειδοποίησης για την παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας και την αποστολής αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (αποστολή γραπτού σύντομου μηνύματος χωρίς συγκατάθεση του παραλήπτη – παράβαση του άρ. 11 του ν. 3471/2006), καθώς και για μη προσήκουσα ικανοποίηση του προβλεπόμενου από το άρθρο 12 του ν. 2472/1997 δικαιώματος πρόσβασης των υποκειμένων των προσωπικών δεδομένων τα οποία επεξεργάζεται. Επιπλέον, του απηύθυνε σύσταση για τη μη υποβολή γνωστοποίησης για το αρχείο που τηρούσε για τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας, υποχρέωση που βέβαια πλέον δεν εφαρμόζεται, μετά την 25η Μαΐου 2018. Αν και η απόφαση έχει εκδοθεί προ της εφαρμογής του ΓΚΠΔ, η ουσία της δεν διαφοροποιείται.

Στην απόφαση 66/2018, η Αρχή εξέτασε καταγγελλία πελάτη εμπορικής επιχείρησης, ο οποίος μία ημέρα πριν από την εφαρμογή του ΓΚΠΔ, έλαβε μέσω της εφαρμογής Viber μήνυμα με το οποίο τον ενημέρωνε ότι θα συνεχίσει να αποστέλλει περαιτέρω μηνύματα προωθητικού χαρακτήρα. Ο πελάτης είχε χορηγήσει τον τηλεφωνικό του αριθμό στην επιχείρηση στο πλαίσιο προηγούμενης συναλλαγής. Η Αρχή έκρινε ότι στην περίπτωση της εφαρμογής Viber εφαρμόζονταν κατά τον χρόνο αποστολής του μηνύματος ο ν. 2472/1997 και μετά την 25η Μαΐου 2018 εφαρμόζεται ο ΓΚΠΔ (και όχι η νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες). Η αποστολή του μηνύματος δεν ήταν νόμιμη, καθώς ούτε υπήρξε συγκατάθεση, ούτε μπορεί να τεκμηριωθεί υπέρτερο έννομο συμφέρον του υπευθύνου επεξεργασίας, καθώς ο πελάτης δεν είχε ενημερωθεί ειδικά για τον σκοπό της περαιτέρω χρήσης του αριθμού του. Η διαδικασία ενημέρωσης και αποδοχής της λήψης ενός μηνύματος μέσω της εφαρμογής Viber δεν αποτελεί έγκυρο τρόπο συγκατάθεσης και εναπόκειται στον εκάστοτε υπεύθυνο επεξεργασίας να εξασφαλίζει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις νόμιμης συγκατάθεσης. Συνεπώς, η τήρηση του αριθμού είναι μη νόμιμη. Η Αρχή απηύθυνε σχετική σύσταση.

Τέλος, η Αρχή συμμετείχε σε έλεγχο κατόπιν αιτήματος της Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος σε επιχείρηση-οικία, στην οποία εντοπίστηκαν πλήθος προσωπικών δεδομένων, μεταξύ άλλων και διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τα οποία χρησιμοποιούνταν για την αποστολή μη ζητηθείσας διαφημιστικής επικοινωνίας, αλλά και για εμπορία. Πραγματοποιήθηκε κατάσχεση του σχετικού εξοπλισμού από την αστυνομία, ενώ η υπόθεση βρίσκεται στο στάδιο της ποινικής εξέτασης.

Τηλεφωνικές οχλήσεις

Η Αρχή είχε ήδη πραγματοποιήσει, από το 2017, επιτόπιους ελέγχους στις εταιρείες OTE/Cosmote, Vodafone και Wind, ως υπευθύνους επεξεργασίας, αναφορικά με την πραγματοποίηση τηλεφωνικών κλήσεων για προωθητικούς σκοπούς (βλ. σχετικά Ετήσια Έκθεση της Αρχής για το 2017, ενότητα 3.7.4.2). Μετά την υποβολή των πορισμάτων των ελέγχων στην Αρχή και την εξέταση όλων των στοιχείων, η Αρχή εξέδωσε, εντός του 2018, τις σχετικές αποφάσεις 60/2018 (για τη Wind), 61/2018 (για τη Vodafone), 62/2018 (για τον OTE) και 63/2018 (για την Cosmote). Σε όλες τις περιπτώσεις, η Αρχή διαπίστωσε μη συμμόρφωση των ως άνω εταιρειών με τις διατάξεις του άρ. 11 του ν. 3471/2006 αναφορικά με την πραγματοποίηση τηλεφωνικών κλήσεων για προωθητικούς σκοπούς, λαμβάνοντας ειδικότερα υπόψη και τις προηγούμενες σχετικές αποφάσεις της Αρχής προς τις ίδιες εταιρείες (ήτοι τις αποφάσεις 63/2016, 64/2016, 65/2016 και 66/2016), με τις οποίες η Αρχή, μεταξύ άλλων, είχε απευθύνει συστάσεις στις εν λόγω εταιρείες να προσαρμόσουν κατάλληλα συγκεκριμένες διαδικασίες που ακολουθούνται ως προς την πραγματοποίηση τηλεφωνικών κλήσεων για τον σκοπό της προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών, καταγράφοντας ουσιαστικά το σύνολο των προϋποθέσεων νομιμότητας της εν λόγω επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ειδικότερα, σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, διαπιστώθηκε ότι οι εταιρείες δεν έχουν υλοποιήσει επαρκή μέτρα και διαδικασίες προκειμένου να διασφαλίζεται ότι συμμορφώνονται με τα όσα είχε προδιαγράψει η Αρχή με τις προηγούμενες σχετικές αποφάσεις της. Εξάλλου, από τους ελέγχους διαπιστώθηκε ότι πραγματοποιούνται, για λογαριασμό των ως άνω εταιρειών, μεγάλο πλήθος τηλεφωνικών κλήσεων σε αριθμούς συνδρομητών οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι, για χρονικό διάστημα πλέον των τριάντα ημερών, στα μητρώα «opt-out» των παρόχων τους. Ως εκ τούτου, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω, και σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι εν λόγω υπεύθυνοι επεξεργασίας αποσκοπούσαν σαφώς, με τις προωθητικές αυτές ενέργειες, να αποκομίσουν κέρδος, η Αρχή, με τις ως άνω αναφερόμενες αποφάσεις της, επέβαλε σε καθεμία από τις ως άνω εταιρείες το πρόστιμο των 150.000 ευρώ, ήτοι το ανώτατο προβλεπόμενο πρόστιμο σύμφωνα με τους νόμους 3471/2006 και 2472/1997.

3.1.6. ΠΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Η Αρχή, σε υπόθεση η οποία αφορούσε στις προϋποθέσεις ελέγχου ηλεκτρονικού υπολογιστή από τον εργοδότη χωρίς την παρουσία και εν αγνοία του εργαζομένου, εξέδωσε απόφαση με την οποία επέβαλε τη διοικητική κύρωση του προστίμου στην εταιρεία Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ - Γ. ΝΤΑΪΡΤΖΕΣ Α. Ε. ΕΜΠΟΡΙΟ ΧΑΡΤΟΥ για τη μη εκπλήρωση της υποχρέωσής της να απαντήσει ικανοποιητικά στον προσφεύγοντα στο δικαίωμα πρόσβασης που είχε ασκήσει. Ειδικότερα, ο προσφεύγων εργαζόμενος στην εταιρεία προσέφυγε στην Αρχή ισχυριζόμενος ότι κατά τον χρόνο απουσίας του η εταιρεία προέβη σε έλεγχο του εταιρικού ηλεκτρονικού υπολογιστή που του είχε παραχωρηθεί προκειμένου να παρέχει τις υπηρεσίες του, εν συνεχεία αφαίρεσε τον σκληρό δίσκο προς περαιτέρω έλεγχό του, προς ανάκτηση διαγραφέντων αρχείων, χωρίς να έχει προηγουμένως ο ίδιος ενημερωθεί σχετικά ή χωρίς να έχει ληφθεί η συγκατάθεσή του και χωρίς να είναι παρών κατά τη διαδικασία αφαίρεσης του σκληρού δίσκου. Στον δε υπολογιστή αυτόν ανέφερε πως διατηρούσε δικά του προσωπικά δεδομένα, καθώς η εταιρεία δεν τον είχε ενημερώσει για τυχόν απαγόρευση αποθήκευσης των προσωπικών του δεδομένων, ενώ η εταιρεία δεν διαθέτει σχετικό εσωτερικό κανονισμό. Όταν οι προαναφερθείσες ενέργειες της εταιρείας έγιναν γνωστές στον προσφεύγοντα, αυτός εξέφρασε αντιρρήσεις, επισημαίνοντας ότι στον σκληρό δίσκο περιλαμβάνονταν και προσωπικά του δεδομένα, στα οποία επιθυμούσε να έχει πρόσβαση, πλην όμως η εταιρεία αρνήθηκε να ικανοποιήσει το αίτημά του. Κατά την εξέταση της υπόθεσης δεν αποδείχθηκε ότι ο ηλεκτρονικός υπολογιστής του εργαζομένου περιείχε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Περαιτέρω, δεν αποδείχθηκε ότι ο εργοδότης κατά τον έλεγχο του ηλεκτρονικού υπολογιστή επεξεργάστηκε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Ωστόσο, η Αρχή αποφάνθηκε ότι παραβιάστηκε το δικαίωμα πρόσβασης του εργαζομένου από τη μη ικανοποιητική απάντηση του εργοδότη στο αίτημα ενημέρωσης και επέβαλε διοικητικό πρόστιμο. Επιπλέον, η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη αφενός ότι ο εργοδότης

δικαιούται να προβεί σε έλεγχο των αποθηκευμένων δεδομένων που βρίσκονται στον υπολογιστή του εργαζομένου για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος, το οποίο δύναται να συνίσταται, ανάμεσα σε άλλα, και στην από μέρους του άσκηση του διευθυντικού δικαιώματος καθώς και στην ανάγκη του να προστατέψει την επιχείρηση και την περιουσία της από σημαντικές απειλές, όπως το να εμποδίσει τη διαβίβαση εμπιστευτικών πληροφοριών σε έναν ανταγωνιστή ή να εξασφαλίσει την επιβεβαίωση ή απόδειξη εγκληματικών δράσεων του εργαζομένου, αφετέρου δε ότι οι εργαζόμενοι έχουν μια νόμιμη προσδοκία προστασίας της ιδιωτικής ζωής τους στον τόπο εργασίας, η οποία δεν αίρεται από το γεγονός ότι χρησιμοποιούν εξοπλισμό, συσκευές επικοινωνιών ή οποιεσδήποτε άλλες επαγγελματικές εγκαταστάσεις και υποδομές, κατέληξε ότι υφίσταται υποχρέωση του εργοδότη (υπευθύνου επεξεργασίας) να ενημερώνει εκ των προτέρων με τρόπο πρόσφορο και σαφή τον εργαζόμενο (υποκείμενο των δεδομένων) για την εισαγωγή και χρήση μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης κατά το στάδιο της συλλογής των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του, έστω κι αν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να γίνει αποδεκτή και η εν αγνοία και απουσία του εργαζομένου επιτήρηση και έλεγχος από τον εργοδότη των αποθηκευμένων στον ηλεκτρονικό υπολογιστή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και επικοινωνιών. Για τους λόγους αυτούς, η Αρχή απηύθυνε σύσταση στην εταιρεία για την κατάρτιση και εφαρμογή κανονισμού για την ορθή χρήση και τη λειτουργία του εξοπλισμού και του δικτύου πληροφορικής και επικοινωνιών από τους εργαζόμενους και για τη λήψη των αναγκαίων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφάλειας του υπολογιστικού συστήματος (απόφαση 34/2018).

3.1.7. ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΑΣΤΙΚΕΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

Η Αρχή, κατά την εξέταση προσφυγής κατά του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών σχετικά με την εκ μέρους του ανακοίνωση ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στη Γενική Επιθεωρήτρια Δημόσιας Διοίκησης, κατόπιν υποβολής του ιδίου του καταγγέλλοντος στη ΓΕΔΔ προσφυγής για την ακύρωση απορριπτικής απόφασης του ΙΣΑ για χορήγηση αντιγράφων εγγράφων από το αρχείο του, έκρινε ότι ο ΙΣΑ γνωστοποίησε με δική του πρωτοβουλία στη Γενική Επιθεωρήτρια Δημόσιας Διοίκησης ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος σχετικά με εκκρεμή ποινική δίωξη σε βάρος του, χωρίς δηλαδή να του ζητηθεί η συγκεκριμένη πληροφορία άμεσα ή έμμεσα, επιπλέον δε χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση του προσφεύγοντος και χωρίς προηγούμενη άδεια της Αρχής, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 1 στ. β', 7 παρ. 2 στοιχ. γ' και 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997. Ως εκ τούτου, η Αρχή απεύθυνε προειδοποίηση στον Ιατρικό Σύλλογο να επεξεργάζεται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα σχετικά με ποινικές δίωξεις, των οποίων έλαβε γνώση εξ αφορμής εκκρεμής ποινικής δίκης στην οποία συμμετέχει, τηρώντας την κείμενη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και αφού προηγου-

μένως έχει ενημερώσει τα υποκείμενα των δεδομένων για τη διαβίβαση αυτή (απόφαση 54/2018).

Περαιτέρω, η Αρχή κλήθηκε να εξετάσει αίτηση θεραπείας επί απόφασής της, την οποία υπέβαλε ο προσφεύγων και με την οποία ζητούσε την ανάκληση και τροποποίηση της προαναφερθείσας απόφασης και την επιβολή εις βάρος του ΙΣΑ της κύρωσης του προστίμου. Η Αρχή, αναλογιζόμενη τη σχετική διάταξη του άρθρου 24 του ΚΔΔιαδ για τη δυνατότητα κάθε «ενδιαφερόμενου» διοικούμενου, ο οποίος έχει υποστεί υλική ή ηθική βλάβη από ατομική διοικητική πράξη, να προσφύγει κατά της αρχής που εξέδωσε την εν λόγω πράξη, υπό την προϋπόθεση να τεκμηριώνει το άμεσο, προσωπικό και ενεστώς έννομο συμφέρον του, ήτοι την ύπαρξη υλικής ή ηθικής βλάβης που ήδη έχει επέλθει στο πρόσωπό του από την επίμαχη διοικητική πράξη, έκρινε ότι από τους λόγους που επικαλείται ο προσφεύγων για την ανάκληση ή τροποποίηση της ως άνω διοικητικής πράξης, οι οποίοι δεν είναι άλλοι από αυτούς που προέβαλε στην αρχική προσφυγή του ενώπιον της Αρχής, βάσει της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, δεν προκύπτει ότι έχει επέλθει υλική ή ηθική βλάβη στα συμφέροντά του, καθώς η ως άνω αρχική προσφυγή του είχε γίνει δεκτή. Επιπλέον, ο προσφεύγων δεν επικαλείται συγκεκριμένους λόγους που να αποδεικνύουν υλική ή ηθική βλάβη των εννόμων συμφερόντων του η οποία να προήλθε από την προσβαλλόμενη απόφαση, αλλά ζητάει, όπως λέχθηκε, την επιβολή σε βάρος του ΙΣΑ της κύρωσης του προστίμου. Με βάση τα παραπάνω, η Αρχή κατέληξε ότι η αίτηση θεραπείας δεν ασκήθηκε παραδεκτώς και, κατά συνέπεια, δεν προχώρησε στην εξέταση της βασιμότητάς της (απόφαση 73/2018).

3.1.8. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

3.1.8.1. Ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές

Υποβλήθηκε στην Αρχή αίτηση θεραπείας κατά της με αριθμ. 135/2011 απόφασής της, με την οποία κρίθηκε ότι η προβολή ενός προσώπου ως οπτική επένδυση σε ρεπορτάζ που προβάλλεται από δελτίο ειδήσεων δεν παραβιάζει άνευ ετέρου τον ν. 2472/1997. Συγκεκριμένα, με την ως άνω απόφαση κρίθηκε ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση υφίσταται δικαιολογημένο ενδιαφέρον της κοινής γνώμης να πληροφορηθεί το γεγονός της κακοποίησης κρατουμένων σε αστυνομικό τμήμα, ενώ παράλληλα η προσβολή του δικαιώματος του προσφεύγοντος στην προστασία των προσωπικών του δεδομένων, μέσω της προβολής του προσώπου του ως οπτικής επένδυσης των ρεπορτάζ που οι τηλεοπτικοί σταθμοί πρόβαλαν στα δελτία ειδήσεων, δεν υπερβαίνει τα όρια που θέτει η αρχή της αναλογικότητας, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι σε καμία περίπτωση δεν δημιουργείται στον τηλεθεατή η πεποίθηση ότι ο προσφεύγων εμπλέκεται στις προβαλλόμενες παράνομες πράξεις.

Η Αρχή, με την με αριθμ. 11/2018 απόφασή της, εξέτασε την προαναφερόμενη αίτηση θεραπείας κατά της με αριθμ. 135/2011 απόφασης, ανακάλεσε την προσβαλλόμενη απόφαση και απέρριψε την προσφυγή λόγω αναρμοδιότητας (σχετικά με εν γένει ζητήματα αναρμοδιότητας της Αρχής, βλ. ακολούθως και ενότητα

3.1.10. Αναρμοδιότητα της Αρχής). Ειδικότερα, όπως έχει ήδη κρίνει η Αρχή (βλ., ιδίως, τις αποφάσεις 122, 140 και 190/2012, Ετήσια Έκθεση 2012, 3.10.1. Ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές), μετά τη συνταγματική αναθεώρηση το 2001, με την οποία αντικαταστάθηκε η διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος, ο έλεγχος σχετικά με το περιεχόμενο των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ). Συνεπώς, η αρμοδιότητα της Αρχής αναφορικά με τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα έχει περιοριστεί και δεν εκτείνεται πλέον στη διάδοση προσωπικών δεδομένων μέσω ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών. Για το περιεχόμενο των επίμαχων εκπομπών (δελτίων ειδήσεων) αποκλειστικά αρμόδιο να επιληφθεί είναι το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ), το οποίο, στη συγκεκριμένη περίπτωση έχει ήδη επιληφθεί.

3.1.8.2. Δηλώσεις βουλευτή εντός ή και εκτός της Βουλής

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία ότι σε συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής, και ενώ το θέμα της προημερησίας διατάξεως συζητήθηκε σε επίπεδο αρχηγών κομμάτων αφορούσε τη διαφθορά στο δημόσιο βίο, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας και Πρόεδρος του κόμματος ΑΝΕΛ, αναφέρθηκε στον προσφεύγοντα προσωπικά και συγκεκριμένα ως εξής: «...Κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Ελλήνων, αιτούμαι δια της δημόσιας αυτής συνεδριάσεως να ανοίξετε το "πόθεν έσχες" του δημοσιογράφου ..., να δούμε εάν αληθεύει ότι έχει μετρητά 2.300 και έως 3 εκατομμύρια από τις διάφορες μετοχές, πάλι και αυτός από τη δουλειά του σαν τον ..., με σπίτι στη Λέρο, με σπίτι στα Γιάννενα». Κατά τον προσφεύγοντα, η δήλωση αυτή αποτελεί έμμεση παραδοχή ότι ο καταγγελλόμενος –με τον οποίο σημειώνεται ότι, όπως αναφέρει ο προσφεύγων, έχει αντιδικία (κατόπιν των αγωγών του καταγγελλόμενου εναντίον του για αποζημίωση για συκοφαντική δυσφήμιση και της συντηρητικής κατάσχεσης, που, όπως αναφέρει ο προσφεύγων, επιβλήθηκε στους τραπεζικούς του λογαριασμούς)– απέκτησε παρανόμως πρόσβαση στη Δήλωση Περιουσιακής Κατάστασής του. Περαιτέρω, κατά τον προσφεύγοντα ο ως άνω υπουργός παρανόμως αναφέρθηκε στο πρόσωπό του στην προαναφερόμενη και σε άλλες συνεδριάσεις της Βουλής των Ελλήνων ή/και εκτός της Βουλής σε δηλώσεις/αναρτήσεις του στον λογαριασμό του στο twitter.

Η Αρχή (Γ/ΕΞ/1451-1/23.05.2018) απάντησε ότι κατ' αρχάς δεν προκύπτει από κάποιο αποδεικτικό στοιχείο παράνομη διάδοση ή διαρροή προσωπικών δεδομένων από υπεύθυνο επεξεργασίας, όπως είναι η αρχή που τηρεί αρμοδίως τα σχετικά δεδομένα, προς τον καταγγελλόμενο. Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 61 παρ. 1 του Συντάγματος, ο βουλευτής δεν διώκεται ούτε εξετάζεται με οποιονδήποτε τρόπο για γνώμη ή ψήφο που έδωσε κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Για το ανεύθυνο του βουλευτή σχετικά με δηλώσεις του εντός και εκτός της Βουλής, βλ. και απόφαση 41/2017 (σκ. 13), Ετήσια Έκθεση 2017, 3.10. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Κατόπιν τούτου, ο καταγγελλόμενος βουλευτής, ακόμα και αν θεωρηθεί ο ίδιος «υπεύθυνος επεξεργασίας» με την έννοια του ν. 2472/1997 για κάποιες από τις αναφερθείσες δηλώσεις του, δεν μπορεί να ελεγχθεί από την Αρχή. Τέλος, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 61 παρ. 2 του Συντάγματος, ο βουλευτής διώκεται μόνο για συκοφαντική δυσφήμιση, κατά τον νόμο, ύστερα από άδεια της Βουλής, αναφορικά δε με την τέλεση ποινικών αδικημάτων, ακόμα και αυτών που προβλέπονται από τη νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων (άρθρο 22 παρ. 4 του ν. 2472/1997), αποκλειστικά αρμόδιες είναι οι οικείες εισαγγελικές/δικαστικές αρχές.

3.1.9. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

Για το ζήτημα της χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για τον σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, και πριν από την εφαρμογή του ΓΚΠΔ, η Αρχή είχε εκδώσει την οδηγία 1/2011 η οποία παρέχει αναλυτική καθοδήγηση στους υπευθύνους επεξεργασίας που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν συστήματα βιντεοεπιτήρησης. Πλέον, μετά την εφαρμογή του ΓΚΠΔ, η εν λόγω οδηγία πρέπει να ερμηνεύεται σε συνδυασμό με τις νέες διατάξεις του κανονισμού. Αυτό ισχύει ιδίως για τις υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο Γ' αυτής (άρθρα 10 έως 13). Για παράδειγμα, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεν έχουν πλέον υποχρέωση γνωστοποίησης της επεξεργασίας στην Αρχή, αλλά οφείλουν να φροντίζουν για την ικανοποίηση των επαυξημένων δικαιωμάτων που προβλέπει ο κανονισμός. Όσον αφορά όμως τον τρόπο με τον οποίο ένας υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να σταθμίζει το υπέρτερο έννομο συμφέρον του σε σχέση με τα προσβαλλόμενα δικαιώματα, ώστε να κρίνει αν και σε ποια σημεία πρέπει να χρησιμοποιήσει κάμερες, η οδηγία συνεχίζει να αποτελεί το βασικό εργαλείο καθοδήγησης.

3.1.9.1. Επιτήρηση χώρων εργασίας

Οι παρακάτω αποφάσεις εκδόθηκαν με το παλαιό θεσμικό πλαίσιο (ν. 2472/1997), αλλά η ουσία των παραβάσεων δεν διαφοροποιείται με τον ΓΚΠΔ.

Επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε εταιρείες εστίασης για τη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε χώρους εργασίας

Υποβλήθηκαν στην Αρχή δύο καταγγελίες σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης μέσω των οποίων πραγματοποιείται επιτήρηση εργαζομένων, ενώ στη δεύτερη περίπτωση αναφέρθηκε και η μετάδοση εικόνας σε άλλα υποκαταστήματα του υπευθύνου επεξεργασίας. Κατόπιν διενέργειας επιτόπιων ελέγχων, η Αρχή επέβαλε την κύρωση του προστίμου και στις δύο εταιρείες. Στην πρώτη περίπτωση η Αρχή επέβαλε, με την υπ' αριθμ. 1/2018 απόφαση, πρόστιμο χιλίων (1.000) ευρώ στην επιχείρηση-ψητοπωλείο με την επωνυμία «Σουβλακομανία», ενώ στη δεύτερη περίπτωση, με την υπ' αριθμ. 40/2018 απόφαση επιβλήθηκε σε εταιρεία εστίασης με διακριτικό τίτλο «Cook & Grill» χρηματικό πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Και στις δύο περιπτώσεις διαπιστώθηκε παράνομη λειτουργία

συστήματος βιντεοεπιτήρησης μέσω καμερών σε χώρο εργασίας, χωρίς αυτό να δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας, χωρίς να υπάρχει επαρκής ενημέρωση μέσω σχετικών πινακίδων και χωρίς να έχει υποβληθεί γνωστοποίηση στην Αρχή, κατά παράβαση του ν. 2472/1997 και των σχετικών άρθρων της οδηγίας 1/2011. Επιπλέον διαπιστώθηκε ότι ορισμένες κάμερες του εν λόγω συστήματος λάμβαναν εικόνα από τα τραπεζοκαθίσματα του χώρου εστίασης. Η Αρχή με τις αποφάσεις της διέταξε την προσήκουσα τροποποίηση του εκάστοτε συστήματος βιντεοεπιτήρησης (θέσεις καμερών, πεδίο λήψης) και την καταστροφή κάθε σχετικού αρχείου με προσωπικά δεδομένα που είχε συλλεγεί.

Επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε δικηγορική εταιρεία για τη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε χώρους εργασίας

Υποβλήθηκε στην Αρχή από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καταγγελία σχετικά με τη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στις εγκαταστάσεις της δικηγορικής εταιρείας.

«Σιούφας και Συνεργάτες». Από την Αρχή διενεργήθηκε έλεγχος στην εταιρεία και διαπιστώθηκε λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης και λήψη εικόνων από χώρους που δεν καλύπτονται από τις αρχές της αναγκαιότητας και αναλογικότητας, παραβιάζοντας τις διατάξεις του ν. 2472/1997 και της οδηγίας 1/2011 της Αρχής. Συγκεκριμένα, το σύστημα βιντεοεπιτήρησης δεν περιοριζόταν σε χώρους εισόδου και εξόδου ή στο ταμείο, αλλά λάμβανε ευρεία εικόνα από επιπλέον χώρους εργασίας όπου κινούνταν σχεδόν αποκλειστικά εργαζόμενοι. Οι συγκεκριμένοι χώροι περιλάμβαναν θέσεις εργασίας, τόσο τύπου εργαζόμενου σε τηλεφωνικό κέντρο, όσο και εργαζόμενων σε τυπικό χώρο γραφείου ενιαίου χώρου. Το σύστημα βιντεοεπιτήρησης λάμβανε εικόνα από τη δημόσια οδό, τα πεζοδρόμια, απέναντι κτίρια και την απέναντι κάθετη οδό, εξωτερικά της κεντρικής εισόδου της εγκατάστασης του υπευθύνου, χωρίς η λήψη να περιορίζεται σε χώρο κοντά στην είσοδο. Επίσης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας είχε αναρτήσει ενημερωτικές πινακίδες, αλλά μόνο στο εσωτερικό του χώρου, ενώ καθυστέρησε να γνωστοποιήσει τη λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης στην Αρχή. Για τις ανωτέρω παραβάσεις, με την υπ' αριθμ. 41/2018 απόφαση επιβλήθηκε στον υπεύθυνο επεξεργασίας χρηματικό πρόστιμο πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.

3.1.9.2. Κατοικίες – Συγκροτήματα κατοικιών

Και το 2018 υποβλήθηκαν στην Αρχή αρκετές καταγγελίες σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία καμερών συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε ιδιωτικές οικίες. Με τις καταγγελίες αυτές οι καταγγέλλοντες παραπονούνται ότι οι κάμερες (οι οποίες μπορεί να είναι τοποθετημένες είτε σε ιδιωτικούς χώρους των οικιών είτε σε κοινόχρηστους χώρους πολυκατοικιών/συγκροτημάτων), λαμβάνουν εικόνα από κοινόχρηστους χώρους της πολυκατοικίας ή από ιδιωτικούς χώρους γειτονικής κατοικίας ή από δημόσιους χώρους.

Στις περιπτώσεις, όμως, καταγγελιών σχετικά με σύστημα βιντεοεπιτήρησης, κρίσιμο στοιχείο για να διαπιστωθεί το αν εφαρμόζεται η νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την αποτελεσματική επέμβαση της Αρχής αποτελεί το πεδίο λήψης των καμερών. Τούτο διότι για τη βεβαίωση παράβασης από μια διοικητική αρχή θα πρέπει να προκύπτει με απόλυτη βεβαιότητα τουλάχιστον το ότι λαμβάνεται εικόνα κατά παράβαση των προϋποθέσεων νομιμότητας. Προς τούτο απαιτείται, ενδεχομένως, επιτόπιος (και μάλιστα αιφνίδιος) έλεγχος στο σύστημα βιντεοεπιτήρησης και ιδίως στο κεντρικό σύστημα επόπτευσης, και πιθανώς αποθήκευσης, εικόνων. Στο άρθρο 9 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι καμία έρευνα δεν γίνεται σε κατοικία, παρά μόνον όταν και όπως ορίζει ο νόμος και πάντοτε με την παρουσία εκπροσώπων της δικαστικής εξουσίας. Επομένως, καθώς δεν υφίσταται σχετική πρόβλεψη για την Αρχή και δεδομένου ότι οι ως άνω καταγγελίες αφορούν σύστημα βιντεοεπιτήρησης εγκατεστημένο σε οικία, ο ενδεχόμενος επιτόπιος έλεγχος δεν μπορεί κατ' αρχήν να γίνει από την Αρχή.

Επιπλέον, όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 57 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, ο οποίος έχει τεθεί σε εφαρμογή από την 25η Μαΐου 2018, η Αρχή «(...) στ) χειρίζεται τις καταγγελίες που υποβάλλονται από το υποκείμενο των δεδομένων ή από φορέα ή οργάνωση ή ένωση σύμφωνα με το άρθρο 80 και ερευνά, στο μέτρο που ενδείκνυται, το αντικείμενο της καταγγελίας και ενημερώνει τον καταγγέλλοντα για την πρόοδο και την έκβαση της έρευνας εντός εύλογου χρονικού διαστήματος (...)».

Με βάση τα παραπάνω, η Αρχή διερευνά τις εν λόγω καταγγελίες αποστέλλοντας έγγραφα με τα οποία ενημερώνει τους καταγγέλλοντες και τους καταγγελλομένους σχετικά με τις προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης εγκατεστημένου σε ιδιωτική οικία καθώς και ότι, εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις νομιμότητας της λειτουργίας του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, οι καταγγελλόμενοι, οι οποίοι έχουν εγκαταστήσει το σύστημα, έχουν υποχρέωση να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για τη σύννομη λειτουργία αυτού, ώστε να μην υπάρχει δυνατότητα λήψης εικόνων εκτός του ιδιωτικού χώρου της οικίας, άλλως στην απεγκατάστασή του.

Τέλος, η Αρχή επισήμανε ότι τόσο στις περιπτώσεις χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για αποκλειστικά προσωπικές ή οικιακές δραστηριότητες όσο και σε περιπτώσεις χρήσης συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε οικία για μη αποκλειστικά προσωπικές ή οικιακές δραστηριότητες, το πρόσωπο το οποίο θεωρεί ότι θίγεται μπορεί να ασκήσει τα νόμιμα δικαιώματά του και με βάση τις γενικές διατάξεις του δικαίου για την προστασία της προσωπικότητας, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η εικόνα του ατόμου (βλ. ενδεικτικά άρθρα 5 παρ. 1 και 9Α Συντάγματος, άρθρα 57, 59, 914 και 932 Αστικού Κώδικα, άρθρα 361-362 Ποινικού Κώδικα). Επειδή γίνεται παγίως δεκτό πως η αίσθηση του πολίτη ότι πιθανώς παρακολουθείται επηρεάζει τη συμπεριφορά του, η χρήση καμερών συνιστά, ενδεχομένως, προσβολή των συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων της

ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας του ατόμου (άρθρο 5 παρ. 1 Σ), της ιδιωτικής ζωής (άρθρο 9 Σ) και της προστασίας του ατόμου από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση των προσωπικών του δεδομένων (άρθρο 9Α Σ), ως προς τα οποία αρμόδια να αποφανθούν είναι τα οικεία δικαστήρια.

3.1.9.3. Λοιπά θέματα βιντεοεπιτήρησης για σκοπούς προστασίας προσώπων και αγαθών

Επανεξετάζοντας το ζήτημα της λειτουργίας του συστήματος βιντεοεπιτήρησης από την Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων Πειραιά στους χώρους της Στέγης «Καλός Ποιμήν», σε συνέχεια της 41/2016 απόφασής της, η Αρχή έκρινε με την απόφαση 14/2018 ότι η λειτουργία είναι ανεκτή υπό τις παρούσες συνθήκες (υπο)στελέχωσης και λειτουργίας της Στέγης, και για διάστημα όχι μεγαλύτερο του ενός έτους, εντός του οποίου η Αρχή ευελπιστεί ότι θα έχει διευθετηθεί το ζήτημα κυρίως του υπηρετούντος προσωπικού. Κατά το διάστημα αυτό η Αρχή κάλεσε την Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων Πειραιά να την ενημερώνει σχετικά με την οποιαδήποτε μεταβολή των συνθηκών αυτών, προκειμένου να κρίνει εάν τηρείται η αρχή της αναλογικότητας κατά τη λειτουργία του εν λόγω συστήματος βιντεοεπιτήρησης εντός των χώρων της Στέγης. Λόγω της σπουδαιότητας του ζητήματος, η Αρχή κοινοποίησε την απόφαση στον Υπουργό Δικαιοσύνης και στον Συνήγορο του Παιδιού, προκειμένου να επιληφθούν αρμοδίως για τα ζητήματα που άπτονται της ανεπαρκούς στελέχωσης της Στέγης και της ελλιπούς και μη προσήκουσας παροχής φροντίδας στους ανηλίκους.

3.1.10. ΑΝΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Με την απόφαση 11/2018 η Αρχή έκρινε ότι μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001, με την οποία αντικαταστάθηκε η διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος, ο έλεγχος σχετικά με το περιεχόμενο των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ). Συνεπώς, η αρμοδιότητα της Αρχής αναφορικά με τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα έχει περιοριστεί και δεν εκτείνεται πλέον στη διάδοση προσωπικών δεδομένων μέσω ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών. Η σχετική απόφαση έχει αναφερθεί πλήρως στην ενότητα 3.1.10.1. ΜΜΕ-Ραδιοτηλεοπτικές Εκπομπές. Επίσης, με την απόφαση 19/2018 η Αρχή απέρριψε λόγω αναρμοδιότητας αίτηση τρίτου σχετικά με την ενημέρωσή του από τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για την υλοποίηση της μη χορήγησης αναρρωτικής άδειας και περικοπής μισθού σε καταγγελλόμενο, με το σκεπτικό ότι η Αρχή επιβάλλει κυρώσεις μόνο για παραβιάσεις του ν. 2472/1997 και δεν έχει την αρμοδιότητα να διατάξει την ικανοποίηση αιτημάτων τρίτων για παροχή πληροφοριών ούτε δύναται να επιβάλλει κυρώσεις για μη χορήγηση προσωπικών δεδομένων σε τρίτους αιτούντες. Ακόμη, κατόπιν σχετικής προσφυγής με την οποία ο προσφεύγων ζητά από την Αρχή να διατάξει τη Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών να επικαιροποιήσει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του που τηρούνται στο αρχείο του Ληξιαρχείου, η Αρχή, με την

απόφαση 58/2018, έκρινε ότι στερείται αρμοδιότητας να κρίνει επί της εν λόγω προσφυγής, καθώς, σε αντίθετη περίπτωση, θα ενασχολείτο με επίλυση ζητημάτων αστικού, διοικητικού και ποινικού δικαιοδοτικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, σύμφωνα με την απόφαση αυτή, α) από τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και ιδίως από τις διατάξεις του ν. 2472/1997, προκύπτει ότι η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να διατάξει την εκτέλεση υπουργικής απόφασης, β) το αντικείμενο της προσφυγής υπερβαίνει τα όρια της νομοθεσίας περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων και γ) αν υφίστανται αμφιβολίες περί της ακρίβειας των δεδομένων που περιέχονται σε ληξιαρχικές πράξεις και εξ αυτού του λόγου ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρνείται να προβεί σε διόρθωση, οφείλει κατά ανάλογη εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 791 ΚΠολΔ να σημειώσει περιληπτικά στο σχετικό βιβλίο την άρνηση και τους λόγους, η δε εκκρεμότητα που δημιουργείται με την άρνηση αίρεται με απόφαση του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει το Ληξιαρχείο με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

Επίσης, κατόπιν αιτήματος να επιληφθεί η Αρχή προκειμένου να εξαιρεθούν από φάκελο εκκρεμούς δικογραφίας φωτογραφίες του αιτούντος από το δημόσιο προφίλ του στο facebook λόγω προσβολής της προσωπικότητάς του, η Αρχή απάντησε με σχετικό έγγραφό της ότι για λόγους διάκρισης των εξουσιών, δεν εξετάζει τη συλλογή και δικαστική χρήση των ως άνω στοιχείων, αφού έχουν ήδη περιληφθεί σε φάκελο δικογραφίας και αποτελούν ή αποτέλεσαν αντικείμενο δικαστικής εκτίμησης από το δικαστήριο, πολλών δε μάλλον, η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να ζητήσει να εξαιρεθούν από τη δικογραφία στοιχεία που περιλήφθηκαν σε αυτήν (Γ/ΕΞ/2270/5.7.2018).

Ομοίως, κατόπιν αναφοράς ότι ο διαχειριστής πολυκατοικίας, προκειμένου να επιτρέψει τη φυσική πρόσβαση στον πίνακα καλωδιώσεων της πολυκατοικίας σε τεχνικό, ζήτησε από τον τελευταίο να του αναφέρει τα στοιχεία του ενοίκου για τον οποίο ενεργούσε, η Αρχή απάντησε ότι α) η ερώτηση που υποβλήθηκε στον τεχνικό δεν συνιστά τήρηση προσωπικών δεδομένων σε αρχείο με την έννοια του ν. 2472/1997 (βλ. άρθρο 2 στοιχ. ε') και δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997 (άρθρο 3 παρ. 1) και β) για τα ζητήματα που αφορούν αμφισβήτηση νομιμότητας εκλογής και αποφάσεων του διαχειριστή της πολυκατοικίας (ή/ και Γενικής Συνέλευσης), η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα (Γ/ΕΞ/5972/5.7.2018).

3.2. ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ - ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

3.2.1. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Η Αρχή, το έτος 2018 στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, εξέδωσε τις εξής γνωμοδοτήσεις:

1) Κατόπιν σχετικής αίτησης της Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου της Βουλής, με την οποία εξητείτο η γνώμη της Αρχής σχετικά με το ζήτημα εάν η δημοσιοποίηση των στοιχείων των χρηματοδοτών των πολιτικών κομμάτων, κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 2 περ. ιδστ' του ν. 3023/2002, είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του ν. 2472/1997, η Αρχή έκρινε ότι η

ανάρτηση των στοιχείων αυτών στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών, όπως προβλέπει το άρθρο 21 παρ. 2 ιζ' του ν. 3023/2002, παραβιάζει προφανώς την αρχή της αναλογικότητας και την αρχή της χρονικά πεπερασμένης διατήρησης των δεδομένων (άρθρο 4 παρ. 1 περ. δ' του ν. 2472/1997), η οποία ισχύει, κατά μείζονα λόγο, στην περίπτωση των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, και μάλιστα όταν αυτά δημοσιοποιούνται στο διαδίκτυο. Κατά την κρίση της Αρχής, η διατήρηση των δεδομένων αυτών στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελέγχου δεν θα πρέπει να παρατείνεται πέραν των δύο ετών από την ανάρτησή τους. Επίσης, η Αρχή έκρινε ότι, παράλληλα με τον στόχο της διαφάνειας, είναι απαραίτητο να ληφθεί πρόνοια ώστε να αποτρέπεται, κατά το δυνατόν, τόσο το ενδεχόμενο δημιουργίας προφίλ (profiling) σε βάρος κάποιου ατόμου όσο και η δυνατότητα πρόσβασης στα δημοσιοποιούμενα στοιχεία (γνωμοδότηση 1/2018).

2) Επίσης, κατόπιν αίτησης της αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η Αρχή γνωμοδότησε επί του νομοσχεδίου «Μέτρα για την Προώθηση των Θεσμών της Αναδοχής και Υιοθεσίας». Με το νομοσχέδιο συστήνονται τα εξής νέα μητρώα: το Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων που τηρείται στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (εφεξής ΕΚΚΑ) και τα Ειδικά Μητρώα Ανηλίκων που τηρούνται σε κάθε μονάδα παιδικής προστασίας και φροντίδας, το Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Ανάδοχων Γονέων που τηρείται στο ΕΚΚΑ και τα Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Ανάδοχων Γονέων που τηρούνται σε κάθε φορέα εποπτείας της αναδοχής, το Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Θετών Γονέων που τηρείται στο ΕΚΚΑ και τα Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Θετών Γονέων που τηρούνται στις αρμόδιες υπηρεσίες. Επίσης, προβλέπονται το Εθνικό Μητρώο Υιοθεσιών (άρθρο 21 του νομοσχεδίου) και το Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων με τα Ειδικά Μητρώα Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων (άρθρο 7 του νομοσχεδίου).

Ειδικότερα, η Αρχή, με τη σχετική γνωμοδότησή της, έκρινε ότι πρέπει: α) να προσδιορίζονται σαφώς οι σκοποί της επεξεργασίας, ώστε να τεκμηριώνεται αν τα συλλεγόμενα προσωπικά δεδομένα, όπως αναγράφονται στο σχέδιο νόμου, είναι απολύτως αναγκαία και ότι τηρείται η αρχή της αναλογικότητας, β) να διευκρινιστεί αν στην κείμενη νομοθεσία περί αναδοχής και υιοθεσίας υφίστανται νομικές διατάξεις που προβλέπουν την αναγκαιότητα συλλογής και περαιτέρω επεξεργασίας όλων αυτών των προσωπικών δεδομένων, γ) όπου ο νόμος προβλέπει συλλογή στοιχείων που αφορούν «στην κατάσταση της υγείας», δεδομένου ότι τα ιατρικά δεδομένα χαρακτηρίζονται από το άρθρο 2 στοιχείο β' του ν. 2472/1997 ως ευαίσθητα, να προσδιοριστεί είτε στο νομοσχέδιο είτε σε κατ' εξουσιοδότηση υπουργική απόφαση ποια ακριβώς προσωπικά δεδομένα υγείας συλλέγονται, για ποιον συγκεκριμένο σκοπό και ταυτόχρονα να εξεταστεί αν είναι απολύτως αναγκαία για τον επιδιωκόμενο σκοπό, δ) να καθοριστούν τα πρόσωπα (νομικά και φυσικά) που έχουν πρόσβαση στα Μητρώα

καθώς και οι περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται η πρόσβαση και για ποιον σκοπό και υπό ποιους όρους, ε) στις περιπτώσεις, στις οποίες το νομοσχέδιο προβλέπει εξαγωγή, διαβίβαση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, συσχέτιση ή συνδυασμό και διασύνδεση προσωπικών δεδομένων είναι απαραίτητο να τεκμηριώνεται η ανάγκη αυτής της επεξεργασίας και να εξειδικεύεται ο αποδέκτης/οι αποδέκτες, στ) να προβλεφθεί η υποχρέωση διαγραφής των προσωπικών δεδομένων από τα σχετικά Εθνικά ή Ειδικά Μητρώα όταν εκλείπει ο λόγος συλλογής και αποθήκευσής τους ή, εναλλακτικά, να ρυθμιστεί, αφού τεκμηριωθεί, το μέγιστο χρονικό διάστημα για το οποίο τηρούνται τα συλλεγόμενα προσωπικά δεδομένα, ζ) να διευκρινιστεί αν η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης ΑΕ (ΗΔΙΚΑ ΑΕ) στην οποία, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 27, συνιστώνται και λειτουργούν τα Εθνικά και Ειδικά Μητρώα των άρθρων 5, 6, 7, 20 και 21 του παρόντος νομοσχεδίου είναι συνυπεύθυνος επεξεργασίας μαζί με το ΕΚΚΑ ή εκτελών την επεξεργασία για λογαριασμό του ΕΚΚΑ, ενόψει και των ειδικότερων ρυθμίσεων που περιέχονται για καθεμία από τις δύο αυτές περιπτώσεις στον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων, η) να προβλεφθεί ότι η υλοποίηση των παραπάνω Μητρώων από την ΗΔΙΚΑ πρέπει να είναι διαχωρισμένη από τις άλλες εφαρμογές/βάσεις δεδομένων που αναπτύσσει/εξυπηρετεί η ΗΔΙΚΑ και να θεσπιστεί η υποχρέωση τήρησης αρχείων καταγραφής προσβάσεων και μεταβολών (logs) των προαναφερόμενων Μητρώων, θ) στην προβλεπόμενη υπουργική απόφαση πρέπει να συμπεριληφθεί η υποχρέωση διενέργειας εκτίμησης αντικτύπου ως προς την προστασία προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ΓΚΠΔ, και, με βάση τα αποτελέσματά της, να ληφθούν όλα τα αναγκαία τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων και την προστασία τους, ι) να προβλεφθεί η ρύθμιση θεμάτων που αφορούν όχι μόνο στη διασύνδεση μεταξύ των Μητρώων του νομοσχεδίου (Εθνικών και Ειδικών) αλλά και στη διασύνδεση με άλλα συστήματα, εφόσον μια τέτοια διασύνδεση απαιτείται, όπως π.χ. το σύστημα ΑΜΚΑ και τέλος, κ) να απαριθμηθούν οι καταργούμενες διατάξεις (γνωμοδότηση 2/2018).

3) Ακόμη, η Αρχή, κατόπιν σχετικού ερωτήματος από τη Γενική Επιθεωρήτρια Δημόσιας Διοίκησης σχετικά με τη διατήρηση των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης 2016-2017 στο Πληροφοριακό Σύστημα ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ, σύμφωνα με το νομοσχέδιο με τον τίτλο «Επείγουσες ρυθμίσεις για την υποβολή δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης και άλλες διατάξεις» που έχει ήδη ψηφιστεί από τη Βουλή και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 186/2018), γνωμοδότησε ότι α) απαιτείται η εφαρμογή για την ηλεκτρονική υποβολή των δηλώσεων να τροποποιηθεί, έτσι ώστε ο υπόχρεος να υποβάλει επιβεβαιωτική δήλωση με πλήρες περιεχόμενο κατά τον απλούστερο δυνατό και περισσότερο κατανοητό για τον υπόχρεο τρόπο, ώστε να εξυπηρετείται και η ασφάλεια δικαίου, β) οι αλλαγές που επήλθαν από τον νόμο και επηρεάζουν τον κύκλο των υπόχρεων

ή το περιεχόμενο της δήλωσης απαιτείται να επισημαίνονται ευκρινώς στα οικεία πεδία, γ) η πρόσβαση στα περιεχόμενα των προγενέστερων δηλώσεων που είχαν οριστικά υποβληθεί για την ίδια περίοδο θα πρέπει να περιοριστεί αποκλειστικά και μόνο στους υπόχρεους, ώστε αυτοί να υποβάλουν εκ νέου τη δήλωσή τους ως έχει ή με κάποιες τροποποιήσεις, δ) εξαίρεση αποτελούν οι δηλώσεις εκείνες με βάση τις οποίες έχουν διενεργηθεί και ολοκληρωθεί έλεγχοι και οι οποίες μπορεί να διατηρηθούν στο σύστημα επί μικρό χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο, προκειμένου τα αποτελέσματα των ελέγχων να επιβεβαιωθούν από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα και ε) η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 26, ερμηνευόμενη σε συνδυασμό με το άρθρο 4 παρ. 5, πρέπει να θεωρηθεί ότι ορίζει ως χρόνο διατήρησης τον προβλεπόμενο στην τελευταία αυτή διάταξη για τη διενέργεια του ελέγχου, εκτός των περιπτώσεων στις οποίες έχει κινηθεί η διαδικασία ελέγχου των ΔΠΚ, οπότε τα δεδομένα των ΔΠΚ επιτρέπεται να διατηρούνται και μετά την παρέλευση της πενταετίας έως την ολοκλήρωση του ελέγχου. Με την έννοια αυτή η ρύθμιση δεν αντιβαίνει από την εξεταζόμενη άποψη στον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (γνωμοδότηση 3/2018).

4) Επίσης, η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) ζήτησε τη γνώμη της Αρχής σχετικά με το ζήτημα εάν σχέδιο διάταξης, με την οποία τροποποιείται το άρθρο 17 του ν. 4174/2013 – Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας (εφεξής ΚΦΕ), συνάδει με τη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Με την προτεινόμενη τροποποίηση της διάταξης του άρθρου 17 του ΚΦΕ, και ειδικότερα με την προσθήκη διατάξεων, επιδιώκεται να εξαιρεθούν από τον γενικό κανόνα τήρησης του απορρήτου, ο οποίος καλύπτει όλα τα στοιχεία και πληροφορίες των φορολογουμένων, και να προστεθούν στις προβλεπόμενες στο ίδιο άρθρο εξαιρέσεις κάποιες επιπλέον περιπτώσεις που αφορούν σε αναγκαία ταυτοποιητικά στοιχεία για τον σκοπό της ενημέρωσης και επικαιροποίησης των αρχείων των φορέων Γενικής Κυβέρνησης καθώς και άλλων φορέων προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.

Η Αρχή στη σχετική απάντησή της προς την ΑΑΔΕ (Α-ΕΞ-23-1/28.3.2018) ανέφερε τα εξής:

α) Κατ' αρχήν, ο επιδιωκόμενος σκοπός φαίνεται να ικανοποιεί το κριτήριο της πρόδηλης λογικής συνάφειας, προσφορότητας και καταλληλότητας σε συνάρτηση με την προβλεπόμενη επεξεργασία, δεδομένου ότι η ενημέρωση και επικαιροποίηση των αρχείων της Γενικής Κυβέρνησης και συγκεκριμένων άλλων τρίτων φορέων μέσω της διαβίβασης απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αναγκαίων για την ταυτοποίηση των φορολογουμένων αποτελεί επί της αρχής ένα θεμιτό και νόμιμο σκοπό, β) τα «αναγκαία για την ταυτοποίηση στοιχεία» συνιστούν ουσιώδη στοιχεία της επεξεργασίας και, ως εκ τούτου, ο προσδιορισμός τους θα πρέπει να λάβει χώρα με τυπικό νόμο· κατά συνέπεια, η πρόβλεψή τους σε μεταγενέστερη απόφαση του Διοικητή δεν είναι νόμιμη, γ) τα χορηγούμενα στοιχεία επιτρέπεται να είναι μόνο τα αναγκαία για την ταυτοποίηση και, σε καμία περίπτωση, η εν λόγω δυνατότητα δεν μπορεί να αφορά

φορολογικά δεδομένα (π.χ. εισοδήματα, περιουσιακά στοιχεία κ.λπ.) που καλύπτονται από το φορολογικό απόρρητο, δ) επιβάλλεται, επιπροσθέτως, ο προσδιορισμός των τρίτων φορέων στους οποίους δύνανται να χορηγηθούν τα στοιχεία ταυτοποίησης της προτεινόμενης παραγράφου 2 του άρθρου 17 του ν. 4174/2013 καθώς και ο προσδιορισμός των αποδεκτών των δεδομένων, ο δε προσδιορισμός τους δέον είναι να προβλεφθεί στη νομοθετική διάταξη και δεν μπορεί να καθορίζεται με απόφαση του Διοικητή, ε) επιπλέον, σκόπιμο είναι να θεμελιωθεί στην αιτιολογική έκθεση αναλυτικά ο λόγος για τον οποίο προκρίνεται η διαβίβαση σε συγκεκριμένους και ρητά οριζόμενους φορείς για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος, με άλλα λόγια, να περιγραφούν οι λόγοι δημοσίου συμφέροντος που εξυπηρετούνται με τη διαβίβαση των στοιχείων αυτών και στ) τέλος, η ρύθμιση ειδικότερων τεχνικών ή λεπτομερειακών θεμάτων, όπως θέματα διαδικασιών και τα εν γένει οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων, επιτρέπεται να ανατεθεί με νομοθετική εξουσιοδότηση στην κανονιστικώς δρώσα διοίκηση, υπό την έννοια ότι στην κανονιστική απόφαση θα τίθενται οι στόχοι της ασφάλειας της επεξεργασίας οι οποίοι δύνανται να εξειδικεύονται με την υιοθέτηση πολιτικής και σχεδίου ασφαλείας, τα οποία με τη σειρά τους επιβάλλεται να επικαιροποιούνται.

3.2.2. ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Επίσης, το έτος 2018 η Αρχή παρείχε συμβουλές και υποδείξεις σε υπευθύνους επεξεργασίας για διάφορα ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων.

E-Privacy

Η Αρχή διατύπωσε τις απόψεις της σχετικά με το σχέδιο κανονισμού για τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (e-Privacy) και την αντικατάσταση της υφιστάμενης οδηγίας 2002/58/ΕΚ, που βρίσκεται υπό διαβούλευση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, μετά την κατ' αρχήν έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η Αρχή ενημερώνεται από τους εθνικούς εκπροσώπους για τις συζητήσεις στην ομάδα εργασίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (TELE) και παρείχε, στο μέτρο του δυνατού, τις απόψεις της στα ζητήματα που κατά καιρούς τέθηκαν, ώστε να διαμορφωθεί η εθνική άποψη που εκφράζεται μέσω των αρμόδιων υπουργείων, δηλαδή του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης και του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η θέση της Αρχής κοινοποιήθηκε σε πέντε περιπτώσεις μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (30-01, 27-03, 14-08, 27-09 και 06-11). Συνοπτικά, η Αρχή έχει υποστηρίξει ότι:

α) Οι ρυθμίσεις του νέου κανονισμού πρέπει να ορίζουν εξαντλητικώς τις προϋποθέσεις επεξεργασίας. Εξουσιοδότηση στον εθνικό νομοθέτη οδηγεί σε κατακερματισμό των ρυθμίσεων, συνεπώς, δεν συνάδει με τον σκοπό και τη φύση του κανονισμού, δηλαδή ενιαία προστασία των ατομικών δικαιωμάτων και παράλληλα δημιουργία ισότιμων συνθηκών στην αγορά των ηλεκτρονικών επικοινωνιών καθώς και άμεση εφαρμογή του κανονισμού.

β) Η Αρχή δεν υποστηρίζει διατυπώσεις που αφήνουν περιθώριο να επιτρέπεται η περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων επικοινωνίας για κάθε συμβατό σκοπό. Καθώς ο προτεινόμενος κανονισμός εξειδικεύει και συμπληρώνει τον ΓΚΠΔ πρέπει μέσω αυτού να εξασφαλίζεται η περαιτέρω προστασία της ιδιαίτερης κατηγορίας των δεδομένων επικοινωνίας.

γ) Η παρεχόμενη προστασία θα πρέπει να είναι εξίσου και όταν τα δεδομένα είναι αποθηκευμένα σε άλλο μέσο πέραν από τα μέσα τα οποία βρίσκονται στην απόλυτη σφαίρα επιρροής του χρήστη. Συνεπώς, μπορεί να είναι ο εξυπηρετητής του παρόχου ή το υπολογιστικό νέφος που αυτός χρησιμοποιεί για την αποθήκευση. Καθώς η θέση αυτή δεν φαίνεται να βρίσκει απήχηση στα κράτη μέλη της ΕΕ, η Αρχή επισήμανε ότι σε αυτήν την περίπτωση είναι απόλυτα απαραίτητο να ρυθμιστεί επαρκώς και συνεκτικά η προστασία κατά τη φάση της επικοινωνίας (in transit).

δ) Η έννοια της συγκατάθεσης δεν μπορεί να είναι διαφορετική σε σχέση με τον ΓΚΠΔ.

ε) Είναι απαραίτητο να παραμείνουν οι ρυθμίσεις σχετικά με τις υποχρεώσεις του λογισμικού πλοήγησης στο διαδίκτυο. Οι προεπιλεγμένες ρυθμίσεις θα πρέπει να μην επιτρέπουν την αποθήκευση πληροφοριών από τρίτους, και

στ) Προτεινόμενη διάταξη που διευκολύνει την πολιτική επικοινωνία οδηγεί σε απομείωση της προστασίας, γεγονός που αντιβαίνει στον σκοπό της μεταρρύθμισης της νομοθεσίας, ενόψει και των εξελίξεων για τη διασπορά ψευδών ειδήσεων με στόχο τη χειραγώγηση των πολιτικών πεποιθήσεων. Ο νομοθέτης πρέπει να αυστηροποιήσει τη ρύθμιση και όχι το αντίθετο.

Περαιτέρω, η Αρχή έχει επισημάνει ήδη από το 2017 αλλά και κατά το 2018 ότι η διατύπωση των άρθρων 18-20 που αφορούν στις αρμοδιότητες των εποπτικών αρχών πρέπει να εξασφαλίζει τη συνεκτική εφαρμογή του κανονισμού. Συνεπώς, αρμόδιες αρχές θα πρέπει να είναι οι αρχές προστασίας δεδομένων και το ΕΣΠΔ θα πρέπει να έχει το σύνολο των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στον κανονισμό 2016/679. Η αρμοδιότητα των αρχών θα πρέπει να εξυπηρετεί την προστασία των δικαιωμάτων, συνεπώς να είναι αρμόδιες οι αρχές που έχουν την απαραίτητη τεχνογνωσία και, εξίσου σημαντικά, να υποστηρίζει την αγορά που ρυθμίζει. Εφόσον ο κανονισμός αποσκοπεί στην ομοιόμορφη προστασία όλων των παραγόντων της εν λόγω αγοράς και συνδέεται με τον κανονισμό 2016/679, μόνο οι αρχές προστασίας θα μπορούσαν να είναι αρμόδιες. Μάλιστα, στην περίπτωση της Ελλάδας, και το κεφάλαιο III θα έπρεπε να ανατεθεί στην Αρχή, καθώς μέχρι τώρα είναι αρμόδια και αντιμετωπίζει μεγάλο αριθμό υποθέσεων (βλ. ενδεικτικώς τις αποφάσεις για τις ενοχλητικές κλήσεις και τις αποφάσεις 60, 61, 62 και 63/2018 για ανεπιθύμητη ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων). Περαιτέρω ανάλυση για το ζήτημα αυτό παρατίθεται στην ετήσια έκθεση του 2017 (ενότητα 3.7.5).

Παρατηρήσεις της Αρχής επί Προσχεδίου Νόμου για την τροποποίηση/ αναδιαμόρφωση του ν. 3758/2009 «Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και άλλες διατάξεις»

Το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης/Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή υπέβαλε στην Αρχή προσχέδιο τροποποίησης του ν. 3758/2009 «Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και άλλες διατάξεις», προκειμένου η Αρχή να διατυπώσει παρατηρήσεις υπό το φως του νέου Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (βλ. το με αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/2964/18-04-2018 έγγραφο). Η Αρχή, με το Γ/ΕΞ/2964-1/30-04-2018 έγγραφό της, υπέβαλε τις αρχικές παρατηρήσεις της επί του ως άνω προσχέδιου, επισήμανε ότι η επεξεργασία αυτού απαιτεί περισσότερο χρόνο και ενδελεχή μελέτη των αλληλοτεμνόμενων διατάξεων και ότι σκόπιμο και συστηματικά ορθότερο θα ήταν να συσταθεί Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή για τη γενικότερη αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη δραστηριότητα της Ενημέρωσης Οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις, στην οποία θα μετέχει και εκπρόσωπος της Αρχής.

Συγκεκριμένα, η Αρχή επισήμανε ότι ενόψει ΓΚΠΔ καθίσταται αναγκαία η γενικότερη αναμόρφωση του ν. 3758/2009, κυρίως διότι ο νόμος αυτός περιέχει σε μεγάλο βαθμό κοινές ρυθμίσεις που έχουν εφαρμογή αδιακρίτως αν ο οφειλέτης είναι νομικό ή φυσικό πρόσωπο. Σύμφωνα, όμως, με τον ΓΚΠΔ, οι διατάξεις του αφενός αφορούν δεδομένα μόνο ζώντων φυσικών προσώπων και αφετέρου έχουν υποχρεωτική εφαρμογή χωρίς καταρχήν να καταλείπεται ευχέρεια στον εθνικό νομοθέτη να εισάγει αποκλίσεις. Απαιτείται, επομένως, σαφής διαχωρισμός των ρυθμίσεων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, δηλαδή εκείνων που αφορούν οφειλέτες-νομικά πρόσωπα και μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο του σχεδίου νόμου.

Σημειώνεται ότι ο ν. 3758/2009, ο οποίος ρυθμίζει το πλαίσιο λειτουργίας των Εταιρειών Ενημέρωσης Οφειλετών, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, είναι ειδικότερος σε σχέση με τον ν. 2472/1997 (και τον ν. 3741/2006). Συγκεκριμένα, με τις διατάξεις του, μεταξύ των άλλων, τροποποιούνται και γενικές διατάξεις του ν. 2472/1997 (π.χ. υποχρέωση ικανοποίησης δικαιώματος πρόσβασης σε στοιχεία ηλεκτρονικών επικοινωνιών χωρίς χρέωση, άρθρο 6 παρ. 7 ν. 3758/2009, πρβλ. άρθρο 12 παρ. 3 ν. 2472/1997) και συμπληρώνονται οι διατάξεις του ν. 3741/2006 (π.χ. υποχρέωση καταγραφής συνομιλιών, άρθρο 8 παρ. 2 ν. 3758/2009, πρβλ. άρθρο 4 παρ. 3 ν. 3741/2006). Επίσης, οι κυρώσεις του ισχύοντος ν. 3758/2009 είναι κατά πολύ αυστηρότερες από τις κυρώσεις του ν. 2472/1997, και, γι' αυτό, σε θέματα αρμοδιότητας της Αρχής ορίστηκε ότι επιβάλλονται αυτές αντί του ν. 2472/1997 (άρθρο 10 παρ. 1 ν. 3758/2009).

Από την άλλη, όπως είναι γνωστό, ο ΓΚΔΠ έχει ευθεία εφαρμογή και δεν απαιτείται ενσωμάτωσή του στην εθνική νομοθεσία. Ο εθνικός νόμος θα πλαισιώσει τις διατάξεις του ΓΚΠΔ με θέσπιση διατάξεων σε επιμέρους μόνο θέματα για τα οποία καταλείπεται σχετική ευχέρεια στον εθνικό νομοθέτη, ο δε ν. 2472/1997 θα καταργηθεί. Στον ΓΚΠΔ προβλέπονται γενικά αυξημένες υποχρεώσεις σε υπεύθυνους επεξεργασίας και εκτελούντες την επεξεργασία και ανανεωμένα δικαιώματα υποκειμένων των δεδομένων, δηλαδή φυσικών προσώπων (όχι νομικών

προσώπων) στα οποία αφορούν τα δεδομένα. Οι κυρώσεις δε του ΓΚΠΔ είναι κατά πολύ βαρύτερες. Επίσης, απαιτείται η συνεκτική εφαρμογή του.

Προκειμένου να μην έρχεται σε αντίθεση με τον ΓΚΠΔ, ο ως άνω ειδικότερος νόμος 3758/2009 πρέπει να αναμορφωθεί ριζικά, ώστε να προβλέπει ότι οι δανειστές έχουν καταρχήν δικαίωμα να χορηγούν στις Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών στοιχεία σχετικά με τις ληξιπρόθεσμες οφειλές των τελευταίων και να ρυθμίζει μόνο ειδικότερα θέματα/υποχρεώσεις των Εταιρειών Ενημέρωσης Οφειλετών και της δραστηριότητας της Ενημέρωσης Οφειλετών (π.χ. υποχρέωση να καλούν μόνο σε συγκεκριμένες ώρες και ημέρες), στα οποία αρμοδιότητα εποπτείας θα έχει η ΓΓΕΠΚ. Τα θέματα που αφορούν στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (δικαιώματα υποκειμένου-φυσικού προσώπου για ενημέρωση, πρόσβαση, κ.λπ. υποχρεώσεις υπευθύνου επεξεργασίας για απόρρητο και ασφάλεια επεξεργασίας, κ.λπ.) ρυθμίζονται από τις διατάξεις του ΓΚΠΔ και πρέπει να απαλειφθούν από τον ν. 3758/2009, οι δε σχετικές κυρώσεις θα επιβάλλονται με βάση τις διατάξεις του ΓΚΠΔ (και όχι του ν. 3758/2009).

Με βάση τα προαναφερόμενα, η Αρχή κατ' αρχάς επισήμανε ότι πρέπει να αναμορφωθεί ριζικά ο ν. 3758/2009, καθώς με τις ήδη προβλεπόμενες ρυθμίσεις του (βλ. ιδίως άρθρα 4 παρ. 4 και 10 παρ. 1 ν. 3758/2009) και αυτές που προτείνονται, πέραν του ότι προέκυψαν ήδη δυσχέρειες στην εφαρμογή, θα υπάρξουν πλέον ζητήματα επανάληψης ή/και αντίθεσης με τον ΓΚΠΔ. Σκόπιμο είναι να διαχωρισθούν οι ρυθμίσεις του ν. 3758/2009, ώστε με τον νόμο αυτό να ορίζεται το ειδικό πλαίσιο λειτουργίας των Εταιρειών Ενημέρωσης Οφειλετών και να θεσπίζονται ειδικές υποχρεώσεις από την άποψη της προστασίας της προσωπικότητας, της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας του καταναλωτή, για την παράβαση των οποίων αρμόδια θα είναι η ΓΓΕΠΚ. Οι τυχόν υποχρεώσεις που προκύπτουν από την άποψη της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα φυσικού προσώπου ρυθμίζονται από τις διατάξεις του ΓΚΠΔ και για τον έλεγχο τους αρμόδια θα είναι η Αρχή, η οποία θα επιβάλλει τις κυρώσεις που προβλέπονται στον ΓΚΠΔ και στον εθνικό νόμο που θα εκδοθεί για την εφαρμογή του. Επίσης, η Αρχή πρότεινε να γίνει γενική επισήμανση ότι αναφορικά με την προστασία φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ισχύουν οι διατάξεις του ΓΚΠΔ χωρίς να απαιτείται ειδική παραπομπή σε κάθε επιμέρους διάταξη, οι δε παραπομπές στον ν. 2472/1997 να απαλειφθούν. Και τούτο, διότι η παραπομπή στον ΓΚΠΔ για συγκεκριμένα θέματα ενέχει τον κίνδυνο να δημιουργηθεί εσφαλμένη εντύπωση ότι η υποχρέωση τήρησης του ΓΚΠΔ περιορίζεται στα θέματα αυτά. Τέλος, η Αρχή προέβη σε σχόλια σε επιμέρους άρθρα του προσχεδίου νόμου.

Ακολούθως, η Αρχή συμμετείχε με εκπρόσωπό της στην ομάδα εργασίας που συγκροτήθηκε με σκοπό να προσδιοριστούν οι ανάγκες για τη βελτίωση του ν. 3758/2009 (βλ. το με αριθμ. πρωτ. 78617/19.7.2018 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή/Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, ΑΔΑ: 69ΗΓ465ΧΙ8-Ε50).

PNR-Αρχεία Επιβατών

Επίσης, η Αρχή, σε συνέχεια της συμμετοχής της στην Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή για την προσαρμογή του ελληνικού δικαίου στις προβλέψεις των διατάξεων της οδηγίας ΕΕ 2016/681, παρείχε τη γνώμη της σχετικά με τα σχόλια που είχαν υποβληθεί κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης του σχεδίου νόμου αναφορικά με την ορθή χρήση εννοιών και όρων και τη σαφή και πιστή στην οδηγία διατύπωση διατάξεων και νοημάτων.

Ευρωπόλ

Ακόμη, η Αρχή, ανταποκρινόμενη σε αίτημα της Βουλής για ενημέρωση αναφορικά με το νομοθετικό πλαίσιο της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα της επιβολής του νόμου, απέστειλε σχετικό υπόμνημα στο οποίο αρχικά έγινε μνεία του προγενέστερου νομικού πλαισίου, ήτοι στην απόφαση-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2008 «για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις», η οποία, ωστόσο, ουδέποτε ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη. Επισημάνθηκε, εν συνεχεία, ότι ο ν. 2472/1997, ο οποίος ενσωμάτωσε την οδηγία 95/46/ΕΚ για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, εφαρμόζεται στις περιπτώσεις της απονομής δικαιοσύνης καθώς και στα αρχεία τα οποία τηρεί η αστυνομία, και στις αστυνομικές δραστηριότητες οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο προανάκρισης ή κυρίας ανάκρισης. Αντίθετα, ο εθνικός νόμος δεν εφαρμόζεται από τις δικαστικές-εισαγγελικές αρχές και τις υπηρεσίες που ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία τους στο πλαίσιο της απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους με σκοπό τη βεβαίωση εγκλημάτων που τιμωρούνται ως κακουργήματα ή πλημμελήματα με δόλο. Στις περιπτώσεις αυτές, ισχύ έχουν οι ειδικότερες δικονομικές ποινικές διατάξεις. Επίσης, εκτός αρμοδιότητας της εποπτικής αρχής είναι το ποινικό μητρώο και τα υπηρεσιακά αρχεία των δικαστηρίων, τα οποία τηρούνται για τις ανάγκες της λειτουργίας της ποινικής δικαιοσύνης. Κατά την αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου της προστασίας δεδομένων και με σκοπό την αντικατάσταση της προαναφερθείσας απόφασης πλαισίου, εκδόθηκε η οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Η οδηγία αυτή δεν έχει ακόμη μεταφερθεί στην εσωτερική έννομη τάξη με συνέπεια να εξακολουθεί να εφαρμόζεται ο εθνικός νόμος, όπως περιγράφηκε. Σημειώθηκε, ωστόσο, ότι, όπως έχει γίνει παγιώς δεκτό νομολογιακά, η προαναφερθείσα οδηγία δύναται ήδη να παράγει ένομα αποτελέσματα, αν και δεν έχει ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη. Αναφορικά δε με την Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Ευρωπόλ), η Αρχή παρείχε μια γενική θεώρηση της αποστολής της ως αρμόδιου

οργανισμού της ΕΕ για την επιβολή του νόμου, η οποία συνίσταται στη συμβολή στη δημιουργία μιας ασφαλέστερης Ευρώπης, βοηθώντας τις αστυνομικές αρχές και τις αρχές επιβολής του νόμου στα κράτη μέλη της ΕΕ και βελτιώνοντας τη συνεργασία μεταξύ αυτών καθώς και μια περιγραφή του νομικού πλαισίου που τη διέπει. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον νέο κανονισμό Ευρωπαϊκή, οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εξακολουθούν να ελέγχουν τη νομιμότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία παρέχουν τα κράτη μέλη στην Ευρωπαϊκή, ενώ ο Ευρωπαίος Επόπτης Προσωπικών Δεδομένων (ΕΕΠΔ) ελέγχει τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων από την Ευρωπαϊκή. Ωστόσο, ο ΕΕΠΔ και οι εθνικές εποπτικές αρχές πρέπει να συνεργάζονται στενά σε ειδικότερα ζητήματα για τα οποία απαιτείται ανάμειξη κρατών μελών και θα πρέπει να διασφαλίζουν μέσω συνεργασίας την ενιαία εφαρμογή του νέου κανονισμού στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Συμβουλίου Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής (Europol Cooperation Board), ενός οργάνου το οποίο θεσπίζεται με το άρθρο 45 του νέου κανονισμού Ευρωπαϊκή. Το Συμβούλιο Συνεργασίας έχει συμβουλευτικά καθήκοντα και απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο της εθνικής εποπτικής αρχής κάθε κράτους μελών και από τον ΕΕΠΔ. Σε εθνικό επίπεδο, η Αρχή παραμένει η αρμόδια αρχή για την εποπτεία της ορθής εφαρμογής των αρχών προστασίας δεδομένων στο πεδίο της Ευρωπαϊκής.

Νομιμότητα χρήσης κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης που λειτουργούν οι εταιρείες διοδίων με σκοπό τη βεβαίωση παραβάσεων του ΚΟΚ

Κατόπιν σχετικού ερωτήματος που υποβλήθηκε από τις Αστυνομικές Διευθύνσεις Τρικάλων και Καρδίτσας σχετικά με τη νομιμότητα χρήσης κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης που λειτουργούν οι εταιρείες διοδίων με σκοπό τη βεβαίωση παραβάσεων του ΚΟΚ, η Αρχή στο Γ/ΕΞ/7848/04-10-2018 απαντητικό έγγραφο της ανέφερε τα εξής: α) για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τις αρχές επιβολής του νόμου εφαρμογή εξακολουθεί επί του παρόντος (δεδομένου ότι δεν έχει καταργηθεί) να έχει ο εθνικός νόμος 2472/1997, ο οποίος ενσωμάτωσε την οδηγία 95/46/ΕΚ υπό την επιφύλαξη των άρθρων 3 παρ. 2 στοιχ. β' και 24 παρ. 5. Για τη βεβαίωση παραβάσεων με τεχνικά μέσα εφαρμόζεται επίσης το άρθρο 14 παρ. 7 στοιχ. α' του ν. 3917/2011 στο οποίο ορίζεται ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι ειδικότερες διατάξεις του άρθρου 104 παρ. 4 ΚΟΚ και του π.δ. 287/2001, β) ωστόσο, στην περίπτωση κατά την οποία οι αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου ασκούν καθήκοντα διοικητικής φύσης εκτός των καθηκόντων τους στο πλαίσιο της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων, εφαρμόζεται τόσο ο ΓΚΠΔ όσο και ο ν. 2472/1997 στο μέτρο που οι σχετικές του διατάξεις δεν είναι αντίθετες στον ΓΚΠΔ, γ) και το εξακολουθεί να ισχύει ο νόμος 2472/1997 για τις δραστηριότητες τις οποίες εκτελούν οι αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου αναφορικά με την πρόληψη και διερεύνηση των ποινικών αδικημάτων, οι διατάξεις του εθνικού νόμου δέον να ερμηνεύονται υπό το πρίσμα της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680, η οποία φέρεται ήδη να παράγει έννομα αποτελέσματα,

αν και δεν έχει ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη, δ) όσον αφορά στον ρόλο της Ελληνικής Αστυνομίας ως υπευθύνου επεξεργασίας και τη σχέση με τις εταιρείες διαχείρισης των αυτοκινητοδρόμων, όπως και για την αξιολόγηση της νομιμότητας της επεξεργασίας που συνιστά η βεβαίωση της παράβασης μη πληρωμής διοδίου τέλους, η οποία αποτελεί και ποινική παράβαση στον βαθμό που η εν λόγω επεξεργασία αποσκοπεί στη δίωξη ποινικού αδικήματος, πρέπει πλέον να εφαρμόζονται οι διατάξεις της προαναφερθείσας οδηγίας 680/2016, οι οποίες από άποψης περιεχομένου είναι ανεπιφύλακτες και επαρκώς ακριβείς, όπως ιδίως η πλειονότητα των ρυθμίσεων του κεφαλαίου III της οδηγίας σχετικά με τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων και του κεφαλαίου IV της οδηγίας σχετικά με τις υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας. Οι ρυθμίσεις αυτές είναι, άλλωστε, ανάλογες με τις αντίστοιχες ρυθμίσεις των ιδίων κεφαλαίων του ΓΚΠΔ, ο οποίος εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που η Ελληνική Αστυνομία ασκεί καθήκοντα διοικητικής φύσης, όπως η βεβαίωση παραβάσεων που δεν διώκονται ποινικά.

3.3. ΕΛΕΓΧΟΙ

Η Αρχή, με σκοπό α) τη διερεύνηση του επιπέδου συμμόρφωσης με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων –μετά την πάροδο εξαμήνου από την έναρξη ισχύος του– και την ειδική νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, β) την ευαισθητοποίηση υπευθύνων επεξεργασίας και υποκειμένων των δεδομένων για τις εν λόγω διατάξεις, αλλά και γ) την άσκηση των προβλεπόμενων αρμοδιοτήτων της, προέβη στην ακόλουθη αυτεπάγγελτη δράση, η οποία άρχισε τον Δεκέμβριο του 2018 και βρίσκεται σε εξέλιξη: σε σύνολο 65 υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων οι οποίοι δραστηριοποιούνται διαδικτυακά στους τομείς των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, υπηρεσιών ασφάλισης, ηλεκτρονικού εμπορίου, υπηρεσιών εισιτηρίων και των υπηρεσιών δημοσίου τομέα, ελέγχθηκε ο τρόπος ικανοποίησης συγκεκριμένων απαιτήσεων στους τομείς της διαφάνειας, της χρήσης cookies και τεχνολογιών που απαιτούν πρόσβαση στον τερματικό εξοπλισμό ενός χρήστη, της αποστολής διαφημιστικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων και της ασφάλειας των διαδικτυακών τόπων μέσω ενδεικτικών σημείων ελέγχου, αντιληπτών στον πολίτη κατά την πλοήγησή του στο διαδίκτυο και τη χρήση διαδικτυακών υπηρεσιών.

Τα αρχικά συμπεράσματα που προέκυψαν ως αποτέλεσμα της δράσης αυτής αναδεικνύουν, σε γενικές γραμμές, την έλλειψη συμμόρφωσης με τη νομοθεσία για τα cookies και τις συναφείς τεχνολογίες στο σύνολο σχεδόν των υπευθύνων επεξεργασίας.

Παρατηρήθηκε, επίσης, ελλιπής ενημέρωση για τις πράξεις επεξεργασίας και τους αποδέκτες των δεδομένων σε ποσοστό 40% περίπου των υπευθύνων. Αισθητή είναι η υστέρηση του Δημοσίου στη συμμόρφωση, κυρίως στον τομέα της διαφάνειας, δηλαδή των πληροφοριών που οφείλει να παρέχει στους επισκέπτες του διαδικτυακού τόπου, στο σύνολο σχεδόν των φορέων που ελέγχθηκαν.

Αντίθετα, σε υψηλό ποσοστό –άνω του 80% των υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων– παρατηρήθηκε ικανοποιητικό βασικό επίπεδο ασφάλειας.

Επιπλέον, παρατηρήθηκε επαρκής βαθμός δημοσιοποίησης στοιχείων υπευθύνου προστασίας δεδομένων στον ιδιωτικό τομέα, σε ποσοστό άνω του 70% των υπευθύνων επεξεργασίας.

Σημειώνεται ότι, με βάση τα τελικά πορίσματα της πρώτης αυτής ευρείας κλίμακας δράσης για τον έλεγχο της συμμόρφωσης των υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού, θα ασκηθούν οι προβλεπόμενες από τις οικείες διατάξεις αρμοδιότητες της Αρχής.

3.4. ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ

Μία εκ των νέων υποχρεώσεων για τους υπευθύνους επεξεργασίας αφορά τη γνωστοποίηση περιστατικών παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτή προσδιορίζεται στο άρ. 33 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679. Ειδικότερα, εφόσον συμβεί περιστατικό από το οποίο ενδέχεται να προκληθεί κίνδυνος στα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων τα οποία αυτό αφορά, τότε οι υπεύθυνοι επεξεργασίας οφείλουν να το γνωστοποιήσουν στην Αρχή αμελλητί και, αν είναι δυνατό, εντός 72 ωρών από τη στιγμή που ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερωθεί για το περιστατικό. Η γνωστοποίηση πρέπει να περιέχει σύνολο σχετικών πληροφοριών (φύση/έκταση του περιστατικού, κατηγορίες προσώπων που επλήγησαν, αιτία και συνέπειες αυτού, ενέργειες που έγιναν προς αντιμετώπισή του, κ.ά.). Ακόμα και αν οι σχετικές αυτές πληροφορίες δεν είναι όλες διαθέσιμες κατά την υποβολή της γνωστοποίησης, αυτή θα πρέπει να υποβληθεί ως αρχική και να ακολουθήσει στο μέλλον, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, επικαιροποίησή της (με υποβολή συμπληρωματικής γνωστοποίησης).

Σημειώνεται επίσης ότι σύμφωνα με το άρ. 34 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, όταν η παραβίαση ενδέχεται να θέσει σε υψηλό κίνδυνο τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων τα οποία αφορά το περιστατικό, τότε ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει –πέραν της ως άνω γνωστοποίησης στην Αρχή– να ανακοινώνει αμελλητί την παραβίαση και στα πρόσωπα αυτά (κάτι το οποίο δηλώνεται και στη γνωστοποίηση). Σε κάθε περίπτωση, η Αρχή δύναται να δώσει εντολή στον υπεύθυνο επεξεργασίας να ενημερώσει τα φυσικά πρόσωπα για το περιστατικό (άρ. 58 παρ. 2 ε' ΓΚΠΔ).

Η Αρχή ανέπτυξε και διαθέτει στον διαδικτυακό της τόπο ειδική ηλεκτρονική φόρμα για την υποβολή των ως άνω γνωστοποιήσεων, τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική γλώσσα (για την περίπτωση κατά την οποία το περιστατικό έχει διασυνοριακό χαρακτήρα και η γνωστοποίηση ενδέχεται να διαβιβαστεί και σε άλλες εποπτικές αρχές εντός ΕΟΧ). Η φόρμα αυτή ακολουθεί κοινό πρότυπο αναφοράς το οποίο έχουν υιοθετήσει όλες οι εποπτικές αρχές, ενώ εμπεριέχει και επεξηγήσεις ως προς την ορθή συμπλήρωσή της. Για την ασφαλή υποβολή της γνωστοποίησης, η Αρχή παρέχει στους υπευθύνους επεξεργασίας και τη δυνατότητα κρυπτογράφησης της φόρμας, κατά τρόπο τέτοιο ώστε μόνο η Αρχή να μπορεί να την αποκρυπτογραφήσει και, κατά συνέπεια, να ανακτήσει τις πληροφορίες που εμπεριέχονται σε αυτήν.

Εντός του 2018 (από τις 25 Μαΐου μέχρι τέλους του έτους) υποβλήθηκαν στην Αρχή ογδόντα (80) γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων. Εβδομήντα (70) από αυτές υποβλήθηκαν από εταιρείες με βασική εγκατάσταση εντός Ελλάδας – ενώ οι υπόλοιπες δέκα (10) υποβλήθηκαν είτε από υπεύθυνο επεξεργασίας με κύρια εγκατάσταση σε άλλο κράτος μέλος είτε από υπεύθυνο επεξεργασίας χωρίς εγκατάσταση εντός ΕΕ, οπότε βέβαια η Αρχή έχει πλήρη αρμοδιότητα. Σε τριάντα μία (31) περιπτώσεις υπήρξε κοινοποίηση του περιστατικού από τον υπεύθυνο επεξεργασίας στα θιγόμενα πρόσωπα, ενώ για δύο εξ αυτών η εν λόγω κοινοποίηση συστήθηκε από το προσωπικό της Αρχής στο πλαίσιο της αρχικής εξέτασης που πραγματοποιεί επί κάθε υποβαλλόμενης γνωστοποίησης. Στο ίδιο πλαίσιο, η Αρχή, σε διάφορες περιπτώσεις, ζητάει συμπληρωματικές πληροφορίες επί του περιστατικού, ιδίως σε σχέση με τα μέτρα ασφάλειας που ήταν σε λειτουργία πριν από την επέλευση του περιστατικού, με τις ενέργειες που πραγματοποιήσε ο υπεύθυνος επεξεργασίας από τη στιγμή που έλαβε γνώση αυτού, καθώς επίσης και για τεκμηρίωση της καθυστέρησης υποβολής πέραν των 72 ωρών για τις περιπτώσεις στις οποίες σημειώνεται μια τέτοια καθυστέρηση (η οποία συγκεκριμένα παρατηρήθηκε σε 10 περιπτώσεις).

Από το σύνολο των ως άνω γνωστοποιήσεων, στις δεκατρείς (13) εξ αυτών η Αρχή προχώρησε σε περαιτέρω εξέταση, η οποία ολοκληρώθηκε εντός του 2018 για τις πέντε (5) εξ αυτών. Σε τρεις (3) περιπτώσεις, η Αρχή εξέδωσε αποφάσεις, επιβάλλοντας επίπληξη στους υπευθύνους επεξεργασίας. Ειδικότερα:

α) Με την απόφαση 67/2018, η Αρχή απηύθυνε επίπληξη στην «DIMERA GROUP ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ

ΕΥΘΥΝΗΣ», σύμφωνα με το άρ. 58 παρ. 2 στοιχ. β' του ΓΚΠΔ για παραβίαση του άρ. 32 του ΓΚΠΔ αναφορικά με την ασφάλεια της επεξεργασίας –και, κατ' επέκταση, και του άρ. 5 παρ. 1 στοιχ. στ' του ΓΚΠΔ– λόγω του ότι η εταιρεία δεν είχε λάβει μέριμνα για επικαιροποίηση (ενημέρωση) του χρησιμοποιούμενου λογισμικού, δεν διέθετε επαρκείς μηχανισμούς για την ανίχνευση αυτών των επιθέσεων και δεν διέθετε διαδικασίες για την τακτική αξιολόγηση των μέτρων ασφάλειας. Η Αρχή έλαβε υπόψη για την εν λόγω απόφαση ότι η εταιρεία, αμέσως μόλις έλαβε γνώση του περιστατικού, προέβη σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, υλοποιώντας και μέτρα ασφάλειας για τη θωράκιση της ασφάλειας στο μέλλον.

β) Με τις αποφάσεις 68/2018 και 69/2019, η Αρχή απηύθυνε επιπλήξεις στην «Alpha Bank AE» και στην «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS AE» αντίστοιχα, με βάση το άρ. 58 παρ. 2 στοιχ. β' του ΓΚΠΔ, λόγω του ότι η κάθε μία υπέβαλε στην Αρχή γνωστοποίηση περιστατικού παραβίασης προσωπικών δεδομένων καθυστερημένα βάσει των σχετικών προβλέψεων του άρ. 33 του ΓΚΠΔ, ήτοι μετά την πάροδο 72 ωρών από τη στιγμή που η εκάστοτε τράπεζα έλαβε γνώση του περιστατικού, χωρίς να τεκμηριώνονται επαρκώς λόγοι για τους οποίους αυτή η καθυστέρηση θα μπορούσε να είναι δικαιολογημένη

(και στις δύο περιπτώσεις το περιστατικό είχε περιορισμένη έκταση και, κατά τα λοιπά, αντιμετωπίστηκε σωστά από τη στιγμή που κατέστη γνωστό στον υπεύθυνο επεξεργασίας).

3.5. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ Εκτίμηση αντικτύπου

Η υποχρέωση για τη διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (ΕΑΠΔ) προβλέπεται στο άρθρο 35 παρ. 1 του ΓΚΠΔ και αποτελεί ένα από τα εργαλεία συμμόρφωσης με την αρχή της λογοδοσίας (άρ. 5 παρ. 2 του ΓΚΠΔ). Η ΕΑΠΔ διενεργείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας όταν οι πράξεις επεξεργασίας ενδέχεται να επιφέρουν υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, ιδίως με τη χρήση νέων τεχνολογιών και συνεκτιμώντας τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας (άρ. 35 παρ. 1 του ΓΚΠΔ, αιτ. σκ. 84 του ΓΚΠΔ). Η ΕΑΠΔ μπορεί να διενεργηθεί για μια επιμέρους πράξη επεξεργασίας ή σύνολο παρόμοιων πράξεων επεξεργασίας, οι οποίες ενέχουν παρόμοιους υψηλούς κινδύνους (αιτ. σκ. 92 του ΓΚΠΔ) ή για την προστασία δεδομένων ενός τεχνολογικού προϊόντος (αιτ. σκ. 89, 91 του ΓΚΠΔ) και περιλαμβάνει, ιδίως, τα προβλεπόμενα μέτρα, εγγυήσεις και μηχανισμούς που μετριάζουν αυτόν τον κίνδυνο, διασφαλίζουν την προστασία των δεδομένων και αποδεικνύουν τη συμμόρφωση προς τον ΓΚΠΔ (αιτ. σκ. 90 του ΓΚΠΔ).

Ενδεικτικά είδη πράξεων επεξεργασίας οι οποίες ενέχουν υψηλό κίνδυνο παρατίθενται στο άρθρο 35 παρ. 3 του ΓΚΠΔ (αιτ. σκ. 91 του ΓΚΠΔ). Για την παροχή συνεκτικής ερμηνείας των πράξεων επεξεργασίας στις οποίες απαιτείται η διενέργεια ΕΑΠΔ λόγω του υψηλού κινδύνου που ενέχουν, η Ομάδα εργασίας του άρθρου 29 εξέδωσε τις «Κατευθυντήριες γραμμές για την εκτίμηση του αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (ΕΑΠΔ) και καθορισμός του κατά πόσον η επεξεργασία «ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο» για τους σκοπούς του κανονισμού 2016/679» (WP248)², τις οποίες ενέκρινε το ΕΣΠΔ κατά την πρώτη ολομέλειά του.³ Οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές αποσκοπούν, πρωτίστως, στην αποσαφήνιση της έννοιας του υψηλού κινδύνου και θέτουν τα κριτήρια για την κατάρτιση των καταλόγων που θα εγκριθούν από τις εποπτικές αρχές βάσει του άρθρου 35 παρ. 4 του ΓΚΠΔ. Επίσης, σκοπός των ως άνω κατευθυντήριων γραμμών είναι η διευκόλυνση του έργου του ΕΠΣΔ καθώς και των υπευθύνων επεξεργασίας που έχουν την υποχρέωση να διενεργήσουν ΕΑΠΔ. Στις ως άνω κατευθυντήριες γραμμές προσδιορίζονται εννέα κριτήρια, τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σχετικά με το αν η επεξεργασία είναι πιθανόν να οδηγήσει σε υψηλό κίνδυνο και, συνεπώς, απαιτείται η διενέργεια ΕΑΠΔ. Στις περισσότερες περιπτώσεις μπορεί να θεωρηθεί ότι απαιτείται ΕΑΠΔ για επεξεργασία στην οποία πληρούνται δύο από τα κριτήρια που προσδιο-

ρίζονται στις ως άνω κατευθυντήριες γραμμές. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η διενέργεια ΕΑΠΔ απαιτείται όταν πληρούται ένα εκ των εν λόγω κριτηρίων.

Σύμφωνα με το άρ. 35 παρ. 4 του ΓΚΠΔ, «Η εποπτική αρχή καταρτίζει και δημοσιοποιεί κατάλογο με τα είδη των πράξεων επεξεργασίας που υπόκεινται στην απαίτηση για διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου σχετικά με την προστασία των δεδομένων δυνάμει της παραγράφου 1. Η εποπτική αρχή ανακοινώνει τον εν λόγω κατάλογο στο Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων που αναφέρεται στο άρθρο 68».

Η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 53/2018 απόφασή της, αποφάσισε την κατάρτιση του καταλόγου με τα είδη των πράξεων επεξεργασίας για τα οποία απαιτείται ΕΑΠΔ προς εκπλήρωση της υποχρέωσής της, όπως απορρέει από το άρθρο 35 παρ. 4 του ΓΚΠΔ. Πριν από την έκδοση του εν λόγω καταλόγου ΕΑΠΔ, η Αρχή εφάρμοσε, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 35 παρ. 6, τον μηχανισμό συνεκτικότητας που αναφέρεται στο άρθρο 63 ανακοινώνοντας το σχέδιο καταλόγου στο ΕΣΠΔ. Η ανακοίνωση του σχεδίου καταλόγου στο ΕΣΠΔ πραγματοποιήθηκε από την Αρχή, μέσω του συστήματος IMI⁴, πριν από τη λήξη της ταχθείσας προθεσμίας της 10ης/7/2018 και εξετάστηκε από το ΕΣΠΔ στην πρώτη ολομέλεια της 25ης Σεπτεμβρίου 2018 μαζί με τα σχέδια καταλόγων των 22 εποπτικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ που πρόβλεψαν στη σχετική ανακοίνωση εντός της παραπάνω προθεσμίας.

Το ΕΣΠΔ, κατά τη συνεδρίαση της πρώτης ολομέλειας, εξέδωσε, βάσει του άρθρου 64 παρ. 1 του ΓΚΠΔ, μια γνώμη για το σχέδιο καταλόγου καθεμιάς εκ των 22 εποπτικών αρχών, με βάση κοινές κατηγορίες συστάσεων. Η γνώμη 7/2018⁵ του ΕΣΠΔ αφορά το σχέδιο καταλόγου ΕΑΠΔ της Αρχής. Με τις γνώμες αυτές, το ΕΣΠΔ ζήτησε από κάθε εποπτική αρχή να τροποποιήσει το αντίστοιχο σχέδιο καταλόγου βάσει των περιλαμβανομένων σε αυτή συστάσεων.

Η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 65/2018 απόφασή της, αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 64 παρ. 7 του ΓΚΠΔ, την τροποποίηση του καταλόγου ΕΑΠΔ βάσει των συστάσεων της γνώμης 7/2018 του ΕΣΠΔ και την ανακοίνωσή του στο ΕΣΠΔ. Συγκεκριμένα, η Αρχή έκρινε ομόφωνα, αφού έλαβε υπόψη και εξέτασε τις εν λόγω συστάσεις, ότι η γνώμη 7/2018 του ΕΣΠΔ πρέπει να γίνει δεκτή, να επέλθουν οι αναγκαίες μεταβολές στο σχέδιο του καταλόγου που είχε υποβάλει αρχικά στο ΕΣΠΔ και να ανακοινωθεί ο τροποποιημένος κατάλογος στο ΕΣΠΔ. Για τον σκοπό αυτό, α) προσέθεσε αναφορά ότι ο κατάλογος ΕΑΠΔ βασίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές WP248, τις οποίες συμπληρώνει και εξειδικεύει περαιτέρω, β) αφαίρεσε τα ποσοτικά κριτήρια που είχαν περιληφθεί στο αρχικό σχέδιο καταλόγου για τον ορισμό της μεγάλης κλίμακας επεξεργασίας και προσέθεσε αναφορά στους σχετικούς

² Οι κατευθυντήριες γραμμές WP248 είναι διαθέσιμες στο σύνδεσμο: https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/news/endorsement_of_wp29_documents_en_0.pdf.

³ Βλ. "Endorsement 1/2018" διαθέσιμο στο σύνδεσμο https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/news/endorsement_of_wp29_documents_en_0.pdf.

⁴ Βλ. το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/about/index_el.htm.

⁵ Η γνώμη 7/2018 του ΕΣΠΔ είναι διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/opinion-board-art-64/opinion-greece-sas-dpia-list_en.

ορισμούς των κατευθυντήριων γραμμών WP2436⁶ και WP248 και γ) αναμόρφωσε το σημείο 2.2.5 του καταλόγου με αφαίρεση της πρόβλεψης για τη χρήση εμφυτευμάτων, δεδομένου ότι η επεξεργασία δεδομένων υγείας με τη χρήση εμφυτευμάτων καλύπτεται από το σημείο 2.1 και σε συνδυασμό με το σημείο 3.1.

Η απόφαση 65/2018 της Αρχής με τον κατάλογο ΕΑΠΔ δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Β' 1622/10-5-2019. Ο κατάλογος αυτός ομαδοποιεί και εξειδικεύει περαιτέρω τα είδη των πράξεων επεξεργασίας που υπόκεινται στην απαίτηση για διενέργεια ΕΑΠΔ με παράθεση και ενδεικτικών παραδειγμάτων. Ο εν λόγω κατάλογος δεν είναι εξαντλητικός και δεν αίρεται ούτε μεταβάλλεται η υποχρέωση να διενεργείται ΕΑΠΔ σε κάθε περίπτωση συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 35 παρ. 1 του ΓΚΠΔ, ούτε η γενικότερη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να συμμορφώνεται με το σύνολο των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον ΓΚΠΔ. Ο εν λόγω κατάλογος βασίζεται στο άρθρο 35 του ΓΚΠΔ και, ιδίως, στις παρ. 1 και 3 αυτού καθώς και στις κατευθυντήριες γραμμές για την εκτίμηση αντικτύπου (WP248), τις οποίες συμπληρώνει και εξειδικεύει περαιτέρω. Τα κριτήρια για τη διενέργεια ΕΑΠΔ ομαδοποιούνται στις παρακάτω τρεις κατηγορίες:

- 1η κατηγορία: με βάση τα είδη και τους σκοπούς επεξεργασίας.

- 2η κατηγορία: με βάση το είδος των δεδομένων ή/και τις κατηγορίες των υποκειμένων.

- 3η κατηγορία: με βάση τα πρόσθετα χαρακτηριστικά ή/και τα χρησιμοποιούμενα μέσα της επεξεργασίας.

Η διενέργεια ΕΑΠΔ κρίνεται υποχρεωτική όταν πληρούνται τουλάχιστον ένα από τα κριτήρια της 1ης ή της 2ης κατηγορίας. Είναι επίσης υποχρεωτική όταν συντρέχει ένα τουλάχιστον κριτήριο ως προς την 3η κατηγορία και η επεξεργασία αφορά είδη και σκοπούς επεξεργασίας της 1ης κατηγορίας ή/και είδη δεδομένων ή/και κατηγορίες υποκειμένων της 2ης κατηγορίας.

Η μελέτη ΕΑΠΔ θεωρείται πλήρης εφόσον ικανοποιούνται τα απαραίτητα τυπικά κριτήρια πληρότητας βάσει του άρ. 35 παρ. 2 και 7-9 του ΓΚΠΔ και των κατευθυντήριων γραμμών WP248, το οποία ομαδοποιούνται στις παρακάτω ενότητες:

- 1η ενότητα κριτηρίων: κριτήρια για τη συστηματική περιγραφή καθεμίας εκ των εξεταζόμενων πράξεων επεξεργασίας (άρ. 35 (7)(α) του ΓΚΠΔ).

- 2η ενότητα κριτηρίων: κριτήρια αξιολόγησης της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας της επεξεργασίας και των προβλεπόμενων μέτρων συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ, τα οποία διακρίνονται σε:

- μέτρα συμμόρφωσης με τις αρχές και τη νομιμότητα της επεξεργασίας (άρ. 5, 6 του ΓΚΠΔ, WP248)

- μέτρα σχετικά με τα δικαιώματα των υποκειμένων (άρ. 12-22, άρ. 28, Κεφάλαιο V του ΓΚΠΔ, WP248).

- 3η ενότητα κριτηρίων: κριτήρια σχετικά με την αναγνώριση, ανάλυση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση των κινδύνων για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων (άρ. 35 (7γ, δ) του ΓΚΠΔ, WP248).

⁶ Οι «κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους υπεύθυνους προστασίας δεδομένων» (WP243 rev.01) είναι διαθέσιμες στο σύνδεσμο https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=612048.

- 4η ενότητα κριτηρίων: κριτήρια σχετικά με τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών (αρ. 35(2), 35(9) του ΓΚΠΔ, WP248).

Δεν απαιτείται διενέργεια ΕΑΠΔ στις παρακάτω περιπτώσεις:

- όταν η επεξεργασία δεν ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων,

- σε πράξεις επεξεργασίας για τις οποίες έχει χορηγηθεί από την Αρχή άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα (δυνάμει του άρ. 7 ν. 2472/1997), η οποία βρίσκεται σε ισχύ και δεν έχει επέλθει μεταβολή η οποία ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο,

- όταν έχει διενεργηθεί ήδη ΕΑΠΔ κατά το στάδιο έγκρισης της νομικής βάσης που ρυθμίζει την πράξη επεξεργασίας (άρ. 35(10) του ΓΚΠΔ),

- όταν η επεξεργασία περιλαμβάνεται στον προαιρετικό κατάλογο της εποπτικής αρχής με τις πράξεις για τις οποίες δεν απαιτείται ΕΑΠΔ (άρ. 35(5) του ΓΚΠΔ).

Πληροφορίες σχετικά με την ΕΑΠΔ, ο αντίστοιχος κατάλογος της Αρχής και ο έλεγχος της μελέτης ΕΑΠΔ σε σχέση με τα απαραίτητα τυπικά κριτήρια πληρότητας είναι διαθέσιμα στον διαδικτυακό τόπο της Αρχής www.dpa.gr.

Προηγούμενη διαβούλευση με την Αρχή

Η προηγούμενη διαβούλευση με την Αρχή προβλέπεται στο άρθρο 36 παρ. 1 του ΓΚΠΔ, εάν η ΕΑΠΔ υποδεικνύει ότι οι πράξεις επεξεργασίας συνεπάγονται υψηλό κίνδυνο, τον οποίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν μπορεί να μετριάσει επαρκώς με τα κατάλληλα μέτρα (αιτ. σκ. 84 και 94 του ΓΚΠΔ). Συνεπώς, στην περίπτωση που παραμένουν υψηλοί κίνδυνοι παρά τη λήψη μέτρων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να ζητήσει τη γνώμη της Αρχής πριν από την επεξεργασία (άρ. 36 παρ. 1 του ΓΚΠΔ). Η Αρχή, όταν κρίνει ότι η σχεδιαζόμενη επεξεργασία παραβαίνει τον ΓΚΠΔ, παρέχει γραπτώς συμβουλές εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών στον υπεύθυνο επεξεργασίας και, όπου απαιτείται, στον εκτελούντα την επεξεργασία, ενώ δύναται να ασκήσει τις εξουσίες που αναφέρονται στο άρθρο 58 του ΓΚΠΔ (άρ. 36 παρ. 1 του ΓΚΠΔ).

Για την υποβολή αιτήματος προηγούμενης διαβούλευσης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να συμπληρώσει το ειδικό έντυπο που παρέχεται στον διαδικτυακό τόπο της Αρχής www.dpa.gr και να το υποβάλει στην Αρχή ηλεκτρονικά, με αποστολή στην ηλεκτρονική διεύθυνση: prior_consultation@dpa.gr. Στο εν λόγω έντυπο περιλαμβάνεται ενότητα για τον έλεγχο αν το αίτημα προηγούμενης διαβούλευσης πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις αποδοχής προς εξέταση από την Αρχή. Η δυνατότητα υποβολής του σχετικού αιτήματος στην Αρχή τεκμηριώνεται εφόσον πληρούνται το σύνολο των προϋποθέσεων αυτών, οι οποίες συνίστανται, κατ' ελάχιστον, στα ακόλουθα:

- ότι η μελέτη ΕΑΠΔ ικανοποιεί τα απαραίτητα τυπικά κριτήρια πληρότητας του σχετικού πλαισίου, το οποίο παρατίθεται στην ενότητα «εκτίμηση αντικτύπου στην προστασία δεδομένων» του διαδικτυακού τόπου της Αρχής,

- ότι παραμένει υψηλός κίνδυνος για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, παρότι έχουν προβλεφθεί μέτρα αντιμετώπισης των κινδύνων (άρ. 35 (7) (γ)) στη μελέτη ΕΑΠΔ,

- ότι το αίτημα προηγούμενης διαβούλευσης περιλαμβάνει, σε σχέση με τους υπολειπόμενους κινδύνους, τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- αναλυτική περιγραφή των υπολειπόμενων υψηλών κινδύνων και των δυνατών επιπτώσεών τους,

- αναλυτική τεκμηρίωση των λόγων για τους οποίους α) δεν είναι δυνατή η πρόβλεψη μέτρων για τη μείωση των υψηλών κινδύνων σε αποδεκτό επίπεδο, ιδίως όσον αφορά τη διαθέσιμη τεχνολογία και το κόστος εφαρμογής τους (αιτ. σκ. 84 και 94 του ΓΚΠΔ) και β) είναι αναγκαία η πραγματοποίηση της επεξεργασίας παρά τους υπολειπόμενους υψηλούς κινδύνους,

- τα προβλεπόμενα στο άρθρο 36 παρ. 3 του ΓΚΠΔ, ήτοι α) τις αντίστοιχες αρμοδιότητες του υπευθύνου επεξεργασίας, των από κοινού υπευθύνων και των εκτελούντων την επεξεργασία (άρ. 36 (3α)), β) τους σκοπούς και τα μέσα της σχεδιαζόμενης επεξεργασίας (άρ. 36 (3β)), γ) τα μέτρα και τις εγγυήσεις για την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των υποκειμένων (άρ. 36 (3γ)) και δ) τη μελέτη της ΕΑΠΔ (άρ. 36 (3ε)).

Επιπλέον, η γνώμη της Αρχής ζητείται κατά την εκπόνηση προτάσεων νομοθετικών μέτρων προς θέσπιση από τη Βουλή των Ελλήνων ή κανονιστικών μέτρων που βασίζονται σε τέτοια νομοθετικά μέτρα, τα οποία αφορούν την επεξεργασία (άρ. 36 παρ. 4 του ΓΚΠΔ). Κατά παρέκκλιση από τη διαβούλευση που προβλέπεται στο άρθρο 36 παρ. 1 του ΓΚΠΔ και εφόσον προβλεφθεί σχετικά στον εφαρμοστικό νόμο του ΓΚΠΔ, ο οποίος αναμένεται να ψηφισθεί από τη Βουλή των Ελλήνων, μπορεί να απαιτηθεί από τους υπευθύνους επεξεργασίας να διαβουλεύονται και να λαμβάνουν προηγούμενη άδεια από την Αρχή σε σχέση με την επεξεργασία από υπεύθυνο επεξεργασίας για την εκτέλεση καθήκοντος που ασκείται από τον εν λόγω υπεύθυνο προς το δημόσιο συμφέρον, περιλαμβανομένης της επεξεργασίας σε σχέση με την κοινωνική προστασία και τη δημόσια υγεία.

3.6. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΚΤΟΣ ΕΕ

Υπό το καθεστώς του ΓΚΠΔ, οι μόνες περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται η έκδοση άδειας διαβίβασης από την εποπτική αρχή είναι οι ακόλουθες, σύμφωνα με το άρθρο 46 παρ. 3:

1. Ad hoc συμβατικές ρήτρες μεταξύ εισαγωγέα και εξαγωγέα των δεδομένων,

2. Διοικητικές ρυθμίσεις μεταξύ δημοσίων αρχών ή φορέων οι οποίες περιλαμβάνουν εκτελεστά και ουσιαστικά δικαιώματα των υποκειμένων (π.χ. Memorandum of Understanding - MOUs μεταξύ δημοσίων αρχών με αντίστοιχες αρμοδιότητες). Η άδεια της εποπτικής αρχής είναι απαραίτητη, διότι οι διοικητικές ρυθμίσεις αυτού του τύπου είναι νομικά μη δεσμευτικές.

Υπό το νέο καθεστώς, οι δεσμευτικοί εταιρικοί κανόνες (Binding Corporate Rules BCR) κατοχυρώνονται ρητά (άρθρα 46, 47 ΓΚΠΔ) και εγκρίνονται πλέον σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σύμφωνα με τον μηχανισμό συνεκτικότητας (άρθρα 47, 63 ΓΚΠΔ) χωρίς να απαιτείται η έκδοση εθνικής άδειας.

Υπό την οδηγία 95/46 και τον ν. 2472/1997, η Αρχή εξέδωσε το 2018 τις παρακάτω άδειες διαβίβασης εκτός ΕΕ:

3.6.1. ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΚΤΟΣ ΕΕ ΒΑΣΕΙ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

(Άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. ΣΤ' εδάφ. Α' ν. 2472/1997)

Το 2018 η Αρχή χορήγησε, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. στ' εδάφ. α' ν. 2472/1997, τις με αριθ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/872-1/30-05-2018, ΓΝ/ΕΞ/1404-1/30-05-2018, ΓΝ/ΕΞ/1285-1/30-05-2018, ΓΝ/ΕΞ/1207-1/30-05-2018, ΓΝ/ΕΞ/1206-1/30-05-2018, ΓΝ/ΕΞ/578-1/21-05-2018, ΓΝ/ΕΞ/1151/27-04-2018, ΓΝ/ΕΞ/1317/09-05-2018, ΓΝ/ΕΞ/1236/04-05-2018, ΓΝ/ΕΞ/1090/23-04-2018, ΓΝ/ΕΞ/1623/07-06-2018, ΓΝ/ΕΞ/390/13-02-2018, ΓΝ/ΕΞ/1622/07-06-2018, ΓΝ/ΕΞ/388/13-02-2018 και ΓΝ/ΕΞ/1153/27-04-2018 άδειες διαβίβασης προσωπικών δεδομένων με βάση δεσμευτικούς εταιρικούς κανόνες (BCR) στις εταιρείες Χ. ΒΕΡΕΜΗΣ – ΟΤΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, υποκατάστημα της εταιρείας με την επωνυμία United Technologies International Operations Inc., CARRIER FRIGEL ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΨΥΞΕΩΣ, EMGL LIFT ΑΕ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, 1 Source AERO SERVICES ΑΕ, ΛΕΝΤΒΑΝΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΩΤΙΣΜΟΥ, UCB ΑΕ, NOVO NORDISK ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, MERCK SHARP & DOHME ΑΕ, BP Ελληνική Ανώνυμος Εταιρεία Πετρελαιοειδών, BRISTOL-MYERS SQUIBB ΑΕ Φαρμακευτική Εταιρεία, Ελαστικά Μισελέν ΑΕΒΕ, SANOFI – AVENTIS ΑΕΒΕ Φαρμακευτικών Προϊόντων, Motorola Solutions Hellas ΑΕ και Novartis Ελλάς ΑΕΒΕ αντίστοιχα.

Η Αρχή, προκειμένου να χορηγήσει τις ως άνω άδειες, έλαβε υπόψη της: α) την έγκριση των καταρτισθέντων BCR σε ευρωπαϊκό επίπεδο από την επικεφαλής εθνική Αρχή, β) το είδος των προσωπικών δεδομένων που επρόκειτο να διαβιβαστούν (ως επί το πλείστον πρώην και εν ενεργεία υπαλλήλων, υποψηφίων προς πρόσληψη, επαφών πελατών, προμηθευτών και μετόχων αλλά και ασθενών συμμετεχόντων σε κλινικές μελέτες και σε προγράμματα φαρμακοεπαγρύπνησης στις περιπτώσεις φαρμακευτικών εταιρειών), γ) τους σκοπούς της διαβίβασης (κατά κύριο λόγο διοίκηση προσωπικού, διαχείριση εμπορικών και επιστημονικών δραστηριοτήτων, διαχείριση της βιοϊατρικής έρευνας (για τις φαρμακευτικές εταιρείες) και των σχέσεων των εταιρειών με τους πελάτες τους), δ) την κατοχυρούμενη στους όρους των BCR υπεροχή του εθνικού δικαίου προστασίας προσωπικών δεδομένων όταν το τελευταίο παρέχει υψηλότερου επιπέδου προστασία από τα BCR, ε) την υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να τηρεί με βάση τα BCR όλες τις υποχρεώσεις του σχετικά με το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας, καθώς και στ) να τηρεί όλες τις βασικές προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας που ορίζει ο ν. 2472/1997.

Επιπλέον, η Αρχή, προκειμένου να χορηγήσει τις εν λόγω άδειες, έθεσε τους εξής όρους: α) η ισχύς της άδειας εξαρτάται από την τήρηση αμετάβλητων των εγκριθέντων BCR υπό την επιφύλαξη τυχόν τροποποίησης του ισχύοντος δικαίου, β) τυχόν μεταβολές της δομής των

κρίσιμων πολυεθνικών ομίλων ή των όρων των εγκριθέντων BCR οφείλουν να γνωστοποιούνται στην Αρχή, ενώ οποιαδήποτε ουσιώδης μεταβολή τους η οποία επηρεάζει τις υπό εξέταση διαβιβάσεις δεδομένων τελεί υπό την έγκριση της Αρχής, γ) ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να τηρεί τις βασικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τον ν. 2472/1997 και τις σχετικές πράξεις της Αρχής (π.χ. οδηγία 115/2001 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των εργασιακών σχέσεων), δ) ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να χρησιμοποιεί κατάλληλους ασφαλείς κρυπτογραφικούς μηχανισμούς σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτά πρότυπα, προκειμένου να εξασφαλίζει την εμπιστευτικότητα των δεδομένων κατά τη διαβίβαση, ε) ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να τηρεί την οριζόμενη στο άρθρο 11 παρ. 3 ν. 2472/1997 υποχρέωση ενημέρωσης των υποκειμένων και να συμμορφώνεται με τις αποφάσεις, γνωμοδοτήσεις και οδηγίες της Αρχής, καθώς και να καταβάλει το απαιτούμενο για την άδεια διαβίβασης παράβολο. Επιπλέον, ειδικά όσον αφορά στη διαβίβαση απλών και ευαίσθητων δεδομένων πρώην εργαζομένων και υπαλλήλων που έχουν συνταξιοδοτηθεί και δεν ανήκουν πλέον στο προσωπικό του υπευθύνου επεξεργασίας, η Αρχή έκρινε ότι αυτή επιτρέπεται μόνον εφόσον τα συγκεκριμένα δεδομένα τηρούνται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας αποκλειστικά για δύο (2) έτη σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 3762/2009, Αναδιοργάνωση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ), ρύθμιση θεμάτων Οργανισμών εποπτευόμενων από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και άλλες διατάξεις, το οποίο προβλέπει ότι «Οι εργοδότες έχουν υποχρέωση να διατηρούν στο αρχείο τους επί μία διετία από την ημερομηνία λήξης τους αντίγραφα των συμβάσεων εργασίας, γνωστοποιήσεων και λοιπών εγγράφων, που υποχρεούνται να χορηγούν στους εργαζόμενους, σύμφωνα με το π.δ. 156/1994 και το άρθρο 1 του ν. 2639/1998, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή.»

Επίσης, καθόσον αφορά ιδίως στη διαβίβαση ευαίσθητων δεδομένων συμμετεχόντων σε κλινικές μελέτες και ασθενών, η Αρχή έκρινε ότι αυτή επιτρέπεται υπό τους όρους των αντίστοιχων αδειών συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων ή/και αδειών ίδρυσης και λειτουργίας σχετικών αρχείων σύμφωνα με το άρθρο 7 ν. 2472/1997 και η διαβίβασή τους είναι αναγκαία για τη διαχείριση της βιοϊατρικής έρευνας (κλινικές μελέτες, μελέτες παρατήρησης) και τη συμμόρφωση με κανονιστικές απαιτήσεις (όπως υπηρεσίες ιατρικής πληροφόρησης, παρακολούθηση της ασφάλειας και αναφορά ανεπιθύμητων ενεργειών). Ουσιαστικά, δηλαδή, ελέγχθηκαν οι ισχύουσες άδειες ευαίσθητων των υπευθύνων επεξεργασίας ως προϋπόθεση νόμιμης επεξεργασίας σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο.

3.6.2. ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΚΤΟΣ ΕΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 9 ΠΑΡ. 2 ΕΔΑΦ. Γ' Ν. 2472/1997

Το 2018 η Αρχή χορήγησε στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 εδάφ. γ' ν. 2472/1997, τις

με αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΞ/570-2/14-03-2018, ΓΝ/ΕΞ/570-6/14-03-2018, ΓΝ/ΕΞ/570-3/14-03-2018, ΓΝ/ΕΞ/893-1/15-02-2018, ΓΝ/ΕΞ/557-5/14-03-2018, ΓΝ/ΕΞ/557-4/14-03-2018, ΓΝ/ΕΞ/422/15-02-2018, ΓΝ/ΕΞ/557-1/8-3-2018 άδειες διαβίβασης προσωπικών δεδομένων προς τις ομόλογές της Αρχές στην Κολομβία, το Κατάρ, το Περού, τη Βραζιλία, το Εκουαδόρ, την Ιορδανία, το Βατικανό και την Κούβα αντίστοιχα. Οι εν λόγω διαβιβάσεις εμπίπτουν στα άρθρα 7Α παρ.1 εδάφ. γ' και άρθρο 40 παρ. 4 του ν. 3691/2008 (όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 3932/2011) ως επεξεργασία απαραίτητη για την αντιμετώπιση εξαιρετικής ανάγκης και τη διαφύλαξη υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος. Οι εκδοθείσες άδειες διαβίβασης βασίστηκαν στα υποβληθέντα ενώπιον της Αρχής σχέδια σύμβασης συνεργασίας (MOU) μεταξύ της αιτούσας ελληνικής αρχής και των αντίστοιχων αρχών των παραπάνω τρίτων χωρών, τα οποία περιέχουν τους βασικούς όρους που παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που θα διαβιβαστούν σε εκτέλεση της σύμβασης η οποία πρόκειται να υπογραφεί (όπως, ενδεικτικά, σαφείς και καθορισμένοι νόμιμοι σκοποί, περιγραφή του είδους των δεδομένων, μη διαβίβαση δεδομένων σε τρίτους χωρίς τη συναίνεση της αποστέλλουσας αρχής). Επιπλέον, η Αρχή, προκειμένου να χορηγήσει τις ως άνω άδειες, έλαβε υπόψη της εάν η αποδέκτρια χώρα διαθέτει κανονιστικό πλαίσιο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

3.6.3. ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΚΤΟΣ ΕΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 9 ΠΑΡ. 2 ΕΔΑΦ. Δ' Ν. 2472/1997

Το 2018 η Αρχή χορήγησε επίσης στην εταιρεία Novartis Hellas AEBE (αριθ. πρωτ. ΓΝΑ/3/7.2.2018) άδεια διαβίβασης προσωπικών δεδομένων σε χώρα εκτός ΕΕ και, ειδικότερα, προς δημόσιες αρχές της τρίτης χώρας, οι οποίες διενεργούν με βάση την κατά νόμο αρμοδιότητά τους έρευνες αστικής και ποινικής φύσης για τυχόν παραβίαση νόμου για την «καταπολέμηση των πρακτικών διαφθοράς στην αλλοδαπή», καθώς και τυχόν διάπραξη αδικημάτων με βάση την κείμενη νομοθεσία. Προκειμένου να χορηγήσει την εν λόγω άδεια, η Αρχή έλαβε υπόψη της το έννομο συμφέρον της αιτούσας προς συμμόρφωση με το αίτημα των δημοσίων αρχών της τρίτης χώρας, στο μέτρο που αυτό καταδεικνύει την πρόθεση συνεργασίας για τη διερεύνηση της υπόθεσης στο πλαίσιο άσκησης υπερασπιστικών δικαιωμάτων της, καθώς και ότι με τα υπό εξέταση δεδομένα της συγκεκριμένης υπόθεσης οι εν λόγω δημόσιες αρχές της τρίτης χώρας εμπίπτουν στην κατ' άρθρο 9 παρ. 2 εδάφ. δ' ν. 2472/1997 έννοια του «δικαστηρίου». Επιπλέον, η Αρχή έκρινε ότι, προκειμένου να διαβιβαστούν τα προσωπικά δεδομένα, απαιτείται η τήρηση «σωστής ισορροπίας» μεταξύ αφενός του εννόμου συμφέροντος της αιτούσας, το οποίο συνίσταται στην αποτροπή κινδύνου επιβολής σε βάρος της κυρώσεων από τις αρχές της τρίτης χώρας και αφετέρου της ανάγκης προστασίας των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων με βάση τις αρχές της αναλογικότητας και της προσφορότητας. Για τον λόγο αυτό, η Αρχή έκρινε ότι: Αφενός το βάρος απόδειξης της διαβίβασης μόνον των αναγκαίων δεδομένων σε

σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό φέρει ως υπεύθυνος επεξεργασίας αποκλειστικά η αιτούσα, η οποία φέρει και την ευθύνη λήψης των κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων για την ασφάλεια των δεδομένων και ως προς τις επεξεργασίες από άλλους εκτελούντες, καθώς και την υποχρέωση να συνοδεύει κάθε πληροφορία που θα παραδώσει στις αρχές των ΗΠΑ από ρητό αίτημα τήρησης του απορρήτου των εγγράφων και να τηρεί τα εν λόγω δεδομένα στις εγκαταστάσεις της εταιρείας στην Ελλάδα είτε σε φυσική είτε σε ηλεκτρονική μορφή. Αφετέρου τα υποκείμενα των δεδομένων μπορούν να ασκήσουν, εφόσον συντρέχουν νόμιμοι λόγοι, το δικαίωμα αντίρρησης αναφορικά με τη διαβίβαση των προσωπικών τους δεδομένων στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας στην τρίτη χώρα.

3.7. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ο ΓΚΠΔ, σε αντίθεση με την οδηγία 95/46, κατοχυρώνει τη συνεργασία των εθνικών εποπτικών αρχών στις υποθέσεις διασυνοριακού χαρακτήρα (άρ. 4 παρ. 23 ΓΚΠΔ), μέσω των διαδικασιών που προβλέπονται στα άρθρα 60 έως 62 (συνεργασία στο πλαίσιο του «One-Stop-Shop», βλ. άρ. 55, 56 ΓΚΠΔ, αμοιβαία συνδρομή, κοινές επιχειρήσεις). Η συνεργασία σε αυτές τις υποθέσεις διεξάγεται από τις εθνικές εποπτικές αρχές και το ΕΣΠΔ δεν εμπλέκεται παρά μόνο σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών (άρ. 65 ΓΚΠΔ) ή επείγοντος (άρ. 66 ΓΚΠΔ).

Ο βασικός στόχος του μηχανισμού συνεκτικότητας, ο οποίος προβλέπεται στα άρθρα 63 έως 67 του ΓΚΠΔ, είναι να εξασφαλιστεί η συνεκτική και ενιαία εφαρμογή του ΓΚΠΔ στο σύνολο των κρατών μελών της ΕΕ. Προς τον σκοπό αυτό, ο ΓΚΠΔ κατοχυρώνει την υποχρεωτική συνεργασία των εθνικών εποπτικών αρχών και ορίζει ότι πριν από τη λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων από τις εθνικές εποπτικές αρχές (άρ. 64 παρ. 1), καθώς και σε περίπτωση ζητήματος γενικής εφαρμογής ή ζητήματος που παράγει αποτελέσματα σε περισσότερα κράτη μέλη (άρ. 64 παρ. 2), απαιτείται η διατύπωση γνώμης από το ΕΣΠΔ. Η συνεκτική εφαρμογή του ΓΚΠΔ εξασφαλίζεται, επίσης, και μέσω της έκδοσης κατευθυντηρίων γραμμών, συστάσεων και βέλτιστων πρακτικών από το ΕΣΠΔ (άρ. 70 παρ. 1 στοιχ. ε' ΓΚΠΔ).

Το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) χρησιμεύει ως πλατφόρμα ΤΠ για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών και του ΕΣΠΔ σχετικά με διασυνοριακά ζητήματα.

Το 2018 η Αρχή ήταν αποδέκτης συνολικά 615 γνωστοποιήσεων-αιτημάτων στα πλαίσια της συνεργασίας των εποπτικών αρχών προστασίας δεδομένων των κρατών μελών, ενώ η Αρχή εισήγαγε στο σύστημα 6 αιτήματα συνεργασίας. Επίσης, στο σύστημα εισήχθησαν και 31 υποθέσεις εφαρμογής του μηχανισμού συνεκτικότητας για την έκδοση Γνώμης του ΕΣΠΔ βάσει του άρθρου 64 του ΓΚΠΔ. (Βλ. στο Κεφάλαιο 2 αντίστοιχη στατιστική ανάλυση).

3.8. ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟ ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3.8.1. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΡΧΗΣ ΥΠΟ ΤΟΝ ΓΚΠΔ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

3.8.1.1. Αρμοδιότητες Αρχής

Η Αρχή είναι επιφορτισμένη με την παρακολούθηση της εφαρμογής των διατάξεων του ΓΚΠΔ, με σκοπό την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων που τα αφορούν και τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων στην Ένωση (άρ. 51 παρ. 1, αιτ. σκ. 123 του ΓΚΠΔ). Συμβάλλει στη συνεκτική εφαρμογή του ΓΚΠΔ σε ολόκληρη την Ένωση και για τον σκοπό αυτό συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ και με την Επιτροπή (άρ. 51 παρ. 2, αιτ. σκ. 123 του ΓΚΠΔ). Η Αρχή είναι αρμόδια να εκτελεί τα καθήκοντά της βάσει του άρ. 57 του ΓΚΠΔ και να ασκεί τις εξουσίες που της ανατίθενται βάσει του άρ. 58 του ΓΚΠΔ στο έδαφός της (άρ. 55 παρ. 1, αιτ. σκ. 122, 129 του ΓΚΠΔ) με πλήρη ανεξαρτησία (άρ. 52, αιτ. σκ. 117-118, 121 του ΓΚΠΔ). Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρ. 57 του ΓΚΠΔ, η Αρχή είναι επιφορτισμένη, μεταξύ άλλων, να παρακολουθεί και να επιβάλλει την εφαρμογή του ΓΚΠΔ, να προωθεί την ευαισθητοποίηση του κοινού στα ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και των υπευθύνων και των εκτελούντων την επεξεργασία σχετικά με τις υποχρεώσεις τους δυνάμει του ΓΚΠΔ, να καταρτίζει και να διατηρεί κατάλογο σε σχέση με την απαίτηση για διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου (άρ. 35 παρ. 4 του ΓΚΠΔ) και να παρέχει συμβουλές σχετικά με τις πράξεις επεξεργασίας του άρ. 36 παρ. 2 του ΓΚΠΔ, να εγκρίνει κώδικες δεοντολογίας και κριτήρια πιστοποίησης και να σχεδιάζει κριτήρια διαπίστευσης, να συνεργάζεται με άλλες εποπτικές αρχές μέσω ανταλλαγής πληροφοριών και να παρέχει αμοιβαία συνδρομή σε αυτές με σκοπό τη διασφάλιση της συνεκτικότερης εφαρμογής του ΓΚΠΔ, να συμβάλλει στις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων – ΕΣΠΔ, να συμβουλεύει το εθνικό κοινοβούλιο, την κυβέρνηση και άλλα όργανα και οργανισμούς για νομοθετικά και διοικητικά μέτρα που σχετίζονται με την προστασία των προσωπικών δεδομένων, να παρέχει, κατόπιν αιτήματος, πληροφορίες στα υποκείμενα των δεδομένων σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων τους, να χειρίζεται τις υποβληθείσες για παράβαση διατάξεων του ΓΚΠΔ καταγγελίες και να διενεργεί έρευνες σχετικά με την εφαρμογή του ΓΚΠΔ.

Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, που τέθηκε σε εφαρμογή από τις 25.5.2018, καταργεί τη γενική υποχρέωση γνωστοποίησης της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις εποπτικές αρχές που προέβλεπε η οδηγία 95/46/ΕΚ. Παρέχεται δε η εξουσιοδότηση στα κράτη μέλη, στο πλαίσιο των ειδικότερων εθνικών ρυθμίσεων που επιτρέπεται να εισαχθούν για την εφαρμογή του ΓΚΠΔ, να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν περαιτέρω όρους, μεταξύ άλλων και περιορισμούς, μόνον όσον αφορά την επεξεργασία γενετικών δεδομένων, βιομετρικών δεδομένων ή δεδομένων που αφορούν την υγεία (άρθρο 9 παρ. 4 του ΓΚΠΔ). Στους όρους δε αυτούς μπορεί να περιλαμβάνεται και η υποχρέωση λήψης άδειας από την Αρχή για την επεξεργασία των δεδομένων αυτών. Η ευχέρεια, όμως, αυτή, τόσο για τη θέσπιση νέων όσο και για τη διατήρηση υφισταμένων όρων, πρέπει να ασκηθεί στο πλαίσιο του

εισαγόμενου με τον ΓΚΠΔ συστήματος, σύμφωνα με το οποίο δεν προβλέπεται αδειοδότηση για την παραπάνω επεξεργασία. Κατ' ακολουθία τούτων, και εφόσον δεν έχει εισέτι εκδοθεί ο εθνικός νόμος, ο οποίος κατά τα ανωτέρω θα μπορούσε να προβλέψει, μεταξύ άλλων, την έκδοση άδειας ως προϋπόθεση της επεξεργασίας των αναφερόμενων στο άρθρο 9 παρ. 4 του ΓΚΠΔ κατηγοριών δεδομένων, οι διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 2472/1997, κατά το μέρος που προβλέπουν άδεια της Αρχής, δεν έχουν πλέον εφαρμογή από 25.05.2018 ως αντίθετες προς τον ΓΚΠΔ, δεδομένου, μάλιστα, ότι οι κατηγορίες δεδομένων, τις οποίες αφορά το άρθρο αυτό του εθνικού νόμου, δεν ταυτίζονται με εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 9 παρ. 4 του ΓΚΠΔ. Συνεπώς, η Αρχή δεν έχει πλέον αρμοδιότητα χορήγησης αδειών για την επεξεργασία και για την ίδρυση και λειτουργία αρχείου με βάση το άρθρο 7 του ν. 2472/1997. Τούτο ισχύει και για τις αιτήσεις οι οποίες είναι εκκρεμείς στην Αρχή κατά την ανωτέρω ημερομηνία, η αποδοχή των οποίων θα ήταν, άλλωστε, αλυσιτελής, αφού η χορήγηση άδειας της Αρχής δεν αποτελεί προϋπόθεση της επεξεργασίας. Επίσης, δεν υφίσταται πλέον υποχρέωση γνωστοποίησης τήρησης αρχείου ή επεξεργασίας ή βιντεοεπιτήρησης στην Αρχή. Το προβλεπόμενο στο άρθρο 30 του ΓΚΠΔ αρχείο δραστηριοτήτων του υπευθύνου επεξεργασίας τηρείται εσωτερικά και διατίθεται στην Αρχή σε περίπτωση που ζητηθεί (απόφαση Αρχής 46/2018).

Περαιτέρω, σύμφωνα με την απόφαση 52/2018 της Αρχής, η Αρχή δεν έχει υποχρέωση να απαντά στα ερωτήματα και αιτήματα είτε των υπευθύνων επεξεργασίας, είτε των υποκειμένων των δεδομένων ή τρίτων σχετικά με ζητήματα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων που δεν εμπίπτουν στις προβλεπόμενες με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ αρμοδιότητές της. Το ίδιο ισχύει και για τις εκκρεμείς κατά την 25.5.2018 αιτήσεις και ερωτήματα, δεδομένου ότι υπό το προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς της οδηγίας 95/46 ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του αντίστοιχου ν. 2472/1997 (ΦΕΚ Α' 50) αφενός η Αρχή δεν είχε υποχρέωση να επιλαμβάνεται ερωτημάτων και αιτημάτων των υποκειμένων των δεδομένων και τρίτων και αφετέρου η προβλεπόμενη στη διάταξη του άρθρου 19 παρ. 1 περ. ιγ' του ν. 2472/1997 αρμοδιότητά της να εξετάζει αιτήσεις των υπευθύνων επεξεργασίας, με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας, δεν συνάδει με την αρχή της λογοδοσίας που καθιερώνεται με τον ΓΚΠΔ.

3.8.1.2. Νέες Διαδικασίες

Α) Υποβολή Καταγγελίας

Λόγω του νέου θεσμικού πλαισίου στο δίκαιο προστασίας προσωπικών δεδομένων ορισμένες διαδικασίες αναδιαμορφώθηκαν, προκειμένου να συμμορφώνονται με το πλαίσιο του γενικού κανονισμού, όπως είναι η διαδικασία καταγγελίας στην Αρχή – όπου δημιουργήθηκαν νέα έντυπα τα οποία μπορούν να συμπληρώνουν οι πολίτες προκειμένου να υποβάλουν την καταγγελία τους και στα οποία συμπληρώνουν τα απαραίτητα δεδομένα που απαιτείται, ενώ, ταυτόχρονα, ενημερώνονται για τη διαδικασία που ακολουθείται από την Αρχή για τη

διεκπεραίωση της καταγγελίας. Αντίστοιχα ενημερωτικά κείμενα έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο της Αρχής και ως προς τα δικαιώματα των υποκειμένων και τον τρόπο άσκησής τους καθώς και για τις λοιπές απαιτήσεις των υπευθύνων επεξεργασίας.

Ειδικότερα, η Αρχή έχει αρμοδιότητα να χειρίζεται καταγγελίες και να ερευνά, αν χρειαστεί και από κοινού με εποπτικές αρχές άλλων κρατών μελών της ΕΕ, πιθανές παραβιάσεις της νομοθεσίας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Δικαίωμα καταγγελίας στην Αρχή έχουν:

α) Τα υποκείμενα των δεδομένων, ιδίως στις περιπτώσεις που έχουν στην Ελλάδα τη συνήθη διαμονή τους ή τον τόπο εργασίας τους, ή η Ελλάδα είναι ο τόπος της εικαζόμενης παράβασης. Τα υποκείμενα των δεδομένων έχουν το δικαίωμα να αναθέσουν σε μη κερδοσκοπικό φορέα, οργάνωση ή ένωση που έχει συσταθεί νομίμως, διαθέτει καταστατικούς σκοπούς που είναι γενικού συμφέροντος και δραστηριοποιείται στον τομέα προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των υποκειμένων των δεδομένων σε σχέση με την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων, να υποβάλει καταγγελία στην Αρχή για λογαριασμό τους.

β) Οι συνδρομητές ή χρήστες υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας (ανεξάρτητα αν είναι φυσικά πρόσωπα) αποκλειστικά για ζητήματα παραβιάσεων της ειδικότερης νομοθεσίας για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, τα οποία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Αρχής.

Η Αρχή εξετάζει καταγγελίες που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της και συγκεκριμένα:

i. Παραβίασης των προβλεπόμενων στα άρθρα 15 έως 22 του ΓΚΠΔ δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων, υπό την προϋπόθεση ότι το υποκείμενο των δεδομένων έχει προηγουμένως ασκήσει προς τον υπεύθυνο της επεξεργασίας τα δικαιώματά του, όπου αυτά εφαρμόζονται, και είτε δεν έλαβε απάντηση από τον υπεύθυνο επεξεργασίας εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 12 παρ. 4 ΓΚΠΔ προθεσμίας (ένας μήνας με – υπό προϋποθέσεις – παράταση δύο μηνών) είτε η απάντηση που έλαβε από τον υπεύθυνο επεξεργασίας δεν είναι ικανοποιητική.

ii. Παράνομης επεξεργασίας των προσωπικών τους δεδομένων κατά παράβαση των διατάξεων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ΓΚΠΔ, ν. 3471/2006 για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες), εφόσον έχουν προηγουμένως απευθυνθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας και το ζήτημα δεν έχει επιλυθεί. Επίσης, ο θιγόμενος συνδρομητής ή χρήστης (ανεξάρτητα αν είναι φυσικό πρόσωπο) έχει δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην Αρχή στις περιπτώσεις:

iii. Παράβασης των διατάξεων για την πραγματοποίηση τηλεφωνικών κλήσεων με σκοπό την προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών (άρ. 11 παρ. 1 και 2 του ν. 3471/2006), και

iv. Παράβασης των διατάξεων για την αποστολή ανεπιθύμητων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (άρ. 11 ν. 3471/2006), όπως e-mail και sms.

Πριν υποβληθεί καταγγελία στην Αρχή, το θιγόμενο υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να απευθυνθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας, π.χ. ασκώντας τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 15 έως 22 ΓΚΠΔ δικαιώματα, όπου αυτά εφαρμόζονται. Στις περιπτώσεις που ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει ορίσει Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων (DPO) μπορεί να απευθυνθεί σε αυτόν για κάθε ζήτημα σχετικό με την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων και για την άσκηση των δικαιωμάτων του. Τα στοιχεία των DPO είναι δημοσιευμένα, συνήθως, στην ιστοσελίδα του υπευθύνου επεξεργασίας. Αν το ζήτημα δεν επιλυθεί, το θιγόμενο υποκείμενο μπορεί να προβεί σε καταγγελία στην Αρχή. Σε περίπτωση που δεν τηρηθεί η προαναφερόμενη διαδικασία, η Αρχή ενδέχεται να μην εξετάσει την καταγγελία.

Οι καταγγέλλοντες υποβάλλουν την καταγγελία τους στην Αρχή με τη συμπλήρωση των αντίστοιχων ανά περίπτωση εντύπων, διαθέσιμων στην ιστοσελίδα της. Σε κάθε έντυπο υπάρχουν υποχρεωτικά πεδία προς συμπλήρωση, ανάλογα με τον τύπο της καταγγελίας. Εάν αυτά τα πεδία δεν έχουν συμπληρωθεί από τον καταγγέλλοντα, όπως κι αν χρησιμοποιηθεί άλλο έντυπο με το οποίο δεν παρέχονται οι απαιτούμενες πληροφορίες, η Αρχή έχει δικαίωμα να μην επιληφθεί της καταγγελίας.

Οι υποβληθείσες καταγγελίες που είναι αόριστες, προδήλως αβάσιμες, ή υποβάλλονται καταχρηστικά, ιδίως λόγω του επαναλαμβανόμενου χαρακτήρα τους, ή ανωνύμως, ή δεν περιέχουν τα αιτούμενα στοιχεία, όπως προδιαγράφονται στα πρότυπα έγγραφα καταγγελίας, μπορούν να τίθενται από την Αρχή στο αρχείο.

Β) Ανακοίνωση Ορισμού Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων

Ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων εισάγει για πρώτη φορά αναλυτικές διατάξεις για τον ρόλο, τις παρεχόμενες εγγυήσεις και τα καθήκοντα του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων (άρθρα 37-40). Ειδικότερα, ορίζεται ότι υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ορισμένοι υπεύθυνοι αλλά και εκτελούντες την επεξεργασία υποχρεούνται πλέον να ορίζουν υπεύθυνο προστασίας δεδομένων. Ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων (DPO) διευκολύνει τη συμμόρφωση του υπευθύνου επεξεργασίας και του εκτελούντος την επεξεργασία με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ και μεσολαβεί μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερομένων (π.χ. εποπτικές αρχές, υποκείμενα των δεδομένων). Ο ρόλος του είναι συμβουλευτικός (όχι αποφασιστικός) και δεν φέρει προσωπική ευθύνη για τη μη συμμόρφωση με τον Κανονισμό. Υπεύθυνος να διασφαλίζει και να μπορεί να αποδεικνύει ότι η επεξεργασία διενεργείται σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία. Προβλέπονται συγκεκριμένα καθήκοντα του DPO και αντίστοιχες υποχρεώσεις του εργοδότη του. Παράβαση των σχετικών με τον DPO διατάξεων επιφέρει κυρώσεις (βλ. άρθρα 37-38 και 83 σε συνδυασμό με αιτιολογική σκέψη 97 ΓΚΠΔ). Επιπλέον, ορίζεται ρητά ότι τα στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου προστασίας δεδομένων πρέπει να δημοσιοποιούνται προκειμένου να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη επικοινωνία με τα υποκείμενα των δεδομένων. Τέλος, προβλέπεται υποχρέωση για τον υπεύθυνο

και εκτελούντα την επεξεργασία να ανακοινώνουν στην εποπτική αρχή στοιχεία που αφορούν στον ορισμό του υπευθύνου προστασίας δεδομένων.

Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή έχει αναρτήσει στην ιστοσελίδα της ειδικό έντυπο, το οποίο καλούνται να συμπληρώνουν οι υπεύθυνοι και εκτελούντες την επεξεργασία προκειμένου να ανακοινώσουν στην Αρχή τον ορισμό του υπευθύνου προστασίας σύμφωνα με την προαναφερθείσα υποχρέωσή τους. Η υποχρέωση ανακοίνωσης ορισμού DPO ικανοποιείται μόνον με την υποβολή του συγκεκριμένου εντύπου. Οποιαδήποτε προηγούμενη (πριν από την 25η Μαΐου 2018) δήλωση στοιχείων υπευθύνου προστασίας δεδομένων που έχει υποβληθεί στην Αρχή δεν λαμβάνεται υπόψη.

Στις περιπτώσεις αντικατάστασης ή κατάργησης του DPO, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει την Αρχή με αποστολή σχετικού e-mail. Ειδικότερα, για την αντικατάσταση DPO, ο υπεύθυνος επεξεργασίας συμπληρώνει εκ νέου το σχετικό έντυπο με τα στοιχεία του νέου DPO και το αποστέλλει ηλεκτρονικά. Το παλαιό έντυπο καταργείται αυτομάτως. Για την κατάργηση του DPO, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει με απλό e-mail ότι καταργείται ο DPO και δεν αντικαθίσταται.

Γ) Γνωστοποίηση Περιστατικών Παραβίασης

Σύμφωνα με το άρ. 33 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας, σε περίπτωση που συμβεί περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων από το οποίο ενδέχεται να προκληθεί κίνδυνος στα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων τα οποία αφορά το περιστατικό, οφείλουν να γνωστοποιήσουν το εν λόγω περιστατικό στην Αρχή. Η γνωστοποίηση αυτή πρέπει να γίνεται αμελλητί και, αν είναι δυνατό, εντός 72 ωρών από τη στιγμή που ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερωθεί για το περιστατικό. Η γνωστοποίηση πρέπει να περιέχει σύνολο σχετικών πληροφοριών (φύση/έκταση του περιστατικού, κατηγορίες προσώπων που επλήγησαν, αιτία και συνέπειες αυτού, ενέργειες που έγιναν προς αντιμετώπισή του, κ.ά.). Ακόμα και αν οι σχετικές πληροφορίες δεν είναι όλες διαθέσιμες κατά την υποβολή της γνωστοποίησης, αυτή θα πρέπει να υποβληθεί ως αρχική και να ακολουθήσει στο μέλλον, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, επικαιροποίησή της (με υποβολή συμπληρωματικής γνωστοποίησης).

Επισημαίνεται ότι ακόμα και αν το περιστατικό δεν μπορεί να προκαλέσει κίνδυνο για τα φυσικά πρόσωπα που αφορά, οπότε και δεν απαιτείται η υποβολή της ως άνω γνωστοποίησης στην Αρχή, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, σε κάθε περίπτωση, να τηρεί δικό του εσωτερικό σχετικό αρχείο.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρ. 34 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, όταν η παραβίαση ενδέχεται να θέσει σε υψηλό κίνδυνο τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων τα οποία αφορά το περιστατικό, τότε ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ανακοινώνει αμελλητί την παραβίαση και στα πρόσωπα αυτά. Αυτή η ανακοίνωση είναι ανεξάρτητη της προαναφερθείσας γνωστοποίησης στην Αρχή (η οποία γνωστοποίηση στην Αρχή υποβάλλεται ακόμα και αν ο σχετικός κίνδυνος δεν κρίνεται ως υψηλός). Η ανακοίνωση στα φυσικά

πρόσωπα θα πρέπει να γίνει με τον πλέον πρόσφορο και αποτελεσματικό τρόπο, με τη μορφή προσωποποιημένης πληροφόρησης και όχι μέσω κάποιας γενικού χαρακτήρα ανακοίνωσης, στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Η Αρχή δύναται, σε κάθε περίπτωση, να δώσει εντολή στον υπεύθυνο επεξεργασίας να ενημερώσει τα φυσικά πρόσωπα για το περιστατικό (άρ. 58 παρ. 2 ε' κανονισμού).

Για τη γνωστοποίηση περιστατικού παραβίασης στην Αρχή, σε συμμόρφωση με τη σχετική υποχρέωση του άρ. 33 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να συμπληρώσει ειδική φόρμα και να την υποβάλει στην Αρχή ηλεκτρονικά, με αποστολή στην αντίστοιχη ηλεκτρονική διεύθυνση: databreach@dpa.gr. Μόνο σε εξαιρετική περίπτωση μπορεί η φόρμα να υποβληθεί με άλλον τρόπο (π.χ. με φυσική υποβολή) και σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς ο λόγος που δεν προτιμήθηκε η ηλεκτρονική υποβολή. Για τη γνωστοποίηση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από φορέα παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με βάση το άρθρο 12 παρ. 5 του ν. 3471/2006 (οδηγία 2002/58/ΕΚ όπως έχει τροποποιηθεί) και τον κανονισμό (ΕΕ) 611/2013 πρέπει να συμπληρώνεται η ειδική φόρμα που είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ). Η φόρμα αυτή συνυποβάλλεται αυτόματα και στην Αρχή.

Δ) Διαβούλευση με την Αρχή

Η προηγούμενη διαβούλευση με την εποπτική αρχή προβλέπεται στο άρθρο 36 παρ. 1 του ΓΚΠΔ, εάν η εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων (ΕΑΠΔ) (άρθρο 35 του ΓΚΠΔ) υποδεικνύει ότι οι πράξεις επεξεργασίας συνεπάγονται υψηλό κίνδυνο, τον οποίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν μπορεί να μετριάσει επαρκώς με τα κατάλληλα μέτρα (αιτ. σκ. 84 και 94 του ΓΚΠΔ).

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να υποβάλει αίτημα προηγούμενης διαβούλευσης στην Αρχή, εφόσον έχει ελέγξει ότι ικανοποιούνται τα απαραίτητα τυπικά κριτήρια πληρότητας της μελέτης ΕΑΠΔ βάσει του σχετικού πλαισίου, το οποίο παρατίθεται στην ενότητα «εκτίμηση αντικτύπου στην προστασία δεδομένων» του διαδικτυακού τόπου της Αρχής. Το αίτημα προηγούμενης διαβούλευσης πρέπει να περιλαμβάνει, τουλάχιστον, αναλυτική περιγραφή των υπολειπόμενων υψηλών κινδύνων και των δυνατών επιπτώσεών τους καθώς και αναλυτική τεκμηρίωση των λόγων για τους οποίους α) δεν είναι δυνατή η πρόβλεψη μέτρων για τη μείωση των υψηλών κινδύνων σε αποδεκτό επίπεδο, ιδίως όσον αφορά τη διαθέσιμη τεχνολογία και το κόστος εφαρμογής τους (αιτ. σκ. 84 και 94 του ΓΚΠΔ) και β) είναι αναγκαία η πραγματοποίηση της επεξεργασίας παρά τους υπολειπόμενους υψηλούς κινδύνους. Επίσης, πρέπει να περιλαμβάνει τα προβλεπόμενα στο άρθρο 36 παρ. 3 του ΓΚΠΔ και να επισυνάπτεται σε αυτό η μελέτη ΕΑΠΔ.

Για την υποβολή του αιτήματος προηγούμενης διαβούλευσης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να συμπληρώσει το ειδικό έντυπο και να το υποβάλει στην Αρχή ηλεκτρονικά, με αποστολή στην ηλεκτρονική διεύθυνση: prior_consultation@dpa.gr.

Στο εν λόγω έντυπο περιλαμβάνεται ενότητα για τον έλεγχο αν το αίτημα προηγούμενης διαβούλευσης πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις αποδοχής προς εξέταση από την Αρχή. Μόνο σε εξαιρετική περίπτωση μπορεί το έντυπο να υποβληθεί με άλλο τρόπο (π.χ. με φυσική υποβολή) και σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς ο λόγος που δεν προτιμήθηκε η ηλεκτρονική υποβολή.

3.8.2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΜΕ ΤΟΝ ΓΚΠΔ

Στην Αρχή, ενόψει της εφαρμογής του ΓΚΠΔ, ανατέθηκε σε υπάλληλό της ο ρόλος του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων, με προσαρμογή των καθηκόντων του ανάλογα με τις αρμοδιότητες που περιγράφονται στα άρθρα 37-40 του ΓΚΠΔ. Στον ιστότοπο της Αρχής δημιουργήθηκε η ενότητα «Επεξεργασία δεδομένων από την Αρχή», όπου οι πολίτες αλλά και τα νομικά πρόσωπα μπορούν να ενημερώνονται για τον τρόπο με τον οποίο η Αρχή επεξεργάζεται τα προσωπικά τους δεδομένα, όταν επικοινωνούν μαζί της ή χρησιμοποιούν κάποια από τις υπηρεσίες της. Η ενημέρωση περιλαμβάνει τον σκοπό της εκάστοτε επεξεργασίας από την Αρχή, την υποχρεωτική ή μη παροχή των δεδομένων από τα υποκείμενα, τον χρόνο τήρησής τους, τους δυνητικούς αποδέκτες των δεδομένων, τις δυνητικές διαβιβάσεις των εν λόγω στοιχείων σε άλλη χώρα καθώς και ενδεχόμενη κατάρτιση αυτοματοποιημένης λήψης απόφασης ή προφίλ. Η εν λόγω ειδοποίηση τελεί υπό καθεστώς τακτικής επανεξέτασης, προκειμένου να διασφαλιστεί η ενημέρωση και η ακρίβειά της. Εξάλλου, πραγματοποιήθηκε μια αρχική απόπειρα αποτύπωσης των δραστηριοτήτων επεξεργασίας της Αρχής σε αρχείο, το οποίο κατέληξε εν πολλοίς στην παραπάνω ειδοποίηση προς τους πολίτες. Τέλος, αναφορικά με τα μέτρα ασφάλειας λήφθηκε απόφαση αναθεώρησης των υφιστάμενων πολιτικών, προκειμένου να συμβαδίζουν με τις τρέχουσες τεχνολογικές και ρυθμιστικές εξελίξεις.

3.8.3. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

Η Αρχή ασχολήθηκε με το ζήτημα των μεμονωμένων ερευνητών (προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών φοιτητών, υποψηφίων διδασκόντων ή εν γένει επαγγελματιών υγείας), οι οποίοι στο πλαίσιο εκπόνησης ερευνητικών εργασιών επιθυμούν να αποκτήσουν πρόσβαση σε δεδομένα υγείας ασθενών που τηρούνται σε νοσηλευτικά ιδρύματα. Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη α) τις διατυπώσεις του ΓΚΠΔ (ιδίως άρθρο 89 παρ. 1 και αιτ. σκ. 156), β) το γεγονός ότι σε όλες τις περιπτώσεις εξέτασης των σχετικών αιτημάτων των ερευνητών χορήγησε την αιτούμενη άδεια, γ) τον μεγάλο αριθμό των σχετικών αιτήσεων που υποβλήθηκαν, δ) της δυνατότητας να εφαρμόσει απλουστευμένους κανόνες επεξεργασίας σε επεξεργασίες για τις οποίες κρίνει ότι δεν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους για την ιδιωτικότητα, έκρινε με την απόφαση 24/2018 σκόπιμη την κατάργηση της έκδοσης ad hoc άδειας για τον σκοπό της διεξαγωγής ερευνητικής μελέτης και την ενσωμάτωση σχετικού όρου στις άδειες των νοσηλευτικών ιδρυμάτων για τη λειτουργία του αρχείου που τηρούν για τον σκοπό της παροχής υπηρεσιών υγείας. Κατ'

ακολουθία η Αρχή έκρινε ότι επιτρέπεται η επεξεργασία των δεδομένων υγείας ασθενών εκ μέρους του προσωπικού του νοσηλευτικού ιδρύματος και μεμονωμένων ερευνητών για τον σκοπό της διεξαγωγής ερευνητικών μελετών, υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) Το Επιστημονικό Συμβούλιο του νοσηλευτικού ιδρύματος έχει εγκρίνει τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης ερευνητικής εργασίας στον χώρο του, β) στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η επεξεργασία δεδομένων για ερευνητικούς σκοπούς δεν πραγματοποιείται με τη συγκατάθεση των ενδιαφερομένων ασθενών (άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. α' του ν. 2472/1997), ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ενημερώνει τους ασθενείς, ως υποκείμενα των δεδομένων, όχι απαραίτητα κατά τη συλλογή των δεδομένων (σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του ν. 2472/1997) αλλά πάντως το αργότερο πριν από την επεξεργασία που πραγματοποιείται για ερευνητική μελέτη, για τη διακριτή αυτή επεξεργασία που θα πραγματοποιηθεί (άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997). Όταν διεξάγεται αναδρομική μελέτη, για την οποία ο ερευνητής δεν μπορεί να λάβει την προηγούμενη συγκατάθεση των ασθενών, στην αίτησή του προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο ερευνητής έχει υποχρέωση να εξηγήει τους λόγους για τους οποίους δεν είναι εφικτή η προηγούμενη ενημέρωση και λήψη συγκατάθεσης των νοσηλευθέντων ή νοσηλευομένων ασθενών.

3.9. ΠΡΟΪΣΧΥΟΝ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3.9.1. ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ

Βλ. σχετική ενότητα 3.1.1.1.

3.9.2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

3.9.2.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση

Υπό τη θεματική αυτή, η Αρχή εξέτασε σειρά υποθέσεων αναφορικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις της νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση.

Ειδικότερα, η Αρχή χορήγησε στον Δήμο Ξάνθης, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, την άδεια να διαβιβάσει στο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο – Νηπιαγωγείο Τυφλών Θεσσαλονίκης τα ζητηθέντα ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (ονοματεπώνυμο και στοιχεία επικοινωνίας) των ανήλικων ατόμων με οπτική αναπηρία, που τηρούνταν στα αρχεία του, στη βάση της έγγραφης συγκατάθεσης των γονέων και νόμιμων κηδεμόνων και εκπροσώπων των ανήλικων αυτών, για τον σκοπό της εγγραφής τους στο σχολείο αυτό. Και τούτο, διότι όπως, μεταξύ άλλων, έκρινε η Αρχή, για την πλήρωση των επιταγών των διατάξεων του ν. 3699/2008 για την ειδική αγωγή και εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες του άρθρου 24 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ), η οποία κυρώθηκε μαζί με το Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση αυτή με το άρθρο πρώτο του ν. 4074/2012 και του π.δ. 79/2017 για την οργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων, είναι αναγκαία η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων των ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για τον σκοπό της διασφάλισης της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης των εν λόγω ατόμων ως αναπόσπαστου μέρους της υποχρεωτικής και δωρεάν δημόσιας εκπαι-

δευσης χωρίς διάκριση και σε ίση βάση με τους άλλους. Για την πλήρωση του σκοπού αυτού έχει μεν προβλεφθεί από τις προαναφερόμενες νομοθετικές διατάξεις η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων των ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ιδίως από τις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, αλλά δεν έχει ρητά προβλεφθεί η διαβίβαση από τις κατά τόπους αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες –όπως, στην υπό κρίση υπόθεση, η Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας του Δήμου Ξάνθης– των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερόμενων ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που τηρούν στα αρχεία τους στις κατά τόπους αρμόδιες σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Οι διατάξεις του άρθρου 1 της κοινής υπουργικής απόφασης Γ4/Φ.421/οικ. 1143 για την αύξηση χρηματικών βοηθημάτων που χορηγούνται σε τυφλούς κ.λπ., τις οποίες επικαλείται το Ειδικό Δημοτικό Σχολείο – Νηπιαγωγείο Τυφλών Θεσσαλονίκης για την υπό κρίση διαβίβαση, δεν συνιστούν επαρκή νομιμοποιητική βάση για τη διαβίβαση αυτή, καθόσον αυτές απονέμουν απλώς εξουσία στις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας να ελέγξουν τους λόγους της μη φοίτησης σε σχολείο των δικαιούχων επιδομάτων τυφλών ανηλίκων και να αποφασίζουν τη διακοπή της χορήγησης επιδομάτων στις περιπτώσεις που κρίνουν ανεπαρκείς τους λόγους της μη φοίτησης αυτών. Συνακολούθως, εν απουσία ρητής διάταξης νόμου που να προβλέπει τη διαβίβαση από τις κατά τόπους αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες –όπως αυτές του Δήμου Ξάνθης– στις κατά τόπους αρμόδιες σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, υπό την έννοια των προαναφερόμενων διατάξεων, η υπό κρίση ζητηθείσα διαβίβαση των συγκεκριμένων ευαίσθητων δεδομένων (ονοματεπώνυμων και στοιχείων επικοινωνίας) ανήλικων ατόμων με οπτική αναπηρία από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου Ξάνθης, ως υπευθύνου επεξεργασίας, στο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο – Νηπιαγωγείο Τυφλών Θεσσαλονίκης, δύναται να θεμελιωθεί στην έγγραφη συγκατάθεση των γονέων και νόμιμων κηδεμόνων και εκπροσώπων των συγκεκριμένων ανηλίκων με οπτική αναπηρία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1 στοιχ. (α') και 7 παρ. 2 στοιχ. (α') του ν. 2472/1997. Επιπλέον, ως προς την ως άνω ζητηθείσα επεξεργασία, πληρούται η αρχή της αναλογικότητας (αναγκαιότητας και προσφορότητας) των ως άνω ζητηθέντων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των συγκεκριμένων ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες εν όψει του προβαλλόμενου για τη διαβίβασή τους σκοπού επεξεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (β') του ν. 2472/1997. Τέλος, ο Δήμος Ξάνθης, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρεούται να ενημερώσει τους γονείς και τους νόμιμους κηδεμόνες και εκπροσώπους των ενδιαφερόμενων ανηλίκων με οπτική αναπηρία πριν από τη διαβίβαση των προαναφερόμενων ευαίσθητων δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα στο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο – Νηπιαγωγείο Τυφλών Θεσσαλονίκης (απόφαση 38/2018).

Σε άλλη ανάλογη περίπτωση, η Αρχή χορήγησε στον Δήμο Θεσσαλονίκης, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, την άδεια να διαβιβάσει στο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο – Νηπιαγωγείο Τυφλών Θεσσαλονίκης τα ζητηθέντα ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (ονοματεπώνυμο και στοιχεία επικοινωνίας) των ανήλικων ατόμων με οπτική αναπηρία που τηρούνται στα αρχεία του στη βάση της έγγραφης συγκατάθεσης των γονέων και νόμιμων κηδεμόνων και εκπροσώπων των ανήλικων αυτών, για τον σκοπό της εγγραφής τους στο σχολείο αυτό. Και τούτο, διότι όπως, μεταξύ άλλων, έκρινε η Αρχή, για την πλήρωση των επιταγών των διατάξεων του ν. 3699/2008 για την ειδική αγωγή και εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, του άρθρου 24 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ), η οποία κυρώθηκε μαζί με το Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση αυτή με το άρθρο πρώτο του ν. 4074/2012, και του π.δ. 79/2017 για την οργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων, είναι αναγκαία η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων των ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για τον σκοπό της διασφάλισης της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης των εν λόγω ατόμων ως αναπόσπαστου μέρους της υποχρεωτικής και δωρεάν δημόσιας εκπαίδευσης χωρίς διάκριση και σε ίση βάση με τους άλλους. Για την πλήρωση του σκοπού αυτού, έχει μεν προβλεφθεί από τις προαναφερόμενες νομοθετικές διατάξεις η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων των ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ιδίως από τις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, αλλά δεν έχει ρητά προβλεφθεί η διαβίβαση από τις κατά τόπους αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες –όπως, στην υπό κρίση υπόθεση, η Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Δημόσιας Υγείας, Τμήμα Προνοιακών Επιδομάτων του Δήμου Θεσσαλονίκης– των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερόμενων ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που τηρούν στα αρχεία τους στις κατά τόπους αρμόδιες σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Οι διατάξεις του άρθρου 1 της κοινής υπουργικής απόφασης Γ4/Φ.421/οικ. 1143 για την αύξηση χρηματικών βοηθημάτων που χορηγούνται σε τυφλούς κ.λπ., τις οποίες επικαλείται το Ειδικό Δημοτικό Σχολείο – Νηπιαγωγείο Τυφλών Θεσσαλονίκης για την υπό κρίση διαβίβαση, δεν συνιστούν επαρκή νομιμοποιητική βάση για τη διαβίβαση αυτή, καθόσον αυτές απονέμουν απλώς εξουσία στις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας να ελέγξουν τους λόγους της μη φοίτησης σε σχολείο των δικαιούχων επιδομάτων τυφλών ανήλικων και να αποφασίζουν τη διακοπή της χορήγησης επιδομάτων στις περιπτώσεις που κρίνουν ανεπαρκείς τους λόγους της μη φοίτησης αυτών. Συνακολούθως, εν απουσία ρητής διάταξης νόμου που να προβλέπει τη διαβίβαση από τις κατά τόπους αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες –όπως αυτές του Δήμου Θεσσαλονίκης– στις κατά τόπους αρμόδιες σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, υπό την έννοια των προαναφερομένων διατάξεων, η υπό κρίση ζητηθείσα διαβίβαση των συγκεκριμένων ευαίσθητων δεδομένων (ονοματεπώνυμων και στοιχείων επικοινωνίας) ανήλικων ατόμων με

οπτική αναπηρία από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου Θεσσαλονίκης, ως υπευθύνου επεξεργασίας, στο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο – Νηπιαγωγείο Τυφλών Θεσσαλονίκης δύναται να θεμελιωθεί στην έγγραφη συγκατάθεση των γονέων και νόμιμων κηδεμόνων και εκπροσώπων των συγκεκριμένων ανήλικων με οπτική αναπηρία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1 στοιχ. (α') και 7 παρ. 2 στοιχ. (α') του ν. 2472/1997. Επιπλέον, ως προς την ως άνω ζητηθείσα επεξεργασία, πληροίται η αρχή της αναλογικότητας (αναγκαιότητας και προσφορότητας) των ως άνω ζητηθέντων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των συγκεκριμένων ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες εν όψει του προβαλλόμενου για τη διαβίβασή τους σκοπού επεξεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. (β') του ν. 2472/1997. Τέλος, ο Δήμος Θεσσαλονίκης, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υποχρεούται να ενημερώσει τους γονείς και τους νόμιμους κηδεμόνες και εκπροσώπους των ενδιαφερόμενων ανήλικων με οπτική αναπηρία πριν από τη διαβίβαση των προαναφερόμενων ευαίσθητων δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα στο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο – Νηπιαγωγείο Τυφλών Θεσσαλονίκης (απόφαση 39/2018).

Περαιτέρω, η Αρχή εξέτασε αίτηση του Δήμου Νέας Σμύρνης (Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας και Αλληλεγγύης, Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων) για χορήγηση δεδομένων υγείας στο πλαίσιο διεξαχθείσας κοινωνικής έρευνας σε τρίτο για την αντίκρουση ενώπιον του αρμοδίου Δικαστηρίου αγωγών προστασίας της προσωπικότητας και χρηματικής ικανοποίησης προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης και αντίστοιχης αίτησης ασφαλιστικών μέτρων. Η Αρχή αποφάσισε την αναβολή της εξέτασης της εν λόγω υπόθεσης προκειμένου ο Δήμος Νέας Σμύρνης, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, να αποστείλει αμελλητί φωτοτυπικό αντίγραφο του αρχείου που διατηρεί σχετικά με τα αιτούμενα από τον τρίτο δεδομένα και να διευκρινίσει εγγράφως εάν έχει υποβάλλει γνωστοποίηση σύστασης και λειτουργίας αρχείου κατ'άρ. 6 ή 7 ν. 2472/1997 ή αν απαλλάσσεται από τις σχετικές υποχρεώσεις κατ'άρ. 7Α ν. 2472/1997 και για ποιους λόγους (απόφαση 42/2018).

3.9.3. ΥΓΕΙΑ

Τα δεδομένα υγείας, οι πληροφορίες δηλαδή που αφορούν στην κατάσταση της υγείας, σωματικής και ψυχικής, ενός ατόμου περιλαμβάνονται, όπως προαναφέρθηκε (βλ. ενότητα 3.1.3), στην κατηγορία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων (άρθρο 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997) και υπόκεινται σε αυστηρότερους κανόνες επεξεργασίας έναντι των απλών προσωπικών δεδομένων.

3.9.3.1. Επεξεργασία δεδομένων υγείας για δικαστική χρήση

Στον νόμο 2472/1997 εισάγεται ο κανόνας της καταρχήν απαγόρευσης επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων (άρθρο 7 παρ. 1), ενώ παράλληλα προβλέπονται οι περιπτώσεις για τις οποίες επιτρέπεται κατ'εξαίρεση η επεξεργασία τους, ύστερα από άδεια της Αρχής (άρθρο 7 παρ. 2). Μια τέτοια περίπτωση νόμιμης επεξεργασίας

συνιστά η επεξεργασία που πραγματοποιείται για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ή για την ικανοποίηση εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο τρίτος (άρθρα 7 παρ. 2 στοιχ. γ' και 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997). Ειδικότερα, όπως παγίως δέχεται η Αρχή, προκειμένου να κριθεί η νομιμότητα της επεξεργασίας για την άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου, πρέπει ο αιτών-τρίτος όχι μόνο να επικαλείται αλλά και να αποδεικνύει, με την προσκόμιση του σχετικού δικογράφου, την επιδίωξη του εννόμου συμφέροντος και την αναγκαιότητα χορήγησης των αιτούμενων στοιχείων (βλ. ιδίως τις υπ' αριθμ. 8/2005, 9/2005 και 81/2009 αποφάσεις της). Από την προσκόμιση δε αντιγράφου του δικογράφου πρέπει να προκύπτει και η ορισθείσα δικάσιμος ή, αναλόγως εφαρμοζόμενων διατάξεων ΚΠολΔ, να προκύπτει η ημερομηνία κατάθεσης του δικογράφου. Τέλος, προκειμένου η Αρχή να επιληφθεί της υπόθεσης θα πρέπει να υποβληθεί σχετικό αίτημα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας (άρθρο 7 παρ. 3). Οι κυριότερες υποθέσεις επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων υγείας για τον σκοπό της δικαστικής χρήσης που απασχόλησαν την Αρχή είναι οι ακόλουθες:

Οικογενειακές διαφορές (επιμέλεια, επικοινωνία, διατροφή)

Νοσηλευτικά ιδρύματα, με την ιδιότητα των υπευθύνων επεξεργασίας, υπέβαλαν αιτήματα στην Αρχή για τη χορήγηση άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων υγείας στο πλαίσιο εκκρεμούς ένδικης διαφοράς. Συγκεκριμένα, εν διαστάσει ή πρώην σύζυγοι/σύντροφοι ζητούσαν να λάβουν από τα νοσηλευτικά ιδρύματα πιστοποιητικά σχετικά με την κατάσταση υγείας, κυρίως ψυχικής, των αντιδίκων τους εν διαστάσει ή πρώην συζύγων/συντρόφων, προκειμένου να υποστηρίξουν/αντικρούσουν ενώπιον των αρμοδίων Δικαστηρίων αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή ρύθμιση της επικοινωνίας και αγωγές για τη ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας με τα ανήλικα τέκνα τους (άρθρα 1511, 1520 ΑΚ και 681Β, 681Γ ΚΠολΔ). Η Αρχή με τις αποφάσεις 2/2018, 12/2018, 16/2018 και 36/2018 παρέσχε σε νοσηλευτικά ιδρύματα την αιτούμενη άδεια για τη χορήγηση δεδομένων υγείας από τα αρχεία τους σε τρίτους, προκειμένου να κριθεί από τα αρμόδια Δικαστήρια η ικανότητα άσκησης των γονεϊκών δικαιωμάτων. Με τις ανωτέρω αποφάσεις η Αρχή περιόρισε, ωστόσο, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. β' του ν. 2472/1997), την ικανοποίηση του αιτήματος χορήγησης αντιγράφων του ιατρικού φακέλου στην χορήγηση σχετικού ιατρικού πιστοποιητικού. Η Αρχή με την απόφαση 9/2018, αποκλίνοντας από την πάγια διοικητική της πρακτική (βλ. ανωτέρω ενότητα 3.10.3.1), κατά την οποία η επιδίωξη του εννόμου συμφέροντος πρέπει να αποδεικνύεται με την επίδειξη του σχετικού δικογράφου, παρέσχε στον ΟΚΑΝΑ την άδεια να χορηγήσει στον αιτούντα πατέρα δεδομένα υγείας της εν διαστάσει συζύγου του, προκειμένου να ασκήσει αγωγή επιμέλειας του τέκνου τους, αποδεχομένη τον προβληθέντα ισχυρισμό του αιτούντος πατέρα ότι το τέκνο βρίσκεται σε κίνδυνο λόγω της χρήσης ναρκωτικών ουσιών της μητέρας.

Ακόμα, η Αρχή, με την απόφαση 15/2018, δεν παρέσχε στον ΕΟΠΥΥ την αιτούμενη άδεια να χορηγήσει στην αιτούσα μητέρα αντίγραφα των ιατρικών και φαρμακευτικών φακέλων των πεθερικών της, προκειμένου να αντικρούσει την αγωγή οριστικής ρύθμισης του δικαιώματος επικοινωνίας του ανήλικου τέκνου που είχαν ασκήσει ο πατέρας και οι ανιόντες (γονείς) του, καθόσον δεν αποδείχθηκε κατά πόσον τα αιτούμενα στοιχεία τυγχάνουν αναγκαία και πρόσφορα για την αντίκρουση της αγωγής.

Τέλος, η Αρχή με την απόφαση 29/2018 ασχολήθηκε με το ζήτημα της νομιμότητας της χρήσης και προσκόμισης ενώπιον της Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών ιατρικής βεβαίωσης που κατέχει σύντροφος και αφορούσε στην ψυχική υγεία της τέως συντρόφου του. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο δικαστικής διαμάχης για την επιμέλεια των ανήλικων τέκνων, ο σύντροφος ζητούσε να του επιτραπεί να προσκομίσει την επίμαχη ιατρική βεβαίωση στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών, προκειμένου η τέως σύντροφός του να κριθεί ανίκανη προς οδήγηση και να της αφαιρεθεί η άδεια οδήγησης. Η Αρχή με την ανωτέρω απόφαση έκρινε ότι η προσκόμιση της επίμαχης ιατρικής βεβαίωσης σε Υπηρεσία που στερείται αρμοδιότητας επανεξέτασης των ικανοτήτων των οδηγών, και άρα αξιολόγησης της ιατρικής βεβαίωσης, καθιστά την κρινόμενη επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων μη πρόσφορη και, συνεπώς, μη νόμιμη και παραβιάζουσα την αρχή της αναλογικότητας και απέρριψε τη σχετική αίτηση του αιτούντος.

Αγωγές αποζημίωσης λόγω ιατρικού σφάλματος

Από νοσηλευτικά ιδρύματα διαβιβάστηκαν στην Αρχή αιτήματα ιατρών, οι οποίοι ζητούσαν να λάβουν αντίγραφα του ιατρικού φακέλου ασθενών τους, προκειμένου να αντικρούσουν ενώπιον των αρμοδίων Δικαστηρίων αγωγές αποζημίωσης, λόγω βλάβης της υγείας, εξαιτίας ιατρικής αμέλειας. Η Αρχή με τις αποφάσεις 6/2018, 13/2018, 22/2018, 25/2018, 31/2018, 32/2018 και 44/2018 παρέσχε τις αιτούμενες άδειες, με την αιτιολογία ότι οι αιτούμενες πληροφορίες τυγχάνουν καταρχήν πρόσφορες για την έρευνα από το Δικαστήριο και την απόδειξη του ισχυρισμού των εναγομένων ιατρών περί μη ύπαρξης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της βλάβης του ασθενούς και των χειρισμών του ιατρού.

Ακόμα, η Αρχή με την απόφαση 3/2018 παρέπεμψε στην Ολομέλεια της Αρχής το ζήτημα της χορήγησης άδειας στον αιτούντα ιατρό να χρησιμοποιήσει τον ιατρικό φάκελο του ασθενούς που νομίμως τηρεί στο αρχείο του ενώπιον του αρμοδίου Δικαστηρίου για την αντίκρουση αγωγής αποζημίωσης, λόγω βλάβης της υγείας, εξαιτίας ιατρικής αμέλειας. Η Αρχή με τις αποφάσεις 21/2018 (απόφαση Ολομέλειας της Αρχής επί της παραπεμπτικής απόφασης 3/2018) και 26/2018 παρέσχε στους αιτούμενους ιατρούς την άδεια να χρησιμοποιήσουν τον ιατρικό φάκελο των ασθενών τους για τον ανωτέρω σκοπό επεξεργασίας.

Αιτήσεις για υποβολή προσώπου σε καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης

Στην Αρχή υποβλήθηκαν αιτήσεις από νοσηλευτικά ιδρύματα για τη χορήγηση πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση της υγείας ασθενών σε τρίτα πρόσωπα που

νομιμοποιούνταν ενεργητικά και είχαν καταθέσει σχετική αίτηση στο αρμόδιο Δικαστήριο για την υποβολή ασθενών σε καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης (άρθρα 1666 επ. ΑΚ) και η Αρχή με τις αποφάσεις 4/2018 και 30/2018 παρέσχε στα νοσηλευτικά ιδρύματα την αιτούμενη άδεια, περιορίζοντας, ωστόσο, με την απόφαση 30/2018, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, την ικανοποίηση του αιτήματος χορήγησης αντιγράφων του ιατρικού φακέλου στη χορήγηση σχετικού ιατρικού πιστοποιητικού.

Αγωγές αποζημίωσης λόγω τροχαίου ατυχήματος

Η Αρχή με τις αποφάσεις 35/2018, 37/2018 και 43/2018 παρέσχε την άδεια στα αιτούμενα νοσηλευτικά ιδρύματα να χορηγήσουν πιστοποιητικά σχετικά με την κατάσταση υγείας των ασθενών τους σε αιτούντες τρίτους, οι οποίοι με την ιδιότητα των εναγομένων ζητούσαν να λάβουν πληροφορίες για να αντικρούσουν ενώπιον των αρμοδίων Δικαστηρίων την αγωγή αποζημίωσης και χρηματικής ικανοποίησης προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστησαν από τροχαίο ατύχημα (άρθρο 614 παρ. 6 ΚΠολΔ).

Αγωγές για προσβολή προσωπικότητας

Στην Αρχή υποβλήθηκαν αιτήματα νοσηλευτικών ιδρυμάτων για τη χορήγηση δεδομένων υγείας ασθενών σε τρίτους για τον σκοπό της υποστήριξης/αντίκρουσης αγωγών χρηματικής ικανοποίησης προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης από προσβολή της προσωπικότητας. Η Αρχή με την απόφαση 17/2018 δεν παρέσχε στο νοσηλευτικό ίδρυμα την αιτούμενη άδεια, καθόσον κρίθηκε ότι η χορήγηση των δεδομένων υγείας δεν συνιστά αναγκαίο και πρόσφορο μέσο για την επίτευξη του προβαλλόμενου σκοπού επεξεργασίας. Αντίθετα, με την απόφαση 45/2018 κρίθηκε ότι για τη χορήγηση των αιτούμενων δεδομένων υγείας προς τον σκοπό της αντίκρουσης αγωγής χρηματικής ικανοποίησης προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης από προσβολή του δικαιώματος στην προσωπικότητα πληρούται η αρχή της αναλογικότητας των δεδομένων και η Αρχή παρέσχε στο νοσηλευτικό ίδρυμα την αιτούμενη άδεια.

Λοιπές περιπτώσεις επεξεργασίας δεδομένων υγείας για δικαστική χρήση

Η Αρχή εξέτασε το αίτημα νοσηλευτικού ιδρύματος για χορήγηση βεβαίωσης νοσηλείας γιαγιάς στην εγγονή της, προκειμένου η τελευταία να αντικρούσει την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων για προσωρινή ρύθμιση καταστάσεως (παράδοση του συνόλου των κλειδιών μισθωμένων ακινήτων) και συγκεκριμένα για να υποστηρίξει τον ισχυρισμό ότι η γιαγιά που ήταν επικαρπωτής των εν λόγω ακινήτων (ενώ την ψιλή κυριότητα είχε η αιτούσα-καθ' ης) βρισκόταν σε επιβαρυνόμενη κατάσταση υγείας που δεν της επέτρεπε να έχει πλήρη συνείδηση των πραττομένων όταν συνήψε τα επίδικα μισθωτήρια συμβόλαια μακρόχρονης διάρκειας. Η Αρχή με την απόφαση 5/2018 δεν παρέσχε στο νοσηλευτικό ίδρυμα την αιτούμενη άδεια, διότι κρίθηκε ότι η χορήγηση της βεβαίωσης νοσηλείας στο πλαίσιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων με το ανωτέρω αντικείμενο παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας των δεδομένων.

Στην Αρχή διαβιβάστηκε από νοσηλευτικό ίδρυμα το αίτημα τρίτου, ο οποίος ζητούσε να λάβει δεδομένα υγείας ασθενούς προκειμένου, αφενός, να υποστηρίξει την έφεση που έχει ασκήσει, με την οποία ζητούσε να εξαφανισθεί η σχετική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και να γίνει δεκτή η αγωγή διάρρηξης καταδολιευτικών δικαιοπραξιών που έχει ασκήσει κατά των εναγομένων συγγενών του και, αφετέρου, να υποστηρίξει την έφεση που έχει ασκήσει με την οποία ζητούσε να εξαφανισθεί η σχετική έτερη απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και να γίνει δεκτή η αγωγή του με την οποία ζητεί να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να του καταβάλουν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον την πραγματική αξία των μεταβιβαζομένων σε αυτούς περιουσιακών στοιχείων του ασθενούς. Η Αρχή με την απόφαση 7/2018 έκρινε ότι η χορήγηση των αιτούμενων δεδομένων υγείας συνιστά νόμιμη επεξεργασία μόνο για τον πρώτο προαναφερόμενο σκοπό επεξεργασίας και παρέσχε στο νοσηλευτικό ίδρυμα τη σχετική άδεια μόνο για τη συγκεκριμένη ένδικη υπόθεση.

Ιδιώτης ιατρός ζήτησε την άδεια της Αρχής για να χρησιμοποιήσει δεδομένα υγείας της ασθενούς του που νομίμως τηρεί στο αρχείο του ενώπιον του αρμοδίου Δικαστηρίου προκειμένου να υποστηρίξει την αγωγή που έχει ασκήσει ο ίδιος κατά της ασθενούς σχετικά με οφειλόμενη από εκείνη αμοιβή του για τις παρασχεθείσες ιατρικές του υπηρεσίες (ειδική διαδικασία περιουσιακών διαφορών άρθρο 614 ΚΠολΔ) και η Αρχή με την απόφαση 8/2018 παρέσχε στον ιατρό την άδεια να χρησιμοποιήσει τον ιατρικό φάκελο της ασθενούς του για τον σκοπό αυτό.

Νοσηλευτικό ίδρυμα διαβίβασε στην Αρχή την αίτηση ασφαλιστικής εταιρείας, με την οποία η τελευταία ζητούσε να λάβει βεβαίωση με τα στοιχεία όλων των εκδοθέντων τιμολογίων-αποδείξεων παροχής υπηρεσιών υγείας επ' ονόματι του ασθενούς προκειμένου να αντικρούσει την αγωγή αποζημίωσης που έχει ασκήσει ο ασθενής-ασφαλισμένος σε βάρος της, με την οποία ζητούσε να του καταβάλει αλληλεγγύως και εις ολόκληρον το ποσό που αντιστοιχεί στα έξοδα της εγχείρησης και της νοσηλείας του, τα οποία ισχυρίζεται ότι αναγκάστηκε να εξοφλήσει ο ίδιος και η Αρχή με την απόφαση 10/2018 παρέσχε στο νοσηλευτικό ίδρυμα την αιτούμενη άδεια.

Τέλος, η Αρχή με την απόφαση 27/2018 δεν παρέσχε στο νοσηλευτικό ίδρυμα την άδεια να χορηγήσει δεδομένα υγείας ασθενούς σε τρίτο, προκειμένου να υποστηρίξει την αγωγή με αντικείμενο την αναγνώριση της κυριότητας των εναγόντων κατά το σύμφωνα με τους ισχυρισμούς τους εξ αδιαιρέτου ποσοστό επί των επίδικων ακινήτων, καθώς κρίθηκε ότι για τον σκοπό αυτό δεν είναι αναγκαία και πρόσφορη η επίκληση λόγων υγείας του εναγομένου ασθενούς κατά τη σύναψη του επίδικου συμβολαίου.

3.9.4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

3.9.4.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας από τον ΟΑΕΔ

Η Αρχή χορήγησε άδεια (λόγω χορήγησης ευαίσθητων δεδομένων και δη βεβαιώσεις ανεργίας και αναπηρίας) στην Περιφερειακή Διεύθυνση του ΟΑΕΔ Αττικής

και Νήσων προκειμένου η τελευταία να διαθέσει σε αιτούντα τρίτο αντίγραφο αποσπάσματος του πρακτικού τοποθέτησης της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής, το οποίο αφορούσε σε επιτυχόντα σε διαγωνισμό του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και του αποσπάσματος στο οποίο αναφέρονταν τα μέλη που το υπέγραψαν, καθώς και της υπεύθυνης δήλωσης και των σχετικών δικαιολογητικών, αφού προηγουμένως ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων για τη διαβίβαση αυτή, για τον λόγο ότι κρίθηκε στην εν λόγω υπόθεση ότι ο αιτών τρίτος, προκειμένου να ασκήσει το εκ του νόμου δικαίωμα της ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής κατά των τελικών πινάκων επιτυχόντων, είχε έννομο συμφέρον να λάβει γνώση των ως άνω αιτούμενων στοιχείων του επιτυχόντος (απόφαση 28/2018).

3.9.5. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

3.9.5.1. Αιτήματα τραπεζών για χορήγηση αδειών ενημέρωσης δια του Τύπου

Η Αρχή, υπό το καθεστώς της οδηγίας 95/46/EK και του ν. 2472/1997 (βλ. και κανονιστικές πράξεις 408/1998 και 1/1999), εξέτασε αιτήματα τραπεζών για χορήγηση αδειών ενημέρωσης δια του Τύπου και χορήγησε τις παρακάτω άδειες:

Ειδικότερα, η τράπεζα ATTICA BANK γνωστοποίησε στην Αρχή ότι προέβη σε τιτλοποίηση και μεταβίβαση χαρτοφυλακίου δανείων και πιστώσεων σε οριστική καθυστέρηση στην εταιρεία ειδικού σκοπού (SPV) με την επωνυμία ARTEMIS SECURITISATION SA (SPV SA) που εδρεύει στο Λουξεμβούργο, η οποία με σύμβαση ανέθεσε τη διαχείριση του εν λόγω χαρτοφυλακίου στην ημεδαπή εταιρεία με την επωνυμία ΘΕΑ ΑΡΤΕΜΙΣ – ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ (ΘΕΑ ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΕ) που εδρεύει στην Αθήνα και έχει ιδρυθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4354/2015. Όπως δηλώθηκε, η υπό κρίση χορήγηση δεδομένων αφορά σε μεγάλο αριθμό υποκειμένων (πάνω από 20.000 φυσικά πρόσωπα), το δε 80% των τιτλοποιημένων αυτών απαιτήσεων αφορά σε συμβάσεις δανείων που έχουν ήδη καταγγελθεί, ενώ το υπόλοιπο 20% αφορά σε ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις από είκοσι (20) δανειακές συμβάσεις που δεν έχουν καταγγελθεί. Συγκεκριμένα, η ATTICA BANK ζήτησε να ενημερώσει δια του Τύπου τα φυσικά πρόσωπα που συνδέονται με τις ανωτέρω απαιτήσεις με οποιαδήποτε ιδιότητα (όπως, ενδεικτικά, οφειλέτες/συνοφειλέτες, εγγυητές, εμπράγματοι οφειλέτες, ειδικοί ή καθολικοί διάδοχοι των ανωτέρω, αντίκλητοι ή πληρεξούσιοι των ανωτέρω κ.ά.) ότι τα προσωπικά τους δεδομένα που αφορούν στις ως άνω απαιτήσεις θα διαβιβαστούν από την τράπεζα ATTICA BANK στην SPV SA στο πλαίσιο τιτλοποίησης/μεταβίβασης των απαιτήσεων και, κατ' εντολή και για λογαριασμό της τελευταίας, στην εταιρεία ΘΕΑ ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΕ για τον σκοπό της διαχείρισής τους. Η Αρχή, με τη με αριθ. 134/2017 απόφασή της, χορήγησε την άδεια ενημέρωσης δια του Τύπου για όσες απαιτήσεις είχαν τιτλοποιηθεί μέχρι και την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης με συγκεκριμένους όρους, μεταξύ των οποίων, να αναφέρονται στο κείμενο της ενημέρωσης με σαφήνεια

οι κατηγορίες των απαιτήσεων που έχουν τιτλοποιηθεί (π.χ. όλες οι καταγγελθείσες συμβάσεις μέχρι μια συγκεκριμένη ημερομηνία και οι ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις από τις είκοσι δανειακές συμβάσεις που θα αναφέρονται μόνον με τον αριθμό τους), προκειμένου τα υποκείμενα των δεδομένων να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν ευχερώς ό,τι τους αφορά (βλ. Ετήσια Έκθεση 2017, 3.6. Χρηματοπιστωτικός Τομέας και Ιδιωτική Οικονομία, πρβλ. την απόφαση 87/2017, με την οποία χορηγήθηκε στις τράπεζες Eurobank και Alpha Bank άδεια ενημέρωσης δια του Τύπου για τη διάθεση/χορήγηση δεδομένων σχετικά με ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις που παρέμεναν σε καθυστέρηση στις αντίστοιχες συνεργαζόμενες με αυτές Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων, στην οποία δεν υπάρχει αντίστοιχος όρος συγκεκριμένης αναφοράς των εν λόγω συμβάσεων/απαιτήσεων). Στη συνέχεια, από τα συμπληρωματικά στοιχεία που εστάλησαν μετά την έκδοση της προαναφερθείσας με αριθμ. 134/2017 απόφασης, προέκυψε ότι δεν τηρήθηκε πλήρως ο όρος 2.1. της απόφασης, δεδομένου ότι το κείμενο της ενημέρωσης τροποποιήθηκε και δημοσιεύθηκε χωρίς να αναφέρονται οι μοναδικοί αριθμοί ή άλλα προσδιοριστικά στοιχεία των σχετικών συμβάσεων, ώστε τα υποκείμενα των δεδομένων να μπορούν να αναγνωρίσουν ευχερώς ό,τι τα αφορά. Κατά την εξέταση της υπόθεσης, η τράπεζα ATTICA BANK δήλωσε ότι για όλες τις περιπτώσεις της κατηγορίας αυτής προέβη τον Νοέμβριο και αρχές Δεκεμβρίου 2017 (δηλαδή, αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης 134/2017) σε ειδική και εξατομικευμένη ενημέρωση με την αποστολή στους πιστούχους (αλλά και στους εγγυητές) εγγράφων επιστολών ενημέρωσης. Σε όσες δε εκ των ανωτέρω περιπτώσεων (κυρίως εγγυητών), παρά τις επανειλημμένες αποστολές για επίδοση στις υφιστάμενες στα αρχεία ή στους φακέλους της τράπεζας διευθύνσεις επεστράφησαν ως ανεπίδοτες, συνεχίζεται η προσπάθεια ανεύρεσης νέων διευθύνσεων προς επίδοσή τους. Κατόπιν τούτου, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη το γεγονός ότι η τράπεζα προκάλεσε αναίτια την έκδοση μιας απόφασης δηλώνοντας ότι υπήρχε αντικειμενική αδυναμία να ενημερώσει εξατομικευμένα τα υποκείμενα των δεδομένων στις συγκεκριμένες περιπτώσεις και ζητώντας την κατά προτεραιότητα εξέταση της υπόθεσης λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της, η Αρχή, με τη με αριθ. 33/2018 απόφασή της, απηύθυνε σύσταση στην τράπεζα ATTICA BANK να επιδεικνύει τη δέουσα επιμέλεια προς εκπλήρωση της θεμελιώδους υποχρέωσής της για ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με τη με αριθμ. 1/1999 κανονιστική πράξη της Αρχής, ιδίως να υποβάλλει αίτημα για την κατ' εξαίρεση ενημέρωση των υποκειμένων δια του Τύπου εφόσον είναι απολύτως απαραίτητο.

Εν τω μεταξύ, η τράπεζα ATTICA BANK γνωστοποίησε στην Αρχή ότι προτίθεται, για δεύτερη φορά, να προβεί σε τιτλοποίηση και μεταβίβαση χαρτοφυλακίου περίπου 13.000 ληξιπρόθεσμων μη εξυπηρετούμενων ή και καταγγελλόμενων δανείων της και πιστώσεων στην εταιρεία ειδικού σκοπού (SPV) με την επωνυμία ABS METEXELIXIS SA που εδρεύει στο Λουξεμβούργο. Συγκεκριμένα, η

τράπεζα ATTICA BANK ζήτησε να της επιτραπεί να ενημερώσει δια του Τύπου τα φυσικά πρόσωπα που συνδέονται με τις ανωτέρω απαιτήσεις με οποιαδήποτε ιδιότητα (όπως, ενδεικτικά, οφειλέτες/συνοφειλέτες, εγγυητές, εμπράγματοι οφειλέτες, ειδικοί ή καθολικοί διάδοχοι των ανωτέρω, αντίκλητοι ή πληρεξούσιοι των ανωτέρω κ.ά.) ότι τα προσωπικά τους δεδομένα που αφορούν στις ως άνω απαιτήσεις θα διαβιβαστούν στην ανωτέρω αλλοδαπή εταιρεία στο πλαίσιο τιτλοποίησης/μεταβίβασης των απαιτήσεων και, κατ' εντολή και για λογαριασμό της τελευταίας, σε ημεδαπή Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων του ν. 4354/2015. Η Αρχή, με τη με αριθμ. 23/2018 απόφασή της, δέχθηκε εν μέρει το υποβληθέν αίτημα ενημέρωσης δια του Τύπου, υπό συγκεκριμένους όρους, μεταξύ των οποίων, να αναφέρονται στο κείμενο ενημέρωσης με σαφήνεια οι κατηγορίες των απαιτήσεων που έχουν τιτλοποιηθεί, απέρριψε δε το αίτημα για τη δια του Τύπου ενημέρωση των ίδιων φυσικών προσώπων σχετικά με τη διάθεση των στοιχείων τους από την τράπεζα ATTICA BANK, ενεργούσα κατ' εντολή και για λογαριασμό της ABS METEXELIXIS SA, σε ημεδαπή εταιρεία με σκοπό την εξωτερική ανάθεση της διαχείρισης των απαιτήσεων αυτών, καθώς ο δεύτερος αυτός αποδέκτης δεν ορίζεται συγκεκριμένα.

3.9.6. ΑΝΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Υπό το προϋσχόν του ΓΚΠΔ θεσμικό πλαίσιο, σε ερώτημα υπευθύνου επεξεργασίας σχετικά με συλλογή στοιχείων στο πλαίσιο προανάκρισης η Αρχή απάντησε ότι, όταν τα δεδομένα ζητούνται στο πλαίσιο προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή κύριας ανάκρισης, η χορήγησή τους στις προανακριτικές και ανακριτικές αρχές είναι νόμιμη, καθόσον αυτή γίνεται με βάση τις οικείες δικονομικές διατάξεις (βλ. άρθρ. 239 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας), οι οποίες, ως ειδικότερες, κατισχύουν του ν. 2472/1997 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Ως εκ τούτου, η Αρχή στερείται αρμοδιότητας (Γ/ΕΞ/2808/13.4.2018).

Επίσης, σε άλλο ερώτημα υπευθύνου επεξεργασίας σχετικά με θανόντες, η Αρχή απάντησε ότι μόνον ζώντα φυσικά πρόσωπα υπάγονται στο προστατευτικό πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Κατά συνέπεια δεν τίθεται θέμα προστασίας προσωπικών δεδομένων για πρόσωπο που απεβίωσε (Γ/ΕΞ/1456/20.2.2018).

3.10. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η ευαισθητοποίηση των πολιτών ως υποκειμένων των δεδομένων για την κατανόηση των κινδύνων, των κανόνων, των εγγυήσεων και των δικαιωμάτων που σχετίζονται με την επεξεργασία, αλλά και των υπευθύνων επεξεργασίας και των εκτελούντων την επεξεργασία σχετικά με τις υποχρεώσεις τους ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων, η οποία άλλωστε προβλέπεται ρητά πλέον στον ΓΚΠΔ, αποτελεί βασικό άξονα της αποστολής της Αρχής και σταθερή επιδίωξή της. Η επίτευξη του στόχου αυτού είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με επικοινωνιακές δράσεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2018. Σε αυτές περιλαμβάνονται συνοπτικά οι εξής: η διοργάνωση ενημερωτικών ημερίδων,

η συμβολή της Αρχής στην υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων και ερευνητικών έργων, η υποστήριξη και συμμετοχή εκπροσώπων της με ομιλίες-παραστάσεις σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες και εκπαιδευτικά σεμινάρια, η δημοσίευση νέων τευχών του ηλεκτρονικού ενημερωτικού της δελτίου (newsletter), η δημιουργία νέου ενημερωτικού περιεχομένου σχετικά με τον ΓΚΠΔ στην ιστοσελίδα της Αρχής, η έκδοση δελτίων Τύπου και η ανταπόκριση σε δημοσιογραφικά ερωτήματα, η παραχώρηση συνεντεύξεων και η δημοσίευση άρθρων σε ΜΜΕ, η δημοσίευση άρθρων σε επιστημονικά συγγράμματα και περιοδικά. Τέλος, σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια της μετάβασης στο νέο θεσμικό πλαίσιο (ΓΚΠΔ), συγκροτήθηκε ομάδα στελεχών και ασκουμένων της Γραμματείας της Αρχής, η οποία δραστηριοποιήθηκε επί τετραμήνου, στην ενημέρωση των ενδιαφερομένων.

Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, 28 Ιανουαρίου 2018

Η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει καθιερώσει την 28η Ιανουαρίου κάθε έτους ως Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (βλ. σχετικά <https://www.coe.int/el/web/portal/28-january-data-protection-day>). Ο εορτασμός της ημέρας αυτής αποσκοπεί στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ευρωπαίων πολιτών σε θέματα προστασίας δεδομένων. Ειδικότερα, επιδιώκεται να κατανοήσουν οι πολίτες τι είδους δεδομένα τους συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας, για ποιους σκοπούς, ποια είναι τα δικαιώματά τους ως υποκείμενα των δεδομένων και ποιος ο τρόπος άσκησής τους, αλλά και περαιτέρω η συνειδητοποίηση των κινδύνων που συνδέονται με τυχόν παράνομη και αθέμιτη επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων.

Στο πλαίσιο του εορτασμού της 12ης Ευρωπαϊκής Ημέρας Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, η Αρχή διοργάνωσε την Παρασκευή 25 Ιανουαρίου και την Παρασκευή 5 Φεβρουαρίου 2018 στην έδρα της, και την Τρίτη 5 Φεβρουαρίου 2018 στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών, ενημερωτικές ημερίδες με θέμα «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR)» με ομιλητές ειδικούς επιστήμονες του Τμήματος Ελεγκτών. Όσον αφορά τη θεματολογία, η Κάλλη Καρβέλη, δικηγόρος MSc, πραγματοποίησε παρουσίαση με τίτλο «Γενικές αρχές της νομιμότητας επεξεργασίας βάσει του ΓΚΠΔ και ο νέος θεσμός του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων». Επιπλέον, η Φερενίκη Παναγοπούλου, δικηγόρος, ΔΝ, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Προστασία ανανεωμένων δικαιωμάτων». Τέλος, οι Δρ. Γιώργος Ρουσόπουλος, μηχανικός Η/Υ, και Δρ. Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, πληροφορικός, πραγματοποίησαν παρουσίαση με τίτλο «Προετοιμασία για μια νέα σχέση με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων – Η ενίσχυση των δικαιωμάτων στην πράξη και τα εργαλεία συμμόρφωσης για τη μετάβαση από τον ν.2472/1997 στον ΓΚΠΔ». Χαιρετισμό στις ημερίδες απηύθυνε ο Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, ο οποίος και συντόνισε το α' μέρος της ημερίδας. Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής, Γεώργιος Μπατζαλέξης, συντόνισε το β' μέρος καθώς και τη συζήτηση με το κοινό η οποία ακολούθησε.⁷

⁷ Οι παρουσιάσεις των ομιλητών είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Αρχής (www.dpa.gr).

Επετειακή Ημερίδα της Αρχής

Η Αρχή, με αφορμή τη συμπλήρωση 20 ετών λειτουργίας της, διοργάνωσε στις 22 Μαρτίου επετειακή ημερίδα στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Η ημερίδα αποτελούνταν από τις εξής πέντε θεματικές ενότητες:

α) Το νέο θεσμικό πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων της ΕΕ.

β) Ειδικές πτυχές της προστασίας προσωπικών δεδομένων.

γ) Η ποινική διάσταση της προστασίας προσωπικών δεδομένων.

δ) Θέματα ιδιωτικού δικαίου.

ε) Ειδικά θέματα.

Ακολούθησε συζήτηση στοργυλίας τραπέζης με κεντρικό θέμα: «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στον 21ο αιώνα».

Στην ημερίδα απηύθυναν χαιρετισμούς ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, Νικόλαος Βούτσης, ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Σταύρος Κοντονής, ο Πρόεδρος της Αρχής και Επίτιμος Πρόεδρος του ΣτΕ, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, και ο Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου και πρώην Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Δαφέρμος. Σημειώνεται, επίσης, ότι προεδρεύοντες των συνεδριών ήταν οι: Πέτρος Χριστόφορος, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας και τέως Πρόεδρος της Αρχής, Χρίστος Γεραρής, Επίτιμος Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας και πρώην Πρόεδρος της Αρχής, Δημήτριος Γουργουράκης, Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου και τέως Πρόεδρος της Αρχής, Γεώργιος Μπατζαλέξης, αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής και Επίτιμος Αρεοπαγίτης, και Αναστάσιος-Ιωάννης Μεταξάς, τακτικό μέλος της Académie Européenne des Sciences. Στη συνέχεια, παρατίθενται οι ομιλίες που πραγματοποιήθηκαν στις ενότητες Α', Β', Γ', Δ' και Ε'.

Α' ενότητα: «Το νέο θεσμικό πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων της ΕΕ»:

α) «Το νέο πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων: μια αναγκαία και δύσκολη προσαρμογή» από τη Λίλιαν Μήτρου, Καθηγήτρια, Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων Πανεπιστημίου Αιγαίου, μέλος του ΕΣΡ και πρώην μέλος της Αρχής, β) «Προβλήματα εναρμόνισης του ελληνικού δικαίου στον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων» από τον Φίλιππο Μίτλεττον, δικηγόρο, DEA Διεθνούς Δικαίου, τέως προϊστάμενο Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, γ) «Τεχνολογίες και διαδικασίες ως μέσα συμμόρφωσης με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων» από τον Βασίλη Ζορκάδη, Δρ Πληρ., Ηλ. Μηχ. και Διευθυντή Γραμματείας της Αρχής.

Β' ενότητα: «Ειδικές πτυχές της προστασίας προσωπικών δεδομένων»:

α) «Προστασία προσωπικών δεδομένων και δημόσια διοίκηση» από τον Σπυρίδωνα Βλαχόπουλο, Καθηγητή Νομικής Σχολής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και τακτικό μέλος της Αρχής, β) «Τα δικαιώματα του υποκειμένου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679» από τον Ιωάννη Ιγγλεζάκη, Αναπληρωτή Καθηγητή Νομικής Σχολής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, γ) «Η προστασία της

ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών: Οφειλόμενη και αναγκαία συμπλήρωση των γενικών διατάξεων;» από τη Ζωή Καρδασιάδου, ΔΝ, δικηγόρο, πρώην προϊσταμένη Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, εθνική εμπειρογνώμονα στον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (EDPS).

Γ' ενότητα: «Η ποινική διάσταση της προστασίας προσωπικών δεδομένων»:

α) «Η ποινική διάσταση του ν. 2472/1997 και η νομολογιακή αντιμετώπιση» από τον Λεωνίδα Κοτσαλή, Ομότιμο Καθηγητή Ποινικού Δικαίου Νομικής Σχολής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, τέως τακτικό μέλος της Αρχής, β) «Η ποινική προστασία προσωπικών δεδομένων μετά τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679» από τον Γεώργιο Νούσκαλη, Επίκουρο Καθηγητή Νομικής Σχολής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής και γ) «Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την πρόληψη, διερεύνηση, ανίχνευση ή δίωξη ποινικών αδικημάτων καθώς και για την εκτέλεση ποινικών κυρώσεων σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2016/680» από τον Γρηγόρη Τσόλια, δικηγόρο, ΜΔ Ποινικών Επιστημών, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής.

Δ' ενότητα: «Θέματα Ιδιωτικού Δικαίου»:

α) «Προσωπικά Δεδομένα και Επιχειρηματικότητα» από τον Κωνσταντίνο Χριστοδούλου, Καθηγητή Νομικής Σχολής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, τακτικό μέλος της Αρχής, τέως αναπληρωματικό μέλος της Εθνικής Επιτροπής Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, β) «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων ανηλίκων πριν και μετά τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679» από την Ευγενία Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου, Καθηγήτρια, Τμήμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Διευθύντρια διδρυματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Δίκαιο και Πληροφορική», τέως αναπληρώτρια Πρύτανη Πανεπιστημίου Μακεδονίας και γ) «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στον εργασιακό τομέα» από τον Εμμανουήλ Δημογεροντάκη, δικηγόρο, ΜΔ Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής και από τον Πέτρο Τσαντίλα, ΔΝ, δικηγόρο, τέως τακτικό μέλος της Αρχής.⁸

Ε' ενότητα: «Ειδικά Θέματα»:

α) «Ηλεκτρονικό εισιτήριο: Κινδυνεύει η ιδιωτικότητα του επιβάτη;» από τον Κωνσταντίνο Λαμπρινουδάκη, Καθηγητή Τμήματος Ψηφιακών Συστημάτων Πανεπιστημίου Πειραιώς, τακτικό μέλος της Αρχής, και από την Ελένη Μαρτσούκου, δικηγόρο, Yale Law School Fellow, τακτικό μέλος της Αρχής, β) «Ελευθερία της πληροφόρησης, Internet και fake news» από τον Χαράλαμπο Ανθόπουλο, Καθηγητή Δικαίου και Διοίκησης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, τακτικό μέλος της Αρχής και γ) «Το μέλλον των Ανεξάρτητων Αρχών Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα» από τον Ευάγγελο Παπακωνσταντίνου, ΔΝ, δικηγόρο, Επιστημονικό Συνεργάτη Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Βρυξελλών, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής.

8 Οι παρουσιάσεις των ομιλητών είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Αρχής (www.dpa.gr).

Μετά την ολοκλήρωση της παρουσίασης των παραπάνω εννοιών, ακολούθησε συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με κεντρικό θέμα «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων τον 21ο αιώνα», στην οποία συμμετείχαν οι α) Ευάγγελος Βενιζέλος, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου Νομικής Σχολής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, πρώην Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης, β) Σωκράτης Κάτσικας, Πρύτανης Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου, γ) Κωνσταντίνος Μενουδάκος, Πρόεδρος της Αρχής και Επίτιμος Πρόεδρος του ΣΤΕ και δ) Βασίλειος Σκουρής, Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τέως Πρόεδρος του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Πρόεδρος του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου. Τη συζήτηση συντόνισε η δημοσιογράφος Ιωάννα Μάνδρου.

Συμβολή της Αρχής στην υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων και ερευνητικών έργων

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα σε σύμπραξη με το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου - Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου, το Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Κύπρου, το Πανεπιστήμιο της Κύπρου και το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών συμμετέχουν από το 2018 σε διετές πρόγραμμα (1/1/2018-31/1/2020) με τίτλο «Εκπαίδευση σχετικά με τον Γενικό Κανονισμό της ΕΕ για την Προστασία Προσωπικών Δεδομένων (TRAIN GR-CY)».⁹ Το πρόγραμμα αποσκοπεί να συμβάλει στην αποτελεσματική εφαρμογή της νέας ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσα από τη μετάδοση νέων γνώσεων και ικανοτήτων στους επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτόν. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου προγράμματος, η Αρχή σχεδίασε, κατά τη διάρκεια του 2018, σειρά σεμιναρίων κατάρτισης τα οποία απευθύνονται σε ΥΠΔ/ΔΡΟς του τομέα υγείας από όλη την επικράτεια.¹⁰ Παράλληλα με την αμιγώς εκπαιδευτική του διάσταση, το έργο διευκολύνει τη διαμόρφωση δικτύων συζήτησης και ανταλλαγής γνώσης και εμπειρίας μεταξύ επαγγελματιών διαφορετικών κλάδων με στόχο τη δημιουργία κοινοτήτων πρακτικής (communities of practice).

Επίσης, από το 2018 η Αρχή συμμετέχει με διεθνείς και εγχώριους εταίρους (CAS Software AG, Singular Logic AE, Technische Universiteit Eindhoven, Universita Degli Studi Di Roma Tor Vergata, ICT abovo Information and Communication Technologies Private Company, Intempra SRL, Steinbeis Beratungszentren GMBH, Tudio Professionale Associato A Baker & MCKENZIE, Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης ΑΕ) στο έργο Business Process Re-engineering and functional toolkit for GDPR compliance (BPR4GDPR) στο πλαίσιο του προγράμματος «Horizon 2020- EE.3.7.6. — Διασφάλιση ιδιωτικότητας και ελευθερίας, μεταξύ άλλων, στο Διαδίκτυο

9 Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια» της ΕΕ (2014- 2020).

10 Τα σεμινάρια πραγματοποιήθηκαν το διήμερο 1-2 Μαρτίου 2019 και 29-30 Μαρτίου 2019. Βλ. σχετική ανακοίνωση της Αρχής της 10/5/2018 και δελτίο Τύπου της 22/4/2019 στο www.dpa.gr

και βελτίωση της κατανόησης όλων των πεδίων ασφάλειας, κινδύνων και διαχείρισης από κοινωνική, νομική και ηθική σκοπιά». Ο στόχος του BPR4GDPR είναι να παράσχει ένα ολιστικό πλαίσιο υποστήριξης των επιχειρησιακών διεργασιών των υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία που βασίζονται σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) ώστε να είναι συμβατές με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ) .

Επιπλέον, από τον Μάρτιο του 2018 υλοποιείται από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) επιμορφωτικό πρόγραμμα με τίτλο «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων: Οι υποχρεώσεις της δημόσιας διοίκησης» το οποίο σχεδιάστηκε από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και απευθύνεται σε στελέχη της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στο εν λόγω πρόγραμμα η πλειοψηφία των εισηγητών προερχόταν από το Τμήμα Ελεγκτών της Αρχής. Σημειώνεται ότι υλοποιήθηκε μεγάλος αριθμός σεμιναρίων σε διάφορες πόλεις (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Λάρισα) και, μάλιστα, το πρόγραμμα συνεχίζεται κατά τη διάρκεια του 2019 με ιδιαίτερα μεγάλη συμμετοχή.

Περαιτέρω, μέλη και ειδικοί επιστήμονες του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής συμμετείχαν ως εισηγητές-εκπαιδευτές στα σεμινάρια που διοργάνωσαν οι Δικηγορικοί Σύλλογοι Αθηνών και Πειραιώς με την υποστήριξη της Αρχής από 24 Απριλίου έως 22 Ιουλίου (δέκα κύκλοι) και 19 Ιουνίου έως 7 Ιουλίου (τρεις κύκλοι) αντίστοιχα με θέμα τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων.

Συμμετοχή σε εκπαιδευτικά σεμινάρια/ημερίδες

Η ειδική επιστήμονας του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, Μαρία Αλικάκου ΔΝ, συμμετείχε με εισήγηση η οποία είχε τίτλο «Η αρχή της διαφάνειας και τα δικαιώματα των υποκειμένων βάσει του ΓΚΠΔ» σε σεμινάριο που διοργάνωσε ο Δικηγορικός Σύλλογος Χαλκίδας στις 6 Ιουλίου.

Ο Δρ. Βασίλειος Ζορκάδης, Διευθυντής Γραμματείας της Αρχής, ανέπτυξε εισήγηση με θέμα «Τεχνολογίες και Διαδικασίες ως Μέσα Συμμόρφωσης με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων» στην εκδήλωση αποφοίτων που διοργάνωσε το Πρόγραμμα Σπουδών στην Πληροφορική του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) στο Παράρτημα του ΕΑΠ στις 26 Μαρτίου στην Αθήνα.

Η Κάλλη Καρβέλη, νομικός MSc, ειδική επιστήμονας του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε 4ωρη διάλεξη με θέμα «Το νέο θεσμικό πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων υπό τον ΓΚΠΔ» στη Σχολή Νομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων στις 9 Μαρτίου. Η ίδια παρουσίασε εισήγηση με τίτλο «Βασικές αρχές προστασίας δεδομένων και νομιμότητας επεξεργασίας» στη διημερίδα που διοργανώθηκε από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) με θέμα «Προστασία Προσωπικών Δεδομένων, Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679», η οποία πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 26 Μαρτίου. Στην ίδια εκδήλωση πραγματοποίησε παρουσίαση με τίτλο «Προετοιμασία για μια νέα σχέση με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων - Η ενί-

σχυση των δικαιωμάτων στην πράξη και τα εργαλεία συμμόρφωσης για τη μετάβαση από τον ν. 2472/1997 στον ΓΚΠΔ» ο Καθηγητής Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, τακτικό μέλος της Αρχής.

Επιπρόσθετα, ο Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης και ο Εμμανουήλ Δημογεροντάκης, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής, συμμετείχαν με ομιλίες στην εκδήλωση με θέμα «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR): Προστασία της ιδιωτικότητας και δικαιώματα των χρηστών» του 2ου Spoudase Festival 2018, 17- 19/5, η οποία διοργανώθηκε από το Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Πειραιά. Ο Κ. Λαμπρινουδάκης πραγματοποίησε επίσης ομιλία με τίτλο «Σχέδιο Ασφάλειας – Πρακτική Εφαρμογή» σε ημερίδα της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης του ΕΚΔΔΑ με θέμα «Κυβερνοασφάλεια και δημόσια διοίκηση» στις 24 Σεπτεμβρίου. Ο ίδιος πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Ασφάλεια στον Κυβερνοχώρο» στην ημερίδα «Σώμα Έρευνας Πληροφορικής: 20 Χρόνια Προσφοράς στον Ελληνικό Στρατό» η οποία διοργανώθηκε στις 14 Δεκεμβρίου στη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων από τη Διεύθυνση Έρευνας Πληροφορικής του Γενικού Επιτελείου Στρατού. Ο Κ. Λαμπρινουδάκης με την Ελένη Μαρτσούκου, δικηγόρο, Yale Law School Fellow, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής, ανέπτυξαν εισήγηση με τίτλο «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων» στο σεμινάριο ασφάλειας που διοργάνωσε η Διεύθυνση Πληροφορικής του Υπουργείου Εξωτερικών με θέμα «Το νέο περιβάλλον ασφάλειας και η προστασία της πληροφορίας» που πραγματοποιήθηκε στις 5 Νοεμβρίου στην Αθήνα. Τέλος, ο Κ. Λαμπρινουδάκης ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Privacy Impact Assessment» στο εργαστήριο «Privacy Enhancing Technologies» το οποίο συνδιοργάνωσαν στις 22 Νοεμβρίου ο ENISA και το Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Στο ίδιο εργαστήριο ο Δρ. Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε παρουσίαση με τίτλο «Η ψευδωνυμοποίηση στον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων».

Εκπαιδευτική επίσκεψη

Στις 8 Μαρτίου, στο πλαίσιο εκπαιδευτικής επίσκεψης στην Αρχή, φοιτητές της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ενημερώθηκαν από την ειδική επιστήμονα Φερενίκη Παναγοπούλου, ΔΝ, δικηγόρο, για θέματα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον χώρο της Υγείας.

Συμμετοχή σε ημερίδες και συνέδρια

Κατά τη διάρκεια του 2018, ο Πρόεδρος και ο Αναπληρωτής Πρόεδρος, μέλη και ειδικοί επιστήμονες της Αρχής συμμετείχαν ως συντονιστές ή ομιλητές σε πληθώρα επιστημονικών συνεδρίων και ημερίδων.

Ειδικότερα, ο Πρόεδρος της Αρχής, Επίτιμος Πρόεδρος ΣΤΕ, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, συντόνισε την εισαγωγική συνεδρία του 5ου Συνεδρίου Ιατρικής Ευθύνης και Βιοηθικής με θέμα «Δεδομένα Υγείας και Γενετικά Δεδομένα» το οποίο διοργανώθηκε από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, το Εργαστήριο Τεχνολογιών της Πληροφορίας της Σχολής Επιστήμης της Πληροφορίας και Πληροφορικής,

το Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας του ΕΚΠΑ, το Ερευνητικό Κέντρο Έρευνας σε Θέματα Βιοηθικής και Δικαίου του Παντείου Πανεπιστημίου, το Κέντρο Βιοπολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου, την Ένωση για την Προστασία της Ιδιωτικότητας και των Προσωπικών Δεδομένων και την Ένωση E-themis στις 19 Ιανουαρίου στη Νομική Βιβλιοθήκη. Συντονιστής της δεύτερης συνεδρίας («Οι ειδικότερες επιταγές του ΓΚΠΔ») ήταν ο Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Καθηγητής Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ, τακτικό μέλος της Αρχής. Στο ίδιο συνέδριο, ο Χάρλαμπος Τσιλιώτης, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Συνταγματικοί προβληματισμοί κατά την επεξεργασία δεδομένων υγείας για τη διενέργεια επιστημονικής έρευνας» και, αντίστοιχα, η Δρ. Φερενίκη Παναγοπούλου- Κουτνατζή, ειδική επιστήμονας της Αρχής, εισήγηση με τίτλο «Η διαπλοκή της Βιοηθικής με την προστασία δεδομένων υγείας και γενετικών δεδομένων».

Επιπρόσθετα, ο Κ. Μενουδάκος απηύθυνε εισαγωγικό χαιρετισμό σε σειρά επιστημονικών εκδηλώσεων, όπως στο «8ο Συνέδριο Infocom Security» που πραγματοποιήθηκε στις 18- 19 Μαΐου στο Συνεδριακό Κέντρο Δαίς στο Μαρούσι και στην εκδήλωση με θέμα «Τα μέτρα ασφαλείας σύμφωνα με το άρθρο 32 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων» η οποία διοργανώθηκε από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA) και την European Digital SME Alliance με την υποστήριξη της Αρχής στις 8 Οκτωβρίου στην Αθήνα. Προεδρεύοντες της πρώτης και δεύτερης συνεδρίας της ημερίδας του ENISA, αντίστοιχα, ήταν ο Βασίλειος Ζορκάδης, Δρ. Πληρ., Ηλ. Μηχ., Διευθυντής Γραμματείας της Αρχής και ο Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, Καθηγητής Τμήματος Ψηφιακών Συστημάτων Πανεπιστημίου Πειραιώς και τακτικό μέλος της Αρχής. Επιπλέον, στην ίδια εκδήλωση ο Δρ. Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, πληροφορικός, ειδικός επιστήμονας της Αρχής, παρουσίασε δύο εισηγήσεις («Notifying personal data breaches», «Pseudonymisation and encryption») στο panel session III με θέμα «Personal data breaches - what an SME should know/do» και, τέλος, η Γεωργία Παναγοπούλου, μηχανικός Η/Υ, ειδική επιστήμονας της Αρχής, συμμετείχε με εισήγηση στο panel session II με θέμα «Security measures for SMEs».

Ο Πρόεδρος της Αρχής πραγματοποίησε, επίσης, χαιρετισμό στην εκδήλωση που διοργάνωσε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου (EPLO) στην Πλάκα με θέμα «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR): Προκλήσεις και Προοπτικές» στις 8 Φεβρουαρίου. Στην ίδια εκδήλωση ανέπτυξαν εισηγήσεις οι Σ. Βλαχόπουλος, Καθηγητής και τακτικό μέλος της Αρχής και ο Φίλιππος Μίτλεττον, προϊστάμενος Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής.

Στο συνέδριο με τίτλο «Ακεραιότητα και Ευθύνη στην Επιστημονική Έρευνα - Ζητήματα Δικαίου και Βιοηθικής» το οποίο διοργανώθηκε από τον Τομέα Δημόσιας και Διοικητικής Υγιεινής της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας και το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου - Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημητρίου Τσάτσου στις 4 Δε-

κεμβρίου, ο Κωνσταντίνος Μενουδάκος πραγματοποίησε εισαγωγικό χαιρετισμό. Στο ίδιο συνέδριο συμμετείχε με παρουσίαση που είχε τίτλο «Big data και προστασία προσωπικών δεδομένων» ο Καθηγητής Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, τακτικό μέλος της Αρχής.

Στην ημερίδα «Ειδικά Θέματα Συμμόρφωσης με τις Απαιτήσεις του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων», την οποία διοργάνωσε το Επιστημονικό Συμβούλιο για την Κοινωνία της Πληροφορίας με την υποστήριξη της Αρχής στις 20 Δεκεμβρίου στην Αθήνα, ο Πρόεδρος της Αρχής πραγματοποίησε χαιρετισμό-εισαγωγική ομιλία και συντόνισε την α' συνεδρία. Στην εν λόγω εκδήλωση, στελέχη της Αρχής, του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA), του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (EDPB) και ειδικοί επιστήμονες από την έρευνα και την πράξη παρουσίασαν θέματα σχετικά με τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, το δικαίωμα στη φορητότητα δεδομένων, την εκτίμηση αντικτύπου στην προστασία δεδομένων, τη γνωστοποίηση περιστατικών παραβίασης, την επιστημονική έρευνα και σχετικό ευρωπαϊκό ερευνητικό πρόγραμμα. Ειδικότερα, ο Δρ. Γιώργος Ρουσόπουλος, μηχανικός Η/Υ, ειδικός επιστήμονας της Αρχής, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «6 μήνες γνωστοποιήσεις περιστατικών παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», ενώ στο πλαίσιο της β' συνεδρίας η Δρ. Ευφροσύνη Σιουγλέ, πληροφορικός, ειδική επιστήμονας της Αρχής, παρουσίασε εισήγηση με τίτλο «Εξελίξεις ως προς την υποχρέωση διενέργειας εκτίμησης αντικτύπου στην προστασία δεδομένων». Τον συντονισμό της δεύτερης συνεδρίας πραγματοποίησε ο Δρ. Β. Ζορκάδης, Διευθυντής Γραμματείας της Αρχής.

Περαιτέρω, ο Κωνσταντίνος Μενουδάκος ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Ο νέος ρόλος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα στο νέο κανονιστικό πλαίσιο» στην ημερίδα με θέμα «Προς μια νέα θεώρηση της ιδιωτικότητας» η οποία διοργανώθηκε από την Ελληνική Ένωση Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και Ιδιωτικότητας στις 23 Φεβρουαρίου στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών. Στην ίδια ημερίδα, ο Καθηγητής και τακτικό μέλος της Αρχής, Σπυρίδων Βλαχόπουλος, παρουσίασε εισήγηση με τίτλο «Η οδηγία NIS 2016/1148 σχετικά με την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών». Ο Πρόεδρος της Αρχής πραγματοποίησε επίσης ομιλία με τίτλο «Η σχέση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα με τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα» στη συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με θέμα «Ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων: απαραίτητα προσόντα, αρμοδιότητες, καθήκοντα, συγκρούσεις και ευθύνη – Οι επιλογές του ΓΚΠΔ και του έλληνα νομοθέτη» την οποία διοργάνωσε η Ελληνική Ένωση Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και Ιδιωτικότητας στις 15 Μαρτίου στην Αθήνα. Στην ίδια συζήτηση συμμετείχε και ο Γρηγόρης Τσόλιας, δικηγόρος, ΜΔ Ποινικών Επιστημών, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής.

Στο Διεπιστημονικό Συνέδριο που διοργάνωσαν η Νομική Σχολή του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και το Τμήμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής του Πανεπιστη-

μίου Μακεδονίας στο πλαίσιο του Διαπανεπιστημιακού, Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Δίκαιο και Πληροφορική» με θέμα «Δίκαιο και Πληροφορική: Αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις της ψηφιακής εποχής» το οποίο διεξήχθη στις 25-26 Μαΐου 2018 στην Κομοτηνή, ο Πρόεδρος της Αρχής πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα υπό το καθεστώς του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων ΕΕ» και ήταν προεδρεύων στην 1η συνεδρία («Προσωπικά δεδομένα – Νομικές και τεχνολογικές πτυχές»). Στο ίδιο συνέδριο, ο Γεώργιος Νούσκαλης, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής, Επίκουρος Καθηγητής ΑΠΘ, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Η ποινική προστασία των προσωπικών δεδομένων».

Στις 13 Σεπτεμβρίου, σε εκδήλωση με θέμα «GDPR και Ασφάλιση: στον λαβύρινθο υπάρχει μίτος» η οποία διοργανώθηκε από το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης στο πλαίσιο της 83ης Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, ο Κωνσταντίνος Μενουδάκος παρουσίασε εισήγηση με τίτλο «Το νέο πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων». Στην ίδια εκδήλωση πραγματοποίησε εισήγηση και ο Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Καθηγητής Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ, τακτικό μέλος της Αρχής.

Στην εκδήλωση με θέμα «GDPR: Ο νέος νόμος για την Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα σε εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679» την οποία διοργάνωσε η Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών στο Επιμελητήριο Αιτωλοακαρνανίας στο Αγρίνιο στις 17 Οκτωβρίου, ο Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Μενουδάκος και ο Αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής, Γεώργιος Μπατζαλέξης, Επίτιμος Αρεοπαγίτης, ανέπτυξαν εισηγήσεις σχετικά με τον Γενικό Κανονισμό.

Στις 31 Οκτωβρίου και 1 Νοεμβρίου, στο 1ο Συνέδριο Τομέα Διοικητικής Επιστήμης με θέμα «Δημόσια Διακυβέρνηση: Προοπτικές και Προκλήσεις στον 21ο αιώνα» το οποίο διοργάνωσε ο Τομέας Διοικητικής Επιστήμης του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, ο Πρόεδρος της Αρχής συμμετείχε ως προεδρεύων στη θεματική ενότητα «Δημόσιες Πολιτικές και Δράσεις» καθώς και στο στρογγυλό τραπέζι.

Στις 2-3 Νοεμβρίου, στο συνέδριο με θέμα «Τεχνολογία και Ιατρικώς Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή (ΙΥΑ)» που διοργάνωσαν στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης το Εργαστήριο Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ, η Εταιρεία Νομικών Βορείου Ελλάδος (ΕΝΟΒΕ) και η Ελληνική Εταιρεία Μελέτης Δικαίου Τεχνολογίας και Κατασκευών, ο Πρόεδρος της Αρχής πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Ο νέος Κανονισμός για την προστασία προσωπικών δεδομένων και οι υποχρεώσεις των Υπηρεσιών Υγείας».

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής, Γεώργιος Μπατζαλέξης, ανέπτυξε εισήγηση στην επιστημονική ημερίδα με θέμα «Προσωπικά Δεδομένα και Δημοσιογραφία» η οποία διοργανώθηκε από τους Δικηγορικούς Συλλόγους του Εφετείου Λάρισας και της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας και Εύβοιας στις 9 Νοεμβρίου στην αίθουσα εκδηλώσε-

ων του Μεγάρου Δικηγόρων Λάρισας. Ο ίδιος πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Διατάξεις του νέου Κανονισμού για την προστασία των προσωπικών δεδομένων» στην επιστημονική ημερίδα που διοργάνωσαν οι δικηγορικοί σύλλογοι του Εφετείου Λάρισας και η Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδος και Εύβοιας στη Λάρισα στις 12 Νοεμβρίου. Επίσης, ο Αναπληρωτής Πρόεδρος της Αρχής συντόνισε τη συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της επιστημονικής εκδήλωσης με θέμα «Προστασία δεδομένων υγείας και ο νέος Γενικός Κανονισμός της ΕΕ για την επεξεργασία τους» η οποία διοργανώθηκε από τον Όμιλο Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής ΔΠΜΣ Τμήματος Ιατρικής του ΑΠΘ «Σύγχρονες Ιατρικές Πράξεις: Δικαιική ρύθμιση και βιοηθική διάσταση» στις 29 Μαρτίου στη Θεσσαλονίκη. Στην ίδια εκδήλωση ο Γεώργιος Νούσκαλης, επίκουρος Καθηγητής Νομικής Σχολής ΑΠΘ, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Επεξεργασία Δεδομένων υγείας: Κρίσιμες παραδοχές και σταθμίσεις στη νομολογία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα».

Ακολουθούν σε αλφαβητική σειρά οι ομιλίες μελών και ειδικών επιστημόνων της Αρχής:

Στην 28η Εαρινή Σύνοδο των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων η οποία διεξήχθη στα Τίρανα στις 3-4 Μαΐου, η ειδική επιστήμονας του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, Μαρία Αλικάκου, δικηγόρος, ΔΝ, πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Ανθρωπιστικό Δίκαιο και Προστασία Προσωπικών Δεδομένων».

Στο 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δικαίου Μέσων Ενημέρωσης και Επικοινωνίας, το οποίο διεξήχθη στις 26 Ιανουαρίου στην Αθήνα, ο Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Καθηγητής Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ και τακτικό μέλος της Αρχής, ανέπτυξε εισήγηση με θέμα «Η οδηγία NIS 2016/1148/ΕΕ σχετικά με την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών». Στο ίδιο συνέδριο, παρουσίασαν εισηγήσεις ο Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Καθηγητής Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ και τακτικό μέλος της Αρχής («Η σύμβαση ανάθεσης συλλογικής διαχείρισης μετά τον ν. 4481/2017») και ο προϊστάμενος του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, Φίλιππος Μίτλεττον, δικηγόρος DEA («Η προσαρμογή του ελληνικού δικαίου στον GDPR: εξελίξεις και προοπτικές»). Ο Σπυρίδων Βλαχόπουλος ήταν, επίσης, τον Μάιο 2018 ομιλητής στην ενότητα με θέμα «The Data Protection Authorities before and after GDPR, Competences and Procedure» του ετήσιου συνεδρίου της Ιταλικής Ένωσης Υπευθύνων Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων στο Μιλάνο.

Σε εκδήλωση με θέμα «Οι νέες προκλήσεις στην προστασία των προσωπικών δεδομένων (κανονισμός ΕΕ 2016/679)» η οποία διοργανώθηκε από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών και τον Εμπορικό Σύλλογο Αθηνών στις 21 Μαρτίου στο Μέγαρο ΕΒΕΑ, ο Εμμανουήλ Δημογεροντάκης, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής, δικηγόρος ΜΔ Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης, πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Νέος Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Πώς, Πότε και Γιατί». Ο ίδιος ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Τα βασικά σημεία του Γενικού Κανο-

νισμού για την προστασία των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα – Τι αλλάζει σε σχέση με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο» στη συνεδρίαση του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτή στις 23 Μαρτίου στο Υπουργείο Οικονομίας. Ο Ε. Δημογεροντάκης πραγματοποίησε επίσης ομιλία με τίτλο «Δικαιώματα Υποκειμένων και κυρώσεις στον Γενικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679» σε ημερίδα της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου στις 24 Μαΐου και, αντίστοιχα, ομιλία με τίτλο «Τα Δικαιώματα των Υποκειμένων στον κανονισμό 679/2016 (ΕΕ) - Το δικαίωμα στη Λήθη» στην ημερίδα της Ένωσης Εκδοτών Διαδικτύου (ΕΝΕΔ) στις 15 Μαΐου στην Αθήνα.

Ο Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πειραιώς και τακτικό μέλος της Αρχής, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Privacy by Socio-Technical Design» στο Συνέδριο «4th ICT Security World» το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 21 Φεβρουαρίου στην Αθήνα. Ο ίδιος παρουσίασε εισήγηση με τίτλο «Η επίδραση του GDPR στην επεξεργασία δεδομένων υγείας» στο 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Τεχνολογίας, Οικονομίας και Διοίκησης το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 9 Νοεμβρίου στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Ο Δρ. Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, ειδικός επιστήμονας της Αρχής, πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Προστασία προσωπικών δεδομένων ανηλίκων: Τι (δεν) άλλαξε 6 μήνες μετά την εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού» στην 3η Συνάντηση του Συμβουλευτικού Οργάνου του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου που διοργάνωσε το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου στην Αθήνα στις 13 Νοεμβρίου. Ο ίδιος πραγματοποίησε δύο παρουσιάσεις («Ασφάλεια επεξεργασίας και γνωστοποίηση περιστατικών παραβίασης» και «Προετοιμασία των Δημόσιων Οργανισμών για την εφαρμογή του Νέου Κανονισμού») στην ημερίδα: «Δημόσια Διοίκηση και Προστασία Προσωπικών Δεδομένων: Η εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679» που διοργάνωσε το ΕΚΔΔΑ – Ινστιτούτο Επιμόρφωσης – Περιφερειακό Ινστιτούτο Επιμόρφωσης Θεσσαλονίκης στις 11 Μαΐου. Στην ίδια ημερίδα συμμετείχαν με εισηγήσεις τους ο Γεώργιος Νούσκαλης, Επίκουρος Καθηγητής Νομικής Σχολής ΑΠΘ, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής και η Ευαγγελία Βασιλοπούλου, δικηγόρος, τώως ειδική επιστήμων της Αρχής.

Η Ελένη Μαρτσούκου, δικηγόρος, Yale Law School Fellow, τακτικό μέλος της Αρχής, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων κατά τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων» στο 5ο Ετήσιο Επιστημονικό Συνέδριο Ένωσης Ελλήνων Δημοσιολόγων στον Βόλο στις 11-12 Μαΐου. Η ίδια πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων κατά τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων» στις 30 Μαΐου σε ημερίδα του Πανεπιστημίου Πειραιώς με θέμα «GDPR: Η επόμενη μέρα». Επίσης, πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων μετά τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων και τα τουριστικά ταξιδιωτικά γραφεία και ξενοδοχεία» στις 12 Ιουνίου στην ενημερωτική εσπερίδα που διοργάνωσε ο Σύλλογος Διευθυντών Ξενοδοχείων Ρόδου για τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων.

Η Ελένη Μαραγκού, ΔΝ, δικηγόρος, ειδική επιστήμονας του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, συμμετείχε ως εισηγήτρια στα σεμινάρια του Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας για τον ΓΚΠΔ στις 13 Ιουλίου. Η ίδια πραγματοποίησε ομιλία σε εκδήλωση που οργάνωσε η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες σχετικά με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων στις 31 Οκτωβρίου στην Αθήνα.

Ο Γεώργιος Νούσκαλης, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων υπό το φως του Νέου Γενικού Κανονισμού 2016/679: Οι κρίσιμες επιλογές του ευρωπαϊκού νομοθέτη» στο 2ο Συνέδριο Νέων Νομικών που συνδιοργάνωσαν η ELSA Thessaloniki και η Ένωση Ασκούμενων και Νέων Δικηγόρων (ΕΑΝΔΙΘ) με θέμα: «Δίκαιο και Νέες Τεχνολογίες» την Παρασκευή 19 και το Σάββατο 20 Οκτωβρίου στη Θεσσαλονίκη στο αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Η Φερενίκη Παναγοπούλου-Κουτνατζή, δικηγόρος, ΔΝ, ειδική επιστήμων του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Η προστασία ανανεωμένων δικαιωμάτων» σε ημερίδα του Κύκλου Ιδεών με τίτλο «Προστασία Προσωπικών Δεδομένων – Ηλεκτρονική ταυτοποίηση» η οποία πραγματοποιήθηκε στην Ελληνοαμερικανική Ένωση στις 14 Μαρτίου στην Αθήνα.

Στις 6-7 Μαρτίου διοργανώθηκε στην Αθήνα το 4ο EU Factoring and Commercial Finance Summit σε panel του οποίου με τίτλο «2 months left before GDPR: is the Factoring Industry entirely ready?» συμμετείχε ο Ευάγγελος Παπακωνσταντίνου, δικηγόρος, ΔΝ, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής. Ο ίδιος ήταν κύριος ομιλητής σε δύο ενημερωτικές ημερίδες (12 και 19 Μαρτίου) που διοργανώθηκαν από τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Θεσσαλίας και Κεντρικής Ελλάδος σε συνεργασία με τα Επιμελητήρια Μαγνησίας και Φθιώτιδας με θέμα τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων οι οποίες διεξήχθησαν στον Βόλο και στη Λαμία αντίστοιχα.

Ο Δρ. Γιώργος Ρουσόπουλος, ειδικός επιστήμονας της Αρχής, στις 16 Μαΐου σε Ομάδα Εργασίας του ΣΕΒ πραγματοποίησε παρουσίαση με τίτλο «Χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για σκοπούς ασφάλειας... στην εποχή του GDPR».

Η Δρ. Ευφροσύνη Σιουγλέ, πληροφορικός, ειδική επιστήμονας του Τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Does Personal Data Security Matter for the Adoption of ISO 9000 Certification and Firm Performance?» στο πλαίσιο του 14ου Συνεδρίου Biennial Athenian Policy Forum Conference 2018 που πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς στις 6-8 Ιουλίου.

Ο Γρηγόρης Τσόλιας, αναπληρωματικό μέλος της Αρχής, δικηγόρος, ΜΔ Ποινικών Επιστημών, ανέπτυξε εισήγηση σε ημερίδα του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών στις 3 Μαρτίου με θέμα «Η επίδραση του νέου Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ) στην επεξεργασία ιατρικών δεδομένων». Ο ίδιος πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Η επίδραση του ΓΚΠΔ στην επεξεργασία δεδομένων υγείας στην ημερίδα του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου και του Ινστιτούτου Επιστημονικών

Ερευνών με θέμα «Ενημέρωση επί του νέου Κανονισμού Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR) από στελέχη της ΑΠΔΠΧ» στις 28 Απριλίου.

Ενημερωτικό Δελτίο

Η Αρχή, κατά τη διάρκεια του 2018, εξέδωσε δύο νέα τεύχη του ηλεκτρονικού Ενημερωτικού Δελτίου της (διαθέσιμα και στην ιστοσελίδα της www.dpa.gr «Επικαιρότητα»), με το οποίο επιδιώκει να παρέχει σύντομη αλλά περιεκτική ενημέρωση για το έργο της, τις τρέχουσες εξελίξεις στο πεδίο των προσωπικών δεδομένων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, νέα για πρόσφατες ή επικείμενες εκδηλώσεις, απλές απαντήσεις σε επίκαιρα ερωτήματα (FAQ), χρήσιμους συνδέσμους σε διαδικτυακούς τόπους σχετικούς με τα παραπάνω ζητήματα και, τέλος, βιβλιογραφική επικαιρότητα.

Συνεντεύξεις σε ΜΜΕ

Ο Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, παραχώρησε συνέντευξη με θέμα τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων στα εξής ΜΜΕ: στην εφημερίδα «Βραδυνή της Κυριακής» και τη δημοσιογράφο Σοφία Λουκά (ημερομηνία δημοσίευσης: 29 Απριλίου), στο CNN Greece και τη δημοσιογράφο Ελένη Βέργου (ημερομηνία δημοσίευσης: 25 Μαΐου), στο epiheiro.gr και τον δημοσιογράφο Στάθη Κετιτζιάν (ημερομηνία: 22 Μαΐου), στον τηλεοπτικό σταθμό ΣΚΑΪ στην εκπομπή «Τώρα» με τη δημοσιογράφο Άννα Μπουσδούκου (ημερομηνία προβολής: 31 Μαΐου), στην ΕΡΤ και τη δημοσιογράφο Ευρυδίκη Χάντζου και τον Γιάννη Σκάλλο στην εκπομπή «Μαζί το Σαββατοκύριακο» (ημερομηνία προβολής: 2 Ιουνίου), στον ραδιοφωνικό σταθμό του Αθηναϊκού Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων (<http://www.praktoreiofm.gr/>) και τον δημοσιογράφο Σωτήρη Κυριακίδη (ημερομηνία μετάδοσης: 14 Σεπτεμβρίου), στην εκπομπή «Η στάση των δύο» στον 9,84 με τον δημοσιογράφο Άρη Τόλιο (ημερομηνία μετάδοσης: 19 Οκτωβρίου) και, τέλος, στην εκπομπή «ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ» της ΕΡΤ 1 και τους δημοσιογράφους Μάριον Μιχελιδάκη, Κώστα Λασκαράτο και Νίκο Μερτζάνη (ημερομηνία προβολής: 29 Οκτωβρίου).

Ο Δρ. Ηλία Αθανασιάδης, προϊστάμενος του Τμήματος Επικοινωνίας της Αρχής, παραχώρησε συνέντευξη στην εκπομπή «Ασκή τα δικαιώματά μου, τηρώ τις υποχρεώσεις μου στην Ευρώπη του αύριο» του δημοσιογράφου Περικλή Βασιλόπουλου στο Πρώτο Πρόγραμμα της ΕΡΑ (ημερομηνία μετάδοσης: 16 Μαρτίου) με αφορμή την επετιμική ημερίδα που διοργάνωσε η Αρχή στις 22 Μαρτίου.

Επιπλέον, ο Δρ. Βασίλειος Ζορκάδης, Διευθυντής Γραμματείας της Αρχής, παραχώρησε συνέντευξη στην εφημερίδα «Καθημερινή» και τη δημοσιογράφο Μαριάννα Κακαουνάκη, η οποία δημοσιεύθηκε στις 7 Μαΐου.

Ο Καθηγητής Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, τακτικό μέλος της Αρχής, συμμετείχε σε τηλεοπτική συζήτηση η οποία διεξήχθη στην εκπομπή «Κάρτα Μέλους» στο Κανάλι της Βουλής με τη δημοσιογράφο Ματρώνη Δικαϊάκου, με θέμα τον Γενικό Κανονισμό. Επίσης, παραχώρησε συνέντευξη σχετικά με τον Γενικό Κανονισμό στην εκπομπή «VICE SPECIALS» του ANT1 με τίτλο «Ο σιωπηρός πόλεμος και οι Έλληνες χάκερ» η οποία προβλήθηκε στις 23 Ιουνίου.

Τέλος, ο Δρ. Γ. Ρουσόπουλος παραχώρησε στις 26 Φεβρουαρίου συνέντευξη με θέμα τον ΓΚΠΔ στη ραδιοφωνική εκπομπή του δημοσιογράφου Περικλή Βασιλόπουλου (ΕΡΤ - Πρώτο Πρόγραμμα, «Athens Calling»). Ο ίδιος παραχώρησε συνέντευξη και στο netweek.gr η οποία δημοσιεύθηκε στις 30 Μαΐου.

Δημοσίευση άρθρων σε ΜΜΕ

Άρθρο του Προέδρου της Αρχής, Κ. Μενουδάκου, με τίτλο «Πραγματική ευκαιρία και όχι υποχρεωτικό βάρος» δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «ΝΕΑ ΣΕΛΙΔΑ» στις 11 Δεκεμβρίου (διαθέσιμο στο <https://neaselida.gr/ideogrammata/pragmatiki-eykai-ria-kai-ochi-yprochreotiko-varos/>).

Επίσης, άρθρο του Χαράλαμπου Ανθόπουλου, Καθηγητή Δικαίου και Διοίκησης Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, τακτικού μέλους της Αρχής, με τίτλο «Η δημοσιογραφία και τα προσωπικά δεδομένα» δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «Πρώτο Θέμα» στις 29 Ιουνίου (διαθέσιμο στο <https://www.protothema.gr/blogs/haralabos-anthopoulou/article/800947/i-dimosiografia-kai-ta-prosopika-dedomena/>).

Η ειδησεογραφική ιστοσελίδα «epixeiro.gr» δημοσίευσε (1 και 5 Ιουνίου) δύο άρθρα της Ελένης Μαρτσούκου, τακτικού μέλους της Αρχής, με τίτλο «Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις: 12 Πρακτικά Βήματα Συμμόρφωσης προς τον GDPR» (διαθέσιμα στα <http://www.epixeiro.gr/article/88409> και <http://www.epixeiro.gr/article/88415>). Άρθρο του ειδικού επιστήμονα της Αρχής, Γ. Ρουσόπουλου, με τίτλο «Η αποστολή GDPR emails είναι... λάθος» δημοσιεύθηκε στο «netweek.gr» στις 30 Μαΐου (διαθέσιμο στο <http://www.netweek.gr/default.asp?pid=9&la=1&arId=37793>).

Επιπλέον, άρθρα του αναπληρωματικού μέλους της Αρχής, Γ. Τσόλια, δημοσιεύθηκαν στην εφημερίδα «Έθνος της Κυριακής» («Νέοι κανόνες για τα προσωπικά δεδομένα» (1/4)), στο «epixeiro.gr» («GDPR: Ένα νέο μοντέλο συμμόρφωσης στον σεβασμό και την προστασία των προσωπικών δεδομένων», διαθέσιμο στο <http://www.epixeiro.gr/article/87709>), στο «lawspot.gr» («Η επίδραση του νέου δικαίου της ΕΕ για την προστασία προσωπικών δεδομένων στην ποινική δίκη», διαθέσιμο στο <https://www.lawspot.gr/nomika-nea/i-epidrasito-y-neoy-dika-iou-tis-ee-gia-tin-prostasia-prosopikon-dedomenon-stin-poiniki-dika> και «Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τον δικηγόρο σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ», διαθέσιμο στο <https://www.lawspot.gr/nomika-nea/i-epexergasia-pr-osopikon-dedomenon-aro-dikigoro-symfona-me-ton-gkpd-gdpr>).

Δημοσιότητα

Όσον αφορά τη δημοσιότητα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τα θέματα που το 2018 απασχόλησαν ιδιαίτερα τα ελληνικά ΜΜΕ –με εκπροσώπους τους να απευθύνονται συχνά στην Αρχή προς αναζήτηση ενημερωτικού υλικού και διευκρινίσεων– ήταν:

- ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679,
- η υπόθεση Facebook-Cambridge-Analytica,
- η επίδοση της Ετήσιας Έκθεσης Πεπραγμένων από τον Πρόεδρο της Αρχής, Κωνσταντίνο Μενουδάκο, στον

Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, Νικόλαο Βούτση (βλ. σχετικά www.dpa.gr «Επικαιρότητα» Νέα 12/12),

- η επίδοση της Ετήσιας Έκθεσης Πεπραγμένων της Αρχής στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Προκόπιο Παυλόπουλο, από τον Πρόεδρο της Αρχής, Κωνσταντίνο Μενουδάκο (βλ. σχετικά www.dpa.gr «Επικαιρότητα» Νέα 27/12),

- οι αποφάσεις 60, 61, 62 και 63 με τις οποίες η Αρχή επέβαλε πρόστιμο σε υπεύθυνους επεξεργασίας για την πραγματοποίηση μη νόμιμων τηλεφωνικών κλήσεων (βλ. σχετικά www.dpa.gr «Επικαιρότητα» Δελτίο Τύπου 18/10),

- η γνωμοδότηση 1 της Αρχής αναφορικά με τη δημοσιοποίηση των στοιχείων των χρηματοδοτών των πολιτικών κομμάτων (βλ. σχετικά www.dpa.gr «Νομοθεσία» «Γνωμοδοτήσεις»),

- το δελτίο Τύπου της Αρχής σχετικά με αίτημα χορήγησης άδειας διαβίβασης προσωπικών δεδομένων προς δημόσιες αρχές των ΗΠΑ (βλ. σχετικά www.dpa.gr «Επικαιρότητα» Δελτίο Τύπου 1/3),

- το δελτίο Τύπου της Αρχής με διευκρινίσεις σχετικά με την πιστοποίηση πράξεων επεξεργασίας δεδομένων και την πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων Υπεύθυνων Προστασίας Δεδομένων (DPOs) (βλ. σχετικά www.dpa.gr «Επικαιρότητα» Δελτίο Τύπου 21/6),

- η ανακοίνωση της Αρχής σχετικά με τα συγκεντρωτικά στοιχεία (για το 2018) γνωστοποιήσεων περιστατικών παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (βλ. σχετικά www.dpa.gr «Επικαιρότητα» Νέα 20/12),

- η ανακοίνωση της Αρχής για την έκδοση των πρώτων αποφάσεων με βάση τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ) (βλ. σχετικά www.dpa.gr «Επικαιρότητα» Νέα 26/11).

Τα δελτία Τύπου και οι ανακοινώσεις είναι διαθέσιμα στο www.dpa.gr (ενότητα «Επικαιρότητα» «Δελτία Τύπου» και «Νέα» αντίστοιχα).

Δημοσίευση άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά

Ο Πρόεδρος, μέλη και ειδικοί επιστήμονες της Αρχής δημοσίευσαν, το έτος 2018, σε επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα, άρθρα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων, ιδίως σε σχέση με τον Γενικό Κανονισμό. Τα εν λόγω άρθρα είναι τα εξής:

Βλαχόπουλος, Σ. «Ελευθερία της έκφρασης» στον συλλογικό τόμο: Κοτσαλής, Λ., Μενουδάκος, Κ. «Γενικός κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (GDPR)», εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018.

Βλαχόπουλος, Σ. «Πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα» στον συλλογικό τόμο: Κοτσαλής, Λ., Μενουδάκος, Κ. «Γενικός κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (GDPR)», εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018.

Βλαχόπουλος, Σ. «Διασυννοριακή μεταβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προς τρίτες χώρες: Οι τελευταίες εξελίξεις» στον συλλογικό τόμο «Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» (πρακτικά ημερίδας με θέμα «Η προστασία των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης – Εξελίξεις ενόψει της θέσης σε εφαρμογή του νέου Γενικού Κανονισμού ΕΕ 2016/679»), εκδόσεις Σάκουλας, Αθήνα 2018, σελ. 27 επ.

Γιαννόπουλος, Γ., Μήτρου, Λ., Τσόλιας, Γ. «Υποχρεώσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας» στον συλλογικό τόμο: Κοτσαλής, Λ., Μενουδάκος, Κ. «Γενικός κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (GDPR)», εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018.

Ζορκάδης, Β. «Εκτίμηση Αντικτύπου στην Προστασία Δεδομένων» στον συλλογικό τόμο: Κοτσαλής, Λ., Μενουδάκος, Κ. «Γενικός κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (GDPR)», εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018.

Καρβέλη, Κ., Κακαβά, Μ. «Ελευθερία της έρευνας και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υπό τον νέο κανονισμό (ΕΕ) 2016/679» στον συλλογικό τόμο: Κοτσαλής, Λ., Μενουδάκος, Κ. «Γενικός κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (GDPR)», εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018.

Λωσταράκου, Κ. «Διεθνείς Διαβιβάσεις Δεδομένων υπό τον νέο Κανονισμό» στον συλλογικό τόμο: Κοτσαλής, Λ., Μενουδάκος, Κ. «Γενικός κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (GDPR)», εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018.

Μενουδάκος, Κ. «Εισαγωγή» στον συλλογικό τόμο: Κοτσαλής, Λ., Μενουδάκος, Κ. «Γενικός κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (GDPR)», εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018.

Μίτλεττον, Φ. «Ο μηχανισμός συνεργασίας και συνεκτικότητας (one stop shop)» στον συλλογικό τόμο: Κοτσαλής, Λ., Μενουδάκος, Κ. «Γενικός κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (GDPR)», εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018.

Νούσκαλης, Γ. Προστασία Δεδομένων Υγείας, σε: Δημοσιεύματα Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής, τ. 29 (Διεύθ. Σειράς: Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι/Ε. Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη/Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου) εκδ. Σάκουλα, Αθήνα-Θεσ/νίκη, 2018, σ. 27-51.

Νούσκαλης, Γ. «Η ποινική προστασία προσωπικών δεδομένων μετά τον κανονισμό 679/2016 και το σχετικό ελληνικό νομοσχέδιο. Ορισμένες πρώτες σκέψεις και επισημάνσεις» ΠοινΔικ 3/2018, σ. 270-276.

Παναγοπούλου-Κουτνατζή, Φ. «Το νέο πλαίσιο των ανανεωμένων δικαιωμάτων» στον συλλογικό τόμο: Κοτσαλής, Λ., Μενουδάκος, Κ. «Γενικός κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (GDPR)», εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018.

Παναγοπούλου-Κουτνατζή, Φ. «Η αρχή της διαφάνειας κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» στον συλλογικό τόμο: Κοτσαλής, Λ., Μενουδάκος, Κ. «Γενικός κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (GDPR)», εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018.

Παναγοπούλου-Κουτνατζή, Φ. «Συγκατάθεση ανηλίκου προς επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων του» στον συλλογικό τόμο: Κοτσαλής, Λ., Μενουδάκος, Κ. «Γενικός κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (GDPR)», εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018.

Τσόλιας, Γ. «Η επίδραση του νέου δικαίου της ΕΕ για την προστασία προσωπικών δεδομένων στην ποινική δίκη – Μέρος Α' (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων

2016/679 και οδηγία 2016/680)», Nova Criminalia, τεύχος 3, Ιούλιος 2018.

Τσόλιας, Γ. «Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τον δικηγόρο σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ (GDPR) – Μέρος Β' (Η επίδραση του νέου δικαίου της ΕΕ για την προστασία προσωπικών δεδομένων στην ποινική δίκη - Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων 2016/679 και οδηγία 2016/680)», Nova Criminalia, τεύχος 4, Οκτώβριος 2018.

Χριστοδούλου, Κ. «Ελευθερία της έρευνας και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υπό τον νέο κανονισμό (ΕΕ) 2016/679» στον συλλογικό τόμο: Κοτσαλής, Λ., Μενουδάκος, Κ. «Γενικός κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (GDPR)», εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018.

Kontogeorgis, D., Limniotis, K. and Kantzavelou, I. "An evaluation of the HTTPS adoption in websites in Greece: estimating the users awareness", 22th Pan-Hellenic Conference on Informatics (PCI), ACM International Conference Proceeding Series (ICPS), pp. 46-51, 2018.

Limniotis, K. and Kolokotronis, N. "Boolean functions with maximum algebraic immunity: further extensions of the Carlet--Feng construction", Designs, Codes and Cryptography, vol. 86, no. 8, pp. 1685--1706, Springer, 2018.

Vlahopoulos, S. «Freedom of Expression in the Internet. The example of the "Right to be forgotten"», European Review of Public Law Vol. 30, No. 1, (107), 2018.

4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

4.1. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 29 / ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Μέχρι την έναρξη εφαρμογής του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ), λειτουργούσε η επονομαζόμενη «Ομάδα εργασίας του άρθρου 29» (ΟΕ29) η οποία είχε συσταθεί βάσει του άρθρου 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ αποτελούμενη από τους προέδρους ή εκπροσώπους των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων των 28 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπρόσωπο του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων και εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Από την 25η Μαΐου 2018, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) άρχισε τη λειτουργία του, διαδεχόμενο την ΟΕ29, σύμφωνα με τη σχετική πρόβλεψη του ΓΚΠΔ. Το ΕΣΠΔ συστάθηκε ως ανεξάρτητος ευρωπαϊκός οργανισμός, με κύρια αποστολή την προώθηση της συνεκτικής εφαρμογής του ΓΚΠΔ και της οδηγίας 2016/2680 για την επιβολή του νόμου στην ΕΕ και την προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών. Αποτελείται από τους προέδρους ή εκπροσώπους των εποπτικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ και τον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Μόνο σε θέματα ΓΚΠΔ, ως μέλη του ΕΣΠΔ μπορούν να συμμετέχουν και οι εκπρόσωποι των εποπτικών αρχών των χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), Νορβηγίας, Ισλανδίας και Λίχτενσταϊν, χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου ή δικαίωμα εκλογής σε θέση προέδρου ή αναπληρωτή προέδρου. Επίσης, μπορούν να συμμετέχουν στις εργασίες του ΕΣΠΔ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς, σε θέματα ΓΚΠΔ, και η εποπτεύουσα τις προα-

ναφερόμενες τρεις χώρες του ΕΟΧ αρχή, χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου. Στις αρμοδιότητες και καθήκοντα του ΕΣΠΔ περιλαμβάνονται ιδίως τα ακόλουθα:

- Παροχή γενικής καθοδήγησης για την αποσαφήνιση της νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων κατευθυντήριων αρχών, συστάσεων και βέλτιστων πρακτικών•

- Παροχή συμβουλών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με οποιοδήποτε θέμα αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τις νέες προτάσεις νομοθεσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση•

- Έκδοση πορισμάτων συνεκτικότητας σε διασυννοριακές υποθέσεις προστασίας δεδομένων• και

- Προώθηση της συνεργασίας και της αποτελεσματικής ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών.

Το ΕΣΠΔ εκδίδει, επίσης, ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητές του, η οποία δημοσιεύεται και διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

Για την αποτελεσματικότερη οργάνωση των εργασιών του, το ΕΣΠΔ επιβεβαίωσε ή αναδιοργάνωσε υφιστάμενες υποομάδες ειδικών που είχε συγκροτήσει η ΟΕ29 και συγκρότησε νέες για συγκεκριμένες κατηγορίες θεμάτων. Κατά το έτος 2018 λειτούργησαν υποομάδες ειδικών με τα ακόλουθα αντικείμενα: α) επιτήρηση συνόρων, μεταφορές επιβατών, αστυνομικός και δικαστικός τομέας (πρώην τρίτος πυλώνας), β) συμμόρφωση, ηλεκτρονική διακυβέρνηση και υγεία, γ) συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων, δ) επιβολή του νόμου, ε) χρηματοπιστωτικά θέματα, στ) διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, ζ) χρήστες πληροφορικών τεχνολογιών, η) ομοιόμορφη ερμηνεία των βασικών εννοιών, θ) στρατηγική, ι) κοινωνικά μέσα και κ) τεχνολογικά θέματα. Επίσης, προβλέπονται ad hoc υποομάδες ειδικών για την επεξεργασία επίκαιρων ζητημάτων. Για τον ίδιο σκοπό αποφασίζεται ανά διετία πρόγραμμα εργασίας, το οποίο δημοσιεύεται.

Κατά το 2018, εφαρμόστηκε το πρόγραμμα εργασίας της ΟΕ29 για τα έτη 2016-2018, το οποίο είχε επικεντρωθεί στην ανάγκη ομαλής μετάβασης στην εφαρμογή του ΓΚΠΔ και της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 για την προστασία δεδομένων στον τομέα αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας και συγκεκριμένα στην κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών, εργαλείων και διαδικασιών για τη συνεργασία μεταξύ των εποπτικών αρχών προστασίας δεδομένων και τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής του νέου πλαισίου προστασίας δεδομένων, καθώς και οδηγιών προς υπευθύνους επεξεργασίας, εκτελούντες την επεξεργασία και υποκείμενα των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου προστασίας δεδομένων.

Κατά την πρώτη του συνεδρίαση, την 25η Μαΐου 2018, το ΕΣΠΔ ενέκρινε τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές, συστάσεις, δηλώσεις και έγγραφα εργασίας που είχε εκδώσει η ΟΕ29 σε σχέση με τον ΓΚΠΔ, https://edpb.europa.eu/our-work-tools/general-guidance/gdpr-guidelines-recommendations-best-practices_en:

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη συγκατάθεση, Κατευθυντήριες γραμμές για τη διαφάνεια,

Κατευθυντήριες γραμμές για την αυτοματοποιημένη λήψη ατομικών αποφάσεων και τη δημιουργία προφίλ,

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη γνωστοποίηση περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων,

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το δικαίωμα μεταφοράς δεδομένων,

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εκτίμηση αντικτύπου στην προστασία δεδομένων (DPIA) και την ανάλυση της έννοιας του «πιθανού υψηλού κινδύνου» για μία επεξεργασία,

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους υπευθύνους προστασίας δεδομένων (DPO),

Κατευθυντήριες γραμμές για τον προσδιορισμό της επικεφαλής αρχής του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία,

Τοποθέτηση επί παρεκκλίσεων από την υποχρέωση τήρησης αρχείων επεξεργασιών σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 5 του ΓΚΠΔ,

Έγγραφο εργασίας σχετικά με καθορισμό διαδικασίας συνεργασίας για την έγκριση δεσμευτικών εταιρικών κανόνων για υπευθύνους και εκτελούντες την επεξεργασία,

Σύσταση σχετικά με τυποποιημένη αίτηση έγκρισης δεσμευτικών εταιρικών κανόνων υπευθύνων επεξεργασίας για τη μεταφορά προσωπικών δεδομένων,

Σύσταση σχετικά με τυποποιημένη αίτηση έγκρισης δεσμευτικών εταιρικών κανόνων εκτελούντων την επεξεργασία για τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων,

Έγγραφο εργασίας σχετικά με τον καθορισμό πίνακα στοιχείων και αρχών που πρέπει να περιλαμβάνονται σε δεσμευτικούς εταιρικούς κανόνες,

Έγγραφο εργασίας σχετικά με τον καθορισμό πίνακα στοιχείων και αρχών που πρέπει να περιλαμβάνονται σε δεσμευτικούς εταιρικούς κανόνες εκτελούντων την επεξεργασία,

Σημεία αναφοράς για την επάρκεια (επιπέδου προστασίας δεδομένων στην τρίτη χώρα διαβίβασης),

Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή και τον καθορισμό διοικητικών προστίμων.

Το έτος 2018, το ΕΣΠΔ εξέδωσε τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές, δηλώσεις και γνωμοδοτήσεις.

- Κατευθυντήριες γραμμές 1/2018 σχετικά με την πιστοποίηση και τον προσδιορισμό των κριτηρίων πιστοποίησης σύμφωνα με τα άρθρα 42 και 43 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία των Δεδομένων (2016/679) https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-12018-certification-and-identifying-certification_en.

Βασικός στόχος αυτών των κατευθυντήριων γραμμών είναι να προσδιοριστούν οι γενικές απαιτήσεις και τα κριτήρια που μπορεί να ισχύουν για όλους τους τύπους μηχανισμών πιστοποίησης που εκδίδονται σύμφωνα με τα άρθρα 42 και 43 του ΓΚΠΔ.

- Κατευθυντήριες γραμμές 2/2018 αναφορικά με τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 49 του κανονισμού 2016/679 (Guidelines 2/2018 on derogations of Article 49 under Regulation 2016/679).

Στόχος του εγγράφου αυτού είναι η παροχή κατευθυντήριων γραμμών για την εφαρμογή του άρθρου 49 του ΓΚΠΔ, όσον αφορά παρεκκλίσεις στο πλαίσιο των

διαβιβάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες, δηλαδή τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες, ελλείψει απόφασης επάρκειας δυνάμει του άρ. 45 ΓΚΠΔ ή κατάλληλων εγγυήσεων δυνάμει του άρ. 46 ΓΚΠΔ, μπορεί να διαβιβαστούν δεδομένα εκτός ΕΕ.

- Κατευθυντήριες γραμμές 3/2018 σχετικά με το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file_1/edpb_guidelines_3_2018_territorial_scope_en.pdf.

Οι κατευθυντήριες γραμμές επεξηγούν τα κριτήρια «εγκατάστασης» και «στόχευσης» που πρέπει να πληρούνται προκειμένου επεξεργασίες προσωπικών δεδομένων να καταλαμβάνονται από το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ. Αποσκοπούν αφενός μεν στη διασφάλιση της συνεκτικής ερμηνείας της σχετικής διάταξης από τις εθνικές εποπτικές αρχές και αφετέρου στη διευκόλυνση των υπευθύνων και εκτελούντων την επεξεργασία στην ανάλυσή τους για το αν καταλαμβάνονται ή όχι από τον ΓΚΠΔ. Επιπρόσθετα, παρέχεται διευκρίνιση σχετικά με τη διαδικασία ορισμού εκπροσώπου των υπευθύνων ή εκτελούντων την επεξεργασία που δεν έχουν εγκατάσταση στην ΕΕ αλλά καταλαμβάνονται από τον ΓΚΠΔ (παρ. 2 άρθρου 3), βάσει της πρόβλεψης του άρθρου 27 του ΓΚΠΔ.

- Κατευθυντήριες γραμμές 4/2018 σχετικά με τη διαπίστευση των φορέων πιστοποίησης βάσει του άρθρου 43 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία των Δεδομένων (2016/679) https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-document/s/guidelines/guidelines-42018-accreditation-certification-bodies-under_en. Στόχος των κατευθυντηρίων γραμμών είναι να παράσχουν οδηγίες για τον τρόπο ερμηνείας και εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 43 του ΓΚΠΔ. Ειδικότερα, στοχεύουν στο να βοηθήσουν τα κράτη μέλη, τις εποπτικές αρχές και τους εθνικούς οργανισμούς διαπίστευσης να καθιερώσουν μια συνεπή και εναρμονισμένη βάση για τη διαπίστευση των φορέων πιστοποίησης που εκδίδουν πιστοποίηση σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ.

- 27 γνωμοδοτήσεις διασφάλισης της συνεκτικότητας επί ισάριθμων σχεδίων εθνικών καταλόγων πράξεων επεξεργασίας για τις οποίες υπάρχει υποχρέωση εκπόνησης εκτίμησης αντικτύπου, σύμφωνα με την πρόβλεψη παρ. 4 του άρθρου 35 και παρ. 1α του άρθρου 64 του ΓΚΠΔ, https://edpb.europa.eu/our-work-tools/consistency-findings/opinions_en.

- Γνωμοδότηση 23/2018 επί των προτάσεων της Επιτροπής σχετικά με τις ευρωπαϊκές παραγγελίες παραλαβής και διατήρησης ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων σε ποινικές υποθέσεις, https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/opinion-art-70/opinion-232018-commission-proposals-european-production_en.

- Γνωμοδότηση 28/2018 αναφορικά με το σχέδιο εκτελεστικής απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την επάρκεια της παρεχόμενης από την Ιαπωνία προστασίας δεδομένων, https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file_1/2018-12-05-opinion_2018-28_art.70_japan_adequacy_el.pdf.

- Δήλωση σχετικά με την αναθεώρηση του Κανονισμού για την Προστασία της Ιδιωτικής Ζωής στον Τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (κανονισμός ePrivacy) και τον αντίκτυπό του στην προστασία των φυσικών προσώπων όσον αφορά την ιδιωτικότητα και το απόρρητο των επικοινωνιών τους, https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file_1/edpb_statement_on_eprivacy_el_0.pdf.

- Δήλωση σχετικά με τις επιπτώσεις της οικονομικής συγκέντρωσης στην προστασία των δεδομένων, https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file_1/edpb_statement_economic_concentration_el_0.pdf.

Στη συνέχεια παρατίθενται συνοπτικά ορισμένα από τα προαναφερόμενα έγγραφα της ΟΕ29 που ενέκρινε το ΕΣΠΔ κατά την πρώτη συνεδρίασή του:

- Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη γνωστοποίηση παραβιάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του ΓΚΠΔ https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=6120520.

Οι κατευθυντήριες γραμμές επεξηγούν τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ ως προς τη γνωστοποίηση παραβιάσεων και την ενημέρωση, καθώς και ορισμένες από τις ενέργειες στις οποίες μπορούν να προβαίνουν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας και οι εκτελούντες την επεξεργασία ώστε να συμμορφώνονται με αυτές τις νέες υποχρεώσεις. Παρέχουν επίσης παραδείγματα για διάφορα είδη παραβιάσεων και διευκρινίζουν ποιος θα πρέπει να ενημερώνεται σε διάφορα σενάρια.

- Έγγραφο εργασίας σχετικά με τη διαδικασία συνεργασίας για την έγκριση δεσμευτικών εταιρικών κανόνων για υπευθύνους επεξεργασίας και εκτελούντες την επεξεργασία υπό τον ΓΚΠΔ (Working Document Setting Forth a Co-Operation Procedure for the approval of "Binding Corporate Rules" for controllers and processors under the GDPR) (WP 263).

Το έγγραφο αυτό αποτελεί επικαιροποίηση του WP 107 της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29 υπό το φως του ΓΚΠΔ. Περιγράφει α) τη διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής της επικεφαλής εποπτικής αρχής (BCR Lead) σε σχέση με τα εκάστοτε BCR και β) τη διαδικασία συνεργασίας των ενδιαφερόμενων εποπτικών αρχών πριν την παραπομπή του σχεδίου απόφασης έγκρισης των BCR στο ΕΣΠΔ από την αρμόδια εποπτική αρχή για την έκδοση γνώμης σύμφωνα με το άρθρο 64 παρ. 1 στοιχ. στ' ΓΚΠΔ.

- Σύσταση για την τυποποιημένη υποβολή αίτησης έγκρισης Δεσμευτικών Εταιρικών Κανόνων για υπευθύνους επεξεργασίας για τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων (Recommendation on the Standard Application for Approval of Controller BCR for the transfer of personal data) (WP 264).

Το έγγραφο αυτό αποτελεί επικαιροποίηση του WP 133 της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του ΓΚΠΔ. Απευθύνεται σε εταιρείες οι οποίες αιτούνται την έγκριση καταρτισθέντων BCR και περιέχει όλα τα στοιχεία που πρέπει αυτές να υποβάλουν στην επικεφαλής εποπτική αρχή (BCR Lead), προκειμένου να αποδείξουν ότι τα BCR τους πληρούν τις προϋποθέσεις που τίθενται από το άρ. 47 ΓΚΠΔ και του WP 256.

- Σύσταση για την τυποποιημένη υποβολή αίτησης έγκρισης Δεσμευτικών Εταιρικών Κανόνων για εκτελούντες την επεξεργασία για τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων (Recommendation on the Standard Application for Approval of Processor BCR for the transfer of personal data) (WP 265).

Ίδιο με το WP 264 αλλά αφορά BCR για εκτελούντες την επεξεργασία.

- Έγγραφο εργασίας για την κατάρτιση πίνακα με τα στοιχεία και τις αρχές που πρέπει να περιέχονται στους δεσμευτικούς εταιρικούς κανόνες για υπευθύνους επεξεργασίας (Working Document setting up a table with the elements and principles to be found in BCR for Controllers) (WP 256).

Το έγγραφο αυτό αποτελεί επικαιροποίηση του WP 153 της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29. Περιέχει σε μορφή πίνακα τα στοιχεία και τις αρχές που πρέπει να περιλαμβάνονται στο BCR, ούτως ώστε αυτά να ικανοποιούν τις απαιτήσεις που πλέον ρητά τίθενται από τον ΓΚΠΔ (άρ. 47). Επίσης, διακρίνει μεταξύ των στοιχείων που πρέπει να περιλαμβάνονται στο κείμενο των BCR και των στοιχείων που πρέπει να υποβάλλονται στην αρμόδια εποπτική αρχή με την αίτηση έγκρισης των δεσμευτικών εταιρικών κανόνων (έγγραφο WP 133).

- Έγγραφο εργασίας για την κατάρτιση πίνακα με τα στοιχεία και τις αρχές που πρέπει να περιέχονται στους δεσμευτικούς εταιρικούς κανόνες για εκτελούντες την επεξεργασία (Working Document setting up a table with the elements and principles to be found in Processor BCR) (WP 257).

Ίδιο με το WP 256 αλλά αφορά BCR για εκτελούντες την επεξεργασία.

- Σημεία αναφοράς για την επάρκεια (Adequacy Referential) (WP 254). Το έγγραφο αυτό αποτελεί επικαιροποίηση του WP 12 της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29, λαμβανομένων υπόψη του ΓΚΠΔ και της πρόσφατης νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ). Επικεντρώνεται στις αποφάσεις επάρκειας του επιπέδου προστασίας τρίτων χωρών, οι οποίες εκδίδονται από την Επιτροπή, σύμφωνα με το άρ. 45 ΓΚΠΔ και αποσκοπεί στην παροχή καθοδήγησης στην Επιτροπή και το ΕΣΠΔ, στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ, όσον αφορά την αξιολόγηση του επιπέδου προστασίας των δεδομένων σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, αποτυπώνοντας τις βασικές αρχές προστασίας των δεδομένων που πρέπει να περιλαμβάνονται στο νομικό πλαίσιο τρίτης χώρας ή διεθνούς οργανισμού, προκειμένου να εξασφαλίζεται ουσιαστική ισοδυναμία με το πλαίσιο της ΕΕ.

- Δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) σχετικά με την αναθεώρηση του Κανονισμού για την Προστασία της Ιδιωτικής Ζωής στον Τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (κανονισμός ePrivacy) και τον αντίκτυπό του στην προστασία των φυσικών προσώπων όσον αφορά την ιδιωτικότητα και το απόρρητο των επικοινωνιών τους. https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file_1/edpb_statement_on_eprivacy_el_0.pdf. Δεδομένων των εξελίξεων όσον αφορά στις διαβουλεύσεις αναφορικά με την πρόταση,

και προς όφελος των συννομοθετών, το ΕΣΠΔ αποφάσισε να παράσχει επιπλέον συμβουλές και διευκρινίσεις αναφορικά με συγκεκριμένα θέματα που εγείρονται από τις προτεινόμενες τροπολογίες του συννομοθέτη.

- Δήλωση της ΟΕ29 για την κρυπτογράφηση και τον αντίκτυπό της στην προστασία των ατόμων όσον αφορά την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων τους στην ΕΕ https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=622229 λλ.

Τέλος, ακολουθεί συνοπτική περιγραφή εργασιών της ΟΕ29 οι οποίες ολοκληρώθηκαν με την αποστολή απαιτητικού εγγράφου στους ενδιαφερόμενους:

- Εξέταση κώδικα δεοντολογίας ο οποίος υποβλήθηκε στην ΟΕ29 από τον οργανισμό Cloud Infrastructure Services Providers in Europe στο πλαίσιο του άρθρου 27 της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Ο κώδικας αφορά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στον τομέα υπολογιστικής νέφους (cloud computing) για την παροχή υποδομής ως υπηρεσία (Infrastructure-as-a-Service). Απόρροια της εργασίας της υποομάδας είναι το από 6/2/2018 έγγραφο που ενέκρινε η ΟΕ29 και απέστειλε στον ως άνω οργανισμό, με σχόλια και παρατηρήσεις προς βελτίωση επί του υποβληθέντος κώδικα. Ήδη η ΟΕ29 έλαβε υπόψη της, για την έκδοση του εγγράφου, και τον επικείμενο (κατά τον χρόνο έκδοσης του ως άνω εγγράφου) Γενικό Κανονισμό. Σε κάθε περίπτωση, δεδομένου ότι οι κώδικες δεοντολογίας που προβλέπονται στον Γενικό Κανονισμό εμφανίζουν σημαντικές διαφορές, ως εργαλεία λογοδοσίας, από αυτούς που προβλέπονταν στην οδηγία 95/46/ΕΚ (αφού πρέπει να φέρουν άλλα χαρακτηριστικά και να ικανοποιούν πλήθος άλλων απαιτήσεων προκειμένου να εγκριθούν μέσα από μία σαφώς ορισμένη διαδικασία), ο ως άνω κώδικας δεν θεωρείται εγκεκριμένος κατά την έννοια του Γενικού Κανονισμού και ήδη είναι σε εξέλιξη διαδικασία εξέτασής του στο νέο πλέον πλαίσιο του Κανονισμού.

- Έκδοση γνώμης επί της Συμφωνίας (Agreement) μεταξύ των Εθνικών Σημείων Επαφής (National Contact Points) για υπηρεσίες ηλεκτρονικής υγείας (eHealth), η οποία υποβλήθηκε στην ΟΕ29 από το Δίκτυο Ηλεκτρονικής Υγείας (eHealth Network) το οποίο έχει συσταθεί με το άρ. 14 της οδηγίας 2011/24/ΕΚ περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης. Η εν λόγω συμφωνία υποβλήθηκε προκειμένου να υπάρξει αποτίμησή της υπό το φως του επικείμενου (κατά τον χρόνο υποβολής) Γενικού Κανονισμού. Απόρροια της εργασίας της υποομάδας είναι το από 11/4/2018 έγγραφο που ενέκρινε η ΟΕ29 και απέστειλε στο ως άνω Δίκτυο, με σχόλια επί του υποβληθέντος εγγράφου.

Στην ιστοσελίδα http://ec.europa.eu/newsroom/article29/news.cfm?item_type=1360 περιλαμβάνονται οι ανακοινώσεις, γνωμοδοτήσεις, τα κείμενα εργασίας, τα έγγραφα που απέστειλε, τα δελτία Τύπου και οι ημερήσιες διατάξεις των ολομελειών της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, ενώ στην ιστοσελίδα https://edpb.europa.eu/edpb_el περιλαμβάνονται τα σχετικά κείμενα του ΕΣΠΔ.

4.2. ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΟΠΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

4.2.1. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ 2ΗΣ ΓΕΝΙΑΣ (SIS II)

Η Αρχή συμμετέχει στη Συντονιστική Ομάδα για την Εποπτεία του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν, η οποία συνεδριάζει στο κτίριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες. Η νέα αυτή Ομάδα συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 46 του κανονισμού (ΕΚ) 1987/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τη δημιουργία, λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) και κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του ίδιου άρθρου και σε αυτή συμμετέχουν οι εθνικές εποπτικές αρχές και ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων. Οι αρμοδιότητές της περιλαμβάνουν τον έλεγχο της τεχνικής υποστήριξης του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (εφεξής ΣΠΣ) και τη διερεύνηση ζητημάτων εφαρμογής ή ερμηνείας που μπορούν να τεθούν κατά τη λειτουργία του συστήματος αυτού, καθώς και την υιοθέτηση εναρμονισμένων συστάσεων έτσι ώστε να προτείνονται κοινές λύσεις σε κοινά προβλήματα.

Κατά τη διάρκεια του 2018 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις. Στην πρώτη από τις δύο συναντήσεις εξελέγη νέος αντιπρόεδρος της Ομάδας (ο εκπρόσωπος της βελγικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων), σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό της Ομάδας.

Και το έτος αυτό, όπως άλλωστε και το προηγούμενο, σημαντικό μέρος των συνεδριάσεων κατέλαβαν οι συζητήσεις που αφορούσαν στη νομοθετική αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου του SIS II και συγκεκριμένα τις τρεις νομοθετικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τον έλεγχο των συνόρων, την αστυνομική και δικαστική συνεργασία και την επιστροφή των παρόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών. Επιπλέον, την Ομάδα απασχόλησε, ιδίως, η νομοθετική πρόταση της Επιτροπής για τη διαλειτουργικότητα, γεγονός το οποίο θα επιφέρει επιπρόσθετες αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο του SIS II. Σχετικώς, είχε αποφασιστεί η Ομάδα να συνεχίσει να παρακολουθεί στενά και σε συνεργασία και με τις άλλες ομάδες συντονισμένης εποπτείας (VIS SCG και Eurodac SCG), οι οποίες θα επηρεαστούν από την επικείμενη νομοθετική πρόταση, τις εξελίξεις προκειμένου να κρίνει μεταγενέστερα τις καταλληλότερες πρωτοβουλίες, που θα αναλάβει. Η Ομάδα επανήλθε στην εξέταση του θέματος αυτού και έκρινε ότι έπρεπε να αντιδράσει. Ως αποτέλεσμα, προχώρησε από κοινού με τις προαναφερθείσες ομάδες και κατόπιν εντατικών διαβουλεύσεων, στη σύνταξη κοινής επιστολής την οποία απέστειλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Επιτροπή και Συμβούλιο. Στην επιστολή αυτή υιοθετούνται πολλές από τις εκπνερασμένες απόψεις του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Επόπτη για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29, όπως είχαν αποτυπωθεί σε σχετικές γνωμοδοτήσεις τους. Τονίζεται δε, ότι η νομοθετική αυτή πρόταση της

Επιτροπής θα επιφέρει σημαντική και ευρεία αλλαγή στον σχεδιασμό των μεγάλων πληροφοριακών συστημάτων στην ΕΕ και κατά συνέπεια στον τρόπο επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, καταλήγοντας πως είναι ατυχές το γεγονός πως μια τόσο σημαντική και πολυσύνθετη αλλαγή σχεδιάζεται με εσπευσμένο τρόπο, ο οποίος δεν αφήνει το περιθώριο για εις βάθος μελέτη και οργάνωση. Στην επιστολή, επισημαίνονται κάποια καίρια ζητήματα, τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη νομοθετική διαδικασία, συνοδευόμενα από αντίστοιχες συστάσεις των ομάδων.

Η Ομάδα, εξ αφορμής δημοσιεύματος σε γερμανικό περιοδικό, ενημερώθηκε για πιθανή αύξηση των καταχωρίσεων που αφορούν το άρθρο 36 της απόφασης SIS II 2007/533/ΔΕΥ (καταχωρίσεις για πρόσωπα και αντικείμενα με σκοπό τη διακριτική παρακολούθηση ή τον ειδικό έλεγχο). Δεδομένου ότι το σχετικό δημοσίευμα επιβεβαιώθηκε από στατιστικά στοιχεία, τα οποία τέθηκαν στη διάθεση της Ομάδας, αποφασίστηκε να αναληφθεί δράση υπό τον τύπο της εξέτασης από όλα τα μέλη. Για τον λόγο αυτό με τη συνδρομή του Ευρωπαϊκού Επόπτη συντάχθηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο περιλαμβάνει εισαγωγικό μέρος με τις βασικές σχετικές νομικές διατάξεις και στατιστικά στοιχεία και το κύριο μέρος, το οποίο είναι το ίδιο το ερωτηματολόγιο. Αυτό το ερωτηματολόγιο θα αποτελέσει το εργαλείο που θα βοηθήσει και θα καθοδηγήσει τις εθνικές εποπτικές αρχές των κρατών μελών στον έλεγχο που θα κληθούν να πραγματοποιήσουν προκειμένου να ελεγχθούν οι προαναφερόμενες καταχωρίσεις σε εθνικό επίπεδο. Τα μέλη αντάλλαξαν απόψεις αναφορικά με το περιεχόμενο και τη διατύπωση των ερωτήσεων και τις πιθανές δυσκολίες του ελέγχου αυτού. Το ερωτηματολόγιο στην τελική του μορφή αναμένεται να υιοθετηθεί το επόμενο έτος, χρονικό σημείο κατά το οποίο θα συντελεστεί ο σχετικός έλεγχος.

Εξάλλου, η Ομάδα ολοκλήρωσε τη δράση, που είχε αναλάβει από προηγούμενα έτη και αφορούσε στον έλεγχο των αρχείων καταγραφής σε εθνικό επίπεδο. Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε βάσει ερωτηματολογίου, το οποίο είχε εκπονηθεί από την υποομάδα εμπειρογνομόνων-πληροφορικών της Ομάδας. Ενώ τα αρχικά συμπεράσματα είχαν ήδη παρουσιαστεί στην Ομάδα από το προηγούμενο έτος, στο τελικό κείμενο της έκθεσης συμπεριλήφθηκαν δεκαοκτώ σχετικές συστάσεις. Κατά συνέπεια η έκθεση αυτή, υπό την τελική της μορφή, υιοθετήθηκε από την Ομάδα.

Περαιτέρω, το ζήτημα του ελέγχου των εθνικών κριτηρίων για την εισαγωγή καταχωρίσεων με σκοπό την απαγόρευση εισόδου ή διαμονής σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΚ) 1987/2006, το οποίο είχε περιληφθεί στο σχέδιο δράσης για τη διετία 2016-2018 επανήλθε προς συζήτηση. Το προηγούμενο έτος, είχε ανασταλεί η εξέταση του προλεχθέντος θέματος λόγω της νομοθετικής αναθεώρησης που προωθείται από την Επιτροπή, η οποία πιθανώς να τροποποιούσε το επίμαχο άρθρο και τη νομική βάση του SIS II. Ωστόσο, σύμφωνα με τελευταία ενημέρωση επί του επικαιροποιημένου σχεδίου της νομοθετικής πρότασης, τα εθνικά κριτήρια που

εφαρμόζονται με το ισχύον νομικό πλαίσιο παραμένουν σε ισχύ και περιλαμβάνονται στη σχεδιαζόμενη αναδιατύπωση του άρθρου 24. Υπό το φως αυτής της εξέλιξης, η Ομάδα κατόπιν διαλογικής συζήτησης αποφάσισε να προχωρήσει στην εξέταση των εθνικών κριτηρίων και κατ' επέκταση της εφαρμογής του άρθρου 24 από τα κράτη μέλη. Προβληματισμός παρατηρήθηκε κατά τη διάρκεια των συζητήσεων αναφορικά με τον σκοπούμενο στόχο και αποτέλεσμα του ελέγχου και τις εγγενείς δυσκολίες, που εμπεριέχει δεδομένου ότι αφορά στον εντοπισμό και ανάλυση εθνικής νομοθεσίας των κρατών μελών καθώς και εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής από τις αστυνομικές αρχές. Εν τούτοις, η Ομάδα κατέληξε πως είναι σημαντικό να επιτευχθεί μια γενική εποπτεία του τρόπου εφαρμογής του άρθρου αυτού και των σχετικών καταχωρίσεων από τις εθνικές αρχές και στη συνέχεια να καταρτιστούν συστάσεις βάσει των συμπερασμάτων που θα έχουν εξαχθεί. Κατόπιν τούτων, συστάθηκε υποομάδα με τη συμμετοχή των εκπροσώπων της Ελλάδας, Πορτογαλίας και Ιταλίας προκειμένου να εκπονηθεί ερωτηματολόγιο, το οποίο εν τέλει θα αξιοποιηθεί ως εργαλείο ελέγχου.

Επίσης, κατά τη διάρκεια του έτους αυτού η Ομάδα προετοίμασε και εν συνεχεία υιοθέτησε την έκδοση της διетуός έκθεσης δράσεων της, η οποία περιλαμβάνει τα έτη 2016 και 2017. Η έκθεση, κατά την πάγια τακτική της Ομάδας, περιλαμβάνει ένα γενικό μέρος στο οποίο γίνεται αναφορά στο νομικό πλαίσιο, την οργάνωση και δράση της Ομάδας και ένα δεύτερο μέρος στο οποίο τα κράτη μέλη περιγράφουν τις δράσεις και τα στοιχεία τα οποία αντικατοπτρίζουν την εθνική πραγματικότητα του κάθε κράτους. Η έκθεση αποστέλλεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Συμβούλιο.

Τέλος, στις συναντήσεις που έλαβαν χώρα το 2018, πραγματοποιήθηκαν επιμέρους συζητήσεις με τη συμμετοχή εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home) και του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στο χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (EU-Lisa), που έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη λειτουργική διαχείριση του Συστήματος. Ο τελευταίος παρουσίασε στην Ομάδα τη γενική εικόνα της λειτουργίας του συστήματος. Ιδιαίτερη μνεία έγινε στη θέση σε ισχύ του Αυτοματοποιημένου Συστήματος Ταυτοποίησης Δακτυλικών Αποτυπωμάτων (AFIS), που επιτρέπει την αντιπαραβολή αποτυπωμάτων προς όλα τα αποθηκευμένα στη βάση αποτυπώματα, στην αύξηση του αριθμού των καταχωρίσεων, σε στοιχεία για την ποιότητα των δεδομένων, στις δράσεις που αναλαμβάνει ο Οργανισμός για το έτος 2018 και σε κάποια στατιστικά στοιχεία του συστήματος.

Οι εκπρόσωποι της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων από πλευράς τους ενημέρωσαν την Ομάδα σχετικά με τις εξελίξεις στο νέο προτεινόμενο από την Επιτροπή νομοθετικό πλαίσιο. Ακολούθησε εκτενής συζήτηση επί της βάσης διευκρινιστικών ερωτήσεων, οι οποίες τέθηκαν από μέλη της Ομάδας. Τα ειδικότερα

θέματα που συζητήθηκαν αφορούσαν την υιοθέτηση του νέου εγχειρίδιου SIRENE, τη σκοπούμενη συλλογή και χρήση δεδομένων εικόνας προσώπου, την τυχόν συλλογή και αξιοπιστία λανθανόντων δακτυλικών αποτυπωμάτων, καθώς και τη γενικότερη εφαρμογή όλων των κανόνων προστασίας δεδομένων σε συνάρτηση με τη θέση σε εφαρμογή των τριών νομοθετικών κειμένων, που απαρτίζουν το προτεινόμενο νομοθετικό πλαίσιο για το SIS II.

4.2.2. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Ευρωπόλ) είναι ο αρμόδιος οργανισμός της ΕΕ για την επιβολή του νόμου. Αποστολή της είναι να συμβάλει στη δημιουργία μιας ασφαλέστερης Ευρώπης, βοηθώντας τις αστυνομικές αρχές και τις αρχές επιβολής του νόμου στα κράτη μέλη της ΕΕ και βελτιώνοντας τη συνεργασία μεταξύ αυτών.

Με την απόφαση 2009/371/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 6ης Απριλίου 2009 «για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ)», η Ευρωπόλ έγινε από την 1η Ιανουαρίου 2000 πλήρης οργανισμός της ΕΕ. Από την 1η Μαΐου 2017, μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2016 «για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ» (κανονισμός Ευρωπόλ), η Ευρωπόλ κατέστη επισήμως ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου.

Με την εφαρμογή του κανονισμού αυτού επήλθε μεταβολή της προηγούμενης δομής εποπτείας της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της Ευρωπόλ (βλ. Ετήσια Έκθεση της Αρχής 2017, ενότητα 4.3). Ειδικότερα, με τον νέο Κανονισμό Ευρωπόλ, οι εθνικές Αρχές εξακολουθούν να ελέγχουν τη νομιμότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που παρέχουν τα κράτη μέλη στην Ευρωπόλ, ενώ ο Ευρωπαίος Επόπτης Προσωπικών Δεδομένων (ΕΕΠΔ) ελέγχει τη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων από την Ευρωπόλ. Ωστόσο, ο ΕΕΠΔ και οι εθνικές εποπτικές αρχές συνεργάζονται στενά σε ειδικά ζητήματα για τα οποία απαιτείται ανάμιξη κράτους μέλους και πρέπει να διασφαλίζουν την ενιαία εφαρμογή του νέου κανονισμού στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η συνεργασία αυτή πραγματοποιείται στο πλαίσιο του Συμβουλίου Συνεργασίας της Ευρωπόλ (Europol Cooperation Board), ενός οργάνου που θεσπίζεται με το άρθρο 45 του νέου κανονισμού Ευρωπόλ. Το Συμβούλιο Συνεργασίας έχει συμβουλευτικά καθήκοντα και απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο της εθνικής εποπτικής αρχής κάθε κράτους μέλους και από τον ΕΕΠΔ.

Το Συμβούλιο Συνεργασίας της Ευρωπόλ, στο οποίο η Αρχή εκπροσωπείται με ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος, συνεδρίασε δύο φορές κατά τη διάρκεια του 2018 στις εγκαταστάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες. Το Συμβούλιο Συνεργασίας το έτος αυτό ασχολήθηκε κυρίως με τα παρακάτω ζητήματα:

Α) Τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού

Το σχέδιο εσωτερικού κανονισμού που είχε εγκριθεί το προηγούμενο έτος τροποποιήθηκε κατάλληλα. Οι αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν βάσει παρατηρήσεων και προτάσεων από τα μέλη του Συμβουλίου αφορούσαν κυρίως τη δημόσια πρόσβαση σε έγγραφα του Συμβουλίου, τη δυνατότητα πρόσκλησης εξωτερικών ομιλητών σε συνεδριάσεις του Συμβουλίου και επέκταση του ορισμού του εκπροσώπου.

Β) Πρόγραμμα εργασιών 2018-2020

Το Συμβούλιο Συνεργασίας ολοκλήρωσε το έτος αυτό τη συζήτηση για το πρόγραμμα εργασιών των ετών 2018-2020, το οποίο και εγκρίθηκε στη συνέχεια. Σημειώνεται ότι το εν λόγω πρόγραμμα περιλαμβάνει μια σειρά από νέες δράσεις, αλλά και δράσεις που αποτελούν συνέχεια (follow-up) προηγούμενων δράσεων της ΚΕΑ της Ευρωπόλ.

Γ) Ενημέρωση από τον ΕΕΠΔ

Και στις δύο συνεδριάσεις που πραγματοποιήθηκαν εντός του έτους, εκπρόσωποι του ΕΕΠΔ ενημέρωσαν τα μέλη του Συμβουλίου Συνεργασίας για τις διάφορες εποπτικές δράσεις που πραγματοποίησε την περίοδο αυτή ως εποπτικός φορέας της Ευρωπόλ καθώς και για σχετικές εξελίξεις και θέματα που τον απασχόλησαν. Αυτές περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, τη διαβίβαση δεδομένων από την Ευρωπόλ στον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), τη βάση δεδομένων μητρώου ονομάτων WHOIS του οργανισμού ICANN, και τέλος τη δεύτερη επιθεώρηση στην Ευρωπόλ εκ μέρους του ΕΕΠΔ στην οποία συμμετείχαν και εμπειρογνώμονες των εθνικών Αρχών (Γαλλίας, Ιταλίας και Ελλάδας) και η οποία πραγματοποιήθηκε στα τέλη Μαΐου του έτους αυτού.

Δ) Ενημέρωση υποκειμένων

Το Συμβούλιο Συνεργασίας ολοκλήρωσε εντός του 2018 την επικαιροποίηση του καταλόγου που περιλαμβάνει τις αρμόδιες εθνικές αρχές στις οποίες τα υποκείμενα μπορούν να απευθυνθούν προκειμένου να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, καθώς και τον κατάλογο με τις εθνικές Αρχές. Συναφώς, ολοκληρώθηκαν και οι εργασίες επικαιροποίησης του ενημερωτικού φυλλαδίου/οδηγού που είχε εκδοθεί από την ΚΕΑ της Ευρωπόλ σχετικά με τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων.

Ε) Μελλοντική ιστοσελίδα του Συμβουλίου

Το Συμβούλιο απασχόλησε το ζήτημα της δημιουργίας της ιστοσελίδας του που εκκρεμεί. Το 2018 ξεκίνησαν συζητήσεις με τον ΕΕΠΔ, προκειμένου να διερευνηθεί η δυνατότητα φιλοξενίας της μελλοντικής ιστοσελίδας από αυτόν. Οι συζητήσεις θα συνεχιστούν και το επόμενο έτος.

ΣΤ) Επικαιροποίηση του φυλλαδίου για τις Εθνικές Μονάδες Ευρωπόλ

Συνεχίστηκαν οι εργασίες για την επικαιροποίηση του εν λόγω φυλλαδίου, ωστόσο κατά τη σχετική συζήτηση αναφέρθηκε από τον ΕΕΠΔ ότι η χρησιμοποίηση του παλαιότερου φυλλαδίου είναι περιορισμένη, ενώ δεν θεωρείται ιδιαίτερα χρήσιμο από αρκετές Εθνικές Μονάδες Ευρωπόλ. Για τον λόγο αυτό, αποφασίστηκε η

αποστολή σχετικού ερωτηματολογίου προς τις Εθνικές Μονάδες Ευρωπόλ, προκειμένου να προσδιοριστούν θέματα και πληροφορίες που θα συμπεριληφθούν στο επικαιροποιημένο φυλλάδιο.

4.2.3. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Το Τελωνειακό Σύστημα Πληροφοριών (ΤΣΠ) συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 515/1997 του Συμβουλίου της 13ης Μαρτίου 1997 «περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων», όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 766/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008, καθώς και με την απόφαση 917/2009/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ης Νοεμβρίου 2009 «για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς».

Το ΤΣΠ περιλαμβάνει αποκλειστικά τα δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων και δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού του. Σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΚ) 515/1997, όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 766/2008, τα δεδομένα αυτά κατατάσσονται στις ακόλουθες κατηγορίες: α) εμπορεύματα, β) μεταφορικά μέσα, γ) επιχειρήσεις, δ) πρόσωπα, ε) τάσεις απάτης, στ) διαθέσιμη εμπειρογνωμοσύνη, ζ) δεσμεύσεις, κατασχέσεις ή δημεύσεις ειδών, η) δεσμεύσεις, κατασχέσεις ή δημεύσεις ρευστών διαθεσίμων.

Σκοπός του ΤΣΠ είναι αφενός η αμοιβαία συνδρομή και συνεργασία των αρμόδιων διοικητικών αρχών των κρατών μελών για την καταπολέμηση του φαινομένου της απάτης στα πλαίσια της τελωνειακής ένωσης και της κοινής αγροτικής πολιτικής, μέσω της ταχύτερης διάθεσης των πληροφοριών (πρώην 1ος πυλώνας της ΕΕ), αλλά και αφετέρου η συνδρομή στην πρόληψη, στην έρευνα και στη δίωξη σοβαρών παραβάσεων των εθνικών νόμων (πρώην 3ος πυλώνας της ΕΕ). Το ΤΣΠ επιτρέπει σε ένα κράτος μέλος να καταχωρίσει δεδομένα, ζητώντας από άλλο κράτος μέλος να προχωρήσει σε μία εκ των ακόλουθων προτεινόμενων ενεργειών: α) παρατήρηση και αναφορά, β) διακριτική παρακολούθηση, γ) ειδικοί έλεγχοι και, δ) επιχειρησιακή ανάλυση.

Αυτοί οι δύο διαφορετικοί σκοποί του συστήματος εξυπηρετούνται από δύο βάσεις δεδομένων, λογικά χωρισμένες μεταξύ τους. Αντίστοιχα, και διαφορετικά είναι τα καθεστώτα εποπτείας της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους δύο αυτούς διακριτούς σκοπούς του ΤΣΠ.

Αναλυτικότερα, για τους σκοπούς που σχετίζονται με τον πρώην 1ο πυλώνα, σύμφωνα με το άρθρο 37 του υπ' αριθμ. 515/1997 κανονισμού, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 766/2008, οι εθνικές Αρχές Προστασίας Δεδομένων είναι αρμόδιες να διασφαλίζουν ότι η επεξεργασία και η χρήση των δεδομένων που περιέχονται στο ΤΣΠ από τις αντίστοιχες αρμόδιες εθνικές αρχές του εκάστοτε κράτους μέλους δεν παραβιάζουν τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων. Ειδικότερα, όμως, κατ'εφαρμογή του άρθρου 37 παρ. 4 του

ανωτέρω κανονισμού, έχει συσταθεί η Ομάδα Συντονισμού για την Εποπτεία του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (Customs Information System Supervision Coordination Group - εφεξής «η Ομάδα»). Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος με βάση την παρ. 3α του ίδιου άρθρου επιβλέπει τη συμμόρφωση του ΤΣΠ προς τον κανονισμό (ΕΚ) 45/2001, συγκαλεί τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο συνάντηση με όλες τις εθνικές εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων που είναι αρμόδιες για θέματα εποπτείας του ΤΣΠ.

Το 2018, η Ομάδα συνεδρίασε δύο φορές στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Στη διάρκεια των συνεδριάσεων αυτών υιοθέτησε ένα κοινό πρότυπο επιθεωρήσεων για τα μέλη της, καθώς και ένα ερωτηματολόγιο για τον έλεγχο υλοποίησης της πολιτικής ασφαλείας του Συστήματος Πληροφοριών κατά της Απάτης (Anti-Fraud Information System - AFIS) από τις αντίστοιχες υπηρεσίες των κρατών μελών. Επίσης, συνέχισε να ασχολείται με την επικαιροποίηση του οδηγού που είχε εκδοθεί παλαιότερα σχετικά με τον τρόπο της άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης από τα υποκείμενα των δεδομένων.

Για τους σκοπούς που σχετίζονται με τον πρώην 3ο πυλώνα, έχει συσταθεί η Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Τελωνείων (Customs Joint Supervisory Authority), στην οποία συμμετέχει η Αρχή και η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η ΚΑΕ Τελωνείων συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 25 της απόφασης 917/2009/ ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ης Νοεμβρίου 2009 «για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς». Είναι αρμόδια να εποπτεύει τη λειτουργία του ΤΣΠ, να εξετάζει τυχόν προβλήματα εφαρμογής ή ερμηνείας του συστήματος αυτού και να συνδράμει τις εθνικές ελεγκτικές αρχές στην άσκηση των εποπτικών τους καθηκόντων, κυρίως μέσω της εξεύρεσης και υιοθέτησης κοινών λύσεων στα προβλήματα που ανακύπτουν.

Το έτος 2018 δεν πραγματοποιήθηκε καμία συνεδρίαση της ΚΑΕ Τελωνείων, παρόλο που το πρόβλημα που είχε δημιουργηθεί στην παροχή γραμματειακής υποστήριξης της ΚΑΕ από το Συμβούλιο της ΕΕ (βλ. Ετήσια Έκθεση Αρχής 2017, ενότητα 4.5) εν μέρει ξεπεράστηκε. Πιο συγκεκριμένα, τα μέλη της ΚΑΕ ενημερώθηκαν ότι το Συμβούλιο της ΕΕ ανέθεσε σε μέλος του γραφείου Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων της Γενικής Διεύθυνσης του Συμβουλίου την παροχή γραμματειακής υποστήριξης της ΚΑΕ. Ωστόσο, δεν κατέστη δυνατή η διοργάνωση συνεδρίασης της ΚΑΕ εντός του 2018.

4.2.4. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ (VIS)

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στη Συντονιστική Ομάδα για την εποπτεία του συστήματος VIS, η οποία συνεδριάζει στο κτίριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες, τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο. Η γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από τον Ευρωπαίο Επόπτη. Η Ομάδα αποτελείται από ένα μέλος- εκπρόσωπο από κάθε εθνική αρχή προστασίας δεδομένων και τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 43 του κανονισμού (ΕΚ) 767/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και

του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008 για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ κρατών μελών για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας (κανονισμός VIS).

Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της βάσης δεδομένων VIS και η ενιαία εποπτεία του συστήματος στο πεδίο της προστασίας προσωπικών δεδομένων κατά την εφαρμογή τόσο του Κώδικα Θεωρήσεων (κανονισμός (ΕΚ) 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 για τη θέσπιση Κώδικα Θεωρήσεων) όσο και του προαναφερθέντος κανονισμού VIS.

Η κεντρική βάση αυτή αναπτύχθηκε σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου 2004/512/ΕΚ για τη δημιουργία του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS), προκειμένου να βελτιώσει την εφαρμογή της κοινής πολιτικής στον τομέα των θεωρήσεων, της προξενικής συνεργασίας, και να προσδιορίσει τις προϋποθέσεις και διαδικασίες ανταλλαγής δεδομένων στο πλαίσιο έκδοσης θεωρήσεων για διαμονή μικρής διάρκειας και να καταπολεμήσει την άγρα θεωρήσεων. Στη βάση αυτή καταχωρίζονται και τηρούνται, μεταξύ άλλων, βιομετρικά και αλφαριθμητικά δεδομένα. Τέθηκε σε εφαρμογή σταδιακά από το 2011, ενώ ολοκληρώθηκε η ανάπτυξη του συστήματος περί το τέλος του 2015.

Κατά τη διάρκεια του 2018 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις της Ομάδας. Στην πρώτη συνάντηση του έτους εξελέγη νέα αντιπρόεδρος της Ομάδας (η εκπρόσωπος της ελληνικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων), σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό της Ομάδας.

Κατά την πάγια πρακτική της Ομάδας πραγματοποιήθηκε ενημέρωση από εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στον χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (EU-Lisa), που έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη λειτουργική διαχείριση του Συστήματος. Η ενημέρωση περιλάμβανε γενική παρουσίαση του επιπέδου της τεχνικής επίδοσης και λειτουργίας του συστήματος αλλά και κάποια στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη χρήση που γίνεται από τα κράτη μέλη. Στο σημείο αυτό έγινε αναφορά σε μια τάση μείωσης της χρήσης του συστήματος με εξαίρεση μόνο λίγων κρατών ανάμεσα στα οποία και η Ελλάδα, η οποία παρουσιάζει αυξητική πορεία ως προς τη χρήση. Παρουσιάστηκαν, επίσης, στοιχεία για τον αριθμό των θεωρήσεων που εκδίδονται ανά μήνα στα σύνορα, καθώς και για τη χρήση των βιομετρικών δεδομένων στο σύστημα και την εξελικτική πορεία που παρατηρείται στην αρχικά περιορισμένη χρήση τους επίσης, στοιχεία τόσο για την ποιότητα των δεδομένων, τα οποία εισάγονται στο σύστημα από τα κράτη μέλη, όσο και ειδικότερα για την ποιότητα των βιομετρικών δεδομένων ήτοι, των δακτυλικών αποτυπωμάτων και φωτογραφιών. Επίσης η Ομάδα ενημερώθηκε για την προγραμματισμένη άσκηση ετοιμότητας που διενήργησε ο Οργανισμός, τα αποτελέσματα και την έκθεση που εκπονήθηκε συμπεριλαμβανομένων των σχετικών συστάσεων και του σχεδίου δράσης για την επίλυση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν στη διάρκεια της άσκησης.

Ενημέρωση παρείχαν επίσης και εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Γενικής Διεύθυνσης Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Migration and Home Affairs) σχετικά με την πρόταση αναθεώρησης του κανονισμού VIS, την οποία προωθεί η Επιτροπή, και περιλαμβάνει αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο του VIS, όπως η μείωση του ορίου ηλικίας των παιδιών που δύνανται να δακτυλοσκοπηθούν από τα 12 έτη στα 6 και την ένταξη των μακροχρόνιων θεωρήσεων στο ρυθμιστικό πεδίο του συστήματος.

Η εκπρόσωπος της Επιτροπής τόνισε πως το νέο σχέδιο βελτιώνει τον ισχύοντα κανονισμό, τροποποιεί τον Κώδικα Θεωρήσεων, την ιδρυτική του VIS απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, την πρόταση κανονισμού για τη διαλειτουργικότητα αξιοποιώντας ρυθμίσεις της διαλειτουργικότητας στο πεδίο των θεωρήσεων, ενώ καταργεί την απόφαση του Συμβουλίου για την πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου στο VIS καθώς η πρόσβασή τους θα προβλέπεται πλέον σε ειδικό κεφάλαιο του νέου προτεινόμενου κανονισμού. Σύμφωνα με την εκπρόσωπο της Επιτροπής, το νέο σχέδιο κανονισμού θα βελτιώσει τη λειτουργία του συστήματος στον τομέα των θεωρήσεων μικράς διάρκειας τόσο σε επίπεδο διαδικασιών όσο και στο επίπεδο μηχανισμών ελέγχων της ποιότητας των δεδομένων. Θα συμβάλει επίσης στην ενίσχυση της ασφάλειας στον έλεγχο των συνόρων επεκτείνοντας τις κατηγορίες δεδομένων στις θεωρήσεις, οι οποίες θα εισάγονται στο σύστημα. Επαναλήφθηκε δε η πάγια θέση της Επιτροπής ότι η πρόβλεψη για συλλογή δακτυλικών αποτυπωμάτων παιδιών από την ηλικία των 6 ετών στο σύστημα, στοχεύει στην αντιμετώπιση του φαινομένου εμπορίας παιδιών (trafficking), απαγωγής παιδιών και κακοποίησης τους. Τονίστηκε δε ότι ο σεβασμός στα θεμελιώδη δικαιώματα και προστασία δεδομένων εξασφαλίζονται πλήρως με τις νέες διατάξεις που περιλαμβάνονται στο νομοθετικό αυτό κείμενο.

Αναφορικά με την πρόταση αναθεώρησης του κανονισμού VIS και σε συνέχεια της ενημέρωσης της εκπρόσωπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο εκπρόσωπος του Ευρωπαίου Επόπτη για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, παρουσίασε στην Ομάδα μια συνοπτική αναφορά των καίριων σημείων, τα οποία θεωρούνται προβληματικά και τα οποία εγκυμονούν πιθανούς κινδύνους για τα υποκείμενα των δεδομένων και τα οποία αναλύει ο Ευρωπαίος Επόπτης σε γνωμοδότηση, την οποία επεξεργάζεται.

Η Ομάδα εξάλλου, ολοκλήρωσε τον έλεγχο, ο οποίος είχε ξεκινήσει το προηγούμενο έτος και αφορούσε στην εφαρμογή του άρθρου 41 του κανονισμού VIS για την υποχρέωση των αρχών προστασίας να διενεργούν έλεγχο του εθνικού συστήματος κατ' ελάχιστο, κάθε τέσσερα έτη, προκειμένου να εξετάζεται η νομιμότητα της επεξεργασίας. Για τον λόγο αυτό είχε συνταχθεί ερωτηματολόγιο, το οποίο είχαν συμπληρώσει τα κράτη μέλη και το άθροισμα των απαντήσεων αξιοποιήθηκε για να εκπονηθεί έκθεση, η οποία περιλαμβάνει συμπεράσματα και συστάσεις. Η Ομάδα, εν τέλει, προχώρησε στην υιοθέτηση της σχετικής έκθεσης και αποφάσισε να αποσταλεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο καθώς και να αναρτηθεί στον ιστότοπο της Ομάδας.

Σε συνέχεια του ζητήματος της λειτουργίας των υπεργολάβων που χρησιμοποιούνται από τις πρεσβείες και τα προξενία των κρατών μελών στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης θεώρησης εισόδου και της συνεργασίας με τα εθνικά υπουργεία Εξωτερικών και της έρευνας που διενεργήθηκε αναφορικά με τα θέματα του εφαρμοστέου δικαίου και του νομικού προσδιορισμού των υπεργολάβων, ως υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία, η Ομάδα, αφού έλαβε υπόψη κάποια τελευταία σχόλια, ενέκρινε το τελικό κείμενο της μελέτης αυτής, την αποστολή του στα ευρωπαϊκά όργανα και την ανάρτησή του στην ιστοσελίδα της Ομάδας.

Εξάλλου, την Ομάδα απασχόλησε το θέμα της εκπαίδευσης του προσωπικού που έχει πρόσβαση στο σύστημα VIS στα ζητήματα προστασίας δεδομένων και ασφάλειας. Για τον λόγο αυτό εκπονήθηκε ένα σχέδιο ερωτηματολογίου προκειμένου να εξεταστεί το προαναφερόμενο θέμα από τα κράτη μέλη και να συγκεντρωθούν σχετικές πληροφορίες. Κατόπιν μελέτης του ερωτηματολογίου, η Ομάδα το ενέκρινε και υιοθέτησε. Ακολούθως, αποφασίστηκε τα κράτη μέλη να προχωρήσουν στη συμπλήρωσή του προκειμένου να αποσταλούν οι απαντήσεις έως το τέλος του έτους. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει τέσσερα μέρη: το πρώτο εμπεριέχει μια εισαγωγή στο βασικό θέμα του ερωτηματολογίου, το δεύτερο μέρος αναφέρεται στο εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο, το τρίτο στη μεθοδολογία που απαιτείται για τη συμπλήρωσή του και το τελευταίο μέρος περιλαμβάνει τις ερωτήσεις, οι οποίες στο πρώτο μέρος τους απευθύνονται στους αρμόδιους φορείς με άμεση και έμμεση (για σκοπούς επιβολής του νόμου) πρόσβαση στο σύστημα VIS και στο δεύτερο στις εθνικές εποπτικές αρχές, οι οποίες καλούνται να απαντήσουν για την τυχόν συμμετοχή τους στην εκπαίδευση του ως άνω αναφερόμενου προσωπικού και να αξιολογήσουν, εν γένει, την παρεχόμενη εκπαίδευση.

Τέλος, στη διάρκεια του έτους αυτού ξεκίνησε η εκπόνηση της έκθεσης πεπραγμένων 2015-2016 με τη συνδρομή των κρατών μελών και της Γραμματείας της Ομάδας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 43 παρ. 4 του κανονισμού VIS. Η δομή της έκθεσης είναι όμοια με τις προηγούμενες και περιλαμβάνει κεφάλαιο γενικών πληροφοριών για το σύστημα VIS, κεφάλαιο με τις βασικές αρχές της συντονισμένης εποπτείας του συστήματος και σύντομες αναφορές για το περιεχόμενο των συναντήσεων της Ομάδας, το τρίτο κεφάλαιο αναλύει και περιγράφει τις κυριότερες δράσεις, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων και εκθέσεων που πραγματοποιήθηκαν από την Ομάδα, ενώ το τέταρτο περιλαμβάνει υποκεφάλαια για το κάθε κράτος μέλος και τις επιμέρους εθνικές δράσεις και το τελευταίο κεφάλαιο μια κατ' αρχήν περιγραφή του σχεδίου δράσης για την επόμενη διετία.

4.2.5. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ EURODAC

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στη Συντονιστική Ομάδα για την εποπτεία του συστήματος EURODAC, η οποία συνεδριάζει στο κτίριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες τουλάχιστον, δύο φορές το χρόνο. Η γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από τον Ευρωπαίο Επόπτη. Αντικείμενο της Ομάδας

αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης από τα κράτη μέλη των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της βάσης δεδομένων Eurodac. Η βάση αυτή, ως γνωστόν, δημιουργήθηκε κατ'εφαρμογή της Συνθήκης του Δουβλίνου, με τον κανονισμό (ΕΚ) 2725/2000 σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης του Δουβλίνου, προκειμένου να συλλέγονται αποτυπώματα των αιτούντων άσυλο και των παράνομων μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και να ταυτοποιούνται ευχερέστερα οι αιτούντες άσυλο, κατά τη διαδικασία εξέτασης ασύλου. Δεδομένου ότι οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων είναι υπεύθυνες για τη χρήση και εν γένει επεξεργασία των δεδομένων που αποστέλλουν και τα οποία συλλέγονται στην κεντρική βάση και ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων για τον έλεγχο της επεξεργασίας στην κεντρική βάση και τη διαβίβαση των δεδομένων στα κράτη μέλη, συνεργάζονται μεταξύ τους ενεργά στο πλαίσιο των ευθυνών τους, προβαίνουν σε τακτικούς ελέγχους τόσο στην κεντρική βάση όσο και στις αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών μελών, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό τη συντονισμένη εποπτεία του Eurodac (βλ. άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΕ) 603/2013, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από άπατριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρώπη για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης).

Στη διάρκεια του 2018 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις. Στην πρώτη συνεδρίαση της Ομάδας παραβρέθηκαν εκπρόσωπος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA) και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Γενικής Διεύθυνσης Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Migration and Home Affairs), προκειμένου να ενημερώσουν κατά τη συνήθη πρακτική την Ομάδα σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις. Ειδικότερα, ο εκπρόσωπος του eu-LISA αναφέρθηκε στη λειτουργία του συστήματος και υπενθύμισε τις διάφορες ειδικές κατηγορίες των αναζητήσεων στο σύστημα καθώς και το γεγονός ότι πλέον η Ευρώπη έχει το δικαίωμα (και την απαραίτητη νομική βάση) να προβαίνει σε αναζητήσεις στο σύστημα μέσω οποιασδήποτε εθνικού σημείου πρόσβασης (από το εθνικό σύστημα κράτους μέλους) παρέχοντας παράλληλα και κάποια στατιστικά στοιχεία για τη χρήση που γίνεται από τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων και των σφαλμάτων που εντοπίστηκαν στις καταχωρίσεις στις διάφορες κατηγορίες. Στη συνέχεια, έγινε αναφορά

στον ετήσιο προγραμματισμό εργασιών του Οργανισμού στο επίκεντρο του οποίου βρίσκονται η τεχνική συντήρηση του συστήματος και η υποστήριξη των κρατών μελών κατά τη μετάπτωση μέρους του συστήματος καθώς και η συντονισμένη οργάνωση εργασιών σχετικών με τη συμμόρφωση στις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

Από την πλευρά της, η εκπρόσωπος της Επιτροπής ενημέρωσε σχετικά με την πορεία της αναθεώρησης του κανονισμού «Eurodac» (κανονισμός (ΕΕ) 603/2013) επί της βάσης της πρότασης της Επιτροπής του έτους 2016, η οποία είχε προκαλέσει προβληματισμό στην Ομάδα, καθώς με την πρόταση αυτή διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού πέραν των θεμάτων ασύλου, αποσκοπώντας στη χρησιμοποίησή του για τον εντοπισμό μεταναστών στο έδαφος της ΕΕ και για τις διαδικασίες επιστροφής τους. Συγκεκριμένα, σημειώθηκε ότι σε νομοθετικό πεδίο είναι ορατή μια συμφωνία για την τελική υιοθέτηση της πρότασης του νέου κανονισμού. Ακολούθησε διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της Ομάδας και των προσκεκλημένων εκπροσώπων προς αποσαφήνιση θεμάτων τα οποία είχαν τεθεί κατά τις παρουσιάσεις που είχαν προηγηθεί.

Επίσης, σε συνεδρίαση της Ομάδας παρέστη ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) προκειμένου να παρουσιάσει την έκθεση, την οποία εκπόνησε και εν συνέχεια δημοσίευσε το 2018 σχετικά με τα βιομετρικά δεδομένα, τα μεγάλα ευρωπαϊκά πληροφοριακά συστήματα και τα θεμελιώδη δικαιώματα. Η έκθεση εστιάζει στα πληροφοριακά συστήματα για τη μετανάστευση και το άσυλο σε συνάρτηση με τη συλλογή των βιομετρικών δεδομένων που πραγματοποιείται και τον αντίκτυπο που αυτά έχουν στα θεμελιώδη δικαιώματα. Το κύριο μέρος της παρουσίασης αφορούσε στα ευρήματα της έκθεσης αναφορικά με το δικαίωμα στην ενημέρωση στο πλαίσιο του συστήματος Eurodac και το οποίο προβλέπεται τόσο στον νέο Γενικό Κανονισμό Προσωπικών Δεδομένων (ΕΕ) 2017/679, όσο και στον κανονισμό «Eurodac» (ΕΕ) 603/2013 και στον κανονισμό VIS (ΕΚ) 767/2008. Σημειώθηκε, ότι το συγκεκριμένο δικαίωμα, το οποίο αποτελεί και προϋπόθεση για την μετέπειτα άσκηση των άλλων δικαιωμάτων (πρόσβασης, αντίρρησης, κ.λπ.) των υποκειμένων των δεδομένων, πρέπει κατ'αρχάς να παρέχεται με κατανοητό τρόπο. Η ικανοποιητική άσκηση αυτού του δικαιώματος και η αντίστοιχη υποχρέωση αποτελεί, ωστόσο, μια πρόκληση, δεδομένων των συνθηκών κατά τις οποίες συνήθως παρέχεται, ήτοι, στα σημεία εισόδου των κρατών μελών ή/και κατά τη δακτυλοσκόπηση με επιπλέον επιβαρυντικό παράγοντα την ανά περίπτωση μεγάλη προσέλευση προσφύγων/αιτούντων άσυλο. Ακόμη μεγαλύτερη πρόκληση για το δικαίωμα ενημέρωσης αναμένεται να αποτελέσει η διαλειτουργικότητα των μεγάλων πληροφοριακών συστημάτων, που θα τεθούν σε ισχύ στο εγγύς μέλλον.

Καθώς το προαναφερόμενο ζήτημα της παροχής στα υποκείμενα των δεδομένων και κυρίως στους αιτούντες άσυλο της δυνατότητας να ασκούν ικανοποιητικά τα δικαιώματά θεωρείται πρωταρχικής σημασίας, η Ομάδα αποφάσισε να συμπράξει με τον Οργανισμό Θεμελιωδών

Δικαιωμάτων, προκειμένου να συνταχθούν κατευθυντήριες γραμμές για την ακριβέστερη και στοχευμένη παροχή ενημέρωσης στα υποκείμενα των δεδομένων αλλά και να παραχθούν ενημερωτικά φυλλάδια και βίντεο με γλώσσα κατανοητή δίχως νομικούς ή τεχνικούς όρους.

Η Ομάδα εργάστηκε και το έτος 2018 για την ολοκλήρωση του συντονισμένου ελέγχου του τρόπου άσκησης των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων βάσει ερωτηματολογίου, το οποίο είχε εκκινήσει ήδη από το προηγούμενο έτος. Ο στόχος είναι, αφού συλλεγούν συνολικά οι απαντήσεις από τα κράτη μέλη, τα οποία οφείλουν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο, να εξαχθούν τα κρίσιμα συμπεράσματα και να παρασχεθούν συστάσεις προς αντιμετώπιση των τυχόν προβλημάτων και ελλειμμάτων με την έκδοση σχετικής έκθεσης. Οι πρώτες απαντήσεις από όσα κράτη μέλη ανταποκρίθηκαν άμεσα αποτέλεσαν ήδη αντικείμενο μελέτης και μια πρώτη εκτίμηση παρουσιάστηκε από τη Γραμματεία συνοδευόμενη από το εισαγωγικό κείμενο, που θα ενταχθεί στην έκθεση και το οποίο περιλαμβάνει συνοπτική περιγραφή του νομοθετικού πλαισίου. Η εργασία αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2019.

Τέλος, η Ομάδα συζήτησε εκτενώς προτάσεις, οι οποίες θα ήταν σκόπιμο να συμπεριληφθούν στο νέο σχέδιο δράσης της Ομάδας για τα έτη 2019-2021. Το περιεχόμενο του σχεδίου δράσης είναι αυτό που, κατά συνέπεια, θα καθορίσει τις προτεραιότητες και τις πρωτοβουλίες για το έργο της Ομάδας τα επόμενα έτη. Ζητήματα, τα οποία αξιολογούνται ιδιαίτερα σημαντικά, είναι η νομοθετική αναθεώρηση του κανονισμού «Eurodac», η πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου στο σύστημα και οι επιπτώσεις του «Brexit» στο σύστημα «Eurodac» και ιδίως στο εθνικό αντίγραφο του αρχείου, το οποίο τηρείται στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η υιοθέτηση του τελικού σχεδίου δράσης θα πραγματοποιηθεί στο πρώτο εξάμηνο του 2019.

4.3. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Διεθνής Σύνοδος των Αρχών και Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων, η οποία λαμβάνει χώρα κάθε έτος το φθινόπωρο, χωρίζεται σε δύο μέρη: α. την Ανοικτή Σύνοδο που έχει μορφή διεθνούς συνεδρίου και στην οποία μετέχουν εκτός των επισήμων εθνικών φορέων προστασίας δεδομένων και εκπρόσωποι του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, μη κυβερνητικών οργανώσεων, καθώς και της ερευνητικής κοινότητας, και β. την Κλειστή Σύνοδο, στην οποία μετέχουν μόνο οι Αρχές ή οι Επίτροποι Προστασίας Δεδομένων και κατά τη διάρκεια της οποίας συζητούνται και υιοθετούνται σχετικές με το αντικείμενο της ανοικτής Συνόδου Διακηρύξεις.

Η 40η Διεθνής Σύνοδος διοργανώθηκε από τον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, στις Βρυξέλλες, 22-25 Οκτωβρίου 2018, σε συνεργασία και με τη βουλγαρική Αρχή Προστασίας Δεδομένων, η οποία διοργάνωσε παράλληλες εκδηλώσεις στη Σόφια.

Η Ανοικτή Σύνοδος έλαβε χώρα τις δύο τελευταίες ημέρες, υπό τη γενική θεματική «Συζητώντας ηθικά ζητήματα: αξιοπρέπεια και σεβασμός στην εποχή της πληροφορίας». Αρχικά, σε ομιλία της συγγραφέως Maria Farrell, επιχειρήθηκε μια απάντηση στο κατά πόσον οι τεχνολογίες σχεδιάζονται για να υπηρετούν την ανθρωπότητα,

από την τεχνητή νοημοσύνη στους κβαντικούς υπολογισμούς, από τις τεχνολογίες «blockchain» στη βιομετρική αναγνώριση προσώπου, από τις τεχνολογίες εικονικής/επαυξημένης πραγματικότητας στις τεχνολογίες βαθιάς παραποίησης (deep fakes). Από την πλευρά του, ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων, αναφέρθηκε στη στρατηγική σημασία καθορισμού μιας οικουμενικής ψηφιακής ηθικής για το μέλλον της προστασίας δεδομένων, της ιδιωτικής ζωής και του σεβασμού ατόμων και ομάδων. Σε επόμενες ενότητες, προσεγγίστηκαν διάφορες πτυχές του προαναφερόμενου γενικού θέματος της «ψηφιακής ηθικής».

Η δεύτερη ενότητα εστίασε στη βασική και εφαρμοσμένη ηθική, σε ερωτήματα όπως πώς αλληλεπιδρά η ηθική με τον νόμο, πώς εφαρμόστηκε η ηθική σε διάφορους τομείς όπως τις βιολογικές επιστήμες και ποιος είναι ο ρόλος της στην επίλυση διλημάτων δημόσιας πολιτικής. Σε σχετική ομιλία της, η καθηγήτρια Anita Allen έδωσε απαντήσεις σε ερωτήματα, όπως ποιος είναι ο ρόλος της ηθικής στην ανθρώπινη κοινωνία, πώς έχει εξελιχθεί με την πάροδο του χρόνου, για την προέλευση της αυτονομίας, της αξιοπρέπειας και του σεβασμού σε διαφορετικούς πολιτισμούς, ποιος ορίζει την ηθική και ποιων τα συμφέροντα εξυπηρετούνται. Επίσης, πραγματοποιήθηκε και σχετική συζήτηση η οποία επέκτεινε το θέμα της ηθικής και αναφορικά με τις έννοιες της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, των οικονομικών συμφερόντων, των εργασιακών σχέσεων, της επιστημονικής προόδου, της υγιεινολογικής περιθάλψης, καθώς και της αλληλεπίδρασης μεταξύ ανθρώπων και μηχανών.

Η τρίτη ενότητα ήταν αφιερωμένη στις ψηφιακές τεχνολογίες και τις αξίες και τα δικαιώματα που διακυβεύονται για τα άτομα, την κοινωνία και το κράτος, με ιδιαίτερη έμφαση στα παιδιά και τις πιο ευάλωτες ομάδες. Συζητήθηκε το θέμα της λογοδοσίας και με ποιο ηθικά δεοντολογικό τρόπο μπορούν να αναπτυχθούν προϊόντα και υπηρεσίες, καθώς και πώς οι ψηφιακές τεχνολογίες αλλάζουν τον τρόπο συμπεριφοράς και αλληλεπίδρασης του ατόμου και των ομάδων. Επίσης, συζητήθηκαν και οι επιπτώσεις των ψηφιακών τεχνολογιών στην κοινωνία και την οικονομία στο σύνολό της και επιχειρήθηκαν απαντήσεις για το αν η ψηφιακή τεχνολογία ενισχύει ή αποδυναμώνει την ελευθερία και την αρμονία των πολιτών, αν ενδυναμώνει τους καταναλωτές, σχετικά με τους μεγαλύτερους κινδύνους για τις τέχνες, την ελευθερία του Τύπου και τις τοπικές κοινωνίες, πώς οι έννοιες της ηθικής και της εμπιστοσύνης συνδυάζονται με τα μεγάλα δεδομένα και την τεχνητή νοημοσύνη, κ.ά.

Στην τέταρτη ενότητα διερευνήθηκε η σημασία της προστασίας δεδομένων πέραν της συμμόρφωσης, ποιοι έχουν δικαίωμα και οφείλουν να δρουν στο όνομα της προστασίας δεδομένων, ποιος θα πρέπει να είναι ο ρόλος των εποπτικών αρχών και ποιες οι δυνατές επιπτώσεις ηθικών κανόνων σχετικά με τις ψηφιακές τεχνολογίες.

Στην Κλειστή Σύνοδο συζητήθηκαν κυρίως θέματα σχετικά με την αλλαγή των κανόνων και των διαδικασιών, το μέλλον της Διεθνούς Συνόδου, καθώς και θέματα προστασίας δεδομένων στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης. Η Κλειστή Σύνοδος υιοθέτησε ψηφίσματα ή διακηρύξεις στα ακόλουθα θέματα:

1. Πλατφόρμες απομακρυσμένης μάθησης
2. Ηθική και προστασία δεδομένων στην τεχνητή νοημοσύνη
3. Τροποποίηση κανόνων και διαδικασιών Διεθνούς Συνόδου
4. Το μέλλον της Διεθνούς Συνόδου
5. Συνεργασία μεταξύ εποπτικών αρχών προστασίας δεδομένων και αρχών προστασίας καταναλωτών για την καλύτερη προστασία πολιτών και καταναλωτών στην ψηφιακή κοινωνία
6. Απογραφή Διεθνούς Συνόδου.

Περισσότερες πληροφορίες για τις διεθνείς συνόδους και τα κείμενα των διακηρύξεων- ψηφισμάτων που υιοθετήθηκαν βρίσκονται στην ιστοσελίδα <https://icdppc.org/document-archive/adopted-resolutions/>.

Για την 40η Διεθνή Σύνοδο, μπορείτε να δείτε και την ιστοσελίδα <https://www.privacyconference2018.org>.

Η 41η Διεθνή Σύνοδος θα διοργανωθεί από την αλβανική Αρχή Προστασίας Δεδομένων, στα Τίρανα.

4.4. ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Στις 3 και 4 Μαΐου 2018 έλαβε χώρα η 28η Εαρινή Σύνοδος των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων, η οποία διεξήχθη στα Τίρανα της Αλβανίας. Η Εαρινή Σύνοδος των Αρχών είναι μια κλειστή σύνοδος υπό την έννοια ότι δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι πιστοποιημένες αρχές, ήτοι της ΕΕ, καθώς και άλλων χωρών, όπως Ελβετίας, Νορβηγίας, και ο Ευρωπαίος Επόπτης, οι Κοινές Αρχές Ελέγχου της Ευρώπης, Eurojust, Τελωνείων, εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και αρχές που πιστοποιήθηκαν ως μόνιμοι παρατηρητές. Οι εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και αρχές που έχουν το καθεστώς του μόνιμου παρατηρητή δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.

Στη Σύνοδο μετείχαν περισσότεροι από 95 σύνεδροι από 46 Αρχές και παρατηρητές. Ειδικότερα, η Σύνοδος επικέντρωσε τις εργασίες της σε 7 ομάδες και αρκετές συνεδριάσεις, με θεματικές, όπως η συνεργασία στον τομέα της αστυνομίας και των μυστικών υπηρεσιών, το πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, την αναθεώρηση της Σύμβασης 108, την προστασία δεδομένων στο πλαίσιο των αστυνομικών και δικαστικών οργάνων, καθώς και την προστασία των προσωπικών δεδομένων στην Ανθρωπιστική Δράση, των ευρωπαϊκών προτύπων και τις τελευταίες αποκλύψεις σχετικά με τη μικρο-στόχευση και την πολιτική επικοινωνία στα κοινωνικά δίκτυα. Η εκπρόσωπος της ελληνικής Αρχής πραγματοποίησε ειδική παρουσίαση με θέμα «Ανθρωπιστικό Δίκαιο και Προστασία Προσωπικών Δεδομένων» (Humanitarian Law & Data Protection). Επίσης, έγιναν παρουσιάσεις αναφορικά με δραστηριότητες δικτύων προστασίας δεδομένων, όπως η Ένωση Γαλλόφωνων Αρχών Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, οι Αρχές της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης καθώς και η Ομάδα εργασίας για την ανταλλαγή εμπειριών από την εξέταση υποθέσεων σχετικών με την προστασία προσωπικών δεδομένων (Case Handling Workshop). Στο περιθώριο της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης έλαβε χώρα και μια άτυπη συζήτηση για το μέλλον της Διεθνούς Διάσκεψης των Αρχών Προστασίας Δεδομένων (ICDPPC).

Τέλος, συζητήθηκε η μελλοντική δράση της Εαρινής Συνόδου και για τον σκοπό αυτό τέθηκε υπόψη των συνέδρων έγγραφο συζήτησης που περιλάμβανε προτάσεις, συστάσεις και περαιτέρω προγραμματισμούς προκειμένου να προσδιορισθούν οι στρατηγικοί στόχοι της Συνόδου και να αποσαφηνισθεί η αποστολή και λειτουργία της.

Μέχρι το τέλος της Συνόδου δεν είχε οριστεί η χώρα που θα αναλάμβανε τη φιλοξενία και την οργάνωση της επόμενης Εαρινής Συνόδου.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε την ιστοσελίδα της Εαρινής Συνόδου springconference2018@idp.al.

4.5. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (CASE HANDLING WORKSHOP)

Στο πλαίσιο της τακτικής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των Αρχών Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων ευρωπαϊκών κρατών, εκπρόσωποί τους, οι οποίοι συγκροτούν την Ομάδα εργασίας για την ανταλλαγή εμπειριών από την εξέταση υποθέσεων σχετικών με την προστασία προσωπικών δεδομένων (Case Handling Workshop), συναντώνται μία φορά τον χρόνο. Κατά τη συνάντηση ανταλλάσσουν απόψεις και εμπειρίες για συγκεκριμένα επίκαιρα ζητήματα που απασχολούν τις Αρχές και γίνεται σύγκριση μεταξύ των διαφόρων εθνικών νομοθεσιών, με σκοπό την προώθηση μιας περισσότερο εναρμονισμένης και συντονισμένης προσέγγισης σχετικά με ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Οι εργασίες της ομάδας αυτής είναι σημαντικές, λαμβάνοντας υπόψη ότι με τον νέο Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων στην ΕΕ (Κανονισμός ΕΕ 2016/679), που ήδη ισχύει και τέθηκε σε εφαρμογή από 25.05.2018, απαιτείται η συνεκτική εφαρμογή του και η συνεργασία μεταξύ των Αρχών Ελέγχου σε υποχρεωτικό πλέον επίπεδο.

Η Ομάδα εργασίας συναντήθηκε στη Βουδαπέστη στις 28 και 29 Νοεμβρίου 2018. Τα θέματα που συζητήθηκαν ήταν τα εξής: α) Κλειστά Κυκλώματα Τηλεόρασης: νομικά ζητήματα και επίλυση αυτών κατά τη σχετική νομολογία, β) Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, τα οποία αντλήθηκαν από δημόσια προσβάσιμες πηγές (π.χ. δημόσια μητρώα/ βιβλία) ή από το διαδίκτυο (π.χ. ανοικτά δεδομένα), γ) Διαβιβάσεις σε τρίτες χώρες, δ) Άρθρο 50 ΓΚΠΔ: συνεργασία μεταξύ Εποπτικών Αρχών ΕΕ με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, ε) Όροι για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης και στ) Συνδράμοντας τις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις στη συμμόρφωσή τους στον ΓΚΠΔ. Παρουσιάστηκαν τα νομικά και πρακτικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν και αναμένεται να αντιμετωπίσουν οι ευρωπαϊκές Αρχές Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων εφαρμόζοντας τον ΓΚΠΔ, εξετάστηκαν μεμονωμένες υποθέσεις (case studies) και συγκεκριμένα παραδείγματα και συζητήθηκαν καλές πρακτικές.

Αθήνα, 21 Ιανουαρίου 2020

Ο Πρόεδρος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΕΝΟΥΔΑΚΟΣ